

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

The
**WARM
HANDS**
of
A NOVEL
GHOSTS

NEW YORK TIMES BESTSELLING AUTHOR OF
THE BEAR AND THE NIGHTINGALE

**KATHERINE
ARDEN**

İletişim Botu:
@cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirigillersohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Not:

PDFlerin paylaşımıyla ilgili bir sorunuz yok. Ama lütfen, hiçbir katkınızın olmadığı işlerde, TÜM PDFleri bizimle eş zamanlı paylaşarak emeğimizi hiçe saymayın. Sizin tek tıkla yaptığınız her paylaşım bizim emek harcadığımız saatler/günler demek.

THE WARM
HANDS OF
GHOSTS

.....
A NOVEL
.....

*Katherine
Arden*

NEW YORK

OceanofPDF.com

Hayaletlerin Sıcak Elleri bir kurgu eseridir. İsimler, karakterler, yerler ve olaylar yazarın hayal gücünün ürünüdür veya kurgusal olarak kullanılmıştır. Yaşayan ya da ölmüş gerçek olaylar, yerler ya da kişilerle olan benzerlikler tamamen tesadüfidir.

Telif hakkı © 2024 Katherine Arden Harita
telif hakkı © 2024 David Lindroth Inc.

Tüm hakları saklıdır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, Penguin Random House LLC, New York'un bir bölümü olan Random House'un bir baskısı olan Del Rey tarafından yayınlanmıştır.

DEL REY ve CIRCLE kolofonu Penguin Random House LLC'nin tescilli ticari markalarıdır.

KONGRE KÜTÜPHANESİ YAYIN VERİLERİ KATALOGLAMASI

İsimler: Arden, Katherine, yazar.

Başlık: Hayaletlerin sıcak elleri : bir roman / Katherine Arden.

Açıklama: New York : Del Rey, 2024.

Tanımlayıcılar: LCCN 2023039811 (basılı)| LCCN 2023039812 (e-kitap)|
ISBN 9780593128251 (ciltli)| ISBN 9780593871508 (B&N baskısı)|
ISBN 9780593128268 (e-kitap)

Konular: LCGFT: Bilim kurgu. | Romanlar.

Sınıflandırma: LCC PS3601.R42 W37 2024 (basılı)| LCC PS3601.R42 (e-kitap)|
DDC 813/.6-dc23/eng/20230828

LC kaydı <https://lcn.loc.gov/2023039811> adresinde mevcuttur

LC e-kitap kaydı <https://lcn.loc.gov/2023039812> Ebook ISBN

adresinde mevcuttur9780593128268

randomhousebooks.com

Kitap tasarımı Simon M. Sullivan tarafından yapılmıştır, e-kitap için uyarlanmıştır

Kapak tasarımı: Scott Biel

Kapak görseli: © Alexandra Bochkareva / Trevillion Images

ep_prh_6.2_146139109_c0_r1

OceanofPDF.com

İçindekiler

Kapak

Başlık Sayfası

Telif Hakkı

Epigraf

Harita

Bölüm 1: Denizden Gelen Canavar Bölüm

2: Doğanın Bu Adil Kusuru Bölüm 3:

Gazap Günü

Bölüm 4: Dipsiz Kuyu

Bölüm 5: Yedinci Meleğin Sesi Bölüm 6:

Karanlıkla Dolu Krallığım

7. Bölüm: Kuzu Gibi İki Boynuzu Vardı Ama Ejderha Gibi Konuşuyordu 8.

Bölüm: Dipsiz Kuyunun Anahtarı

9. Bölüm: Ölüler, Küçükler ve Büyükler

10. : Güçlü Bir Rüzgarla Kendini

BölümSarsıldı 11. Tutamayacak .Bölüm:

12 Bölüm: Bu İlk Diriliş 13. Bölüm: Vahşi

Doğaya

14. Bölüm: Ve Su Pınarları, Kan Oldular 15. Bölüm: Aptallar

Cenneti

Bölüm 16: Kırmızı Atlı Bir Binici

Bölüm 17: Doğanın Rahmi ve Belki de Mezarı Bölüm 18: Ve

Birçok İnsan Sulardan Öldü

Bölüm 19: Ve Cennetin Yıldızları Yeryüzüne Düştü

[Bölüm 20: Hangi Yöne Uçarsam Uçayım](#)
[Cehennemdir 21: Tanrı'nın Gazabının Şarabı](#)
[Bölüm Bölüm 22: Ve Cennet Gitti](#)
[23. Bölüm Ve Krallığı Karanlıkla Doluydu Bölüm 24:](#)
[Kurtuluş Şimdi Geliyor](#)
[Bölüm 25: Ve O Günlerde İnsanlar Ölümü Arayacak](#)
[Bölüm 26: Ve Ölümcül Yarası İyileşti Bölüm 27: Zihin](#)
[Kendi Yeridir](#)
[Bölüm 28: Ve Siyah Bir At Bölüm 29:](#)
[Yavaş ve Sessiz Bir Akıntı](#)
[Bölüm 30: Ve Kadına İki Kanat Verildi Bölüm 31: Kayıp](#)
[Başmelek](#)
[32. Bölüm Ve Kutsal Şehri Gördüm](#) .
[Bölüm 33: Başka Dünyaları Düşlemeyin](#)
[34. Bölüm Seni Kaybetmek Kendimi](#)
[Kaybetmektir 35. Bölüm: Gecenin Uykuyla Ne](#)
[İlgisi Var? Bölüm 36: Pandemonium](#)
[Bölüm 37: Ve Yeni Bir Cennet ve Yeni Bir Dünya Gördüm](#)
[Bölüm 38: O Yasak Ağacın Meyvesi](#)
[39. Bölüm: Bu Vahşi Uçuruma Doğru](#)
[Bölüm 40: Nasıl Yaşayabilirim?](#)
[Bölüm 41: Yenilmez İrade ve İntikam Çalışması Bölüm 42:](#)
[İşkencelerimiz Unsurlarımız Olabilir 43. Bölüm: Cennetten](#)
[Geçerek Yalnız Yollarına Devam Ettiler 44. Bölüm: Ama](#)
[Ölülerin Geri Kalanı Bir Daha Yaşamadı](#)

[Yazarın Notu İthaf](#)

[Teşekkür](#)

YazanYazar Hakkında:
Katherine Arden

[OceanofPDF.com](https://oceanofpdf.com)

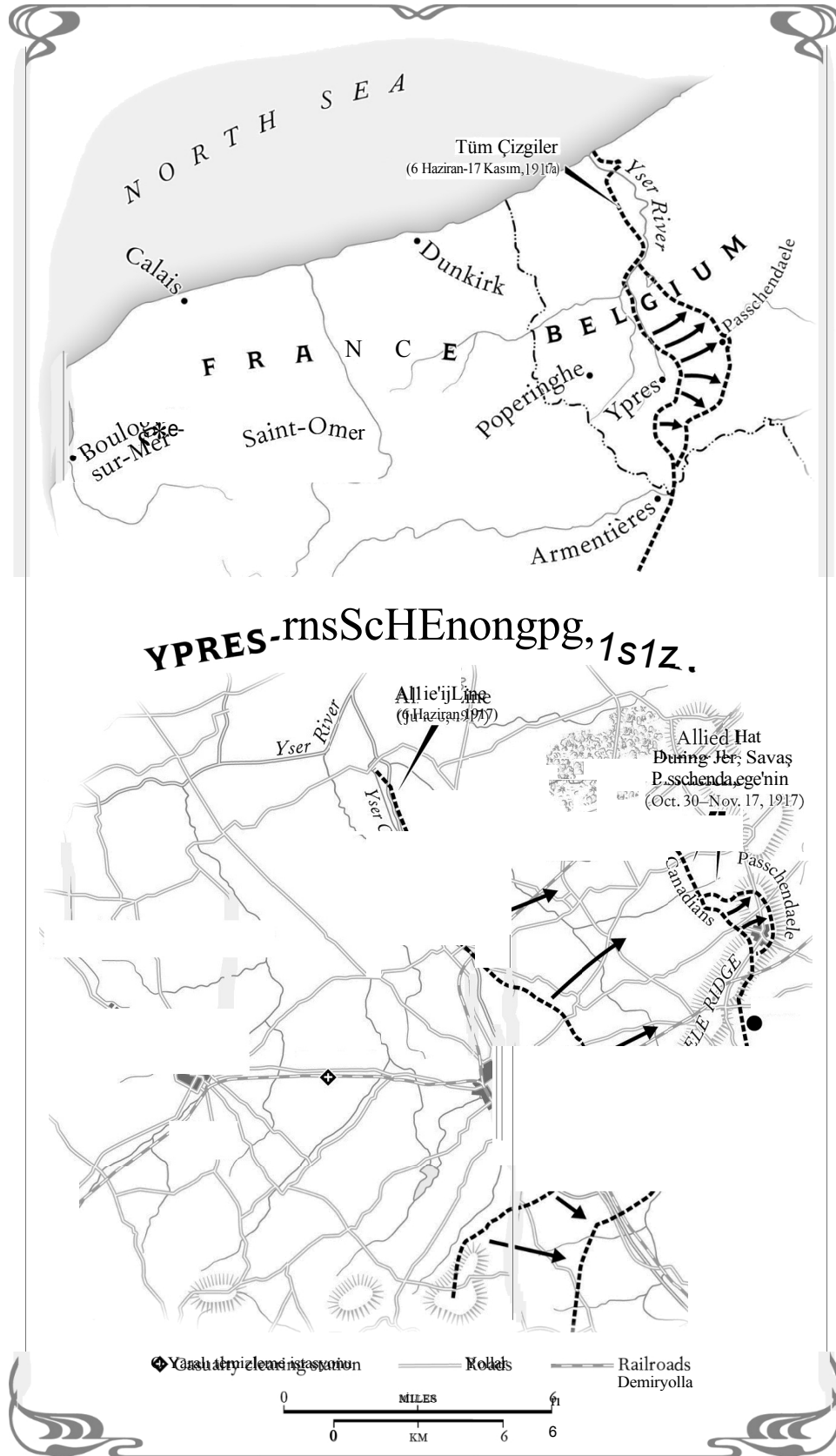
Et diabolus incarnatus est

Et homo factus est

*Ve şeytan enkarne oldu ve insan
oldu*

-ARTHUR MACHEN

OceanofPDF.com

OceanofPDF.com

THE BEAST FROM THE SEA

.....

HALIFAX, NOVA SCOTIA, KANADA MARITIMES OCAK
1918

FREDDIE'NİN KIYAFETLERİ Blackthorn Evi yerine VEITH Sokağı'na geldi ve onlardan önce gelmesi gereken telgraf Laura'ya hiç ulaşmadı. Şaşırmamıştı. Hiçbir şey düzgün çalışmamıştı.

Aralık ayından beri.

Tam olarak 6 Aralık'ta. Sabahleyin. *Mont Blanc* Halifax Limanı'na girdiğinde, güvertesinde petrol ve ambarında yüksek patlayıcı vardı. Söylediklerine göre bir yük gemisine çarpmış ve petrol alev almış. Alevler nitrogliserini bulduğunda liman ekipleri söndürmeye çalışıyordu.

En azından söylentiler bu yöndeydi. Laura hastaları sorduğunda, sanki kendisi biliyormuş gibi, "Hayır, doğru olduğundan şüphem yok," diyordu. Sanki üç yıl savaş hemşiresi olarak çalıştıktan sonra yüksek patlayıcıyı insanların derisine yazdıklarından öğrenmişti. "Ateş topunu görmediniz mi?"

Hepsi ölmüştü. Babası yangını söndürmeye çalışan teknelerden birindeydi. Sonrasında Halifax, sanki Tanrı dev bir yanan botu kaldırmış ve damgalamış gibi görünüyordu. Fairview'deki taze mezarlar, *Titanik*'ten kalma beş yıllık mezar taşlarının yanında rahatça oturuyordu ve Mi'kmaq köyü yok olmuştu.

Ve posta tam bir felaketti. Bu yüzden Freddie'den haber alamamıştı. O onun kardeşiydi, askerdi; elbette birikmiş mektupları bir yerlerde bir çuvalın içinde kaybolmuştu. Bunu düşünecek zamanı yoktu. Çok fazla işi vardı.

yapmak için. İlk derme çatma hastane patlamadan bir gün sonra bir YMCA'da bir araya getirilmişti Kar bardaktan boşanırcasına yağıyordu ve Halifax hâlâ yanıyordu. Laura toplanmamış ölülerin yanından geçmişti. Onlara ulaşabildiğinde gözlerini kapatmış, bir kez elini küçük çıplak bir ayağın üzerine koymuştu. Üç yıl aktif görev yapmıştı ve ölümlere aşinaydı.

İstila edilmiş bir triyaj istasyonunun görüntüsüne de aşinaydı, ancak ilk kez askerlerle değil, yanmış çocuklarını kucaklayan ebeveynlerle karşılaşılıyordu. Laura ceketini çıkarmış, ellerini yıkamış ve en yakındaki gözü dönmüş anneyi rahatlatmıştı. Bunalmış sivil doktorla konuşmuş ve kaosu düzenlemeye koyulmuştu.

Bu bir ay önceydi, yoksa altı hafta mıydı? Zaman, bir savaş sırasında yaralıları akın ettiği gibi uzamış, dakikalara ya da saatlere değil, ellerinin altındaki kişinin nabzına ve nefesine indirgenmişti. Ayakta uyudu ve kendi kendine Freddie'nin neden yazmadığını merak edemeyecek kadar meşgul olduğunu söyledi.

Bir doktor yarı kızgın, yarı hayran bir ifadeyle, "Lanet olası virago," diye mırıldandı. Barrington hastanesi istekli ellerle doluydu. Amerikalılar, ne mutlu ki, Boston'daki tüm gazlı bezleri, dezenfektanları ve cerrahları bir trene doldurup kuzeye göndermişlerdi. O sırada Ocak ayıydı ve dışarıda kar yığınları vardı. Spor salonu, mantıklı bir şekilde düzenlenmiş, acımasızca organize edilmiş, yetkin personele sahip bir hastane koğuşuna dönüştürülmüştü. Laura bir yatağın üzerine eğilmiş vizit yapıyordu.

"O cadaloz," diye kabul etti arkadaşı. "Ama pansuman konusunda senin bilemeyeceğin kadar çok Çey unutmuştur. Hemşirelik hizmetindeydi, biliyorsun. Fransa'da bir yerlerde bir mermi yakaladı."

Aslında Belçika'ydı.

"Bir kabuk mu yakaladın? Bir hemşire, gerçekten mi? Ne yapmış ki? Erkek gibi giyinip sıraya mı girdi?"

İlk doktor yemi yutmadı. "Hayır, ileri hastaneleri bombaladıklarını duydum."

Şaşkın bir duraksama. Sonra- "Barbarca," dedi ikinci doktor zayıf bir sesle. Laura ateş ölçmeye devam etti. Her iki doktor da konuşmayı bıraktı, belki de ateş altında doktorluk yapmaya çalışmayı düşünüyorlardı.

"Tanrım," dedi ikinci doktor sonunda. "Savaşa giden bütün kızların böyle geri döneceğini mi sanıyorsun? Parçalanmış, iflah olmaz?"

Bir kahkaha ve bir ürperti. "Tanrım, umarım değildir."

Laura gülümseyerek doğruldu ve ikisi de bembeyaz kesildi. "Doktor," dedi ve hastalarını izlerken yeraltındaki eğlenceyi hissetti. Ne de olsa o da onlardan biriydi, dünya alev almadan önce limanda doğmuştu.

Doktorlar bir şeyler kekeleydi; kadın tekrar arkasını döndü. *Gerçekten de Virago*. Sivri dişli bir rüzgâr körfezden beyaz köpükler koparıyordu ve bir sonraki hastası su toplamış küçük bir çocuktü. Sargılarını çıkarırken çocuk ağlıyordu.

"Sus," dedi Laura. "Sadece bir an acıyacak ve eğer ağlarsan sana mor atı nasıl anlatabilirim?"

Küçük çocuk gözyaşları arasında ona kaşlarını çatı. "Atlar mor değildir."

"Bir tane vardı." Laura lekeli gazlı bezi koparıp attı. "Onu kendi gözlerimle gördüm. Fransa'da. Doğal olarak, at mor renkte başlamamıştı. Beyazdı. Bir doktora ait olan güzel beyaz bir at. Ama doktor, karanlık bir gecede birinin beyaz atını görüp onu vurmasından korkuyordu. Bu tarafa dön. Geceleri görülmesi zor bir at istiyordu. Bu yüzden bir cadıya gitmiş-"

Bir kambur. "Fransa'da cadı yok!"

"Tabii ki var. *Sakin* ol. Peri masallarını hatırlamıyor musun?" Freddie onları severdi.

Çocuk, titreyen bir sesle, "Cadılar Fransada *kalmadı*," dedi. "Savaş devam ederken."

"Belki de cadılar savaşı seviyordur. Herkes savaşmakla meşgulken istediklerini yapabilirler. Şimdi, mor at hakkında bir şeyler duymak istiyor musun, musun? Geri dön."

"Evet," dedi küçük çocuk. Şimdi gözlerini kocaman açmış ona bakıyordu.

"Pekala. Cadı, atı karanlık yapmak için doktora bir büyü vermiş. Ama doktor denediğinde, puf! Bir sümbül kadar mor."

Çocuğun dikkati nihayet dağılmıştı. "Sihirli bir at mıydı?" diye sordu. "Mora döndükten sonra mı?"

Laura bandajları bağlıyordu. Çocuğun gözyaşları kurumuştu. "Evet, tabii ki. Paris'ten Pekin'e bir saat içinde drtнала gidebilir. Doktor doğruca Berlin'e gitti ve Kayzer'in burnunu çekti."

ocuk sonunda gülümsedi. "Sihirli bir at isterdim. Drtнала gider ve Elsie'yi bulurdum."

Elsie onun kız kardeşiydi. Gemi havaya uçtuğunda okula birlikte yürüyorlardı. Laura cevap vermedi ama keçeleşmiş, eki rengi saçlarını düzeltti ve ayağa kalktı. Kardeşinin gerçek adı Wilfred'di ama kimse hatırlamıyordu. Bebekliğinden beri Freddie'ydi. Denizaşırı ülkelerde görev yapıyordu.

Hala cevap yazmamıştı.

"Mor at mı?" diye sordu sorumlu doktor geçerken. Sivil meslektaşlarının aksine, 1916'da Somme'de cephe gerisinde bulunmuştu. O ve Laura birbirlerini anlıyorlardı. Yatakların arasındaki koridorda birlikte yürüdüler.

"Evet," dedi Laura gülümseyerek. "İlk günlerdi. İngiltere'den gelen RAMC'den bir aptal. İstediğin kadar beyaz atı ona vermişler, keskin nişancılar yüzünden kafayı yemiş. Anilin boyası denedi, zavallı hayvan menekşe rengine boyandı."

Doktor güldü. Laura başını salladı ve bitmek bilmeyen zihinsel kontrol listesine başvurdu. Ama daha yola çıkamadan bacağındaki üç aylık yara ona ihanet etti. Bir kramp dizini büktü ve doktor onu dirseğinden yakaladı. Halifax'ta bulunmasının ve sıhhiye birliğinden terhis edilmesinin nedeni bacağıydı. Kasın derinliklerinde bir parça mermi kovanı vardı. Onu çıkarmışlardı ama neredeyse uzvunu da alıyorlardı. Bir hastane treniyle tahliye edilmişti.

"Lanet olsun," dedi.

"İyi misin, Iven?" dedi doktor.

"Sadece bir kramp," dedi Laura, gevşetmeye çalışarak.

Doktor ona baktı. "Iven, rengin çok kötü. Nbete ne zaman geldin?"

"Yağcılık mı, Doktor?" dedi. "Mütevazı bir solgunluk geliştiriyorum." Tam olarak hatırlamıyordu.

Ona baktı ve başını salladı. "Evine git. Yoksa zatürreeden yatağa düşersin. On iki saat idare edebiliriz. Tabii elinde şırıngalarla yayılmak istemiyorsan?"

"Henüz yayılmadım," dedi. "Ve hala sargılarım var
_."

Çalışanların çoğunun gözünü korkutabilirdi ama bunu değil. "Ben yaparım. Halifax'ta yanıkları giydirebilen tek kişi siz değilsiniz, Rahibe."

Adamın kararlı bakışlarıyla karşılaştı, sonra pes etti, ona sahte bir selam verdi ve önlüğünü çıkarmaya gitti.

"Ve bir şeyler ye!" diye seslendi doktor geri çekilen kıza.

- - -

Dışarı çıktığında rüzgâr dişlerine çarptı, çatlamış dudaklarını kuruttu. Kasketini kulaklarına doğru çekti. Suyun üzerinde mor bulutlar birikmişti. Doğruca eve gidip sıcak bir şeyler içmek istiyordu. Ama erken çıkmıştı. Veith Sokağı'na gitmek için zamanı vardı. Patlamadan beri oraya gitmemişti.

Rüzgâr eteğini dalgalandırdı, burnunu sızlattı. Görev devam ettikçe iyileşmeyecekti. Topallayarak yola koyuldu. Sağında, Atlantik gri bir gökyüzünün altında dalgalanıyordu. Solunda, şehir hafifçe yukarı doğru eğilmiş, kararmış ve yangınla parçalanmıştı.

Laura Iven keskin yüzlü ve kehribar gözlüydü, çenesi açılı, ağzı tatlı, bakışları hicivli, biraz da hüzünlüydü. Eski püskü bir yün paltonun altına soluk mavi bir Kızıl Haç üniforması giymişti. Meydan okurcasına kırmızı örgü bir şapka, kısa kesilmiş sarı saçlarını saklıyordu. Yeni topallamasıyla gölgelenen canlı, esnek adımlarının hayaletiyle yürüyordu.

Rüzgâr kırık çan kulelerinde ağlıyor ve çizmelerinin etrafında dönen kararmış kar girdapları gönderiyordu. Buz tutmuş limandaki tekneler demirleme halatlarını kopardılar; hiçbir gemi yanmış iskelelere yanaşamadı. Soğuk sudan içeri süzüldü, kasketinin altından ve ceketinin yakasından nemli parmaklarına ulaştı. Karşı kaldırımdan bir kamyon geri geri geldi.

Bir an için Flanders'a geri döndü. İçgüdüsel olarak yanmış bir duvarın siperine doğru sıçradı. Bir ayağı karın üzerinde kaydı; sakat bacağı onu sabitleyemedi. Sadece duvar onu yüzüstü düşmekten kurtarmıştı. Dengesini sağladı, beş ulusun askerlerinin arasında sessizce de olsa renkli küfürler etti.

Kamyon benzin püskürterek gümbürdeyerek geçti. Hiçbir patlama Halifax'ı uzun süre sakin tutamazdı. Şehir dünyanın kavşağında yer alıyordu. O gün hariç hiç susturulduğunu görmemişti. Belki de kehanetlere inanan annesi, parlamanın ardından gelen o uğultulu sessizlik ve dalgalanan düz tepeli bulut için bir alıntı bulurdu. Dies Irae'yi fısıldardı belki de -*Gazap* Günü'nü-Laura'nın anne babası Katolik olmaktan çok tuhaf olsalar da.

Ama ailesine soramazdı. *Mont Blanc* patladığında babası denizdeydi. Annesi evdeydi ve ön pencereden geminin yanışını izliyordu. Patladığında, tüm camlar içeri doğru uçmuş.

Laura yürümeye devam etti. Rüzgârdaki bir kusur, sanki kulağına konuşuyormuş gibi ona koydan bir ses getirdi: *Haydi, seni lanet olası piç*. Geçitten dışarı baktı, bir yük gemisini savuşturan bir römorkör gördü, herkes bağıırıyordu. Devam etti. Akşam yemeğine oturduğunu hayal etti. Belki bir tavuk ya da tereyağlı patates. Net bir şekilde hayal etmeye çalıştı ama ellerinden kayıp gitti. Savaş konsantrasyonunu bozmuştu.

- - -

Eski mahallelerinin adı Richmond'du ve burası sanayi, iyilik ve iyi niyetle dolup taşıyordu. Tüm bölge Halifax'ın sıkıntısına cevap vermiş, marangozlar ve terbiye edilmiş odun, yeni mobilyalar ve konserve ürünler göndermişti. Undertakers.

Laura yeniden inşa eden komşuların yanından geçti. Ona seslendiler: yaralı akrabaları hakkında sorular, haberlerden kesitler. O da geri aradı, cevap verdi, dertleşti. Bir keresinde durup saçsız bir kafanın tepesindeki çıbana baktı. Vakti olduğunda onu keseceğine söz verdi. Sivillerle ilgili şaşırtıcı deneyimi vardı. Bir sürü Belçikalı, alternatifsiz

tıbbi bakım için ordu hemşirelerine geliyorlardı. Laura, ordunun bu kadar çok bebek dünyaya getirdiği bir savaş olduğunu hiç düşünmemişti.

Kar yığınlarından ve kırılan camlardan kaçınarak yürümeye devam etti. Belçikalı bebekleri düşündü. Dünyaya getirdiği çocuklar arasında Laure adında bir ya da iki küçük kız çocuğu vardı. Bunlar hoş anılardı. Onlara o kadar konsantre olmuştu ki, evin önünden geçerken burayı tanıyamadı. Ama zihni fark etmeden önce ayakları durdu.

Hafıza, biraz eski püskü, küçük bir ev sağladı. Beyaz tahtalar, tuzla sertleştirilmiş, eğimli bir çatı. Kendi üst penceresi, tersanenin üzerinden Narrows'un ötesine bakıyordu. Ön kapıdan çıkan, deniz kabuklarıyla kaplı patika, annesinin sebze bahçesi, yoncalarla birlikte kumlu toprakta mücadele ederek yükseliyordu.

Ama sonra gözünü kırptı ve gitmişti.

Soba hâlâ oradaydı, mutfağın olduğu yerde yarı erimiş haldeydi. Salonun kalıntıları buradaydı, küllerin arasından bir şömine demiri yükseliyordu. Demiri çekip çıkardı, oraya buraya sapladı. Ne araması gerektiğini bilmiyordu. Annesinin broşunu mu? Gümüş kaşıklar mı? Kül, yeni ve eski karla kaplanmıştı. Son altı haftayı kaçarak geçirdiği hafızası yakınlarda bir yerde dönüyordu; bir an için kafası keskin duman ve düşen kıvılcımlarla doldu, kendisi bu dumanların arasında tökezledi, eteğinde, ellerinde kan vardı, anne babasının yatak odasının zemininde birikmişti, sesi katı bir şekilde kontrollüydü, *benimle kal, hadi* diye sesleniyordu, parmaklarında, dizlerinin altında, annesinin gözlerinde cam vardı...

Laura görüntüyü silkeleyip attı.

"Laura?" diye seslendi arkadaki sokaktan bir ses.

Küllü karda neredeyse ayağını kaybediyordu. İlk çılgınca düşüncesi, limandan mavimsi bir renkte sendeleyerek çıkanın babası olduğuydu. Ama kendi kendine hayaletlere inanmadığını hatırlattı.

"Bayan Iven," diye düzeltti ses. Sonra, daha çekingen bir şekilde, "Laura? Orada mısın?"

Döndü. Tanıdığı bir adam yangın izlerinin olduğu sokakta duruyordu. "Geleceğinizi söylediler," dedi.

"Gördüğün gibi, Wendell," diye seslendi, kendi sesinin ince ama tamamen sabit olduğunu duyuyordu. "Nasılsınız efendim? Yine Veith Sokağı'na mı teslimat yapıyorsunuz?"

Wendell onu gördüğü için rahatlamış görünüyordu. "Biraz, ama özellikle senin için gözcülük yapıyordum. Senin için bir kutu geldi-" Tereddüt etti. "Senin için."

"Çok nazıksınız. Billy nasıl?" Eteğindeki donmuş kül ve karı fırçalayarak karlı zemini geçti. Billy onun oğluydu. Laura onu üç gece boyunca ateşler içinde tutmuştu. O da okula yürüyerek gidiyordu.

"O iyi. Şimdi bir fındık faresi kadar şişman. Kansas'taki okul çocukları bozuk para topladı, şeker kutuları gönderdi."

Parmaklarındaki kül, mavi elbisesinin üzerinde izler bırakmıştı. Uzaktan gelen bir kızgınlıkla onu yıkaması gerektiğini düşündü. "Ne oldu, Wendell?"

Sokakta arkasında tahta bir sandık bulunan bir kamyon park etmişti. Kutuyu gösterdi. "Bu. Senin için sakladım. Sana bir yapmak istedim." Tereddüt etti. "Bu Flanders'dan."

Laura'nın teninde bir ürperti dolaştı. Kendi kendine bunun sudan gelen acı rüzgâr olduğunu söyledi. "Çok teşekkürler. Biraz hantal, değil mi? Beni bırakma şansınız var mı? Parkey'lerde kalıyorum, biliyorsun. Fairview'de."

Parkey'ler Laura'yı patlamadan sadece birkaç gün önce hemşire-yardımcı olarak işe almışlardı. Gemi havaya uçtuğunda Laura evlerinde, limanın ötesinde güvendeydi. O gece geç saatlerde ellerine cam saplanmış, giysilerinde kan kurumuş ve gidecek başka yeri yokken geri döndüğünde onu beklemişlerdi. Telaşlanmışlar, sargı yapmışlar ve yıkamışlardı. Ona kalması için bir oda teklif ettiler.

Wendell, "Elbette sizi götüreceğim Bayan Iven. Kusura bakmazsanız, bir ısırik alıp uyumaya ihtiyacınız var gibi görünüyor. Yaşlı hanımlar size iyi davranıyor mu?"

"Ünlü. Bana turta pişiriyorlar, ben de onları Avrupa'da öğrendiğim şarkılar ve kötü sözlerle eğlendiriyorum."

Wendell sırtıttı. "Duyduğuma göre Fransızlar mavi çizgiler üzerine yemin ediyormuş."

"Onlara yama yaparken herkes yapar. Acıtır, bilirsin."

Wendell kamyonu binmesi için ona yardım teklif etti. Laura aldı. Kül yığınının dönüp bakmadı. Belki gece hırsızlar gelir ve

kalıntıları eleyin. *Onlara izin ver.* Ama onlar uzaklaşırken gözlerini dikip önüne baksa da, sanki annesi kaybolan üst pencereden kör bir suçlamayla ona bakıyormuş gibi tüyleri diken diken oluyordu.

OceanofPDF.com

THIS FAIR DEFECT OF NATURE

.....

BLACKTHORN EVİ, boyası dökülmüş ve çatısı sarkmış bir şekilde arsasının üzerinde dimdik duruyordu. Yazın, salaşlığı rüzgârlı ve romantikti, ama şimdi çiçek tarhları çıplak ve huş ağacı

Kapı, limanın açıklarındaki havada çıplak bir şekilde titriyordu.

"Hizmetçilerin girişi, lütfen," dedi Laura. Elinde bir anahtar vardı. Kendini mutfağa bıraktı ve Wendell da onu takip etti. Kutuyu ocağın yanına koydu ve tereddüt etti. Laura'dan çok da büyük değildi. Yıllar önce birlikte okula gitmişlerdi. Oğlunun yanı sıra bir de kızı vardı. "Iven-" dedi. "Laura."

"Tanrım," dedi. "Ne kadar uzun bir yüz. Billy'ye bakmak için bir iki gün içinde geleceğim. Çok fazla şeker yemesine izin verme. Dişlerini düşün. Ve teşekkür ederim. Asansör ve kutu için."

"I-" Onunla göz göze geldi, yutkundu ve gitti. Kapı arkasından kapandı ve sessizlikte, hareketsiz duran Laura aniden her sesin farkına vardı: evin inleyişi ve soğuğa gömülüğü, ağır ağır yanan ateşin fısıltısı. Kutu gerçekten de Flanders'dan postalanmıştı. Bay ve Bayan Charles Iven'e gönderilmişti.

Freddie 21 yaşındaydı. Berbat şiirler yazar ve oldukça iyi resimler çizerdi. Futbol oynardı. Bütün parasını dondurmaya harcardı. Flandre'dan hastane treniyle ayrıldığından beri ondan haber almamıştı. Ne Étaples'a, ne gemiye, ne de okyanusun ötesine hiçbir mektup gelmemişti ama

İlk başta çok merak edemeyecek kadar hastaydı. Sonra Halifax'taki hasta yatağından sürünerek kalktı ve gemi havaya uçtu.

Hastanede ölen askerlerin eşyalarını gönderiyorlardı. Ama Laura'nın ölüm ilanı yoktu. Bu kutuda her şey olabilirdi. Freddie bir yerlerde dinleniyor, içiyor, kâğıt oynuyor ya da gömleğinin dikişlerindeki bitleri kovalıyordu.

Laura kutuya baktı ve hareket etmedi.

Sonra evin içinde bir yerde bir kadın . Laura bu kesintiden yarı rahatlamış bir halde bakışlarını etrafına çevirdi ve aceleyle salona çıktı. Kendini karanlığın içinde buldu, kehribar rengi bir ışık ve salon kapısının altından gelen bir ses şamatası vardı. Ağır Aubusson ayaklarının dibinde sürükleniyordu. Gürültünün üzerinde boğuk bir ses yükseldi. "Bay Shaw!" dedi. "James Shaw, eğer diğer taraftaysanız, eğer oradaysanız, bizimle konuşun!"

Laura durdu. Başka bir seans. Parkey'ler ruh çağırma düzenleyerek kendilerini eğlendiriyorlardı. Ruh çağırma seansları 1918'de büyüyen bir endüstriydi. Savaş dördüncü yılındaydı. İnsanlar, insanoğlunun uçmayı, canlı derisinin içindeki mermileri görmeyi ve suyun altında yelken açmayı öğrendiğine göre, ölümlerle de konuşabileceğine dikkat çekmeyi seviyorlardı. Seans parası Laura'nın maaşını ödüyordu. Patlamadan sonra zamanının çoğunu YMCA hastanesinde geçirmesine rağmen Parkeyler maaşını ödemeye devam etmişlerdi. Laura Parkey'lere minnettardı.

Şimdi çılgınlıklar kesildi. Salon sessizliğe gömüldü. Laura, Bay Shaw'un orada olmadığını düşündü. Emredici ses tekrar yükseldi. Agatha'nın, en büyük Bayan Parkey'nin sesine benziyordu. "Ruhlar! Eğer içinizden biri Bay Shaw'ı tanıyorsa, Bay Shaw'ın, Bay *James* Shaw'ın *kaderini* biliyorsa, şimdi konuşsun."

Sessizlik.

Laura geriye doğru bir adım attı. Parkeyler seanslarını onsuz da idare edebilirlerdi.

"Bekle," dedi yeni bir ses, tiz ve nefessiz. "Onu duyuyorum, ayak seslerini duyuyorum. *Jimmy*." Bir gıcırtı, bir çarpma ve küçük, ince bir insan koridora fırlayıp doğruca Laura'ya çarptı. İki sağlam bacağı olsaydı, Laura kaçabilirdi. Olduğu gibi, bir duası yoktu. Bir yığın halinde yere yığıldı.

Dehşetin yumuşak "Oh "u. Sonra küçük, etkisiz eller onu ayağa kaldırmaya çalıştı. "Çok özür dilerim, ben..."

Laura yardımsever ellerden kaçmaya çalışarak, "Sorun yok, hanımefendi," dedi.

Acı patlamaları baldırında patladı.

Yabancı, şaşırtıcı bir şekilde geri adım attı. "Durumu daha da , değil mi? Bunu yaparım."

Alaycı pişmanlık tonu silahsızlandırıcıydı. Laura, "Öylesin, daha doğrusu." dedi. Ayak bileğini büktü, dizlerinin üzerine yuvarlandı ve elini kaldırdı. "Pekâlâ. Bir yöne mi çekeyim?" Laura ayağa kalktı. Kendisini, kendisinden yarım baş kısa, belki on yaş büyük ve büyüleyici güzellikte, ince giyimli, eski moda bir insanın karşısında buldu. Aptal altını rengindeki sıradışı saçları, düzgün elmacık kemiklerini ve gül gıncası gibi bir ağzı çerçevesiyordu. Siyah giymişti.

Laura dengesini sağladı ve aklını başına topladı. "Teşekkür ederim hanımefendi. Ne kadar yumuşak bir halı. Bunu ilk elden öğrenme fırsatı bulduğum için mutluyum."

"Oh, bana *teşekkür* etmeyin," dedi kadın. "İyi olduğuna emin misin? Yani, ayak seslerini duyduğumda, ben sadece- ben oradaydım ve Bayan Parkey - Sanki gerçekten öte dünyayla *konusuyormuş* gibi bir heyecan hissettim ve sonra siz yürüyordunuz, ben de koşup görmek zorunda kaldım. Çok sakarım. Çok özür dilerim. Jimmy olabileceğini düşündüm."

"Jimmy?"

"Benim oğlum. James. Kayıp, yani ondan hiç haber alamadım. Bir savaştaydı. Bir yerin yakınında- Oh, telaffuz edemiyorum. *P* ile başlayan bir şey. Pass-"

"Passchendaele," diye yanıtladı Laura, sesi biraz düzleşmişti. O talihsiz saldırının ortasında yaralı olarak eve dönmüştü. Freddie'yi düşünmeyi reddediyordu.

Yabancı hâlâ konuşuyordu. "Ah, evet, tabii ki- Ah, şu yabancı kelimeler, bilirsiniz- Parkey'lerin bana onun şimdi nerede olduğunu söyleyebileceklerini umuyordum. Çünkü o kayıp. Ben Penelope Shaw."

"Laura Iven," dedi Laura.

Bayan Shaw gülümsedi: burnunu kırıştıran ama endişeli gözlerine ulaşmayan muzip bir ifade. "Teyzem bana her zaman gafil bir fil derdi.

Bir kız. Ben gerçekten- Şey, genellikle nereye gittiğime bakarım, ama ben- Oh, çok mu konuşuyorum? Gergin olduğumda böyle yaparım ve-

Salondan üç kafa fırlamıştı: Parkeyler, kuşlar kadar temiz. Cesur Lucretia, anaç Clotilde, intikamcı Agatha. Agatha kördü. Kataraktan süt gibi olmuş gözleri bir görme parodisiyle koridorda dönüp duruyordu.

Laura Agatha'ya, "Hayalet değil, Bayan Parkey," dedi. "Sadece anlaşılması zor kiracınız. Hepinize iyi akşamlar."

"Bu Laura," diye açıkladı Agatha. "Laura'yı asla yanlış tanımam."

Clotilde ciddi görünüyordu. "Seni ruhlar gönderdi, canım."

" mi, Bayan Parkey?"

"Bağlantı sensin," diye mırıldandı Lucretia. "İçeri gel canım, içeri gel, el ele tutuşup ruhlarla bir kez daha sohbet edeceğiz."

Mutfaktan kaçtığı için başına gelen buydu. Önce yere serildi, sonra da seansa götürüldü. Yine de... Bayan Shaw'ın umudu tazelenmişti ve Laura'yı bekleyen tek şey o kutuydu.

Bayan Shaw ve Parkey'leri salona kadar takip etti. Yağ lambalarını söndürmüşlerdi -Parkeyler elektrik ışığından nefret ederlerdi- ama son gün ışığı da içeri süzülüyordu. Yetersiz bir kömür ateşi ızgarada kıpkırmızı parlıyordu. Parkeylerin ahşap ruh çağırma tahtası yeşil masa örtüsünün üzerine serilmişti. Bayan Shaw'ın altın sarısı saçları lamba ışığını yakaladı.

"Gel," dedi Agatha. "Çabuk, çabuk, ruhlar bizimle birlikteyken. Saat tesadüfi, saat elverişli."

Tıslayarak ıslıklı konuştu. Bayan Shaw ürperdi. İnsanları rahatlatmaya alışkın olan Laura ona güven verici bir bakış attı. Agatha planchette'i H. Laura parmaklarını tahtanın üzerine koydu. Akşam yemeğine oturmuş olmayı diledi.

"Gel canım," dedi Agatha Parkey. "Başlayalım."

Bayan Shaw, Laura'nın ellerini gördüğünde nefesi kesildi. Parmak eklemleri düğümlenmiş, yara dokusuyla sertleşmiş, avuç içleri kırmızı ve beyaz kafeslenmişti. "Ah, canım. Ne olmuş böyle?"

Flanders oldu. "Silindir şapkalı iyi bir beyefendiyle el sıkıştım," dedi Laura. "Bir hata; bana daha sonra onun Lord Beelzebub olduğunu söylediler. Sen

Yurtdışındaki partilerde gerçekten her türden insanla tanışıyorum."

Ama Bayan Shaw Laura'nın cevabını fark etmemiş gibiydi; belli ki Laura'nın topallamasını, ellerini, üniformasını ve stresin ağzının etrafına çizdiği çizgileri bir araya getiriyordu. Birazdan sorular sormaya başlayacaktı. Sanki bir savaş bölgesinde hemşirelik yapmış olan Laura, Jimmy Shaw'ın hayaletine odadaki en yakın şeydi.

Günün son ışıkları da gitmişti ve odanın içinde kalın gölgeler uzanıyordu.

Laura bıkkın bir halde başını masaya doğru salladı. Ne mutlu ki, Bayan Shaw pembe dudaklarını ısırdı ve sessiz kaldı.

"Korkmayın," dedi Agatha, odanın geneline. "Ölümler bizi seviyor. Yakınımızda olmak istiyorlar."

Bayan Shaw tahtaya baktı.

"Şimdi," dedi Agatha. "Zihnimizi çağırmak istediğimiz ruha odaklayacağız ve gözlerimizi kapatacağız." Dalgalandıran küçük gaz alevi ellerini yaldızladı. Agatha'nın kör gözleri tahtaya sabitlenmişti. "Penelope Shaw'ın oğlu James Shaw adında birini arıyoruz."

Cevap olarak sessizlik ve hareketsizlik.

Agatha başını kaldırdı, gözleri artık kapalıydı ve karanlığa seslendi. "James?" dedi. "James Shaw? Bizimle konuşacak mısın?"

Zemin gıcırdadı. Bir sessizlik Blackthorn Evi'nin üzerinde bir el gibi uzanıyordu ve sessizlikte, neredeyse fark edilmeden, planchette *evet'e* doğru süzülüyordu. Laura onu manipüle ettiklerini hissetmemişti ama bu şaşırtıcı değildi. Parkey'ler profesyoneldi. Bayan Shaw bembeyaz kesilmişti.

"Kim var burada?" diye sordu

Agatha. J-I-M

"Jimmy!" diye bağırdı Bayan Shaw. "Jimmy! Neredesin? Geçtin mi canım?" Kadın titremeye başlamıştı. Laura bunu masanın üzerinden hissetti.

Tahta *evet'e* kayd. Sonra devam etti. L-I-S-T, dedi planchette. Bayan Shaw'un bakışları hareket eden oka kilitlenmişti.

"Dinle," diye soluk soluğa kaldı Lucretia. "Ama neyi dinleyeceğim?" Dışarıdaki dünya tamamen hareketsizdi.

B-E-W-R, dedi planchette.

"Sakınmak mı?" diye yankılandı Clotilde keskin bir sesle.

Bayan Shaw, "Hayır, ama- Jimmy? Hayatım? İyi misin?" BWR MSIC MROR, dedi planchette. O.

Bu Parkeyler için bile garipti. MROR? Ayna mı? Laura'nın beyninin enkazı ona Shalott'un Leydisi'yle ilgili belli belirsiz bir çağrışım yaptı; Freddie, anatomi ders kitabını karıştırırken Tennyson'dan dizeler okuyordu: *Ayna bir o yana bir bu yana çatladı, "Lanet üzerime geldi," diye bağırdı...*

"Hayır, ama-" Bayan Shaw şimdi çılgın gözlerle boş havayı araştırıyordu. "Jimmy? Gerçekten sen misin?"

DED, Ouija tahtası dedi. AMA YAŞIYOR.

Bayan Shaw konuşmadı.

"Kim yaşıyor?" diye sordu Clotilde.

FRED, dedi planchette. FREDI FRED FR FIN FIND FIND. Ve eğer daha fazlası varsa da Laura göremedi çünkü sandalyesini geri çekmiş, halının üzerinde bocalamış, arkasını dönmüş ve odadan çıkmıştı.

OceanofPDF.com

DAY OF WRATH

.....

A BAŞKA BİR ZAMAN OLSAYDI, LAURA işverenlerine duyduğu saygıdan dolayı, iyi bir mizahla olmasa da sessizce katlanırdı. Ve iş bittikten sonra Bayan Shaw'u teselli etmeye gitti. Ama kutunun varlığı sinirlerini paramparça etti. Kendini koridorda titrerken bulana kadar ne kadar sarsıldığını fark etmemişti.

Salondan biri ona seslense bile Laura duymuyordu ve dönmek için kendine güvenmiyordu. Savaş hemşireliği, taşındığı zaman diline testere dişli bir süngünün kenarını vermişti ve bunu nazik, yaşlı Bayan Shaw'a ya da onun için çamaşır dolaplarını boşaltan ve ona yaşayacak bir yer veren entrikacı, aptal yaşlı kadınlara çevirmek istemiyordu.

Ama Laura mutfağa giderken o kadar sarsılmıştı ki, ilk başta kokuyu fark etmedi.

Belli belirsizdi. Biraz topraksı, biraz kükürtlü, çok çürümüş. Siperlerden çıktıklarında erkeklerin giysilerinde kalan miks kokusuydu. Laura bu kokuyu bir daha asla alamayacağını düşünmüştü.

Koku mutfakta daha güçlüydü. Ocağın yanında duran kutu, etrafını saran kokuyla Laura'nın bakışlarını bekleyen bir akrep gibi üzerine çekti. Ateşin sıcaklığı... Nefes alıyor muydu? Sarsılarak bir levye ararken ve onu kapağın altına sıkıştırırken bunu hissetmiyordu bile.

İçinde sert, lekeli bir ceket vardı.

Freddie'yi en son Temmuz'da mı görmüştü? Ağustos'ta. İzin almış ve onu görmeye gelmişti. Poperinghe'de bir kafeye gitmişlerdi. Çok sayıda yemek yemişlerdi.

yumurta, yığınla yağlı cips. Bir franklık şişelerdeki o berbat beyaz şaraptan çok fazla içmişti. O iyiydi. Zayıftı, ama hepsi zayıftı ve gözlerinde uzaklara bakan bir bakış vardı. Hepsinde bu da vardı. Ona gülümsemişti, sadece biraz aralık dişli, hala bir yumurta gibi çilli. Cesur küçük kardeşi. Kanlı bir yaz olmuştu ama başarılı bir yaz. Müttefikler Messines'de Almanları geri püskürtmüştü. Ama sonra taarruz durdu.

Laura, ikinci şarap şişesine dalmışken ona, "Kış için orada bırakacaklar," demişti. "Saldırı. Bahara kadar bekleyecekler. Yağmurun kokusunu alamıyor musun? Yeterince erken gelemez." Kadehini gökyüzüne doğru salladı. "Devam et, yağmur." Yarı sarhoş bir halde bardağını doldurdu. Freddie onaylamayan gözlerle baktı. "Sus," dedi gülümseyerek. "Bize bir şişe daha alacağım."

Belçikalılar o yıl yağmurun erken geleceğini söylediler. Ve yağdığında, toprak çorbaya dönecekti. Ordular çorbanın içinde saldırmazdı. Laura, yazın şarapla bulanıklaşarak hayatta kaldıklarını düşünmüştü. Savaşı da atlatacaklardı. *Kurtulacaklardı.*

Freddie cevap vermedi. Çizim yapıyordu. Öğle yemeğinden kalan biraz yağ çenesinde parlıyordu. Kâğıdını çevirdiğinde, bıçak gibi siyah çizgilerle çizilmiş kendi yüzünü, gözlerinin eğimini, çenesinin açısını görebiliyordu. Yorgunluk izleri, şarabın verdiği kızarıklık, boş neşesi, gizli, amansız korkusu. Gördüklerini yakalamak onun lanet olası yeteneğiydi. Bir aynadan daha kötüydü. Hiçbir şey söylemedi.

Diğer haber dilinin ucundaydı: Ypres'in batısındaki Brandhoek'a, bombardıman menzilineki yaralı temizleme istasyonlarından birine gitmesi emredilmişti. Ama ısrarak geri çekti. Güneş ılıktı, karnı toktu, gözden uzakta biri ustalıkla akordeon çalıyordu. Önlerinde bütün bir öğleden sonra vardı. Uzun süredir savaşta olan hiç kimse yarını çok fazla düşünmezdi. Şu anın tadını çıkarmak istiyordu. Bunu ona mektupla da söyleyebilirdi. "Dursalar iyi olur," diye bitirdi ve ikisine de biraz daha şarap doldurdu. "Yağmur yağdığında."

"Duracaklar," diye yineledi, defterini kapatarak onu rahatlattı. Ona sırtıttı. "Şimdi bir sigara içmeye ve sonra aynı yemeği tekrar yemeye ne dersin?"

Ama telgraf yoktu, diye düşündü Laura. Bir telgraf gönderdiler. Eğer bir asker ölürse.

Bir telgraf onu nasıl bulabilirdi ki? Bilinen adresi artık bir kül yığınıydı. Ayrıca ordu, bulabildiği herkesi yıkılan evlerden ceset çıkarmaya yönlendirmişti, telgraflarla uğraşmaya değil. Onları kim suçlayabilirdi ki? Halifax sadece bir şehirdi. Sadece insanlar. Savaşın okyanusu sinsice geçerek gelmesini, yüksek patlayıcı dolu bir gemide bulaşıcı hastalık gibi taşınmasını beklemiyorlardı.

Laura kendini toparladı, ileri uzandı ve ceketini çıkardı. Çamur pul pul dökülmüştü. Kumaş koyu lekelenmişti. Ordu askerlerin eşyalarını gönderebilirdi ama giysilerini yıkayacak zamanları yoktu. Bağırsak yarası kokusu yoktu, onu çabucak öldürecek kadar kan yoktu. Zihninin bir adamın yavaşça ölebileceği tüm yolları kataloglamasına izin vermemeye çalıştı. Üniformayı bir kenara bıraktığında parmak uçları koyu lekelenmişti. Mekanik bir şekilde diğer ıvır zıvırlara yöneldi. Çok fazla yoktu. Yedek düğmeler. Bir kutu pastil. Bir düdük. Bir cep İncil'i. Mermi kovanından yapılmış bir kutu içinde bir dizi ev yapımı iskambil kağıdı.

Kimlik etiketleri.

Er Wilfred Charles Iven 23.

Halifax Tüfekleri

Dünya yüzüyordu, eli disklerin etrafında sıkıca kapanırken görüşü tünelleniyordu? Elini açtı. Dudağını kanlı bir şekilde ısırıldığını belli belirsiz fark etti. İki etiket de oradaydı, kırmızı olan ve yeşil olan. İkisi de. Ama kırmızı etiketi eve göndermek için aldılar. Diğerini cesetle birlikte kaldı. Neden-Şey, bunu söylemek imkansızdı. Savaşın sisi. Etiketleri elbisesinin ceplerinden birine koydu.

Laura ne yaptığını bilmez bir halde İncil'i eline aldı. İncil açıldı. Vahiy. Gözleri bir alıntıya takıldı: *Çünkü şeytan büyük bir öfkeyle size geldi, çünkü kısa bir zamanı olduğunu biliyor...* Çamur kokusu ağzında birikip dilini kaplıyor gibiydi.

Birkaç dakika boyunca orada diz çöktü, karşı konulmaz bir mide bulantısının üstesinden geldi. Bir elini tekrar sert yün ceketin üzerine koydu, astarın içine dikilmiş bir şey hissetti, erkeklerin sahra sargılarını sakladıkları yer. Elleri yeterince sağlamlaştığında eteğinin cebinden makasını çıkardı ve dikişi kesti.

Sürpriz bir şekilde bir kartpostal buldu. Dağlarda bir kalenin resmi, solmuş ve çok kullanılmış. Kahverengi lekelerle bulanmış, belli ki en az bir kez ıslanmıştı. Kartpostalı ters çevirdi. Arkasında *Bayern* yazıyordu. Bir *Alman* kartpostalı mı? Neden Freddie'de olsun ki? Ölü bir adamdan ya da ele geçirilmiş bir siperden bir hatıra mı? Ama Freddie hiçbir zaman hatıra eşyası peşinde koşmamıştı, bazı erkekler gibi değil. Daha yakından baktı. Arkasında bir şeyler yazıyordu, hafifçe kurşun kalemle, İngilizce, bilmediği bir el yazısıyla. *Yapabilirsem onu geri getireceğim. Getiremezsem ve savaş biterse, sormalısın...*

Geri kalanı bir lekeyle lekelenmişti ve Laura ne kadar bakarsa baksın bunu seçemiyordu. Sonunda kartpostalı etiketlerin olduğu cebe soktu. Başka ne vardı? Eskiz defteri-eskiz defteri neredeydi? Kutunun içindekileri tekrar karıştırdı. Orada değildi. Tüm o çizimler, ruhunun en gerçek ölçüsü, dünyaya tuttuğu ayna. Gitmişti.

O gitmişti.

Hepsi gitmiş.

Sonra elleri bomboş kaldı ve ne yapacağını bilemedi. Ağlamadı. Boşluktan ve belli belirsiz bir kafa karışıklığından başka bir şey hissetmedi.

Penelope Shaw onu bir süre sonra böyle buldu. Kanlı bir gömleğin, bir İncil'in ve küçük bir kirli eşya yığınının üzerinde sertçe diz çökmüştü. Bayan Shaw mutfak kapısında durdu. "Oh," dedi. "Ah, çok özür dilerim. Fark etmemiştim. İyi misiniz? Tabii ki hayır, ama yani Bayan Iven?"

"Ben iyiyim," dedi Laura.

Bir sessizlik oldu. Sonra Bayan Shaw, Laura'nın omzuna kuş ışığında bir el koydu. "Özür dilerim," diye tekrar fısıldadı.

Laura yaralı parmaklarını Bayan Shaw'ınkilerin üzerine kısaca koydu. İkisi de başka bir şey söylemedi.

Dışarıda kar yağmaya başlamıştı.

OceanofPDF.com

THE BOTTOMLESS PIT

.....

PASSCHENDAELE SIRTILARI, FLANDRE, BELÇİKA KASIM
1917

H

HIÇBİR ŞEY GÖREMEDİM.

Mermi düştüğünden beri hiçbir şey duyamıyordu. Kulakları hâlâ çınılıyordu. "*Ölüm bu*" diye düşündü ve

Git.

Ve belki de bir süreliğine öyle oldu. Zihni sürüklendi. Bedeni çok uzakta gibiydi. Koruganın kapısında idi, bir- Hayır. Ne olduğundan emin değildi. Bir makineli tüfeğin takırtısını, yağmurun ve mermilerin çamurda birbirine çarpışını hatırladı.

Bir hayvan gibi koştuğunu, cesetleri, gri üniformaları, patlamanın gürültüsünü hatırlıyordu. Dickinson, dudaklarında kanlı bir köpük. Hayır, bu daha önce miydi? Ve şimdi: Kendisi karanlıkta. Gömülmüştü. Ölü ve gömülü, bu deyim değil miydi? Mermi bir şekilde koruganı çökertmiş olmalıydı. Ya da ters çevirmiş. Ya da onu tamamen öldürmüş.

Kapana kısılmıştı.

Kendini toparladı. Ölmek umurunda değildi. Ya da ölü olmayı.

Ölmüş müydü? Kaburgaları ağrıyordu. Ve kafatası. Vücudu her yerindeydi, acıyordu, kaçınılmazdı. Sonra diğer duyuları da geri geldi. Durgun su, kan, kordit kokusu aldı. Kendi terinin pıslığı. Duydu

nefes alıyordu. Her nefes ona acı veriyordu. Daha az nefes almaya çalıştı. Ama ses devam etti.

Hayır, o değildi. Başka biriydi. Doğruldu. Bu hareket sert omurgasında acıya yol açtı. Görmeye çalıştı. Başaramadı. Tamamen karanlıktı.

"Kim var orada?" diye sordu, sesi . "Kim var orada?"

Cevap yoktu. Yalnız olmadığını ona söyleyen tek şey, hayvani bir sesle aldığı nefesti.

Belki de, diye düşündü, burası cehennemdi ve o isimsiz *öteki* onu yutmak için bekliyordu. Ama nefesleri kesildiğinde hangisinin daha kötü olacağını bilemedi, bir canavar tarafından yutulmak mı yoksa karanlıkta tek başına kalmak mı?

"Alo?" dedi. Kafası biraz rahatlamıştı. Arayanın kendi adamlarından biri mi yoksa bir Alman mı olduğunu merak etti. Belki de, eğer bir Alman ise, birbirlerini öldürebilirlerdi. Sıçanlar gibi yeraltında. Ölmeyi beklemekten iyidir. Ya da- Üzerinde bir el bombası mı vardı? Bir yerlerde? El yordamıyla aradı. Artık yoktu. Sırılsıklam giysileri ve ceplerindekilerden başka bir şeyi yoktu. Hap kutusuna saldırdığında çantasını atmıştı: son net anısı. Tüfeğini taşıdığını tahmin ediyordu ama tüfek artık yoktu. Kaosun içinde kaybolmuştu.

"Yaralı mısınız?" Aklına bir Alman'ın İngilizce konuşamayacağı geldi, o zaman neden uğraşındı ki?

Sonra derin, yabancı bir ses karanlığın içinden İngilizce olarak "Hayır" dedi. Durakladı. "Ben öldüm." Bir aksan, ama hafif. Sadece sessiz harflerin sertleşmesi. Ne de olsa Alman mıydı?

Bu bir şaka mıydı? Öyle olduğuna karar verdi. Askerler ölü olmaktan daha kötü şeyler hakkında şaka yaparlardı. "Ölü olmak çok rahatsız edici."

Cevap yok, sadece nefes alış verişinde hafif bir değişiklik, içeri yerine dışarı. Bir kahkaha mı? Sonra diğer ses şöyle dedi: "Hava birazdan gidecek, sanırım. Ve sence" -bir duraksama, pis kokudan öksürme- "birileri bizi çıkaracak mı?"

"Hayır," dedi. Mezarlarının dışında, Kanada Seferi Kuvvetleri, su ve yüksek patlayıcı yağın bir gökyüzünün altında Passchendaele Sırtı'nı tırmanmaya çalışıyordu. Arama yapmak intihar etmek kadar iyi olacaktı.

Kendini öldürmenin daha kolay yolları var. Hayır, o ve yaşlı Fritz ölmüştü. Hala nefes alıyor olmaları önemli değildi.

Daha fazla korkması gerekmez miydi? *Laura, üzgünüm*, diye düşündü. Öyleydi, ama uzaktan.

"Belki de burası cehennemdir," dedi yarı şaka. Cehennemde Kanadalı ya da Alman olmanızın bir önemi olmadığını düşünüyordu. İsterseniz bu savaşı bir perspektife oturtabilirdi. Şeytan gizemli yollarla çalışırdı.

"Yaralandın mı?" diye tekrar sordu. Durdu. "Fark eder mi?"

"Sanırım değil."

Sessizlik.

"Ben Wilfred Iven."

Daha fazla sessizlik. Fritz'in cevap vermeyeceğini düşündü. Sonra-"Hans Winter." Sadece isim, rütbe yok. Freddie rütbe teklif etmemişti. Ne de olsa bir Alman'dı. Daha fazla dehşete düşmeli miydi? Yine de ölülerin düşmanı olmazdı.

Freddie kendi yüzüne dokundu, saçlarının ıslak toprakla dümdüz sıvanmış olduğunu, teneke şapkasının yerinde olmadığını hissetti. Tırnakları acıyordu; muhtemelen ilk sarsıntılı anlarda yer açmak için çırpınırken tırnaklarını koparmıştı.

Giderek artan bir korkuyla tekrar konuşmaya çalıştı. "Sen-" ama söyleyecek bir şey bulamadı. *Eğer benim için yaparsan, senin için boğazını keserim* diyemedi. Ama içinde yükselen korkuyla orada öylece yatamazdı da. Onu kışkırtıyordu. Alman hiçbir şey söylemedi. Neredeydi? "Kış mı?"

Sessizlik. Freddie'nin tek yapabildiği körlemesine ileri uzanmaktı. Yer avuçlarını acıtıyordu. Eli bir omuz buldu: Paltonun ıslak yününü kaplayan bir çamur tabakası. "Wint-" diye tekrar denedi ama bir yılan kadar soğuk olan diğer adamın eli bileğini sıkıca kavradı, kolunu bükte, yüzü çorbaya gömülene ve nefes alamayınca kadar onu döndürüp durdu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Alman.

Freddie geri çekilmeye çalıştı. Ama diğer adam son derece güçlüydü. "Cevap ver bana."

"Ben- ben istemedim-" Freddie tıkandı.

Birden eller kayboldu, arkasındaki varlık yok oldu. Alman uzaklaşırken çıkan hışırtıyı duydu. Sümüksü su tükürerek doğruldu. Eğer ölümüne dövüşeceklerse, bu pek de iyi bir dövüş olmayacaktı. Ne söyleyeceğini düşünmeye çalıştı. "Ben sadece- Tuhaftı, Alman'la konuşmak -Hiçbir şeye. Karanlıkta."

"Evet," dedi Alman. Hareket etmeyi bırakmıştı.

İkisi de sessizdi.

Freddie Winter'ın neye benzediğini merak ediyordu. Yüzünü hiç görmediği birinin yanında öleceğini düşünmek tuhaftı.

Yalnız ölmekten iyidir. Sırtını Alman'ınkiyle aynı görünmeyen moloz yığınının dayayacak şekilde döndü, diğer adamın nefes alışını duyabilecek kadar yakındı. Belki de Alman da sessizlikten aynı korkuyu duyuyordu, çünkü yine uzaklaşmadı. Freddie gözlerini kapadı ve zihninin sürüklenmesine izin verdi.

Winter bir daha konuşmadı.

OceanofPDF.com

THE VOICE OF THE SEVENTH ANGEL

.....

HALIFAX, NOVA SCOTIA, KANADA MARITIMES OCAK-
ŞUBAT 1918

W

LAURA KÜÇÜKKEN, annesi ona kıyametle ilgili hikayeler anlatırdı. Yaklaştığını söylerdi. Bu yıl. Ya da bir sonraki. Gösterişli bir şekilde anlatırdı: Dört Atlı.

Denizden gelen canavar, şeytan parçalanır ve düşer. Gökten gelen ateş, borazanlar ve tahtlar, Tanrı'nın şaşmaz yargısı. İyiler için ödüller ve kötüler için cezalar. Laura çocukken bunun hayalini kurardı -korkunç melekler, büyük bir ejderha- ve Tanrı onu erdemli görsün diye her zaman bezelyelerini yer ve bulaşıklara yardım ederdi.

Haklıydın anne, diye düşündü Laura. Her şeyden sonra bizi yakaladı. Savaş, veba, kıtlık, ölüm, gökyüzü yanıyor, güneş kararıyor. Haklı olduğuna sevinmedin mi? Hiçbir şeyi değiştiremezdin, hiçbir şeyi durduramazdın. Ama en azından geleceğini biliyordun. Dünyanın sonu. Sonunda bu rahatlatıcı mıydı?

Diğer zamanlarda Laura annesine öfkeyle şöyle derdi: *Gösteriş mi? Adalet mi? Ne şaka ama.* Kıyamet limanda çıkan bir yangındı, soğuk bir günde gelen bir kutuydu. Tek bir büyük trajedi değil, on milyon küçük trajediydi ve herkes kendi trajedisiyle tek başına yüzleşiyordu.

Laura kutuyu açtıktan sonraki gün hastanede on dört saatlik bir vardiyada çalıştı ama iş bile onu düşünmekten alıkoymaya yetmedi.

"Iven?" dedi sorumlu doktor bir kez, ama o başını salladı ve devam etti.

O gece, yanında ikinci bir kadeh cinle küçük yazı masasında otururken Kızıl Haç'a ve kardeşinin komutanına mektup yazarak haber istedi. Mektubunda ne yazacağını düşünmesine gerek yoktu. Bunun gibi yüzlerce mektup okumuştı: *Nasıl ölmüştü, nerede ölmüştü?* Kapağı kapattı ve pencereden dışarı bakarak cinini bitirdi.

Kızıl Haç'tan gelen cevap garipti. *Er Wilfred Iven, Passchendaele Sırtı'nın alınmasının ardından öldüğü varsayılan kayıp. Daha fazla bilgi gönderilecektir.*

Laura mektubu elinde buruşturdu. Sonra kaşlarını çatarak düzeltti. *Kayıp, esir alınmak* anlamına gelebilirdi ama genellikle *havaya uçurulmak* anlamına gelirdi. Tüm o yüksek patlayıcılar ateşlendiğinde *Mont Blanc*'ın yanında olan babası kayıptı. Passchendaele Sırtı'nda kaybolan Jimmy Shaw da teknik olarak kayıptı.

Ama eğer Freddie *krallığın geldiği* anlamda kayıpsa, onun kıyafetlerini alamazdı, değil mi? Ya da künyesini. İncil'ini. İstemedi de olsa Parkey'lerin seansını hatırladı. AMA O HER ZAMAN...

Parkey'ler dolandırıcıların hoş bir üçlüsüydü.

Sonra Laura'nın mektuplarından birine cevap olarak başka bir mektup geldi. Laura'nın eski seyyar ambulansının baş . Kate White Brandhoek'ta Laura'yla birlikte çalışmış, gaz alarmı çalarken gelen top mermilerine karşı kulaklarını dört açmış, yaralı çocukların karyolalarının altına sığınırken dikişlerinin yırtılmasını engellemeye çalışmıştı.

Laura, Kate'in mektubunu bulabildiği her ışığın altına tutarak, çamur ve yağmurla lekelenmiş silik kalem çizgilerini çözmeye çalıştı. Cümlelerin ifade edilişi dikkatli ve biraz da tuhaftı:

*Hayatta olduğuna çok sevindim, Laura. En kötüsünden korkuyorduk.
Halifax'tan gelen haberleri duydum. Umarım umudunuzu
kaybetmezsiniz. Bir hastam, üç yıldır ölü olan kaptanını gördüğünü
söyledi,*

bir pencereden ona bakıyordu. Sonuçta her şey mümkün. Umudunu kaybetme, canım.

Laura bu mektubu iki kez okuduktan sonra arkasına yaslandı. Hemşireler yaslı yakınlarına her zaman nazik kurgular yazarlardı ama Kate bunu ona yapmazdı. Elbette Kate'in mektupları askeri sansürün gözünden geçmek zorundaydı, bu yüzden belki de üstü kapalı bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Ama Laura ne olduğunu hayal bile edemiyordu. Kate, Avrupa'da savaş patlak vermeden yıllar önce Güney Afrika'da hemşirelik yapmıştı; Laura'nın tanıdığı en az hayalperest insandı. Laura kendini Freddie'nin ceketinin içine özenle dikilmiş o tuhaf kartpostalı düşünürken buldu. *Onu geri getireceğim...*

O noktada Laura cephede tanıdığı herkese mektup yazdı. *Orada mıydı? Bu hastanede mi öldü? Ya da şurada? Nerede? Nasıl? Nereye gömüldüğünü biliyor musun?*

Tabii ki cevaplar aldı. Başsağlığı dileyenler, cevap vermeyenler. Ama onu tatmin edecek hiçbir cevap alamadı.

- - -

Bir hafta daha geçti ve seanstaki güzel kadından bir not geldi: Bayan Penelope Shaw. Bayan Shaw kâğıt üzerinde yüz yüze olduğundan çok daha özlü, kusursuz bir bakır levha gibi yazıyordu:

Siz yas tutarken ve Parkey'lerin bana söylediğine göre hastanede çok meşgulken, anlamsız olduğu kadar kalpsiz görünmekten de korkuyorum. Ama eğer bir isteğiniz varsa, benimle çay içmek ister misiniz? Şeker, yulaflı kek ve sandviç vaat edebilirim, hem de bolca. Ve benimle kalan bir arkadaşım var, onunla tanışmanı isterim. Birlikte kızdık ve o da sizin gibi deniz aşırı ülkelerde bulundu.

Laura tereddüt etti. Ama her şey, diye düşündü, şu anda yaptıklarından daha iyiydi, gündüzleri çalışmaktan, akşamları gizlice içmekten. Laura'nın mutfak ateşinin yanında kutuyu açtığı gece Bayan Shaw çok nazik davranmıştı.

Laura masaya gitti ve hemen bir cevap yazdı: *Teşekkür ederim, katıldığım için çok mutluyum vs.*

OceanofPDF.com

MY KINGDOM FULL OF DARKNESS

.....

PASSCHENDAELE SIRTILARI, FLANDRE, BELÇİKA KASIM
1917

FREDDIE NE KADAR ZAMAN GEÇTİĞİNİ BİLMİYORDU.

Bazen, aynı sümüksü duvara görünmeden yaslanan Alman-Kış'ın da onunla birlikte nefes aldığını duyabiliyordu. İkisi de konuştu. Freddie söyleyecek bir şey bulamıyordu. Havanın bitmesini bekledi ama bitmedi.

Ölmek ne kadar sürerdi? İlk anlarda onu hafifletmiş olan yaralı şok onu terk etmişti ve onun yerine, zihninin derinliklerinde uygun düşünceler, panik düşünceler dönüp duruyordu. Donuyordu. Titreyen ellerine bir şeyler vermek için ceplerini karıştırdı. Bir teneke buldu. *Kabadayı bifteği*, diye düşündü. Yanında da bir paket bisküvi. Bu da bir şeydi. Su şişesi yoktu.

"Aç mısın?" diye sordu Winter'a. Freddie aç değildi. Midesi çalkalanıyordu. Ama bir şeyler yapması gerekiyordu. Orada yatıp beklemekten başka bir şey.

Alman'ın nefes alış verişinde ürkek bir aksama oldu. Sonra- "Hayır," dedi Winter.

Ve dikkatlice kibarca ekledi, "Hayır, teşekkür ederim."

"Ben de değilim," dedi Freddie ama düşününce belki de öyleydi. Henüz ölmemiş olmalıydı. Oturdıkları yer nemliydi.

Yağmur bir şekilde içeri giriyor, doymuş topraktan kabarcıklar çıkarıyordu. İçilebilir miydi? Hayır. *Her yerde su vardı ama bir damla bile-*

Belki de boğulacaklardı. Flanders'da bir koruganda gömülüyken boğulacaklardı.

"Ben Halifax'lıyım," dedi, sessizliği savuşturmaya çalışarak. Neden bir an önce öldürülmemişlerdi ki? O saçmalarken Winter'ın ona doğru döndüğünü duyduğunu sandı: "Nova Scotia. Annem Montrealli olmasına rağmen, kökten Bluenose'luyum. Babam Narrows'ta bir römorkörde çalışıyordu. Orada. Kız kardeşim de burada, Flanders'da hemşire, Laura gerçek bir hemşire, burada öğrenip biz zavallı şeytanlar üzerinde pratik yapanlardan değil. Hatta bir subay." Bir gurur titreşimi. "CAMC tüm hemşirelere komisyon verdi. O artık bir yüzbaşı, biliyorsun. Ya da eşdeğeri. Sana bakar bakmaz isyan yasasını okur. İsteyebileceğiniz en zeki ve en güzel kız kardeş."

Winter hiçbir şey söylemedi.

Yükselen paniği için kendine küfrederek -Neden *bir erkek gibi sessizce ölemiyorsun, Iven?*" dedi, "Nerelisiniz, efendim? Bay Winter. Er, Herr Winter."

Cevap yok. Ayaklarının dibindeki su çamurundan yoğun bir koku yükseliyordu. Freddie et konservesini yere düşürdü, küfretti ve el yordamıyla aramaya başladı. Eli ıslak bir kumaşla karşılaştı. Neye dokunduğunu fark etmesi bir an sürdü. Geri çekildi. Daha önce de ölü ellere dokunmuştu elbette. Bir keresinde kendisine bir yığın kum torbası verilmiş ve bir topçu tesisinin doğrudan vurulmasının ardından temizlik yapmakla görevlendirilmişti. Vimy yakınlarında bir siperde, zavallı bir adam kolu dışarıda kalacak şekilde siperin içine gömülmüştü. Askerler hattan yukarı çıktıklarında şans getirmesi için elini sıkarlardı; ya da kemik görünmeye başlayana kadar sıkarlardı.

Ama şimdi farklıydı. Yerin üstünde, siperlerde bile, siperlerden dışarı sarkan mavi-gri parmaklarla aranızda temel bir fark olduğundan emindiniz. *O*, bir kum torbası içinde, parçalar halinde siperlere gömülmüş olabilirdi, ama *sen* bir gün savaş bittiğinde Kanada'ya dönecek ve fırtınalı manzaralar çizerek bir servet kazanacaktın, ya da en azından vasat şiirlerini yayınlayacak kadar para kazanacaktın.

Ama burada.

Freddie'nin dünyası, bir gün ya da bir saat içinde çamurun içine kayanın kendisi olacağı ve orada diğerleriyle birlikte yüzeceği bilgisiyle aniden daraldı. Kayıptı, öldürüldüğü sanılıyordu, ta ki beş ya da on yıl içinde Laura umudunu yitirene kadar. Ve tüm bu süre boyunca o burada karanlıkta olacaktı.

Kendi zihninin derinliklerinde bir şeyler paramparça olmaya başlamıştı ve Alman şaşırtıcı bir isabetle uzanıp Freddie'nin omzunu tutarak suratının ortasına vurana kadar hangi hayvani dehşet sesini çıkardığını bilmiyordu.

Freddie'nin başı geriye doğru sallandı ve kan tadı aldı. Omzundaki kavrama sertti, çimdikliyordu. Sonra Winter'ın eli çekildi ve Freddie elin yan tarafına, *güm* diye düştüğünü duydu.

Freddie garip bir duraksamadan sonra, "Teşekkür ," dedi. Winter sessizdi. Sonra- "Tenekeyi düşürdün mü?"

"Evet," dedi Freddie. "Şimdi bulamıyorum." Pek de önemli görünmüyordu.

Winter'ın sertleştiğini hissetti. "Münih'teki çocuklar şalgam ekmeği yiyorlar. Ve siz de eti ziyan mı edeceksiniz?"

Freddie bir an boş bir anlayışsızlık yaşadı. "Bunu yemek -ya da Münih'teki çocuklara yardım etmeyecek. Bekle, sen oralı mısın?"

Durun. "Dağlardan. Ve yiyecekleri israf etmek yanlıştır." Birinin kaşlarını çatıldığını *hissetmek* fiziksel olarak imkansızdı ama yine de.

Çamurun içinde el yordamıyla dolaşmak onu aşıyordu. "İstiyorsan sen bak"

"Bilmiyorum," diye itiraf etti Winter. Hareket etmedi. Freddie'yi zapt etmek dışında pek hareket etmemişti. Nefes alış veriş durulmamıştı. Hâlâ hızlı ve sertti ve-

"Yaralı mısın?" dedi Freddie.

Bir sessizlik. "Evet," dedi Winter, o kesin sesiyle. "Ama yeterince kötü değil."

Ölmeyi kastediyordu. Ya da en azından çabucak ölmeyi. Ama- "Canını yaktı. Bana vurmak seni incitti."

"Burada bir deliyle birlikte yaşamak istemiyorum."

"Ya seni öldürseydim? Ya çok korksaydım ve seni öldürseydim?"

Bir huff sesi, Winter'ın yarı sesli kahkahasını duyunca irkildi. "İstersen beni kesinlikle öldür Burada cesedimle yalnız kalmak mı istiyorsun?"

"Neren yaralı?" Freddie sordu. *"Tanrım, ya ölüyorsa?" diye düşündü. Ya her an ölebilirse?* Başka bir yerde olsalardı birbirlerini ne kadar çabuk öldürmeye çalışacaklarının bir önemi yoktu. Freddie, Winter ölürse delireceğini biliyordu. Kendini öldürecek kadar bile akı kalmazdı. Tanrı'nın mucizevi bir eli inip onu serbest bıraksa bile bunun bir önemi olmayacaktı çünkü akı asla hap kutusundan çıkmayacaktı.

"Sakın ölme," diye fısıldadı.

Winter'ın yer değiştirirken çıkardığı sesi duydu. Belki de anlamıştı.

Freddie dedi ki, "Yaranı sarabilirim. Eğer bana yerini söylersen." Bir tereddüt. "Sol üst kol."

En azından Freddie yara sarma konusunda iyiydi. Laura onun değerli izin saatlerini mahvetmiş, bir yarayı etkili bir şekilde kapatana, dezenfekte edene ve bağlayana kadar onu çalıştırmıştı. Winter'ın diğer tarafına doğru beceriksizce süründü, dokunarak kolunu buldu. Ceketinin sırlıslıkam olduğunu hissetti - gerçi bu kan kadar su da olabilirdi. Yünün altında Winter'ın derisi kemik gibiydi, vücudu kaskatı kesilmişti. Freddie kolunu yaraya ulaşacak kadar açıp kendi ceketinde sargı bezi ararken kıpırdamadı. Bütün askerler zaten iyotla ıslatılmış sargı bezleri taşırdı. Yarayı hissederek sardı. Acımış olmalıydı. Kış hiç ses çıkarmadı. En azından şimdi kanaması duracaktı. "Daha önce bir şey söylemeliydin," dedi Freddie, sesinde kız kardeşinin acısını duyarak. Gazlı bezi bağladı. *Tanrım, neden hâlâ hayattayız?* "Muhtemelen bunca zamandır kanaman vardı." Ne kadar olmuştu?

"Belki de." Winter'ın sesi hâlâ kuruydu ama eskisi kadar kararlı değildi. "Olayları uzatmak istemiyordum."

Freddie arkasına yaslandı. "O zaman neden bana söyledin?"

"Sen bir çocuksun. Ölümümü duymanı sağlamak zalimlik olur." Birbirlerinin kulaklarına konuşacak kadar yakındılar ve Freddie uzaklaşmak istemediğini fark etti. Winter'ın vücudu onun dünyasındaki son sıcaklıktı.

Freddie'nin nefesi neredeyse bir kahkaha gibiydi. "Erkek değil."

"Hayır mı? Kaç yaşındasın?"

"Yirmi bir. Daha yaşlı olamazsın."

"Otuz beş yaşındayım," dedi Winter. Derin ve ölçülü bir sesi vardı. Freddie onun bir subay olup olmadığını merak etti. Sormaya cesaret edemedi. Belki astsubaydı. Konuşmayı uzatmak istiyordu. Her şey, dışarıda bitmek bilmeyen savaşın gürültüsüyle mayalanmış sessizlikten daha iyiydi.

"Peki Münih'ten?"

"Bir çiftliğim vardı. Dağlarda. Çayırılar. Sığırlar." Derin sesi Freddie zar zor duyana dek alçaldı. "Tatlım. Kara çamlar, güneş içeri süzülürken."

Freddie dedi ki, "Halifax öyle görünmüyor. Ama denizimiz var. Denizi çok severim. Bir keresinde, , üzerindeki renk için her gün farklı bir kelime seçmeye çalışmıştım. Bir kelime seçerdim ve sonra renkleri karıştırırdım.

-Boyaları nasıl bulduğumu. Başta kolaydı. Gümüş, dedim, leylak rengi ve samur. Smalt. Lapis. Gül. Güvercin tüyü. Demir. Günün herhangi bir saatinde kendime izin veriyorum, görüyorsunuz. Şafak, karanlık ya da öğlen. Bunun yardımı oldu. Ama sonunda kelimeler uyduruyordum ve renklerim hiçbir şeye benzemiyordu. Kendimi beğenmiş küçük bir şeydim, gerçekten - listem bir yerlerde, evdeki yatağımın altındaki kutuda... Bekle. İngilizceyi nerede öğrendin?"

"Garsonluk yaptım."

"Bir çiftliğiniz olduğunu sanıyordum."

"Çiftlik babamındı. İngiltere'ye gittim. Brighton'da garsonluk yaptım. Orada İngilizce öğrendim. Birçoğumuz savaştan önce İngiltere'deydik. Askere yazılmak için eve döndük. Tommie'ler *Hey garson diye* bağıırırdı, sıra birbirine yakındı ve keskin nişancıları hareket eden adamları vururdu."

Freddie kendini gülerken buldu, neredeyse kıkırdıyordu. "Gerçekten mi? Hey garson, ve zavallı bir enayi kafasını kaldırıyor -Evet, bayım? -ve *bam*. Gerçekten mi? Bu savaş iki kuruşluk bir vodvil gibi, gerçekten." Hıçkırıyordu, neredeyse ağlayacaktı. Winter'ın yanındaki duvara yaslandı ve kendini toparlamaya çalıştı.

Winter sert bir sesle, "Bayern'e döndüğümde babam hastaydı. Şimdi öldü. Askere gitmeden önce çiftliği kuzenime vermişim. O da geri vereceğine söz verdi. Eğer yaşarsam."

İkisi de sessizdi.

Sonra Winter alçak sesle ekledi: "Iven, biraz hava geliyor olmalı, çünkü ölmedik."

Susuzluktan ölene ya da ayaklarının dibindeki balçığı içene kadar orada kalma düşüncesi düşünülemezdi. "Sanırım öyle," dedi Freddie. Ağız pamukla doldurulmuş gibi hissediyordu. "Sanırım istersen seni öldürebilirim. Bunu aynı anda yapabilir miyiz?"

"öldürmek mi? Ya biri ölürken diğeri ?" Freddie hiçbir şey söylemedi. Çok susamıştı.

"Sana ne olduğumu, kim olduğumu söyledim," dedi Winter. Belki o da Freddie kadar sessizliğin geri dönmesinden korkuyordu. "Şimdi de sen. Halifax'ta ne yaptın?" Kelimeyi dikkatle telaffuz etti.

"Liman memuruydum," dedi Freddie. "Resimler çizerdim. Bazıları çok iyiydi. Ve şiirler yazdım."

Winter alaycı bir ifadeyle, "Hepimiz . Kışlalar bir zamanlar şiir korosuna dönmüştü. Bana şiirlerinden birini söyle."

"Ben-" dedi Freddie. "Yapamam." Korugandaki adamla Halifax'ta defterine bir şeyler çiziktirip karalayan çocuk arasında bir uçurum vardı. Üç hafta önce, istirahatte, bir ahırın kapısında durup Ekim yağmuruna bakan asker bile. Görünmez bir bariyeri aşmıştı. Wilfred Iven ölmüştü. "Ama bir tane ezbere okuyabilirim."

"O halde oku," dedi Winter.

Freddie el yordamıyla kelimeleri aradı. Karanlık gözbebeklerine baskı yapıyor gibiydi. *Şiir mi?* Bu çukurda, ölümün kıyısında? Şiir hiçbir şeydi. *Onlar* hiçbir şeydi.

Sonra başka bir dünya için yazılmış işe yaramaz kelimelerin bile sessizlikten daha iyi olduğunu düşündü. Kuru dudaklarını yaladı ve şöyle dedi: "*Kayıp Cennet*'i hatırlıyor musun? Düşüşten sonra? Şeytan karanlıkta uyandı. Annem şeytanın cennetten düştüğü için topalladığını söylerdi."

"Evet," dedi Winter.

Freddie usulca, Burası bölge mi, burası toprak mı, burası iklim mi, dedi kayıp Başmelek-

Tereddüt etti. Hiçbir şair, en kasvetli rüyalarında bile bu karanlığı hayal edemezdi. Ama Kış dedi ki, "Devam et."

" '-Cennet için değiştirmemiz gereken yer burası mı, o göksel ışık için bu kederli kasvet mi? "

Bir çarpışma onu böldü, paramparça edici bir kükreme. Ağır bir top, koruganın kalıntılarına isabet etmiş olmalıydı. Bombardıman yine yaklaşmıştı. Freddie kelimeler üzerindeki hakimiyetini kaybetti. Dünya sarsıldı. Bakırın tadını aldı, kanadığını fark etti. Kaçma içgüdüleriyle karanlıkta sarsıldı. Ama gidecek hiçbir yer yoktu. Başını bir şeye çarptı. Winter yanındaydı; son anısı, şaşkınlıkla onun elini tutmaya çalışması, bir anlık minnettarlık hissetmesiydi; ölüyorlardı ve diri diri gömülmemişlerdi. Sonra bilincini kaybetti.

OceanofPDF.com

IT HAD TWO HORNS LIKE A LAMB BUT SPOKE LIKE A DRAGON

.....

HALIFAX, NOVA SCOTIA, KANADA MARITIMES ŞUBAT
1918

PENELOPE SHAW'IN FOYER'I Viktorya döneminden kalma bir duvar kağıdı ispinozu cümbüşüydü. Şapka sehpası bir şamdana benzeyecek şekilde oyulmuştu ve elli kilo ağırlığında olmalıydı. Laura örme kırmızı tam'ını ikincisinin üzerine örttü,

Şapkanın sarktığı ve yetersiz görüldüğü yerde. "Daha büyük bir şapka getirmeliydim," dedi Laura. "Eğer öyle bir şeyim olsaydı."

"Sizi gördüğüme çok sevindim," dedi Bayan Shaw. Parkey'lerin salonunda geçirdiği o geceden beri biraz daha zayıflamıştı ve tepeden tırnağa siyah, tam bir Viktorya dönemi yası giymişti. Ama sırtı dik, giysileri düzgün, davranışları kusursuzdu. "Nasılsın hayatım? Uyuyor muydun?"

"Ben yaparım," dedi Laura. "Hastane boşalmaya başladı. Sanırım bir hobi edineceğim. Karanfil yetiştiren iyi bir İngiliz hanımefendi hakkında bir şeyler okudum."

"İlk günlerde hastanede gönüllü olarak çalışmıştım." Bayan Shaw, Laura'yı kalın halı kaplı bir koridora götürdü. "İnsanlara çorba kaşıklamak. Ama ben

Bu işte iyiydim, gerçekten. Bütün o zavallı çocukları görürdüm-" Sesi kesildi. "Ve ben onlara hiçbir iyilik yapmazdım, beceriksizce ve ağlamaklı olurdum. Örgü örmekte daha iyiydim, bir sürü bebek battaniyesi yapıyordum. Ve küçük çoraplar. Bu şekilde."

Laura kendini yavaşça yürürken buldu. Halı, düğünçiçeklerinin yumuşak sarısıydı. Yumuşaklığa alışık değildi. Parkey'ler eski, dağınık bir evde yaşıyorlardı ve yaşlı kadınlar konfora bir av köpeği kadar kayıtsızdı. Sahra hastanelerinde geçirdiği yıllardan sonra Laura daha da kötüydü. Mecbur kalırsa çıplak toprakta bile uyuyabilirdi. Ama Penelope Shaw'ın evi anlamsız, renkli ve yumuşaktı. Laura'yı huzursuz ediyordu.

"Burada olmanıza çok sevindim," dedi Bayan Shaw, yürürken yarı dönerek. "Seninle o aptalca şekilde uğraştıktan sonra en azından bunu yapabilirim. Sonra sen öğrendin ve ben..." Sesi yine kesildi. "Çayın yanında ne istersiniz? Şeker çok pahalı, ama biraz idare ettim-ve yulaflı kek, ve ben-" Salon kapısını açtı. "Oh, Mary, canım, işte sana bahsettiğim hanımefendi. Bayan Laura Iven, Bayan Mary Borden."

Odaya doğru süzüldü. Laura irkilerek kapı aralığında durakladı. Mary Borden adını biliyordu. Bayan Shaw onları büyüleyici, eski moda bir salona götürmüştü. Laura pastel renkler hakkında karmakarışık bir izlenime kapılmıştı: porselenlerin üzerinde şakayıklar, pembe ve yeşil bir halı. Izgarada yanan güzel bir kömür ateşi, kömür bu kadar pahalıyken lüksün son kelimesi. Penelope Shaw ve evi birlikte geçen yüzyıldan kalma bir kartpostal gibiydiler. Savaş başladığında sona eren dünyadan.

Onları bekleyen kadın, tüm bu eski moda sevimliliğin arasında göze çarpıyordu. Bayan Shaw'un yaşlarındaydı ve saçları Laura'nınki kadar kısaydı. Korsesi yoktu. Bir kabadayının gülümsemesi. Laura onun gözlerindeki bakışı kendi aynasından tanıdı. "Mary Borden, Laura Iven," dedi Bayan Shaw.

Mary, "Memnun oldum. Adını duymuştum elbette, Iven. Bir Croix de Guerre, değil mi?"

"Tanıştığımıza memnun oldum, Bayan Borden," dedi Laura. Savaşın ilk gaz saldırısından sonra, 1915 yılında madalya almıştı. Bırakın bir yabancıyla tartışmayı, hatıra bile saklamak isteyeceği bir şey değildi. "Körili tavuk mu o?"

O sandviçi mi? Ne kadar uluslararasısınız Bayan Shaw. Bana kapıyı göstermeden önce kaç tane yiyebilirim?"

"Bana Pim deyin," dedi Bayan Shaw. "Arkadaşlarım öyle der. İstedğin kadar. Şişmanlamak istiyorsun." Tabağı çevirdi. "Bunlarda reçel var, bunlarda da biftek var."

"Seni melek. Bana Laura de," dedi Laura, ahududu çizgili bir oturarak. Pim'in salonunda sigara içmesine izin verip vermeyeceğini merak etti. Muhtemelen vermezdi. Dört sandviç aldı. Pim'in gözleri büyüdü.

"Öldüğüne dair söylentiler duydum, Iven," dedi Mary. "Üçüncü elden tabii, ama yine de. Bir cesede göre iyi görünüyorsun. Ama yara almamış da değilsin."

Laura sandviçinden bir ısırık alarak, "Hayır mı? Bir kuş kadar neşeliyim," dedi. "Sizi Halifax'a getiren nedir, Bayan Borden? Sonunda savaş bitti mi?"

Aslında bir hemşire olmayan Mary Borden, yine de kısmen ünlüydü. Savaşın ilk günlerinde cephe gerisinde -Belçika bölgesinde, diye düşündü Laura, yoksa Fransız bölgesinde miydi- özel bir yardım istasyonu kurmuştu. Pek çok şüpheli insanı burayı işletmesine izin vermeleri için ikna etmeyi başarmıştı.

"Hayır, bir hafta sonra Perşembe günü döneceğim," dedi

Mary. "Çayını nasıl istersin, Laura?" Pim araya girdi.

"Sıcak," dedi Laura. "Son derece. Dört şekerli ve içine tıktırabildiğin kadar sütlü."

"Benim için de öyle, Pim," dedi Mary.

"Benim," dedi Pim, döküp karıştırarak.

"Su yüzünden," dedi Mary. "Yasak bölgede. Suyu klorluyorlar, yoksa hepimiz dizanteri olurduk. Yeterince şekerli olunca klorun tadını almıyorsun. Şeker artık biraz alışkanlık oldu. Bir itiş kakış olduğunda sizi ayakta tutuyor."

"Nerede?" dedi Pim, büyülenmiş gibi bakarak.

Mary kısa bir süreliğine mahcup görünüyordu. "Arka bölgeyi kastediyorum, hatların arkasını. Ben öyle diyorum. Her yerde Fransızca tabelalar var: yasak *bölge*, diyorlar. Ben de oraya yasak bölge diyorum."

Laura kuru bir sesle, "Ne kadar romantik," dedi. Çayını yudumladı ve dördüncü sandviçini aldı. Çilek reçelli. Dört ısırıkta yedi. Pim baktı

etkilendi ve tabağı ona doğru itti. Laura bir tur daha köri yemeye başladı.

"Peki ya elleriniz?" diye sordu Mary.

"On parmak, hepsi hazır ve nazır," dedi Laura, sandviğine konsantre olarak.

"Bir kek al, Mary," dedi Pim, sesinde biraz sitem vardı.

Mary yılmamıştı. "Sorun değil. Korseler ve uzun saçlarla birlikte görgü kuralları da bu savaşın bir zayıyatı olacak. Sen bir kalıntısın, benim güzel Penelope'm. Asla değişmeyeceksin. Iven modern bir yaratık. Gücenmez. Hâlâ çalışabiliyor musun?"

"Neden yapayım ki?" dedi Laura. "Taşradaki malikâneme çekiliyorum ve karaca çiçek yetiştiriyorum. Pim sana anlatır."

"Mary," dedi Pim. "Görgü kuralları savaştan sağ çıkamayabilir ama lütfen onları salonuma alayım."

Mary fincanını selamlamak için kaldırdı ve bir sandviç aldı. "Pim bana kardeşinin eşyalarını gönderdiklerini söylediğinde çok üzıldüm, Iven."

Laura bir yulaflı kek aldı. Sesindeki gerginliği tam olarak engelleyemiyordu. "Bir keresinde King's Cross istasyonuna bir Alman süvari mızrağı taşıdığınızı söylüyorlar. Kötü bir söylenti, şüphesiz?"

Mary konunun değişmesini kabul ederek, "Gazeteler abartmış," dedi. "Ama evet, yaptım. İlk günlerde. Sansasyon yarattı." Kendi kendine gülümsedi. "İlk başta ambulans şoförlüğü yaptım. Sonra kendi yardım istasyonumu kurdum. Belçikalılara siperlerde sıcak çikolata götürdüm. Tanrım, hatlar birbirine çok yakındı. Bir keresinde Fritz bir mesaj gönderdi -yanlışıyla beni vurmasınlar diye etek giymemi söyledi- neredeyse her gün siperlerdeydim -putte'ler dolaşmak için daha iyiydi, biliyorsun." Başını iki yana salladı. "Sonunda taşındım, tekrar taşındım. Belçikalı bir baron şatosunu terk etmişti -kim onu suçlayabilirdi ki? - ben de Couthove'daki evini ve arazisini aldım. Şimdi neredeyse tam teşekküllü bir hastanem var. Tüpleri diken diken etmemek için yardım istasyonu diyoruz ama cerrahi bölmelerimiz, triyajımız var ve Madam Curie bir bile bağışladı. Çeşitli merkezlerde bana yeterince tolerans gösteriyorlar, yeter ki ben kendim fon toplayayım. Sanki onlar

Bu günlerde hastane yataklarında. Özellikle de Fransızlar. Biraz hemşirelik yapıyorum ama çoğunlukla burayı ben yönetiyorum. Zaten bu tür işlerde daha iyiyim."

Pim dehşete mi düşsün yoksa etkilensin mi diye karar vermekte zorlanıyor gibiydi. Bir kadının savaş bölgesinde hastane işletmek hakkında soğukkanlılıkla konuşabilmesi yeni dünyalarının bir ölçüsüydü.

Laura çay fincanının kenarından Mary'yi inceledi. "Ama artık hastanenizden çok Bayan Borden."

Mary omuz silkti. "Özel bağışlarla çalışıyoruz. Amerika'nın savaşa girmesiyle birlikte, gelip şapkayı elime almak için iyi bir zaman olduğunu düşündüm. Birkaç konferans vermek için. Atlantik'in bu tarafında bolca para var. Amerika şimdiye kadar Avrupa'nın çoğunu ele geçirdi, değil mi, savaşı sürdürmek için onlara onca şey sattılar. Boston'a, New York'a gittim. Chicago'ya. Philadelphia'ya. Kiliselerde oturdum, konuştum. Pim'le bir hafta geçirip Liverpool'a gitmek için gemiye binecektim. Babam bizi Chicago'ya taşımadan önce kız arkadaştık." Başını iki yana salladı. "O patlama ne büyük bir kargaşaydı."

Küçük bir sessizlik çöktü.

"Bu yulaflı kekler çok lezzetli, Pim," dedi Laura. "Tereyağını karşılayabilseydim tarifini isterdim."

Pim, "En azından bir tane daha al. Seninle eve biraz göndereceğim. Kuş üzümüyle ne güzel oluyorlar, değil mi? Beni savaştan önce görmeliydin; bir sincap kadar şişmandım. Hep yemek yapardım. Yulaflı kekler Nate'in ve Jimmy'nin favorisiydi." Aceleyle devam etti. "O benim kocamdı. Nate. Nathaniel. Mary onu tanırdı. O öldü. 16 Ocak'ta. Çok ani oldu. Kalbi... Ama yemeklerimi çok severdi."

Laura bir yulaflı kek daha ısırırken, "Bundan hiç şüphem yok," dedi.

Mary, "Şimdi ne yapacaksın, Iven? Taburcu olduğuna göre."

"Hellebores, *hellebores*, size söyledim, Bayan Borden."

Mary'nin dikkati dağılmayacaktı. "Biraz yazık oldu, değil mi? Rütbeniz vardı, değil mi?"

Laura, "Hepimiz Amerika'yı gezip para için şapka dağıtamayız," dedi. Sesi yeniden sertleşmişti.

Mary hala sinirlenmeden, "Ve geri dönmek istemiyor musun?" diye sordu.

Geri mi? Bu kelime beyninde yankılandı. Bir an için Flanders'a, Brandhoek'a geri dönmüştü, ilk top mermisi düştükten hemen sonra, farklı yönlere doğru koşmaya başlamadan önce gözleri Kate'inkilerle buluşmuştu, gaz alarmı çalıyordu, Laura personeline maskelerini takmaları için bağılıyor, panik içinde kendini karyoladan atamadan önce kolsuz bir adamın üzerine atlıyordu.

"Hayır," dedi Laura. "Geri dönmek istemiyorum. Pim, bahçeleri sever misin? Flanders'a gitmeden önce Veith Sokağı'nda yüksükotu yetiştirmiştım ve Parkey'ler tırmanan güller için deli oluyorlar. Kamışlardan tuzu uzak tutmak için her türlü çalılığı diktiler, bu yüzden zavallıların her yıl yetiştirdiği üç çiçeği zar zor görebiliyorsun."

Pim, "Devedikenlerini denediler mi? Tuza iyi dayanıyorlar ve Temmuz ayında limanın rengini alan o güzel mavi çiçeklerine bayılıyorum." Pim, Laura'nın ruh halini açıkça anlamıştı.

Daha sonra Laura, mavi buzlu bir caddede ilerleyerek Blackthorn Evi'ne geri döndü. Alacakaranlık şehrin üzerine çökmüştü ve hava çok soğuktu. Yatak odasına çekilip ellerindeki ve bacağındaki yara dokusunu hafifletecek esneme hareketlerini denemekten memnundu. Sonunda pes etti ve kendine bir içki doldurdu. Yarım şişe içtikten sonra Freddie'nin eşyalarını bir kez daha karıştırmadan yatağa girmeyi başardı. Yastığının altına koyduğu etiketler hariç. Ama tuvalet masasının üzerinde duran, soluk gökyüzüne karşı dağın yalnız gri çizgisini gösteren o lanet kartpostala bakmaktan kendini alamadı.

THE KEY OF THE BOTTOMLESS PIT

.....

PASSCHENDAELE SIRTILARI, FLANDRE, BELÇİKA KASIM
1917

FREDDIE ezici bir ağırlığın altından çıkmaya çalışıyordu ve bu çabaya değip değmeyeceğini merak ediyordu. Garip bir şekilde sıcaktı. Sonra bir gıcirtı duydu. Yüzünün üzerinden bir şey geçti.

"Faugh!" diye bağırdı, ayağa kalktı, canlıydı, yeraltındaydı ve savaşma öfkesi içindeydi. Hiçbir şey askerleri fare sesinden daha fazla öfkeli edemezdi. Lanet sıçanlar onu yemeye gelmişti. Henüz ölmemişti. Saldırdı. Eli ölü bir adamın boyun eğen etini buldu, sonra da canlı bir adamın dirençli omzundan geri çekildi. Freddie bir acı tıslaması duydu ve o anda yalnız olmadığını hatırladı. Winter dik durmaya çalışırken bir dizi Almanca küfür mırıldandı.

Bir cıvıltı ve ardından bir kemirme sesi duyuldu. Freddie'nin midesi kalktı. Ölüleri yiyorlardı. "Sıçanlar. Oh, Tanrım..." Sonra Winter'a vurduğunu fark etti, kötü kolu ve her şeyiyle, saldırırken.

"Winter, özür dilerim, ben...?"

"Evet," dedi Winter. "Ama ben iyiyim. Bekle. *Ratten*." Sesinde garip bir nota vardı.

"Fareler mi? Ne demek istiyorsun? Ne demek istiyorsun... Ne yapıyorsun?"

Winter, Freddie'yi kendisinden uzaklaştırmıştı; bir yığın halinde baygın düşmüş olmalıydılar. "Biz ölmedik." Winter'ın sesinde yeni ve sert bir ton vardı. "Ve şimdi *fareler* var."

Freddie dehşet içinde *Winter*'ın delirip delirmediğini merak etti. "Her zaman fareler vardır," dedi keskin bir sesle. Çiğneme seslerini hâlâ duyabiliyordu. Derisi kemiklerinden sıyrılmaya çalışıyordu.

Winter, "Hayır, gördünüz mü? Biz ölmedik. Daha önce hava geliyordu. Ama şimdi yol daha büyük. Hava daha iyi. Ve artık fareler de var. Son bombardıman bunu yapabiliirdi."

"Fareler için bir yol yaptım," dedi Freddie, zihni yeniden çalışmaya başlamıştı. "Ama insanlar için?"

"Havanın hareket ettiğini hissetmeliyiz. İçin-" Winter el yordamıyla bir kelime aradı. "Taslaklar." Bir duraklama. "Burada benimle birlikte beş adam vardı. Bulabilirsiniz..."

Karanlıkta cesetler. Freddie muhtemelen bir ya da iki tanesini kendisi öldürmüştü. Sessizdi.

Winter, "Ben giderken benimle konuşun, ben de sizin için aynısını yapayım" dedi.

Ama Freddie hareket etmedi. Denedi ama kol ve bacaklarına kramp girdi ve olduğu yerde kaldı. Korkuyordu. Winter'ın canlı varlığından uzakta, boşluğa doğru sürünmekten korkuyordu. Sanki karanlıkta bir yerlerde, Alman'ın görünmeyen sesi kesilecek ve Winter'ın sadece onun ateşli hayal gücünün bir ürünü olduğunu keşfedecekti. Sanki kendini sonunda ve gerçekten yalnız bulacaktı. O ölü adamlar hariç. Onları, görünmeden, sümüksü yüzlerini ona doğru çevirirken, ölü gözlerinde cehennemin küçük ışıklarının yandığını hayal etti.

Sonra Winter'ın eli kolunu buldu ve paltosunun kalın, sırlıklam yününden bile hissedebileceği kadar sert bir şekilde kavradı. "Iven?"

Çocuk olma, çocuk olma, çocuk olma... "Korkuyorum," dedi ve utandı.

Eli sıkılaştı, tüm dünyasındaki son gerçek şeydi. "Ben de öyleyim." Winter'ın sesi keskinleşti. "Git."

Freddie o kadar uzun süredir askerdi ki, çırpınan zihni düşünmeden vücudu tepki verdi. Emeklemeye başladı. Bir elini

bir Şeye boyun eğdi, geri çekildi, omzunu duvara çarptı. "Kış?" diye seslendi, sesinin nasıl dalgalandığından utanarak.

Almanca bir yemin ya da dua olabilecek birkaç kelime duydu. "Ben iyiyim, Iven. Git hadi. Devam et, evlat."

Freddie sistematik olmaya çalıştı ama hava çok karanlıktı ve çok susamıştı. S r nd , ellerini sıyırdı, kendini yaraladı, başını çarptı, ağrıyan kollarını güçlükle hareket ettirene kadar el yordamıyla ilerledi. Orada yatıyordu, kalp atışları tüm vücudunu titretiyordu, o zaman yüzünde hareket eden bir hava olduğunu fark etti. "Kış."

Şaşırtıcı derecede yakın bir giysi hışırtısı ve Alman'ın kendini sürükleyerek karşıya geçerken çıkardığı belli belirsiz acı homurtusu. Ne kadar kötü yaralanmıŐtı? Sonra Winter'ın el yordamıyla aradığı eli Freddie'ninkini buldu ve Winter elindekini hissedinceye kadar birbirine dolanan parmaklarını yönlendirdi: avucunda kıpırdayan hava. Ve yapışkan bir çamur tabakası. Kazılıp çıkarılabilecek bir  amur. Belki de. Freddie  z nt yle, "Kibrit  akardım ama hepsi ıslandı. Hiçbir Şey göremiyorum. Kazmaya kalkarsak körlemesine yapmış oluruz."

Winter, "Yine de denemeliyiz," dedi. Sesinde cesur bir Şeyler vardı.

Başları birbirine yakın olmalıydı. Diğer adamın vücudunun ateşli sıcaklığını hissedebiliyordu. "Ben baŐlayacađım," diye ekledi Freddie. "Kolun yaralı olduğu için. Yorulursam sana söylerim."

THE DEAD, SMALL AND GREAT

.....

HALIFAX, NOVA SCOTIA, KANADA MARITIMES ŞUBAT
1918

LAURA, Flanders'a gittiğinden beri kâbus görmemişti; artık hiç rüya görmüyordu. Karanlıkta uykuya dalıyor ve tekrar uyanıyordu. Meslektaşlarının çoğu onlar için de aynı şeyin geçerli olduğunu söylüyordu.

Beynin bazı koruyucu tuhaflikları, günlerini yeniden yaşamalarını engelliyor.

Ama Laura, Bayan Shaw'un çay partisinin olduğu gece bir kabus gördü. Rüyasında kuyruklu yıldızı görmüş.

Yine on altı yaşındaydı ve yıl 1910'du, kuyruklu yıldızın geldiği yıl ve annesi Laura ve Freddie'yi eve götürmek için tıpkı hayatında olduğu gibi okulda belirdi. Birlikte Veith Sokağı'na geri döndüler. "Freddie," dedi Laura. "Seni gördüğüme çok sevindim. Saçma sapan bir rüya görmüştüm, senin- Neyse, sorun yok. Buradasın."

Ona gülümsedi ama bir şey söylemedi.

Anneleri başlarının üzerinde bir şemsiye tutmakta ısrar etti. "Haydi," dedi onlara. "Acele etmeliyiz."

Şemsiye sallandığında bunu gören Laura'ydı. O sırada yukarı bakıyordu. "Freddie," diye fısıldadı. "Bak." Gökyüzünde ateş vardı. Kış öğleninin ince maviliğine karşı beyaz bir alev. Bunu gören Laura korktu. Annesinin bileğini tuttuğu eli acıyordu.

"Ona bakmayın, yavrularım," diye fısıldadı annesi. "Nefes almamaya çalışın -kuyruklu yıldız dünyayı gaza boğacak -kuyruklu yıldız gazı, pis, yeşil-şemsiyemin altında kalın, neredeyse geldik."

Sonra birden kendi evlerindeydiler ve babası perdeleri çekiyordu. Ocak ayının gün ışığında görülebilen gerçek kuyrukluyıldız geldiğinde Laura korkmamıştı, her ne kadar anne babası titreyip bunu kıyamet alameti olarak adlandırmış olsalar da. Ama rüyasında dehşete kapılmıştı. Ev gittikçe daha karanlık bir hal alıyordu. "Hayır," diye ısrar etmeye çalıştı. "Bu sadece bir kuyruklu yıldız. Gökyüzündeki toz. Okuldayken biz-"

Annesi dedi ki, "Laura, Laura, okulda sana yalan söylüyorlar. Halkı sakın tutmak için. Dünyanın sonu geliyor, canım. Dört Atlı, hatırladın mı? Ve *ilki beyaz*. Kuyruklu yıldız ne renk?"

Laura açıklamaya çalıştı. *Dünya böyle değil, işler böyle yürümüyor*. Annesinin yanağından tek bir kızıl gözyaşı süzüldü. *Atlı falan yok*. *Atlılar kadar büyük bir şey yoktur*.

"Anne? İyi misin?"

Bir damla gözyaşı daha süzülürken annesi ona gülümsedi. "Elbette öyleyim. Burada güvendeyiz. Evde de güvendeyiz. Hepimiz birlikteyiz."

Ama kızıl gözyaşları yüzünden aşağıya daha hızlı ve daha hızlı akıyordu ve Laura ona gitmeye, kanı durdurmak için uzanmaya çalıştı, ama hareket edemiyordu. Şimdi dizlerine kadar çamura batmıştı, çamur evinin içindeydi ve kuyruklu yıldız geliyordu ve yapabileceği hiçbir şey yoktu... Annesinin gözleri kan gölüne dönmüştü. "Laura, chérie, her şey yolunda. Hepimiz beraberiz, görüyorsun."

Dışarıdaki kuyruklu yıldız patladı, büyük bir gürültü koptu, tüm camlar patladı, her yer alev ve yeşil gaz içindeydi ve tüm bunların ortasında annesi içindeydi. Hayır, o değildi, Freddie oradaydı, yüzü kan içindeydi. Laura kayıyor, çamurda debeleniyor, gazdan boğuluyor ve ona ulaşmaya çalışıyordu...

Sonra Laura soğuk terlerle ıslanmış bir halde doğruldu. Odasındaydı ve şafaktan önceki en karanlık, en soğuk saatti, ateş ızgarada yanıyordu. Ay batmış olmalıydı, çünkü o soğuk damlacık bile

penceresinden ışık gitmişti. Orada nefes nefese yatıyordu. Gardırobun, sandığın, makyaj masasının gölgelerini gördü.

Ve karşı köşede başka bir gölge.

Gölge hareket etti. Davetsiz bir misafir mi? Işığın bir oyunu mu? Ayağa fırlamaya çalıştı ama yapamayacağını fark etti.

O bir insandı, gölge değil. Kabusundan çıkmıştı. Hafızasından.

Tanıdık bir elbise. Gözlerinde kan. Vücudunda cam. Yıkık yüzünün her çizgisinde suçlama: *Beni kurtarmadın, neden beni kurtarmadın?* Hayalet yaklaştı. Camla dolu sert parmakları Laura'nın yüzünde gezindi. Laura hiç hareket edemiyordu. Ve sonra gölge Agatha Parkey'nin sesiyle konuşuyordu, ruh çağırma seansında konuştuğu gibi, yüksek, düz, gür bir sesle: "Ded ama o yaşıyor, ded ama o yaşıyor. *Ded ama yaşıyor!*" Parmaklar boğazını sıkarak onu boğuyordu ve ellerindeki camın boynuna battığını, onu ileri geri salladığını hissedebiliyordu. "Fred Fred Fr Find FIND..."

Laura kapının açılmasıyla irkilerek uyandı. Kapıda üç beyaz fanila ve üç gecelik baş sallanıyordu ve Lucretia Parkey yaşlı bir Lucia di Lammermoor gibi lambayı havada tutuyordu. "Laura?" dedi Agatha Parkey. "Laura. İyi misin?"

"I-" Basit, esprili ve kibar bir cevap vermeye çalıştı ama sesi çatallaştı.

"Aman Tanrım," dedi Lucretia telaşla odaya girerek. Lamba onu kovaladı. ve burası Laura'nın sıradan, eski moda yatak odasıydı.

"Bir kabus gördüm, Bayan Parkey." Parmaklarını saçlarında gezdirerek kafasını toparlamaya çalıştı.

"Burada kalamazsın," dedi Agatha. Katarakt gözlerini yumurta gibi bembeyaz yapmıştı ama hâlâ odayı dikizliyor gibiydi. "Ölenler bir şey istediklerinde acımasızdırlar. Çoğu zaman kafalarındaki tek fikir budur. Aşağıya gelin. Mutfağın etrafında kızlar gibi oturup kakao içelim." Hassas burnu seğirdi. "İçkisiz."

Laura kızardı. "Seni uyandırdığım için özür dilerim."

Lucretia rahat bir tavırla, "Uyumadın," dedi. "Yaşlılar pek fazla uyumazlar. Gel bakalım canım." Yatağa doğru ilerledi, Laura'nın sabahlığını aldı, terliklerini yaklaştırdı.

Laura karanlıkta tek başına yatmak zorunda kalmak istemiyordu. Şalını ve terliklerini giydi. Lucretia sıcak kollarını ona doladı ve Laura Lucretia'daki şaşırtıcı gücü, kuşa benzeyen kürek kemiklerini, düğümlü parmaklarını hissetti. Koridorda küçük bir alay oluşturdular.

"Bir şey olmasını mı bekliyorsun?" Yürürlerken Laura Lucretia'ya sordu.

"Evet," dedi Lucretia. "Sana, biliyorsun. Bütün hayaletlerine. Onları tövbe boncukları gibi takip ediyorsun. Ailen. Hastaların. Sevgili Freddie'ye değil tabii ki. Çünkü o ölmedi."

Laura hiçbir şey söylemedi.

Mutfak, fırın ocağında yavaş ve sıcak yanan bir ateşle, saat göz önüne alındığında şaşırtıcı derecede sıcaktı. Yatmadan önce ateşi söndürmemiş miydi? Laura Lucretia'nın bir sandalyeye oturmasına yardım ettikten sonra biraz daha odun atmaya gitti. Clotilde elinde sıcak süt ve tozlarla koşuşturuyordu. Laura gelip oturduğunda bir fincanı Laura'nın eline tutuşturdu.

"Yıllardır kâbus görmemiştim," dedi Laura. Agatha kör gözlerini izliyormuş gibi göstermeyi nasıl başarmıştı? Laura kakaosunu yudumladı. O mutfakta kendini güvende hissettiğini fark etti. Sanki zihnindeki hayaletler ateş ve çikolatayla ve gecelikleri, fırırlı örtüleri ve şapkalarıyla oturmuş, ciddi görünen o üç yaşlı kadınla boy ölçüşemezdi. Lucretia ve Clotilde Agatha'yı izliyorlardı.

Agatha, "Biz pek tavsiye vermeyiz," dedi. Oda, fısıltıyla yanan ateşin belli belirsiz sesi hareketsizdi. Agatha biraz gülümsedi. Sadece üç dişi vardı. "Sorulara cevap veririz ama nadiren tavsiye veririz."

"Ama bazen," diye ekledi Lucretia. "Değerli olana."

Laura sessizdi. Sessizliklerinde etkileyici bir şey vardı, yüzlerindeki kayalıklar ve vadiler. Elleri yaralı ahşap masanın üzerindeydi.

"Laura," dedi Agatha. "Sana doğru olan üç şey söyleyeceğim. İstedğin gibi inanabilirsin. İlk doğru olan şey şu: Kardeşin yaşıyor."

Sesinde hiçbir kaçamak yoktu, Parkey'lerin ruh çağırma seanslarında bahislerini korudukları o laf kalabalığından hiçbiri yoktu.

"İkincisi: O size geri dönmeyecek. Ona gitmelisin. Üçüncüsü: Onu kurtarmak için gitmesine izin vermelisin."

"Anlamıyorum."

"Yapacaksın," dedi Lucretia.

"Ben de sana bir tavsiyede bulunacağım," dedi Agatha. "Savaşlar sade şeylerdir, değil mi? Siyah ve beyaz. Müttefikler ve düşmanlar. Bu sefer öyle değil. Düşmanlarınızın kim olduğunu bilmeyeceksiniz, ne de beklediğiniz gibi kendilerini gösterecekler. Kime güveneceğinizi bilmeyeceksiniz ama ne olursa olsun güvenmelisiniz. Anladınız mı?"

"Hayır," dedi Laura.

"Yapacaksın." Agatha'nın üç dişli gülümsemesi ateş ışığında biraz korkutucuydu.

Laura gün ışığında asla yüksek sesle söyleyemeyeceği bir şey söyledi. "O öldü. Hepsi öldü. Kurtaracak bir şey yok. Başaramadım. Kuyruklu yıldız geldi. Yangın. Annem haklıydı. Bu her şeyin sonu."

"Belki de. Ama kurtarmamız gereken bir şey var," dedi Agatha.

Mutfak şimdi kehribar rengi ışığa ve yaralı ahşaba dönüşüyordu. Üç yaşlı kadın, dik sırtlı. Şapkaları kukuletaya, sabahlıkları cüppeye dönüşmüştü ve üçü de onunki gibi acıları yüzlerce kez görmüş gözlerle ona bakıyordu: sessiz, uzak bir empati.

Agatha, "Sanırım bu da sana bir başka tavsiye, Laura. Umutsuzluğa kapılmayın. Sonlar da başlangıçtır."

Sesi Laura'nın kafasında yankılandı. Ateş ve gölgeler yok olup gidiyordu ve sonra Laura kendi buruşuk yatağında sessizce uyandı. Sabahın berrak ışığı yüzüne vuruyordu.

Bir süre orada yattı. Başını kendine doğru salladı. Rüya içinde rüyalar.

- - -

Ama bu rüya onun gitmesine izin vermiyordu. Göz kapaklarının ardında yaşıyordu: yeşil gaz ve korku, çamur, kuyruklu yıldız, annesinin sesi. Agatha mutfaktaydı ve *kardeşinin hayatta olduğunu* söylüyordu. Sonunda o akşam geldiğinde, Laura soğuk alacakaranlığa karşı ateşini harladı, kapısını kapattı, masanın başına oturdu ve Freddie'nin tüm eşyalarını önüne koydu. Ceket, şimdi yıkanmış. Yeri işaretlenmiş İncil. Bayern'den gelen kartpostal. *Yapabilirsem onu geri getireceğim...* İki künyeye baktı, kordon sert parmaklarına dolanmıştı. Tüm yazışmaları düzgünce bir kenara yığılmıştı.

Ne biliyordu ki?

Kızıl Haç kayıp olduğunu söyledi. Ama değildi. Eşyaları ondaydı.

Birisi ona ne olduğunu biliyordu. Flanders'dan biri. O kutuyu paketleyen kişi. Ceket alan kişi. *Biliyor ama bana söylemiyor.* O anladı. Tanrı biliyordu ki, onları korumak için yeterince aileye yalan söylemişti.

Kim o? Kim biliyor? Mektuplarına uzandı. Teker teker hepsini gözden geçirdi. *Nerede öldüğünü bilmiyoruz. Bilmiyoruz.*

Kırışmış kağıtları bir kenara bıraktı ve uzun bir süre oturup düşündü.

Biri biliyor.

Ne yaptığını çok fazla düşünmeden masasından kalktı ve odasından çıktı. Antrede şapkasını, paltosunu ve atkısını giydi, soğuk akşamın içine süzüldü ve Parkey'lerin ön kapısını sessizce arkasından kapattı. Penelope Shaw'ı arayacaktı. Daha doğrusu Pim'in arkadaşı Mary Borden'ı.

SHAKEN OF A MIGHTY WIND

.....

GÖKYÜZÜ KARARIYORDU ve huzursuz denizden soğuk bir hava kataracağı dökülüyordu. Yürürken Laura kendini hafızasında daha sıcak bir güne, geçmişe, parlak yaz günlerine uzanırken buldu.

'14, sıcak, kuru ve canlı, uzun günleri bir şekilde umutla yüklü.

Laura hemşirelik sertifikasını takdirnameyle birlikte yeni almıştı. Şüpheci babasını bile susturmaya yetecek bir başarı. Kendini hemşirelik okuluna vermişti. Her gün sabahın dördünde kalkıp hastanenin yerlerini fırçalıyor ve lazımlıkları boşaltıyordu. Kendisiyle çok gurur duyuyordu. Annesi de gurur duyuyordu, sessizce. Mezuniyet töreni için eski Montreal elbiselerinden birini Laura'ya dikmişti.

Ama 1914 aynı zamanda annesinin dünyanın son yılı olarak belirlediği yıldı ve bu konunun peşini bırakmayacaktı. "*Zion's Watch Tower*'da okudum," dedi çocuklarına. "Dikkatli olmalıyız, hazırlıklı olmalıyız." Evi konserve yiyeceklerle doldurdu ve inatçı bir yoğunlukla gazeteleri okudu.

Freddie Laura'ya, "Tartışmaya girme," diye öğüt vermişti. Ağabeyi her zaman mantıklı davranırdı. "Bırak yıl geçsin. Kendilerine gelirler." Laura'yla birlikte halka açık bahçede, aşınmış ayakkabılarıyla yan yana yürüyorlardı. Temmuz ayında bir Pazar günüydü, güneş Laura'nın ensesini ısıtıyordu. Hatırladığına göre güller yeni açmıştı. Hava arılarla uğulduyordu. Laura bir taç yaprağının kenarında parmağını gezdirdi. Yirmi yaşındaydı. Adam on sekiz yaşındaydı. Dünya önlerinde açılıyor gibiydi. Güller gibi.

"Onları anlamaya çalış," diye eklemişti Freddie. O da ondan daha nazikti. "Şu anki dünyaya bak. Korkunç, değil mi? Uçan makinelerimiz var. Fonograflar. Hatta hareketli resimler. Her şey çok hızlı değişiyor. Annem korkuyor. Bir bakıma, dünyanın sonunun geldiğini hayal etmek daha kolay. En azından bir kesinlik var. *Son-bam-bitti*. Ama değişim, değişim nerede durur?"

Laura verdiği cevabı hatırladı, gözleri hâlâ çiçeklerdeydi. "Ne zaman bu kadar bilge oldun?"

Freddie homurdandı. "Keşke bunu metreyle ifade edebilseydim."

Freddie liman görevlisi olarak yeni işe girmişti. Laura, "Artık para kazanıyorum." dedi. Yine de, itiraf etmeliyim ki, çok değil. "Eğer geceleri çalışıyorsan, bunu yapabiliriz. Okumak için okula gidebilirsin - gerçekten herhangi bir şey. Sanat."

Onun baştan çıktığını görebiliyordu. Yüzünde bir şeyler değişmişti. Ama sonra başını salladı ve ona şefkatli bir bakış attı. "Hayır, paranı sakla. Sanat kitaplarım var ve çalışmaya devam edeceğim, merak etme. Çok geçmeden sen bir hastane başhemşiresi olacaksın ve ben de resimlerimi Kuzey Amerika'daki her güzel eve asacağım. Sadece bekle."

"Bundan hiç şüphem yok," dedi Laura. "Eğitim olmasa bile en azından sana bir dondurma ısmarlamama izin ver."

"Yolu göster," dedi Freddie. "Çikolata sosuna paran yeter mi?"

Gülüşerek parktan birlikte ayrıldılar. Laura eninde sonunda ailelerinin korkacak bir şey olmadığını göreceğinden emindi. "Duydun mu?" dedi Freddie. "Geçen hafta Saraybosna'da zavallı bir arşidük vurulmuş. Karısı da."

"Ne kadar korkunç," diye yanıtladı Laura. "Vanilya mı?"

- - -

Laura'nın kapıyı çalmasına Pim cevap verdi, omuzlarına bir şal atmıştı, yüzü Freddie'nin sanat kitaplarından çizdiği Della Robbia melekleri gibi renksizdi. Şaşırtıcı saçları örülmüştü. "Bayan Shaw-" Laura merdiven sahanlığında durarak başladı. "Pim. Geç saatte geldiğim için affet-"

Pim gülümseyerek, sanki kapısına her zaman üstü başı perişan tanıdıklar geliyormuş gibi, "Oh, sorun değil," dedi. "gel, içeri gel tabii ki."

Gözleri kızarmıştı.

"Tanrı seni korusun," dedi Laura ve bunda ciddi idi.

"Mutfağa gel," dedi Pim. "Akşam yemeği yedin mi? Herhalde özel bir Gey için geldin? İyi misin canım? En azından biraz çay iç."

"Mary'yi görmeye geldim," dedi Laura. "Bu çok önemli."

Hayal mi görüyordu, yoksa Pim'in yüzü mü düştü? "Elbette öyle. O kadar çok ortak noktanız var ki, bu çok doğal. Çayını bitirir bitirmez seni hemen yukarı çıkaracağım. Nasıl bile hatırlıyorum. Süt de yeni geldi."

- - -

Mary oturma odasındaydı, sırtı kapıya dönüktü ve yazışmalara cevap veriyordu. "Mary," dedi Pim kapı aralığından. "Bayan Iven seni görmeye geldi."

Mary dönmeden, "Bir dakika lütfen, Iven," dedi. Kalemî kâğıdın üzerinde hızla ilerliyordu.

"Sizi biraz yalnız bırakayım," dedi Pim. Kapı arkasından kapandı.

Laura tam şöminenin yanındaki sandalyelerden birine çökmüştü ki, başka bir kapının çarpması onu duvarın siperine doğru itti ve şömineyi kıl payı kaçırdı. Mary de aynı şaşkınlıkla arkasına döndü.

Laura eteğini düzeltti, vakarını topladı. "."

Mary, "Londra'da bir araba geri teperse, sokaktaki adamların yarısı kendini en yakın kapıya atar ve orada titreyerek çömelir. Otur, Tanrı aşkına, Iven. Beni görmeye neden geldin?"

Laura yürüyüşü boyunca Meryem'e nasıl yaklaşacağını düşünmüştü. Şimdi en basitinde karar kılmıştı. "Bana geri dönmek isteyip istemediğimi sormuştun."

Mary kaskatı kesildi. "Yaptım."

Laura, "Ya ben isteseydim?" dedi.

Mary'nin kara gözlerinin ardında hızla akan düşünceleri görebiliyordu. "İstiyor musun?"

"Evet."

" edildiniz."

"Beklediğimden daha hızlı ve daha iyi iyileştim."

Mary'nin gözü Laura'nın etekle örtülü inciklerine takıldı. "Ne zaman oldu bu?"

"Kasım."

Mary'nin dudakları gerildi; muhtemelen Kasım ayını hatırlıyordu. "Kötü bir zaman."

"Evet."

Çok gecikmiş itme başladığında iki ay boyunca hiç durmadan yağmur yağmıştı. Laura'nın asla gerçekleşmeyeceğini düşündüğü şey. O zamana kadar toprak, insanların içinde yüzdüğü, kaydığı ve sık sık boğulduğu yapışkan bir maddeye dönüşmüştü. Hastaları ona etten çok çamur içinde ve çoktan kangren olmuş halde geliyordu.

Mary, "Ve sen de bir yaralı temizleme istasyonundaydın?" dedi.

Laura dedi ki, "Brandhoek'taydım. Ordu hemen yakınımıza bir mühimmat deposu yerleştirdi. Fritz'in hastaneyi vurmaktan korktuğu için orayı bombalamayacağını söylediler."

Mary homurdandı. Laura, Mary'nin anladığına, açıklama yapmak zorunda kalmadığına sevinmişti. Brandhoek hakkında hiç konuşmazdı.

"Ve geri dönmek istiyorsun," dedi Mary. "Çayda, istemediğini söylemiştin. Ne değişti?"

Laura, "Kardeşimin nasıl öldüğü konusunda bazı karışıklıklar var. Anlamak istiyorum."

"Mektup yazabilirsin."

"Denedim. Ama kimsenin bana mektupla veremeyeceği cevapları yüz yüze alacağım."

"Seni orduya geri alabilirler." "Ordudaki zamanın sana ait değil."

"Yani seni yasak bölgeye sokmamı, sonra da sen kardeşinden haber almak için kırlarda koştururken sana veda etmemi mi bekliyorsun? Hayır, teşekkür ederim."

Laura, "Çalışabilirim Bayan Borden ve çalışacağım da. Arada sırada izin alacağımı varsayıyorum. Sorularımı o zaman soracağım."

"Bana Mary de, Tanrı aşkına. Sana para veremem."

"Bütün masraflar karşılandı o zaman," dedi Laura. "Ve masraf tanımımızda liberal olacağız. Eminim eli açık Amerikalı bağışçılarınız benim işe alınmamı finanse edecektir."

"Bütün paralarını malzemelere harcadım," dedi Mary. Ama hâlâ hayır dememişti.

Laura bekledi.

"Pim ailenizin patlamada yandığını söyledi. Kederden aklını mı kaçırdın?"

"Hayır," dedi Laura.

"Bacağın gerçekten ne kadar kötü?"

"İyileşti."

"Bir bakayım o zaman."

"Bu seni ."

"Eğer benim hastanemde çalışacaksanız, öyle. Kendim göreceğim."

Bu küçük bir aşağılamaydı. Laura'nın çaydaki davranışının küçük bir intikamıydı ya da belki Mary onun kararlılığını sınıyordu. Laura bunu *biliyordu* ama yine de neredeyse ayağa kalkıp dışarı çıkacaktı. Neden kalmıştı ki? Agatha Parkey'nin rüyasında ona *kardeşinin hayatta olduğunu* söylediğini gördüğü için mi? Anne babasının yarattığı kız, dünyanın sonunun mucizelerle gelmesi gerektiğine inanarak hâlâ içinde yaşıyor muydu?

Yoksa hayatını hayaletlerinin sunağında diz çökerek mi geçirmeli?

Jartiyerini çözdü ve çorabını aşağı sıyırdı. Eteğinin bir tarafı dizine kadar sıyrılmıştı, yara izi acımasız ateş ışığında net bir şekilde görünüyordu. Birçok erkeğin yaşadıklarıyla kıyaslanamazdı. Ama çirkindi, doku sert, kırmızı ve bükülmüştü, bir tarafında sanki bir dev ona kaşıkla saldırmış gibi temiz bir kepçe vardı. Birkaç santim daha yukarıda ya da aşağıda olsaydı Laura bir daha asla yürüyemezdi.

Mary kaşlarını çatarak yara izinden Laura'nın yüzüne baktı. Sonra arkasına yaslandı ve "Pekâlâ. *Gemi Gothic*, ayın ilk günü kalkıyor. Umarım pişman olmam, Iven."

OceanofPDF.com

RESTRAINT SHE WILL NOT BROOK

.....

MARY'nin Laura'yı Avrupa'ya götürmeyi kabul etmesinden iki gün sonra, Pim Laura'ya uğramasını isteyen bir not yazdı. Laura mesaiden sonra gitti ve Pim'in bir bavul çıkardığını ve yatağının en sıra dışı eşyalarla doluydu; mackintosh, kışlık çoraplar, leylak rengi ipekten bir gece elbisesi. Güzel çiçekli bir şapka, örgü bir kep. Bluzlar.

"Pim, ne ?" dedi Laura. "Tatile mi gidiyorsun?" "Hayır." Pim memnun görünüyordu. "Mary ve seninle geliyorum." Laura'nın kalbi sıkıştı. "Hayır, gelmiyorsun."
"Biletimi aldım bile." "Tanrım, neden?"

"Gitmek istiyorum," dedi Pim. Laura bir çocuk kadar içten, diye düşündü umutsuzlukla. "Jimmy'nin nerede olduğunu görmek için. Ve-Laura, bir işe *yaramak* istiyorum. Senin ve Mary'nin olduğu gibi. Senin gibi eğitilmiş olmadığımı biliyorum ama yardım edebilirim. Ona yardım edemedim ama başka birine yardım edebilirim, anlamıyor musun? Yaralılar için mektup falan yazabilirim. Şırıngaları yıkayabilirim. Herhangi bir şey, gerçekten." Ses tonu coşkulu; son dört yıl hepsini alaycı yapmıştı ama Pim öyle değildi. "Kardeşinin hayatta olduğunu düşünüyor musun?"

Laura yapmadı. O değildi. Agatha Parkey'nin söylediği her şeye rağmen. "Bana onun künyesini gönderdiler."

Pim dedi ki, "Parkeyler onun hayatta olduğunu söylediler. Sırf insanları mutlu etmek için yalan söylediklerini sanmıyorum. Yoksa benim için yaparlardı. Ama kardeşinin hayatta olduğunu söylediler. Neden yalan söylesinler ki?"

Lanet olası Parkeyler. "Nasıl bilebilirler ki? Öyle olduğunu sanmıyorum."

"Ama bir şans olduğunu düşünüyorsun," diye bastırdı Pim. "Yoksa gitmezdin."

"Romantik olmayı bırak. Ona ne olduğunu bilmek istiyorum. Sadece bunu." "Peki o zaman," dedi Pim, "bakmana yardım edebilirim."

Laura'nın aklından yarım düzine argüman geçti ve hepsi de ikiyüzlüce geliyordu. Sonunda yanağının içini ısırды ve ellerinden birini havaya kaldırdı. Doğuştan güzel olduğu kesin olan Pim'in rengi solmuştu.

Laura bu konuda konuşmak istemedi. Bu konu hakkında hiç konuşmazdı. Sesi aniden tonsuzlaşarak, "Bir keresinde ellerime ne olduğunu sormuştun," dedi.

Pim küçük bir sesle, "Ben yaptım," dedi.

"Zaman içinde oldu," dedi Laura. "Yara izi." Kelimeler zorlukla çıkıyordu. Savaştan bahsetmek, onu hayat kadar net bir şekilde canlandırıyordu: kokular, yağmurun sesi. Soğuk geceler, uzun günler. Sinekler. Çıglıklar. İlerlemeye devam etti. "Orada dünyanın en kötü yaralarını göreceksiniz. Bir adamın bu kadar yaralı olup da ölmemiş olması sizi şok edecek. Kötüleştikçe çıplak ellerinle o yaraların üzerinde dolaşacaksın ve kötüleşecekler. Hepsi tarım arazisi, savaş alanları; Orta Çağ'dan beri gübre yayıyorlar. Elinizde en ufak bir kağıt kesiği ya da su toplaması varsa, o da kötüleşir. Tekrar ve tekrar. Çok acıtır. Yara izi kalır. Ellerinizin böyle görünmesini mi istiyorsunuz?"

Pim, Laura'dan daha genç görünüyordu. "yok. Korkmuyorum."

"Öyle olmalısın," dedi Laura. "Acı çekmenin asil bir yanı yok. Çirkin, önemsiz, süründüran bir iş. İnsanların köpeklerden daha az onurlu bir şekilde öldüğünü, bazen onları kurtaramadığın için sana küfrettiklerini göreceksin. Pim, burada kal ve battaniye ör. Orada gördüklerini asla unutmayacaksın." Daha fazla bir şey söyleyemedi. Hastalanmanın eşiğindeydi. Pencereden gelen serinliğe doğru sertçe arkasını döndü.

"Cesur olabilirim Laura, *olabilirim.*"

Laura, "Bunu Jimmy'ye borçlu değilsin, Pim." dedi.

Sinirlerine dokunmuştu. "Öyle değil mi? Onu evde tutabilirdim, biliyorsun. Askere gitmek istiyordu. Nate öldükten sonra çok öfkeliydi. Ordunun onu sakinleştireceğini düşündüm. Gitmesine izin verdim."

Laura hiçbir şey söylemedi. Pim'in gözlerini sessizce karşıladı. Gözlerindeki bakışı tanıdı. *Tanrım, Iven, sen kim oluyorsun da bir başkasının bir ölüye ne borçlu olduğunu düşündüğünü yargılıyorsun?* Sonunda, "Sana turnike bağlamayı öğreteceğim. Gemide."

Pim biraz gülümsedi ve rahatladı. "Sadece saçını kesmeme izin verirsen. Sanki budama makasıyla kesmişsin gibi görünüyor."

OceanofPDF.com

THIS IS THE FIRST RESURRECTION

.....

PASSCHENDAELE SIRTILARI, FLANDRE, BELÇİKA KASIM
1917

FREDDIE teneke bir şapka bulmuştu; ellerini güçlükle hareket ettirene kadar ıslak toprağı onunla eşıledi ve sonra Winter'la sırayla çamur ve su soluyarak çamuru ve kırık

Beton, sadece ara sıra içeri giren temiz hava tarafından cesaretlendiriliyordu. *İşe yaramaz*, diye düşündü Freddie. Yine de kazdı. Sıvı toprak aşağı kayıyor ve onu boğmaya çalışıyordu. Hayatında hiç bu kadar yorulmamıştı. O ve Winter artık konuşmuyorlardı, yer değiştirmek için kıvranırken çıkardıkları homurtular dışında. Freddie her şeyden çok durmak istiyordu. Dinlenmeyi. Belki de uyuyakalırsa ölecek kadar yorgundu. Ama Winter devam etti, artık tamamen sessizdi. Freddie bir çocuk gibi sızlanarak dışarı çıkmak istemiyordu.

Sonra aniden elini ileri uzattı ve hiçbir şey yoktu. Işık mıydı o? Rüya mı görüyordu? Winter'ın nefes nefese ama yine de gerçekçi sesi onu sakinleştirdi. "Başını ve omuzlarını geçirebilir misin? O kadar da büyük değilsin."

Freddie sürünerek ilerledi. Kıpırdandı. Daha fazla hava olduğunu fark etti. Onu içine çekti. Boşluk daralıyordu- "İt beni!" diye omzunun üzerinden seslendi. "Winter, yapabilir misin-?"

Winter oktan Freddie'nin ayaklarını itmeye başlamıştı. Bitkin ve tek kolu sağlam olsa bile gclyd. Freddie onu geri itti, çaresizliğin son gcyle ıslak toprağı ve taşı tırmaladı-oh, ışık vardı-gn ışığı değil ama ışık, ekşi kırmızı, ama çamurlu mezarlarından daha iyi, ve o da ona uzandı.

Ve sıkışmış.

Panikleyerek kıvrandı. Buz gibi bir el baldırını sardı ve Winter, Lewis'silahlı gibi bir sesle, "*Sakin* olacaksın evlat, yoksa seni ldrrm. *Sakin ol.*" Freddie kendini hareketsiz kalmaya zorladı. Winter'ın sesi ona yeraltından gibiydi. "Yavaş git, Iven. Yavaşça."

Freddie hareket etti. Başını. Omuzlarını. Kalçaları. Kıpırdadı. Tekrar kıpırdadı. Elbiselerinin yırtıldığını hissetti. Sonra omuzları en dar noktayı geçti ve en iğrenç çamurda debelenerek uğursuz geceye ıktı. Hemen dnd ve aşağı uzandı.

Açıklık Winter için yeterince geniş değildi ama teneke şapkayı Freddie'ye doğru itti, o da sonunda el yordamıyla bir el çıkana kadar deliği genişletti. Freddie Winter'ın yarasına aldırmadan onu yakaladı ve tm gcyle çekti.

Kış dışarı kaydı.

Sanki toprak, koruganın başladığı işi bitirmeye çalışıyormuş gibi, neredeyse sıvı haldeki çamura yarı batmış bir halde yere yığıldılar. Freddie farkında olmadan kendi kendine fisildadığını fark etti, bir an için dua ettiğini sandı. Sonra sadece *lanet olası cehennem diye* fisildadığını fark etti. Orada ne kadar sre yattıklarından emin değildi, sadece iki kirli leke, grnmez. Ama dşen bir top mermisinin ıslığı Freddie'yi kendine getirdi. Başını kaldırdı. İlk kez çevrelerinin tam anlamıyla farkına vardı.

Geceydi. Gece ve soğuk. Korugan daha sıcaktı. şimdi neredeyse donmuş bir yağmurun ve Freddie'nin saçlarını dalgalandıracak kadar rzgrın altında yatıyorlardı. Bir ufuktan diğerine uzanan milyonlarca krater, top ateşiyle parıldayan gkyzn yansıtan suyla doluydu. Yıkık bir korugan dışında hiçbir işaret yoktu. Alevlerle sınırlanmış ufka kadar sadece çukurlar ve su vardı. Hiç insan gremiyordu ama el bombalarının ve hafif silahların sesini duyabiliyordu.

ve siper havan topları, ıslak havanın boğduğu sesler. İnsanlar olmalı. Ama gece, yağmur ve sayısız mermi çukurunun dudakları onları gizliyordu.

Hava çok ıslaktı, yönlerini söylemek için çok karanlıktı. Kanada'ya baktıkları gibi Almanya'ya da bakıyor olabilirlerdi. Şafağa kadar bekleyebilirler miydi? *Hayır*, diye düşündü Freddie. Ölürler. Yağmur karla yakın akrabaydı ve şimdiden kavrulmuş diliyle onu yakalamaya çalışıyordu. Patlayıcılar ve cesetler bir yana, yakında mermi çukurlarındaki suya da başlayacaktı. Ve Winter yaralıydı.

"Kış," diye fısıldadı.

Alman cevap vermedi.

"Kış," dedi Freddie tekrar, ani bir dehşete kapılmıştı. Winter ölmüş ve onu yalnız bırakmıştı. Sanki hâlâ hap kutusundaydılar, her biri diğerinin küçülmüş dünyasındaki tek şeydi. "Hans," dedi yüksek sesle ve beceriksizce, diğer adamı sıırıslıkla omuzlarından yakalayıp yarı sürükleyerek ayağa kaldırdı.

Winter başını kaldırdı, tam o sırada bir yıldız kabuğu yükselip karanlığı soğuk bir ışıqla doldurdu. Freddie bunun diğer adamın yüzünü ilk görüşü olduğunu şokla fark etti. Sık kesilmiş, keçeleşmiş ve kirli saçlar gördü. Kask yoktu. Geniş yüz hatları, yorgunluktan çökmüş derin gözler. Geniş bir ağız, kirli bir çene, çukur yanaklar. Tepedeki beyaz ışık tüm renkleri kemiğe kadar ağartmıştı. Gözleri hariç, kan gibi koyu. Alman'ı sadece yarı gerçek olarak düşünmek daha kolaydı: kemikli bir omuz, karanlıkta bir ses.

Freddie Winter'ın ne gördüğünü merak etti. Kirden ve geceden siyaha döndüğünü tahmin ettiği kızıl saçları, çillerle kaplı yüzü, kabarık sakalları, Freddie'nin bu tür şeylerin önemli olduğu zamanlarda küçümsediği bebeksi burnu.

Işık söndü ve Winter yine karanlık bir şekilden ibaretti, yanında canlı bir varlık vardı. "Burada kalamayız," dedi Freddie.

"Biliyorum." Winter'ın başka bir şey söylemesine gerek yoktu. İkisinin de başı çıplak ve ıslaktı. Susuzluktan ve hapsedilmekten zayıf düşmüşler. Sürünerek dışarı çıkmışlardı.

mezarlarından. Ama yaşayanlar diyarına geri dönmemişlerdi. Hem de hiç.

"Hangi yolun hangisi olduğunu biliyor musun?" Ayrılacakları Freddie'nin aklına bile gelmemişti. Bu yerden daha kötü olan tek şey, onunla tek başına yüzleşmek olurdu. Bir kabuk deliğine düşüp boğulacak ve kimse ona ne olduğunu bilmeyecekti. Yağmur gözlerini yakarak yağıyordu. Elleri hâlâ Winter'ın omuzlarındaydı.

"Hayır," dedi Winter.

"Bir yön bulmamız gerekecek. Burada kalırsak ölürüz."

Bir yıldız kabuğu daha sönerken gözleri buluştu ve karanlıkta Winter sordu: "Ben senin tutsağın mıyım? Yoksa benim misin, Iven?"

Ve bu sadece lanet bir soru değil miydi? Freddie onu bıraktı. "Tanrım, sanırım her biri diğerinin. Ama yönü sen seçersen ben de takip ederim."

Artık Winter'ın ifadesini göremiyordu, sadece yüz hatlarının genel şeklini, çılgın gökyüzüne karşı duruşunu görebiliyordu. Ama Winter'ın şaşkınlığını neredeyse hissedebiliyordu. Belki de Freddie'nin karanlıkta geçirdiği onca zamandan sonra onu görmeye ihtiyacı yoktu. Garip bir şekilde, "Hayatımı kurtardın," diye ekledi.

"Pekâlâ." Ama Winter hâlâ tereddüt ediyordu. Freddie anlamıştı: Bu bir tahmindir. Hangi yöne giderlerse gitsinler, tehlike vardı. Serseri kurşunlar. Serseri mermiler. O çamurlu ve yağlı suda boğulmak. Hangi tarafa önce girerlerse o taraf tarafından görüldükleri yerde vurulmak.

"Halde bu taraftan," dedi Winter uzun uzun. "Ama nerede olduğumuzu öğrenene kadar konuşma, Iven. Ben de duymayacağım. Eğer yanlış taraf Almanca -ya da İngilizce- duyarsa..."

"Önce ateş edecekler," diye bitirdi Freddie ve gözlerindeki yarı donmuş yağmuru sildi. "Soruları sonra sorun."

"Yakınımda kal," dedi Winter ve yürümeye başladı.

AWAY INTO THE WILDERNESS

.....

THE *GOTHIC*, HALIFAX DIŞINDA
MART 1918

Dumanlar saçan PONDEROUS *GOTHIC*, iskeleye yanaşmış, iskele iskelesi aşağıdaydı. Konvoyu limanın ağızının ötesinde, elik gibi denize karşı gri lekeler halinde bekliyordu. Onlar olacaktı

Önce Liverpool'a konvoy halinde gittiler. Belçika'ya gitmeden önce Mary'nin Londra'da işi vardı. Konvoy sisteminin yolcu gemilerini U-botlardan koruduğı duyulmuştu ama Laura hâlâ gemi enkazlarından korkuyordu. İskele iskelesine çıkarken soğığa rağımen avuç içleri terlemişti.

Kuyruklu yıldızdan iki yıl sonra *Titanik* battığında, Halifax'ın tüm balıkçıları enkaza gitmişti. Ne aile ne de törenle gömölmek üzere teknelerinden sonsuz bir tabut akını çıkarken, solgun ve aceleyle sarhoş olarak geri dönmüşlerdi. O kadar çok ölü vardı ki cenazeci hepsini takip edebilmek için ayak parmaklarına künye bağılama sistemi icat etmek zorunda kalmıştı.

Charles Iven enkaza giden adamlardan biriydi. Ondan sonra içkisi daha da kötüleşmişti. Bir keresinde, çok sarhoş olduğı bir geceyi çocuklarına bile anlatmıştı.

"Sadece yüzüyorlar," demişti. "Yüzlercesi suyun içinde. Yukarı bakıyorlar, aşağı bakıyorlar. Dinamitlenmiş balıklar gibi. Onları yukarı çektik ve bazılarının gözleri deniz kuşları tarafından oyuldu. Bazen küçük ocuklar. Orada

çok fazlaydı. Binlerce. İlerleme. Pah. İlerleme nedir? İnsanlara Tanrı'nın gücünü verin -adalar gibi gemiler inşa etsinler, kuşlar gibi uçsunlar ya da lanet çukurundaki şeytan gibi dünyanın derinliklerini ateşe versinler- tüm dünyayı boğana kadar aptallıklarını daha da büyütürler. Ellerimiz büyüyor ve ruhlarımız küçülüyor. Tanrı'nın bizimle işinin bitmesine şaşmalı mı gerçekten? O beyaz atlıydı, Marie. O gemi. Senin kuyruklu yıldızın değil. Kuyruklu yıldız kimin umurunda? Hepiniz dua edin."

Laura iskeleye çıktı, Atlantik'i geçebilirlerse top ateşini soğukkanlılıkla karşılayabileceğini düşünüyordu.

- - -

Mary ve Pim ondan yarım saat sonra geldiler. Laura sinirlerini yatıştırmak için güvertede sigara içiyordu. Pim'in saçları şapkasının altından tutam tutam dökülüyordu ve yüzüne taze bir renk gelmişti. Diğer yolculardan hayranlık dolu bakışlar süzülüyordu. Mary telaşlı görünüyordu. Laura'nın anladığına göre, okyanusu aşması gereken bir yığın bağış vardı - sargı bezleri, poşetler, pijamalar ve diğer şeyler.

Bavullarını yerleştirdikten sonra Laura'ya demiryolunda katıldılar. Laura ona bir sigara ikram ettiğinde Mary kabul etti. Pim burnunu kırıştırdı. Bulutlar geliyordu. Türbinler kükrüyordu. Diğer yolcuların binişini izlediler. Yeni gelenler arasında erkeklerden çok kadınlar vardı ve neredeyse hepsi siyah giymişti.

"Çok fazla," dedi Pim.

Laura sigarasını çekti. Yolcu arkadaşlarından bazıları Viktorya döneminin resmi yas töreninin abartılı kıyafetlerini giyerken, diğerleri sadece şal ya da kol bandı takıyordu. Uçmak üzere olan kargalar gibi kanat çırpın bir kitle halinde birbirlerine yapışmışlardı. "Haber almaya gidiyorlar," dedi Mary. "Kızıl Haç'ı kuşatıyorlar. Generallere mektup yağıdırıyorlar. *Modern dünya böyle diyorlar. Bir insan nasıl ortadan kaybolabilir?*"

"Gölgeli uçuruma doğru yolunuza devam edin," dedi Pim usulca. Gözleri siyah giysili insan yığınının ayrılmamıştı. "Eğer şarkı söyleyerek Fury'leri, canavarları ve acımasız Ölüm'ü yatıştırabilirsen, kendi

"Sevgili. " Mary'nin şaşkın bakışları karşısında, "Gluck. Orpheus. Eurydice'in peşinden gidiyor. Hepsi bunu umuyor, değil mi? Sen bile, Laura-" Durdu. Laura dinlemiyordu. Sadece bir an için, hareket halindeki insan kalabalığında bir durgunluk görmüştü. Kanlı bir ev mantosu giymiş, gözleri boş kırmızı havuzlar gibi olan bir kadın görmüştü.

Pim dedi ki, "Laura? Laura mı?"

Sadece yola çıkma stresinin getirdiği bir hayal. "Kusura bakma, yün topluyorum," dedi Laura. "Donmadan önce içeri girebilir miyiz, ne dersin?"

- - -

Laura daha önce hiç yolcu gemisiyle seyahat etmemiştir. Avrupa'ya 15 Şubat'ta bir nakliye gemisiyle gitmiş ve bir hastane gemisiyle dönmüştü. O ve Freddie seyahat etmeyi hayal etmişlerdi elbette. Çocukluklarından beri Laura'nın üst penceresinden dışarı bakarak gemilerin gelişini ve gidişini izliyorlardı. Laura otoriter bir tavırla, "Rusya'ya gidiyor," derdi, bir geminin bacası tüterken, hayal gücü okyanus gemilerinin gerçek rotalarını hiçe sayarak oradan oraya sıçardı. "Saint Petersburg'a gidiyor."

"Ve," diye hevesle söze girdi Freddie, "gemide Kuzey Yıldızı adında büyük bir elması olan bir kadın var ve onu gerçek sahibinden, kraliyet ailesinden bir çarîçeden çalmış; kendisi gözden düşmüş bir hizmetçi kız, ve şimdi yeni bir durumda, o tek mücevher yüzünden Karun kadar zengin, ama onu satamıyor ya da kesemiyor, bu yüzden zengin ve fakir ve şimdi doğduğu topraklara geri dönüyor, her zaman çarîçenin geçişini duyacağından korkuyor..."

Ben de şimdi o gemilerden birine biniyorum Freddie, diye düşündü Laura kardeşinin yokluğunda. Petersburg değil. Sadece Liverpool, ama bu da bir şeydir, değil mi? Keşke...

Bu düşünceyi kesti.

Biletleri ikinci sınıftı. İyi yemekleri, gezinti güvertesi, kütüphanesi ve sigara içme odası vardı. Laura'nın yapacak hiçbir şeyi yoktu.

Akşam yemeğinde boğulmakta olan yaşlı bir beyefendinin boğazından balık kılçığını çıkardığı unutulmaz geceyi saymazsak.

Çok uyudu. Konsantrasyonunu bozmayan romanlar okudu. Sayısız sigara içti ve içmesi gerekenden daha fazla içti.

Pim bir öğleden sonra elinde makasla Laura'yı ranzada kovaladı. Uyumaya çalışan Laura'nın hiç hoşuna gitmemişti. "Hemşire ikinci sınıf bir kamarada kalbine makas saplanmış halde ölü mü bulundu?" Kütüphanede birbirlerine cinayet romanları okuyorlardı.

"Olsa olsa 'Halifaxlı masum dul kadın ölü bulundu' olur - şaka yapmayı sevsen de sen benden çok daha canisin. Laura, dik dik bakmayı kes. Saçını kesiyorum."

"Oh," dedi Laura. Battaniyenin altına daldı. "Kesinlikle olmaz." Sesi boğuk çıkmıştı. "Şapkalar ve peçeler benim için son derece iyi olacak Bayan Shaw ve makasınızı başkasına sallayabilirsiniz."

"Hayır, değilsin. Başını görüyorum ve bu bana acı veriyor. Zaten uyumaman gerekirdi," diye ekledi Pim erdemli bir tavırla. "Çay saati geldi." Neyse ki makası sallamayı bırakmıştı.

Laura biraz kızgınlıkla, "Şu anda uyumuyorum," dedi.

"Beş yaşındaki bir çocuktan daha kötüsün. Saçın bir dakika bile sürmez. Neden istemiyorsun?"

"Çünkü çayımı istiyorum." Laura oturduğu yerden kalktı, kendini dağınık hissediyordu. Pim, tokalı saçlarından çizmeli ayaklarına kadar tertemizdi.

"Yapabilirsin- Laura, eğer aptallık ediyorsam, her şeye rağmen beni öldürebilirsin, ama

-Senin gibi savaşta yara almış kahramanların bile güzel görünmeye hakkı var."

Laura yüzünü ovuşturarak, "Tanrım, bu kadar merhametli olma," dedi.

"Ben

çok güzel kestiriyorsun."

Pim, "Ve sen . Güzelsin yani. İyi bir erkek ellerini ya da bacaklarını "

"Çok ciddiym. Ama saçımla ilgilenecek mi?"

Pim Laura'nın gözleriyle karşılaştı, birden kızardı ve makası yere bıraktı.

"Hayır, hiç de değil. O zaman çaya gidelim."

Eğer Pim ısrar etseydi, diye düşündü Laura alaycı bir ifadeyle, muhtemelen karşı çıkmaya devam ederdi. "Hayır, haklısın." Ayağa kalktı ve küçük makyaj masasının önündeki sandalyeye oturdu.

"Vay canına," dedi Pim. "Şimdi banyo yapmak üzere olan bir kedi gibi görünüyorsun." Ama makası eline aldı. "Göreceksin. Asla İmparatoriçe Sisi olamayacaksın ama çapkın buklelere ne dersin?" Laura'ya eleştirel bir bakış attı. "Sanırım bunu başarabilirim."

"Denemeni görmek isterim."

"Sadece bekle," dedi Pim, çok güzel olmanın verdiği güvenle. Laura içini çekti ve Pim'in istediğini yapmasına izin verdi. Laura saçlarıyla ilgilenmeyeli uzun zaman olmuştu. *Gerçi* şimdi düşününce, ilk kestirdiğinde ağlamıştı.

Tanrım, bu çok uzun zaman önceydi. Laura eğitimdeyken, en gizli ve pratik olmayan hayallerinde Fransa'da biriyle tanışacağını hayal etmişti. Belki genç bir aristokrat. Bir subay. Bir uçucu. Tutkuyla aşık olacaklarını, evleneceklerini, ortak maceralarla sonsuza dek birbirlerine bağlanacaklarını.

Ama gerçek farklıydı. Bir keresinde Freddie'ye sahra hastanesindeki aşk hakkında yazmıştı: *Aylardır gördüğü tek kız sizken ve hayatında hiç olmadığı kadar acı çekerken, bir adamın size aşık -ona aşık izin vermek doğru görünmüyor. Bu sadece bir duygu seli.*

Seradaki bir orkide gerçek dünyada hayatta kalamaz.

Laura romantizmi ve kibri bir kenara bırakalı çok olmuştu. Ama Pim geri çekildikten sonra kendisine biraz şaşkınlıkla baktı. Serserilik biraz , ama bu bir gelişmeydi. Yanakları ve dudakları biraz renklenmişti - artık biraz daha fazla yiyordu ve korkunç vardiyalarda çalışmıyordu. Saçlarında lamba ışığında küçük bal dokunuşları vardı.

"Siz modern kızların korselere güldüğünüzü biliyorum," dedi Pim. "Ama gerçekten de göğsü destekliyor ve duruşu düzeltiyor-" Bir çılgınlıkla sözünü kesti. Laura burnuna bir yastık doğrultmuştu.

"Çay saati, Bayan Shaw," dedi Laura. "Yoksa akşam yemeğine kadar bana bir farthingale ve pattens giydirirsiniz. Ya da bir toga."

"Biliyorsun," dedi Pim, "bir keresinde süslü bir kıyafetle Elizabeth dönemi soylu kadını olarak gitmiştim. Çok başarılı olmuşum. Farthingale'i kendim yaptım." Ama gülümsüyordu.

"Hiç şaşırmadım," dedi Laura duyguyla.

- - -

O akşam yemekten sonra Laura ve Mary sigara içmek için kütüphaneye gittiler. Pim sigaralarını beğenmeyerek baktı. "Parmaklarını sarartıyor."

"İğrenç bir alışkanlık," diye kabul etti Laura, dumanını üfleyerek. Elinde başka bir cinayet gizemi vardı, *Amazonya'da Ölüm* ve aklı hem Avrupa'dan hem de Kanada'dan hoş bir şekilde uzaktaydı.

Mary bir envanter listesini gözden geçiriyor, bir sayfanın üzerinde kalemle geziniyor, yanında da bir parmak viski içiyordu. Onlara eşlik etse de, Mary'nin her zaman uzak duran bir yanı vardı. Meşgul. Mary hastanesiyle ilgileniyordu, diye düşündü Laura, tıpkı bazı kadınların kocaları ve çocuklarıyla ilgilendiği gibi. Bu onun girişimiydi. Onun yeri ve amacı. Onun saplantısı.

Pim otomatik yazmayı deniyordu. Kağıdı her yöne çevirip karalamalardan bir anlam çıkarmaya çalışırken çoğunlukla kendi kendine mırıldanıyordu. Ama sonunda sayfasının sonuna geldi, ortaya çıkan saçmalığa üzüntüyle baktı ve bir kenara koydu. O ve Mary konuşmaya başladılar.

Laura sadece yarım yamalak dinliyordu. Pim meleklerden bahsediyordu ve başmelekler, tahtlar ve hükümdarlıklar hakkında her şeyi bilen Laura -annesi bu konuda çok titizdi- onun konuyu değiştirmesini diliyordu.

"Neden melekler olmasın ki?" Pim ciddiyetle konuşuyordu. "Savaş alanında yani? Tanrı her yerde."

"Neden olsun ki?" dedi Mary, Pim'i tuzağa düşürmekten şeytani bir zevk alıyordu. "Muhtemelen yapacak daha iyi işleri vardır."

"Peki ya Mons'taki melekler?" Pim devam etti. "Bu konuda her şeyi okudum. Kilisede broşürler vardı. Bir başpiskopos bu konuda vaaz verdi."

Laura Amazonia'ya konsantre olmaya çalıştı ama faydası olmadı. Herkes gibi o da Mons'un Melekleri'ni biliyordu. Geri çekilme sırasında, 1914'te, İngiliz Seferi Kuvvetleri bozguna uğrayacaktı, ya da hikaye böyle devam ediyordu. Ancak bir sürü silahlı melek ortaya çıkmış ve Almanları . Şüphesiz Almanların da kendi hikayeleri vardı.

Laura bazen boş boş, bir ordunun göksel destekçileri diğerininkilerle karşılaştığında ne olduğunu merak ediyordu.

"Melek falan değildi," diye söze girdi Mary, gözleri parlayarak. "Agincourt'tan gelen hayalet okçular olduğunu duydum. Cephe hayaletlerle dolu, biliyorsun. Kesinlikle Agincourt'tan gelen çocuklardı."

"Ama melekler-" diye itiraz etti Pim.

Laura kendini garip bir şekilde sinirlenmiş buldu. "Fark etmez, mi?"

Mary ve Pim şaşkınlıkla ona baktılar. Laura başka bir şey söyleyemeden dilini ısırıldı. *Anlamıyor musunuz? Dünyanın sonu trompetlerle değil, yüksek patlayıcılarla gelir ve bir melek var olsaydı bile, gökyüzünden bir uçak gibi fırlatılırdı.*

Pim, "Elbette melekler önemlidir. Onlar Tanrı'nın kanıtı-" Durakladı, tedirgin görünüyordu. Laura son sözün ne olması gerektiğini merak etti. Sevgi mi? Gazap mı? Katıksız bir kayıtsızlık mı?

"Özür dilerim, Pim," dedi Laura. "Hiçbir şey söylememeliydim."

AND FOUNTAINS OF WATERS, AND THEY BECAME BLOOD

.....

NO MAN'S LAND, YPRES SALIENT, FLANDERS, BELÇİKA KASIM
1917

F Winter'ın arkasında kayarak ve sendeleyerek ilerleyen REDDIE, kafasını toparlamak için mücadele etti. Bir top mermisi çukurunda durakladıklarında gözlerini kapadı ve daha iyi günleri anımsamaya çalıştı; kendisi de uzun süredir acı çeken birine şiir okuyordu

Laura ateşin diğer tarafında bir ders kitabına dalmışken. Ama görüntü netleşmiyordu. Yaşayan ya da ölmüş hiçbir şair, yeryüzündeki bu gerçek yeri hayal edemezdi ve onların dili bile burayı tanımlamak için yetersizdi.

Winter olmasaydı bir düzine kez ölebilirdi. İki kez bir mermi yakınına düştüğünde Almanlar onu aşağı çekmiş, bir makineli tüfeğin namlu flaşını gördüklerinde onu hareketsiz tutmuşlardı. Ama daha çok, Winter'ın soğukkanlı varlığı, dokunacak kadar yakınından geçen ayak sesleri onu hareket ettiriyordu. Kendi hatlarının mı yoksa Winter'ın hatlarının mı gerisinde, No Man's Land'de bir yerde ya da cehennemin dokuzuncu çemberinde, ufukta hainleri çiğneyen Şeytan'la birlikte olup olmadıkları hakkında hiçbir fikri yoktu. Umursayacak kadar gücü yoktu.

Ve sonra, tam önünde, Winter durdu.

Freddie Kış'a doğru sıçradı, sonra panikle dengesini sağladı. O çamurun içine düşerse bir daha çıkamazdı. "Ne?"

"İşte." Freddie, Winter'ın çenesini sallayışını izleyerek, titreyen beyninin önce karanlığın içinden neşeyle bakan gözler sandığı ama sigara olduğunu anladığı şeyi gördü. Başka insanlar bulmuşlardı. Sonunda. Kendisi için korkmak için fazla ileri gitmişti. Ama Winter için korkuyordu. Ya Almanlar değilse? Almanlar olmasını tercih ederdi. Belki onu öldürürler, kesinlikle esir alırlardı ama Winter'ı öldürmezlerdi.

Bir mermi sıçradı ve patlayarak üzerlerine toprak yağdırdı. Kendilerini yere atıp sürünmeye başladılar. Bir vızıltı daha duyuldu ve daha yakınlarındaki bir mermi deliğine sıçradı ama bu mermi patlamadı. Siper - siper ihtiyaçları vardı. Çok yakında bir makineli tüfek homurdandı. Orada bir delik olmalı, henüz su basmamış, bir siper... bir şey. Bir mermi daha düştü ve bir diğeri uçarken uludu. Bir kraterin ağzına ulaştılar ve Freddie yuvarlanarak içeri girdi, çılgılığı o muazzam gürültüde kayboldu. Winter da düştü. Kabuk deliği kokan, dondurucu suyla doluydu ve Freddie'nin bir sonraki çılgılığı ıslaklığın içinde boğuldu. Winter'ın suya gömüldüğünü, yuvarlandığını ve onu yukarı sürüklediğini görmek için tam zamanında yüzeye çıktı, tam o sırada karanlıkta belirsiz bir şekilde demir yağmurundan kaçan üçüncü bir adam Winter'ın içine düştü.

Winter, nefes nefese, refleks olarak Almanca küfür etti.

Freddie her şeyin yavaşça gerçekleştiğini gördü, sanki dünya yapış yapış olmuştu. Bir mermi ışığının ani parıltısında adamın Kanada üniformasını, korkudan açılmış gözlerini gördü. Adamın süngüsünü kaptığını ve panik içinde Winter'ın sallanan bedenine saptığını gördü.

Freddie tam süngü inerken adamı yakaladı. Sonra ikisi de suya düştü ve adam çırpınmaya başladı. Tüfeğini düşürmüş ve bir bıçak çekerek çılgınca saplamaya başlamıştı. Freddie duyamasa da ağzı bir çılgılık atmak için açıktı. Bıçak kan gibi koyu suyla ıslanarak parlıyordu ve Freddie'nin zihni akılsız bir öfkeyle doldu. Kendini toparladı ve diğer adamı yere yatırdı.

Vücudu gevşedi. Bir an geçti, zihni berraklaştı ve ne yaptığını anlayıp boğulurcasına kendini uzağa fırlattı. Silahların gürültüsü kulaklarındaki kanla birlikte yükselip alçalıyor gibiydi. Arkasını döndü ve safra kustu; midesinde hiçbir şey yoktu. Winter'ın eli koluna kapandı. "Sen-" Winter'ın sesi garip bir şekilde tereddütlüydü.

Eli ve yüzü kan ve suyla kararmış, göğsü kabarmıştı. "Sen iyi misin?"

Freddie birkaç şok dakikası boyunca hiçbir şey söylemedi. Bu gerçek değildi. Gerçek olamazdı. Bir şey söylemezse uyanacak ve bunun gerçek olmadığını anlayacaktı.

Sonunda zihni tekrar çalışmaya başladı. Birini öldürmüştü. Bir Kanadalı, kendi vatandaşlarından biri. Düşmanı haince savunurken onu öldürmüştü. Bu nasıl mümkün olabilirdi? Sanki cevap düşmanın yüzünde yazılıymış gibi Winter'a baktı, sonra titreyerek Winter'ın elinden kurtuldu. Her şey çok hızlı olmuştu. Winter Freddie'yi omuzlarından tutup yüzüne doğru sürükledi. "Iven? Iven, bana bak."

Freddie cevap vermedi. Dişleri takırdıyordu. Zihni her zerresiyle isyan ediyordu.

"Düşünmeyi bırak, Iven," dedi Winter. Parmakları Freddie'nin kollarının üst kısmına saplandı. "Bu bir içgüdüydü. Erkekler bunu yapar. Bu bir savaş, Iven."

"İsteyerek yapmadım ve o- ben..." Sustu, tekrar denedi ama söyleyecek kelime bulamadı. İnsan sayılmazdı. Sonunda çılgınlığını bastırmak için kendi elini ısırdı.

Winter elini zorla indirdi, hâlâ onun gözlerini arıyordu. "Iven?" Sesinde ilk kez korku vardı.

Freddie'nin zihni daireler çiziyordu. Aklı başında *olamazdı*. Aklı başında bir adam bu çukurda, bu gökyüzünün altında olmazdı. O iğrenç toprağa sürünüp bir daha çıkmamayı diliyordu. Ama Winter'ı hayatta tutacağına söz vermişti. Sadece bu düşünce bile Freddie'ye kendisinden arta kalanları bir araya getirme gücü vermiş, "Ben iyiyim," diye boğuk bir ses çıkarmasını sağlamıştı.

Winter sessizdi. Ama Freddie'yi bıraktı, arkasını döndü, ölü adama uzandı, sağlam kolunu kullanarak sarsak hareketlerle yarıya kadar suya batmış çantasını çıkardı. Winter sıırıslıklam olmuş çantayı karıştırıp yarısı dolu bir matara çıkarırken Freddie hareketsiz, sersemlemiş bir halde oturuyordu. Demir erzak, acil durum erzağı. Balmumuna sarılmış çikolata. Bir gaz maskesi.

Winter ona çikolatayı uzatıyordu ki Freddie aniden kabuk deliğinin sümüksü, eğimli toprağına yığıldı ve öğürmeye başladı. Winter onu yakaladı, kemikli bir kolla destekledi ve ölü adamın matarasını dudaklarına götürdü.

Freddie, başı dönüyordu, romla karışık suyun tadına baktı. *"Düşmanımı kurtarmak için bir adam öldürdüm"* diye düşündü. Kendini içerken buldu, geri kusmamaya çalıştı.

Bir deniz kabuğu geceyi yeniden aydınlattı. Bir anlığına Winter'ın yüzünde sadece çizgiler ve gölgeler yerine renk vardı. Gözleri berrak ve ürkütücü bir maviydi. Freddie sanki orada bir cevap, tüm bunların bir nedeni varmış gibi o yüze baktı. Zihni tamamen çözülmüştü.

Winter onu dikkatle izleyerek şöyle dedi: "Hatlarınızın gerisindeyiz. Ben senin tutsağınım, Iven."

"Evet?" Freddie düşünmeye çalıştı. Ağzında rom, toprak ve kan tadı vardı. Tehlikeye rağmen tek istediği uyumaktı. Unutmak. Ama Kış. "Buraya bir tutsak alır mıyız bilmiyorum. Hatlarınıza çok yakın. Seni vurabilirler. Geri dönmek zorundayız. Geriye doğru-" Hattın o kısmında siper diye bir şey olsaydı, bir destek siperi olurdu. Ama yoktu. Sadece ıslak mermi delikleri vardı.

Winter hiçbir şey söylemedi.

"Yanınıza dönmek istemiyorsanız tabii?" Freddie bir mermi deliğine yarı batmış halde çömelmişken sırtını olabildiğince dikleştirdi. "Seni durdurmazdım." Winter'ın onu yalnız bırakacağı düşüncesi onu dehşete düşürmüştü.

Winter keçeleşmiş başını salladı. "Hayır. Ben hâlâ senin tutsağınım, Iven."

"Ölmene izin vermeyeceğim," dedi Freddie. Bu, başka bir adamın kanına yazdığı bir yemindi ve şimdi dünyada sahip olduğu tek şeydi.

THE PARADISE OF FOOLS

.....

LONDRA, İNGİLTERE, BİRLEŞİK KRALLIK MART
1918

LAURA, PİM VE MARY Liverpool'da karaya çıktılar, denizaltıların perili Atlantik'e sırtlarını döndüler ve Londra'ya giden bir trene bindiler.

Euston'da hırıldayarak durur durmaz Mary, bağışladığı malzemelere verdiği isimle "çarşaf ve potpuri "sine bakmak için tekrar yola koyuldu. Laura ve Pim kendilerini geçici olarak terk edilmiş bir halde peronda buldular.

Pim sessiz bir zevkle etrafına baktı, üniformaların karışımını, camları ve tepedeki demir işçiliğini inceledi. Laura istasyonu Pim'in gözlerinden görebilmeyi diledi. Londra ona arafta kalmış gibi geliyordu, modern dünyanın ısıltılı merkezi savaşın ön odasına dönüşmüştü. Mary'nin çabuk geleceğini ve otelin çok uzakta olmadığını umuyordu.

Camları karartılmış bir tren istasyona yanaştı ve üniformalı insanlar peronda toplanmaya başladı, belli ki bekliyorlardı, arada sırada alçak sesle konuşuyorlardı. "Bunlar yaralı askerler olmalı," dedi Pim. "Zavallılar. Gerçi hastane treni daha büyük olur diye düşünmüştüm. Daha büyük olması gerekmez mi?"

"Tam olarak yaralı sayılmaz. Bunlar deli olanlar," dedi Laura bir tereddütten sonra.

Sigara dumanını içine çekti. "Gidip bilet gişesinde bekleyebiliriz." Pim kıpırdamadı. "Çılgın askerler mi? Savaş yüzünden mi?"

"Evet. Pim, adamlar böyle görünmek istemeyecektir. Biz-"

Artık çok geçti; trenin kapısı ardına kadar açıldı. Bir sonraki an, adamlar yürüyor ya da taşınıyordu. İlki deli giyyordu. Çırpınıyordu. İkincisi ağlıyordu, gri yüzlüydü. Bir hademenin omzuna yaslanarak kendi ayakları üzerinde tökezledi. Üçüncüsü uzuvlarını hiç çalıştıramıyordu; düşmüş bir kuş gibi titriyordu. Dördüncüsü parmaklarını ısıırıyordu, gözleri renksiz teninde yanmış delikler gibiydi. Beşincisi yumuşak bir sesle konuşuyordu - oldukça mantıklı bir tonda - ancak yüzü bandajlarla kaplıydı ve söyledikleri saçmalıktı.

"Ölü olanlar," diye mırıldandı asker. "Geceleri, bilirsin, onları görürsün. Karanlıkta. Karanlıkta geri gelirler. Bir tanesi gülümsedi. Bana asla eve gidemeyeceğimi söyledi." Sesi aniden yükseldi, hırıltılı. "Ama bunu biliyordum, değil mi? Biliyordum, biliyordum-"

Görevliler tarafından alelacele götürüldü.

Pim kıpırdamadan onun gidişini izledi. "Ama neden deliriyorlar?"

"Bilmiyorum," dedi Laura. Biliyordu, ama bu öyle içten söylenen bir şey değildi.

kelimeler. Kelimeler yoktu.

Pim garip ve kırılğan bir sesle, "Ama onlar- Savaş onları *delirtti* mi? Ne diyordu? Ölüler hakkında mı?"

"Delilik," dedi Laura kesin bir ifadeyle. "Delilikti. Gel bakalım."

- - -

Londra'da üç gün geçirmeleri gerekiyordu. Laura'ya göre üç gün çok uzundu. "Sabırlı ol, Iven," dedi Mary, ertesi sabah otellerinde kahvaltı masasında mektupları açmakla meşguldü. "Aramam gereken insanlar var; bir daha ne zaman Londra'da olacağım belli değil. Özel sahra hastaneleri sadece bağışlarla çalışmaz. Kamu ve özel sektörün iyi niyetine ihtiyacım var. Neden işimi sürdürmeme izin veriyorlar sanıyorsunuz? Ben haber yapan bir darbeyim, düşeni yapan cesur bir kadınıam. Bu sabah çayımı içer içmez gazete bürosuna gidiyorum."

Laura kendini haşlanmış yumurtasına ve kızarmış ekmeğine verdi. "Gazeteler tatmin olduğu sürece sorun yok," dedi.

"Aynen öyle," dedi Mary.

Pim kahvaltıya bir Baedeker getirmişti ve tostunu görmezden gelerek notlar alıyordu. Mary, "Shaw, yaz tatili için burada olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu.

Pim, "Laura, Trafalgar Meydanı'nı görmek ister misin?" dedi.

"Neden olmasın?" dedi Laura. Hiç zevk için seyahat etmemişti. "Şu aslanlı olan mı?"

"İkiniz de umutsuz vakasınız." Mary bir mektup daha açtı. Bir memnuniyet çığlığı attı.

"Ne oldu?" diye sordu Pim.

Mary dedi ki, "Sevinin hanımlar. Bize akşam yemeği için davetiye temin ettim." Pim rehber kitabını kapattı. "Evet? Kiminle?"

"Emekli bir generalin evinde, Munster adında yaşlı bir yaratık, Hindistan ve Güney Afrika'da kemiklerini yapmış olanlardan biri. Türkiye halıları ve her tarafta şüpheli bir şekilde edinilmiş heykeller bekleyebilirsiniz." Mary başını salladı. "Ama orada yeni gelen Amerikalı subaylar da olacak; bu yüzden bizi davet ettiler, subayların okyanusun kendi taraflarından gelen hanımları takdir edeceklerini düşünüyorlar. Ve-" Mary belli ki en iyisini sona saklamıştı. "Beşinci Ordu'dan Gage'in kendisi de orada olacak, biliyorsun, Genelkurmay'da çok okşandı. Hızlıca Londra'ya gitti ve bizimle aynı gün geri dönecek. Onu yakaladığımız için şanslıyız." Mary ellerini ovuşturdu. "Kolayca görebiliyorum- Neden, ne oldu, Laura?"

Laura özenle soyduğu yumurtasını düşürmüştü. "Yok bir şey," dedi kendini toparlayarak. "Kayganmış. Devam et, Mary."

- - -

Mary onları yeni giysiler için dışarı çıkarmaya çalıştı ama Laura kararlıydı. "Üniformamı giyeceğim. Bir savaştayız ve ben, Tanrı bizi korusun, bir kadın kahramanım ve bunu kanıtlamak için topallıyorum. Böylece modanın tüm kurallarından sıyrılmış oluruz."

", " dedi Mary isteksizce. "Ama düzgün bir üniforma giyeceksin. Dize kadar saran, tarlada modifiye edilmiş şeylerden değil."

"Ben vahşi miyim?" dedi Laura. "Çok düzgün görüneceğim. Bir madalyam bile var." Üniformalarının çoğunun uzun zaman önce yapıldığı doğrudur. Standart hemşirelik üniformasına bakmak büyüleyiciydi. Yere kadar uzanıyordu ve kolalı çıkarılabilir yaka dahil yedi parçadan oluşuyordu. Bozulmamış çıkarılabilir manşetler. Ön cepheye yakın her hemşire üniformaya şöyle bir bakmış ve elinden geldiğince hızlı bir şekilde gizlice paçalarını kıvrırmaya başlamıştı. Ama Laura bunun gibi durumlar için bir üniformayı saklamıştı. Akşam yemeğinde onu giydi ve odalarının arasındaki ortak salona çıktığında Mary, "Belki de haklıydın. Zaten üniformayla daha iyi görüneceksin. Sende o yüzlerden biri var. Otoriter. Gece kıyafetleri anlamsız görünür. Daha uzun boylu olmaman ne yazık. Şimdi bana derdinin ne olduğunu söyle." Pim yıkanmaya gitmişti.

Laura, Mary'ye sorgulayıcı bir bakış attı.

"Masum görünmeye çalışma bile," dedi Mary. "Sana bu akşam yemeğinden bahsettiğimde fırtına bulutu gibi görünüyordun. Ne oldu?"

Laura kısaca, "General Gage'in emriyle Brandhoek'a destek için taşındık," dedi. Seyyar bir hastane için suç teşkil eden bir yer. Bir demiryolu hattı ile bir cephanelik arasına sıkışmış, kaçınılmaz olarak bir hedef.

"Anlıyorum," dedi Mary, sesi etkilenmemiş gibi çıkıyordu.

Laura dedi ki, "Biliyorum. Hastaneyi cephaneliğin yanına koyarsak belki Fritz cephaneliği bombalamaz. Ya da bombalar ve hastaneyi yerle bir ederse, fötr şapkalı biri çıkar ve harap olmuş koğuşların ve ağlayan hemşirelerin fotoğraflarını çeker. En iyilerini doğrudan gazetelere gönderir. Savaş zamanı haberciliğinin bir başka darbesi."

Mary, "Evet, evet, hepsi çok haince. Yemekte duygularını kendine saklayabilir misin? Bu harika bir şey Laura, bu davet. Bundan bağışlar olacak."

"Sinirlenip bezelyelerimi yemeyi reddedecek değilim Mary. Gitmemeyi tercih ederim. Ama sanırım bunu biliyorsun."

Mary ikna edici bir şekilde, "Şekeri karneye bağlamayacaklar," dedi.

Laura kara kara güldü. "O zaman, sanırım her şey affedildi."

Mary'nin Munster adındaki eski dostu olan emekli üstat, Mayfair'de yükselen bir malikanede yaşıyordu. Laura, Mary ve Pim taksiden indiler ve Benares pirinçleri, koyu renk mobilyalar, İngiliz ve Amerikan üniformalarıyla dolu bir salona alındılar. Oda korkunç derecede sıcaktı.

Pim memnun oldu. "Hiç bir generalle tanışmadım." Siyah giymişti ve yürek parçalayıcı görünüyordu. Odadaki her kafa onun ilerleyişini izlemek için döndü.

"Diğer insanlara çok benziyorlar," dedi Laura. "Belki de kendilerinden daha önemlidirler." Omurgasından aşağı bir ter damlası yuvarlandı. Oda tıklım tıklımdı. Çok gürültülüydü. Bu onu tedirgin ediyordu. Doğruca içecek arabasına yöneldi ve en yakındaki memura gülümsedi. Memur ona bir kokteyl hazırladı; Mary'nin onaylamayan bakışlarını görmezden gelerek hemen içti ve bir tane daha aldı.

General Munster, eviyle eşleşti. Yaşlı, telaşlı, meşgul, cildi sararmış biriydi. Bıyığı kusursuzdu. Laura, iyi görünmediğini düşündü. Yanaklarında garip bir kızarıklık, gözlerinde bir donukluk, neşesinde gergin bir şeyler vardı.

General Gage çok daha gençti: henüz elli yaşında bile değildi, aksanı belli belirsiz İrlandalıydı ve tavırları hızlı ve genişti. Zahmetsiz bir çekicilikle odanın içinde dolaşıyordu. Laura onun Genel Karargâh'ta ve Whitehall'da neden sevildiğini anlayabiliyordu; sizi gurur verici bir dikkatle dinleyen, başka hiçbir şeyin önemi yokmuş gibi bakan insanlardan biriydi. Oldukça sert ve asık suratlı, Metodist görünümlü Amerikalı subayları neşeyle güldürdü ve sonra Mary, Pim ve Laura'nın etrafında döndü.

Gözleri Pim'in kusursuz yüzüne takıldı. "Kimse bana üç meleğin kaba şirketimizi şereflelendirmek için geldiğini söylemedi."

Laura alaycı görünmemeye çalıştı. Pim aynı anda gururlanmış, onunla tanıştığına memnun olmuş ve masumca müsait değilmiş gibi görünüyordu. Muhtemelen bu ifadeyi aynada prova etmişti. Mary gülümseyerek generalin elini sıktı. Laura kokteylinden derin bir yudum aldı. Gage'in arkasındaki teğmen Pim'e bakıyordu, gözle görülür bir şaşkınlık içindeydi.

General, "Bu hanımlar sizin gönüllüleriniz mi Bayan Borden?" diye sordu.

"Evet, kesinlikle," dedi Mary. Pim ve Laura'yı tanıştırdı ve ardından hastanesi, zengin destekçileri, ilgili gazetecileri ve yaptığı iyi işler hakkında konuşmaya başladı.

Gage nazıkçe dinledi ama Mary sözlerini bitirdiğinde, "Sizin gibi iyi bir bayanı denizin ötesine getiren nedir, Bayan Shaw? Vatanseverliğinize saygı duyuyorum ama ailenizin size kıyamayacağı kesin."

Mary dudaklarını birbirine bastırdı. Pim dedi ki, "Ben dulum efendim. Evlenmek istiyordum.

-Vefat eden oğlum James'i onurlandırmak için."

Laura, Gage'in sempatik sesler çıkarmasını bekliyordu. Onun yerine kaşlarını çatı. "James mi? Bir James Shaw, doğru mu? Bir Kanadalı mı?"

Gage'in yüzündeki neydi? Tam olarak tanıma değil. Tedirginlik mi? Pim, "Evet, efendim. Bir ihtimal var mı -yani, bilebilir miydiniz-"

Akşam yemeği için çalan zil onu böldü.

"Evet, belki? Yemekten sonra konuşuruz," dedi Gage. "Sizinle tanıştığım memnun oldum, hanımlar." Hızlı adımlarla uzaklaştı.

"Belki Jimmy hakkında bir şeyler biliyordur," dedi Pim, yüzünde parlak bir umutla.

Laura bundan şüpheliydi. Muhtemelen sadece acıkmıştı. "Her şey mümkün. Hadi, akşam yemeğimi istiyorum."

- - -

Akşam yemeği için içeri girdiklerinde Laura kendi kendine sertçe, General Gage'i küçümsemeye gerek olmadığını söyledi. İyi giyinmesi, iyi beslenmesi, terbiyeli ve zahmetsizce çekici olması onun suçu değildi. Ordusunu konforlu bir şatodan yönetmesi, onun için kayıpların defterlerdeki rakamlardan, bir matematik sorunundan ibaret olması. Savaştan sonra muhtemelen bir akran olarak yaratılacaktı. İşler böyle yürüyordu. Bir içkiye daha ihtiyacı vardı.

Hep birlikte yemek masasına otururlarken, Laura'nın dirseğinden gelen hoş ve oldukça aptal bir ses, "Seni hatırlıyorum. Iven'di, değil mi?"

General Gage'in arkasında duran ve Pim'e büyük bir hayranlıkla bakan yaver, teğmendi. Talihsiz testi kulaklı, ince, aşırı terbiye edilmiş bir yüzü ve kıyafetlerinde zarif bir kesim vardı. Gözleri

çoktan şarapla ıslanmıştı. Laura aceleyle güvenilirmez hafızasını yokladı. Ama duman gibi belirsiz olan bu yüzün çağrıştırdığı tek şey anlamsızdı: *kuşkonmaz*.

"Evet, efendim. Benim adım Laura Iven," dedi Laura. "CAMC'de hemşireydim."

Teğmen onun boşluğunu gördü ve dişlek bir gülümsemeyle, "Adım Young. Sanırım hatırlamıyorsunuz. 15'te tanıştık, biliyorsun. Fritz-"

"Evet, hatırlıyorum," dedi Laura, aniden . Kuşkonmaz gerçekten de zavallı bir adamdı. "Nasılsınız efendim?"

"Şikayet edemem," dedi Young içtenlikle. "Artık amcamın -yani generalin- ekibindeyim." Gözleri yan gözle Pim'e kaydı. "Londra'ya ilk gelişiniz mi Bayan Shaw?"

Pim etrafına baktı ve hemen saç çizgisine kadar kızardı. Ama Pim hiç telaşlanmadı. "Evet, öyle. Sizinle tanışmak ne güzel. Laura ve ben bu gece davet edildiğimize çok memnun olduk."

Young hâlâ pembeydi. "O zevk bana ait."

Konuşma tahmin edilebileceği gibi ilerledi. Young, Couthove'da olacakları ve Pim'in atlardan korktuğu için çok mutluydu. "Merak etme," dedi şarabını bitirirken. Sesine küçük bir çalım gelmişti. "Sana ata binmeyi öğretebilirim. Kısa sürede kapılardan atlarsın." Kendini beğenmiş bir tavırla ekledi: "Amcam ve ben yarından sonra geri dönüyoruz. Evde fazla kalamayız, bu günlerde olmaz."

"Oh," dedi Pim, gurur verici bir ciddiyetle. "Orası çok mu kötü efendim?"

"Elbette sizi her zaman koruyacağız Bayan Shaw. Ama, bilirsiniz, o alçak Bolşevikler-"

Laura kendini çorba yemeğine verdi. "-

Rusya'yı savaşın dışında bıraktılar..."

Young'ın Bolşevikler hakkında söyleyecek çok şeyi vardı. Rusya artık dışarıda olduğuna göre, Almanya batı cephesini doğudaki tüm askerlerle takviye edecekti. En az bir milyon kişi vardı. Ama Bayan Shaw endişelenmemeliydi. Çünkü tek bir Müttefik askeri on Alman'a bedeldi.

Laura o kadar iyimser değildi.

Çorba çıkarıldı ve kızarmış tavuk konuldu.

"Şu Komünistler," diyordu Young, genişleyerek. "Halkı korkunç fikirlerle enfekte ettiler. Tüm insanlar aynı. Bu sadece kaos demek. Emir almazlar, Komünistler. Disiplin yok."

Laura'nın bir hastası vardı, Doğu Cephesi'nde savaşmış Avusturyalı bir esir. *Orada bir sürü asker olduğunu* söylemişti. *Bir sürü Rus. Ama başka hiçbir şey yeterli değil. Adamları iki tüfek arasında bir tüfekte gönderiyorlar ve birincisi öldürüldükten sonra ikincisine tüfeği almasını söylüyorlar...*

Laura biraz daha tavuk aldı.

"Neden, Fransızlar bile-" Young gerisini yuttu. En gürültülü partilerde bile ortaya çıkan o tuhaf sessizliklerden birinde konuşmuştu. Neredeyse bütün masa duymuştu. Munster, Gage ve diğer birkaç subay anında sert bakışlarla onu süzdüler.

Young kızardı. "En büyük müttefiklerimiz" diye ekledi güçsüzce ve ardından Pim'e "Tavuğu beğendin mi?" diye sordu.

Pim kibarca bir şeyler mırıldandı. Laura ikinci porsiyonunu kesti. Bir önceki yazın uzun ve kanlı günlerinde kütüklerden estaminetlere yayılan söylentileri hatırladı: *Fransızlar yukarı çıkmayacak. Savaşmayacaklar.*

Sığınaklarında "The Internationale" şarkısını söylüyorlar.

Saldırmayacaklarını, ölmekten yorulduklarını söylüyorlar. İşçi sınıfını ayaklanmaya çağırıyorlar. İsyan, insanların fısıldamaya bile cesaret

edemediği bir kelime, bir söylentiydi. Almanya bilseydi, bu olurdu. Onlar da çizgiyi kırdı.

Laura inatla çiğnemeye devam etti. Bir milyon Alman geliyor, Fransızlar tereddüt ediyor ve Amerikalılar savaş alanına daha yeni girmeye başlıyordu. Kaybederlerse, arka bölgedeki tüm sabit mimari ilerleyen ayakların altında ezilecekti ve Freddie'ye ne olduğunu asla öğrenemeyecek, tüm hayatını merak ederek geçirecekti...

Londra'daki hastanelerde gönüllü olarak çalışan, gece kıyafetleri giymiş görgülü bir kız, durgunlaşan sohbeti canlandırmaya çalışıyordu. Laura'ya döndü. "Hastalarım bana çok komik şeyler anlatıyor. Hayalet hikâyeleri ve halk masalları, çok ilginç. Belki de güzel hikâyeler duymuşsunuzdur, Bayan Iven?"

Bir adam, yıllar önce vefat eden kaptanını bir pencereden kendisine şapka çıkarırken gördüğünü söyledi. Bir başkası da şarap satan bir adamla tanıştığını ve onun dileklerini yerine getirdiğini söyledi. Bir başkası da bana vahşi adamlardan bahsetti. Vahşi adamları duydun mu?"

Munster bastırarak, "Gazetelerin bir icadı, Annie," diye ekledi. Belli bir aile benzerliği vardı. Yeğen mi? Torunu mu? Munster yüzünü sildi. Laura renginin daha da kötüleştiğini fark etti ve belki de karısına yemekten sonra bir doktor çağırmasını söylemesi gerektiğini düşündü.

"Öyle mi?" dedi kız masumca. "Çünkü bir hastam bana onları kesinlikle gördüğünü söyledi. Fresnes yakınlarında bir kurtarma ekibindeymiş ve bütün adamların geceleri kamplarından çıkmaya korktuklarını, çünkü çığlıklardan ve No Man's Land'den gelen tüfek seslerinden korktuklarını söyledi. Gürültüyü yapanların vahşi adamlar söyledi. Fransızlar, Almanlar, İtalyanlar - firar eden tüm askerler - birlikte yaşıyorlardı ve geceleri yiyecek bulmak ve eğlence için kavga etmek için dışarı çıkıyorlardı. Hastam bir keresinde arkadaşlarıyla birlikte vahşi adamlar için bir tuzak bile kurduklarını söyledi; bir sepet içinde biraz yiyecek ve viski. Kimse dokunmamış ama ertesi sabah içinde 'Hiçbir şey yapmıyoruz!' yazan bir not bulmuşlar. "

Annie masumca güldü. Amerikalılardan birkaçı da ona katıldı. Pim başını değiş tokuşa doğru eğmişti. Laura iç geçirdi. Çok değer verdiği bir fanteziydi, firar edenleri bekleyen özgür insanlardan oluşan bir kardeşlik vardı. Ama Gage'in öfkelenmeye başladığını görebiliyordu, bu yüzden şöyle dedi: "Bir keresinde on gün önce aşırı dozdan ölmüş bir hastam gelmişti. Yarasına daha yeni bakıldığını, çünkü bir hafta boyunca bir mermi çukurunda yağmur suyu içip yardım çağırdığını söyledi. Bunu da gayet sıradan bir şeymiş gibi söylemişti. No Man's Land'den sesler geliyor. Geri dönemeyen askerler." Zihni ona bir mermi deliğinde sıkışıp kalmış kardeşinin görüntüsünü sundu. Elinin tersiyle itti.

Kız üzgün görünüyordu.

Munster araya girerek kadehini kaldırdı. "O halde kadeh kaldıralım mı? Savaşın sonuna. Kayzer'in yıkımına. Orduya, beyler."

Onaylama mırıltıları vardı ve herkes içti. Yeni bir sohbetin gevezeliği . Ama Laura bardağını aniden yere bıraktı. Birdenbire

Munster'ın yüzündeki renk kaybolmuştu. Adam sandalyesinde yana doğru yığılırken Laura ayağa kalkmış ve hareket etmeye başlamıştı.

"Hastalandı," dedi bir dizi soru karşısında, elinin tersiyle alnını okşarken, diğer eliyle kalın boynundaki nabızı buldu. "Çok hasta." Yanağının ve boğazının derisi kavrulacak kadar sıcaktı. Yukarıda, yatağında olmalıydı. *Sizinle bir masada oturup içmemeliydi. Ve her nesi varsa, muhtemelen bulaşıcıdır.*

Laura hastayı dinledi ve duyduklarından hoşlanmadı. En azından akciğerlerdeki sıvıyla ilgili deneyimi vardı. Fosgen kazazedeleri genellikle ona yarı boğulmuş halde gelirdi. "Onu bir kanepeye götürün. Onu destekleyin. Bana yardım edin," dedi etrafta dolaşan adamlara. "Eğilirse nefes alamaz." Laura adamın yakasındaki düğmeleri açtı. "Biri doktor çağırsın."

Munster sessiz bir kanepeye götürüldü ve desteklendi. Kanyak ve su onu biraz canlandırdı. Yine de Laura yüksek ateşinden hoşlanmamıştı. Çok çabuk ortaya çıkmıştı.

"Bu da ne?" dedi doktor geldiğinde. "Bu adam yatıyor olmalı."

"Ciğerlerinde sıvı var," dedi Laura.

Doktor hastaya doğru eğilerek, "Bana kendi mesleğimle ilgili ders vermeyin hanımefendi," dedi. "Şimdi onunla ilgileneceğim."

Laura ağzını açtı, kapı aralığında Mary'yi gördü, tekrar kapattı ve odayı geçip ona doğru gitti. Yorulmuştu. "Pim nerede?" Laura otele dönmek ve bacağından kurtulmak istiyordu.

"Gage o karmaşada onu yakaladı. Onu kütüphaneye götürdü." Mary bir bardak Porto şarabı içiyordu.

"Kurtarma ekibine ihtiyacımız var mı?"

"Hayır," dedi Mary. "Pim'in son derece dünyadan habersiz görüldüğünü biliyorum -ve pek çok açıdan öyle- ama küçüklüğünden beri erkekleri peşinden koşturuyor -saçları yüzünden." Mary'nin ses tonu sevecendi. "Her neyse, Gage'le başa çıkabilir."

"Beş dakika," dedi Laura, gözleri kütüphanenin kapısında, "sonra o kurtarıcıya binip gidiyoruz. Ve bir ya da iki gün havamı solumamaya çalış. Munster hastaydı."

"Iven, gerçekten ihtiyacın var mıydı-" Laura sorunun geri kalanını duymadı. Pim, Gage'in kolunda yeniden içeri girmişti ve bir an için koridordan gelen lamba ışığında duran Pim'in yüzü bomboş görünüyordu. Şok olmuştu.

Laura aceleyle odanın karşısına geçti. Young zaten oradaydı, oldukça sarhoştur, Pim'e iltifatlar ediyor, elini eğerek selamlıyordu. Gage de aynı şeyi yaptı, muazzam bir İrlanda çekiciliğiyle, özel bir şefkatle gülümsedi. Pim ikisine de gülümsedi, hiç bozuntuya vermeden. Laura bu sıkıntıyı hayal etmiş olmalıydı. Belki de belirsiz ışığın bir oyunuydu.

- - -

Laura o gece uyuyamadı. Uyanık kaldı ve her şeye rağmen Londra'da kaldığını, belki de özel bir ailenin hemşiresi olduğunu hayal etti. Yeni bir hayat, anılarla daha az sorunlu bir hayat. Lucy Jeffries'in, askerleri denetlerken belini incittikten sonra İngiltere Kralı'na bakmak için yaralı temizleme istasyonlarından birinden çıkarıldığı zamanı hatırladı. Lucy altı ayını bir İngiliz kır evinde geçirmiş, kraliyet masraflarını karşılayarak kafasını yemiş ve sonunda bir madalya almıştı. Laura da böyle bir şey yapabiliirdi. Bir taşra malikanesi. Belki de yaşlı bir beyefendi, iflah olmaz bir hastalık hastası. Yine de kara akıntı Halifax'ta olduğu gibi onu da ele geçirmişti. Yüzü doğuya dönüktü.

Pim de uyanıktı; Laura onun başını yastığa koyarken örülmüş saçlarının fısıltısını duyabiliyordu. "General hakkında ne düşünüyorsun?" Laura sordu. "Seni aniden kütüphaneye götürdü." Pim, Gage'le yaptığı görüşme hakkında tek kelime etmemişti.

Pim'in cevabı yumuşaktı. "Oh, çok çekiciydi. Bir keresinde Halifax'a gitmişti, biliyorsun. Orada mükemmel bir akşam yemeği yediğini söyledi. Kızarmış morina balığı."

"Halifax hakkında konuşmak için seni kütüphaneye mi çağırdı? Pim, çok mu ısrar etti?"

"Gage?" Pim'in sesi utanmış gibiydi. "Oh, hayır, tabii ki hayır, Laura. Tam bir centilmen. Teğmen Young'la nerede tanıştınız?"

Laura, Pim'in konuyu değiştirmesine izin verdi. "Bir partide, sanırım. Şaşırtıcı bir sayımız vardı. Havaalanlarında, tümen karargâhlarında ve kafelerde.

oldukça umutsuz işler. Ama kuşkonmazlarıyla ünlüdür." "Kuşkonmaz mı?"

Laura biraz güldü. "O izindeyken birliğine emir verildi. 1915 yılında. Oise'de bir yeşil pazarda alışveriş yapıyormuş ve kalkışlarını kaçırmış. Birliğine döndüğünde birliğin gitmiş olduğunu görmüş. Tüm mürettebat. Yine de bu onu korkutmamış. Hizmetçisini, tere ve kuşkonmaz sepetini almış, bir taksi çağırması ve cepheye doğru yola çıkmış."

Pim dedi ki, "Tanrım. Ya sonra?"

"Sen iyi misin?" Laura sordu.

"Evet, tabii ki. Çorbada çok fazla krema var. Devam edin."

Laura odanın diğer tarafına bakmak için boynunu büktü. Ama karanlıkta Pim'in yüzünü seçemiyordu. Hikâyeye hiç başlamamış olmayı diledi. "Bütün bunlar -kötü şans- Fritz'in gazı ilk denediği gün oldu. Ypres'de. Gazlanan askerler geri koşturaya başladığında, Young tam da arabasına binmiş, gayet medeni bir şekilde ilerliyordu. Onun için biraz şok oldu."

Bu hikâye yemekhanede ilk anlatıldığında komik gelmişti. Saçma tezat: taksi şoförü bakarken ve arkadaki beyaz eldivenli subay taze sebzelerini tutarken, adamlar arkaya doğru sendeliyor, yüzleri morarıyor, kendi boğazlarını pençeliyorlardı. Hastane karmaşası içinde her şeye gülebiliyorlardı. Londra'da, Penelope Shaw'a anlattıklarında daha az komik görünüyordu.

A RIDER, ON A RED HORSE

.....

PASSCHENDAELE SIRTILARI VE YPRES ARASINDA, FLANDRE, BELÇİKA KASIM 1917

TGECE UZADIKÇA UZADI. Ceset yarı batık halde altlarında yüzüyordu. Freddie aşağı onu çıkarmak, en azından yere yatırmak istedi. Ama zemin dik ve kaygandı.

Yine de denedi, Winter onu geri sürükledi. "Artık onun için bir fark yaratmayacak." Freddie bunun için Winter'dan neredeyse nefret ediyordu, kabuk deliğinin yamacına yaslanırken bile. Hiçbir yere gidemezlerdi. Yağmur dinene ya da güneş doğup onlara yön gösterene kadar gidemezlerdi. Sonra da hareketlerini gizlemek için bir kez daha gecenin çökmesini beklemeliydiler.

Ölü adamla bir gün. Freddie ağrıyan boğazının etrafında yutkundu.

Yağmur hâlâ perdeler halinde yağıyordu ama günle birlikte top ateşi de azalmıştı. Görece sessizlikte Freddie diğer mermi deliklerinden gelen sesleri duydu. Mırıldanmalar, yalvarmalar, küfürler. *Bunlar ölüler*, diye düşündü önce. Sonra *hayır, yaralılar*, diye düşündü. *Gün ışığında kapana kısılmışlardı*. Freddie kendini avuçlarını kulaklarına bastırırken buldu.

"Iven?" dedi Winter.

Freddie başını kaldırdı ve kendi kendine fısıldadığını fark etti. Winter'ın ağzını çevreleyen gerginlik çizgileri, morluk gibi mor izler, o ürkütücü mavilikteki endişeli gözleri çerçevesiyordu. Freddie, omuzlarının birbirine değdiği yerde Winter'ın yükselen ateşinin sıcaklığını hissedebiliyordu. "Her şey," dedi

dedi. "Ben iyiyim. Sen iyi misin?" Freddie, Winter'ın nefes alışını duyabilmek için ortamdaki gürültüyü bastırmaya çalışıyordu. Belki de hap kutusunda geçirdiği süre boyunca beynine kazınmış olan bir şeydi bu; Winter'ın nefes alması onun, Freddie'nin de hayatta olduğu anlamına geliyordu.

"Ben yaparım," dedi Winter, geri çekilerek.

Freddie Winter'ın yarası konusunda ne yapacağını düşünmeye çalıştı. Laura ona bu konuda da ders vermiş, septikleşen bir yara için ne yapması gerektiğini öğretmişti. Tanrım, onu özlemişti. Ne yapacağını bilmiyordu. Artık temiz sargı bezi yoktu. Yaşayanların ülkesine dönene kadar hayatta kalmaktan başka yapacak bir şey yoktu.

"Bana bir şiir söyle," dedi Winter. "Bana seninkilerden birini söyle."

"Hatırlayamıyorum," dedi Freddie. "Hiçbir şey hatırlayamıyorum." Görünmeyen yaralılarından biri bir çocuk gibi hıçkırarak ağlıyordu.

Winter sert bir sesle, "Ya da bana neden kimsenin düzgün savunma mevzileri inşa etmediğini söyleyin. Çukurlarda oturmayı mı seviyorsun? Anglo karakterinde bir şey mi?"

"Mevziler mi? Şu korugan gibi mi, bizim lanet mezar taşımız?" Freddie'nin sesi de aynı derecede düzensizdi. Komşu top mermisi çukurundan biri çığlık attı. "Kaç adamınız hasta savaşıyor çünkü bir aşağı bir yukarı yürüyorlar. Bütün gece karanlıkta ördek botlarıyla gezdikten sonra bir kraterde mi uyudunuz?"

"Hepimiz," dedi Freddie. "Güven içinde uyumanın askerlerin savaşçı ruhunu mahvettiğini söylüyorlar."

Winter güldü, sesinde korkunç bir şey vardı. "Bunu söyleyenler kraterlerdeki değil, değil mi?"

- - -

Sonunda gün ışığı tekrar sızmaya başladı. "Tam karanlıkta," diye mırıldandı Winter. Freddie sadece başını salladı. İkisi de bir gece daha hayatta kalamayacaktı. Ceset şişmeye başlamıştı. Toplanan gölgeler içinde kendilerini kabuk deliğinin ağzına doğru sürüklediler. Winter tutamağı kaçırdı ve geriye kaydı. Suyu düşmeden önce Freddie onu yakaladı;

Güçlükle mücadele ederek ikisini de düz zemine çıkardı. "Kış mı?" Freddie fısıldadı.

Winter başını salladı ve kendini ayağa sürükledi.

Freddie neredeyse iradesi dışında bir kez geri döndü. Ama  l  adam yenilenen karanlıkta görünmez olmuştu. Arka tarafa doğru tökezlemeye başladıklarında Freddie yaralıların neden sessizliğe gömüldüğünü anladı. Bütün o mermi delikleri şimdi ağzına kadar yağmurla doluydu.

Başka bir gün, başka bir yerde olsalardı bu yanlarına k r kalmazdı.  niformaları ayırt edilemeyecek kadar kirliydi. Tüfekleri yoktu. Biri onlara ne için geldiklerini sorabilirdi ve Freddie nasıl tutarlı bir cevap verebilirdi ki? Ama kimse sormadı. O sırada hava neredeyse zifiri karanlıktı, yağmur yağıyordu ve hâlâ hayatta olan her adam insan sayılmazdı. Sadece sinirlerle yaşayan bir dürtüler yığınıydı.

Freddie dikkatini dağıtmaya, Halifax'ı hatırlamaya çalıştı. Kitaplarını. Gelmiyorlardı. Onun yerine Laura'yı hatırlamaya çalıştı: Halifax'ta eğitim gördüğü o ilk günleri, ona Fransa'dan gönderdiği öfkeli mektubu, ona orduya katılacağını yazdığı zamanı. O zamanlar, o mektubu yazmanın şimdiye kadar yaptığı en nefret dolu şey olduğunu düşünmüştü. *Bugün benim koğuşumda bir adam öldü, diye yazmıştı. Adı Culpepper'dı. Onu aldıklarında ne olduğunu biliyor musun? Görevliler onu taşırken dikkatli davranmadılar, yaranın ne kadar büyük olduğunu bilmiyorlardı. Vücudu iki parçaya ayrılmış Freddie ve onu taşımak zorunda .*

O zamanlar kendisine böyle şeyler söylediği için çok öfkelenmişti. şimdi neden söylediğini biliyordu. Onu dinlememişti.

Onu 1916'da Fransa'da görev yaptığı ve her izin aldığında ona ilk yardım dersleri verdiği zamanki haliyle hatırlıyordu. "Tanrı aşkına!" diye terslemişti. Boş bir öğleden sonra geçirmişler ve birlikte Deauville'e gitmişlerdi. Ağustos ayıydı ve güneş ılıktı. Denizin göndermesi ve emmesi ona Halifax'ı hatırlatıyordu.  izmeye çalışıyordu, deniz gökyüzüne karışıyordu, martılar dönüyordu ve Laura hâlâ onun yanındaydı, kolları bağlama konusunda ders veriyordu. Ona  zel bir mendil almıştı, üzerinde farklı bandajlama yöntemleri yazıyordu.

kumaş. Hâlâ doğru dürüst dövüş bile görmemişti. "Bir adam huzur içinde çizim yapamaz mı?"

"Eğer bana söylersen-" diye başladı ve bir hareketiyle dikkati iki yerinden sargılı, sargının altında garip bir şekilde sertleşmiş olan sol eline çekti.

"Eline ne oldu Laura?"

"Hiçbir şey," demişti. "Bana dezenfektanları söyle Freddie."

"Alkol, iyot, karbolik. Bir tutam rom." Sonra adam kızın eteğine deniz suyu sıçrattı, kız da ona sıçrattı ve on dakika boyunca yeniden çocuk oldular.

Belki de dikkatini tekrar çeken şey su üzerindeki ışığın anıydı, çünkü elbette burada her yerde su üzerinde ışık vardı. Kırmızı ve yeşil, yağlı mavi-beyaz. En yakındaki deniz kabuğu deliğinde bir şey özellikle parlıyordu. Bakmak için başını çevirdi.

Ölü adam ona baktı. Su kıpırdadı, dalgalandı ve sonra ölü adam yavaşça ayağa kalktı. Üzerinden su döküldü. Dudakları simsiyahtı. Fareler ona saldırmıştı.

Freddie çaresizce bakarak suya doğru bir adım attı. "Özür dilerim," diye fısıldadı.

Freddie ince bir omuz darbesi hissetti, birinin küfrettiğini duydu. Yarı tanıdık bir ses "*Iven*" diyordu. Freddie mermi deliğine doğru bir adım daha attı. "Gott im Himmel," dedi ses, tam kulağının dibinde, vahşice, "beni dinleyecek misin?"-ve sonra çenesine dudağını yaracak kadar sert bir yumruk indi. Freddie kendine geldi. Ölü yüz sadece bir ışık parıltısıydı. Winter bir kolunu göğsüne dolamıştı; Freddie'nin kalbi sırsıklam ceketinin altında bir yumruk gibi titriyordu. Winter'ın onu uzak tuttuğu su aslında su değildi, bombardımanın toprağı yapışkan, emici ve bataklıktan daha ölümcül hale getirdiği tarifsiz bir maddeydi. Ölmesine üç adım kalmıştı. Birbirlerine yaslanarak nefes nefese kaldılar.

"Suya bakma. Ayaklarına dikkat et. Sadece bu," dedi Winter, konuşabildiğinde. "Beni duyuyor musun?"

Freddie başını salladı.

"Haydi," dedi Winter, Freddie'yi önüne iterek. Freddie adımlarına konsantre oldu. Geçmişinden gelen, çamaşır gibi uçuşan kelimeler, işe yaramaz sesler zihninden geçti: *Benden önce yaratılmış hiçbir şey yoktu, sadece sonsuzluk vardı ve ben de sonsuzum. Tüm umutlarını terk et.*

"Yürü, lanet olası," dedi Winter.

Freddie, kendi iradesi olmadan, yürüdü.

Ta ki mermi deliklerinden birinden bir ses çıkana kadar. Freddie'nin adımları bu sesle tekledi. "Öldür beni," dedi ses. "Oh, Tanrım, oh, lanet olsun, lütfen biri beni öldürecek mi?"

OceanofPDF.com

THE WOMB OF NATURE AND PERHAPS HER GRAVE

.....

CALAIS'DEN DUNKIRK'E, NORD-PAS-DE-CALAIS, FRANSA MART
1918

LAURA, PİM VE MARY Calais'ye indiler ve geceyi bir otelde geçirdiler. Bir ulaşım aracı dururken uzun süre hareketsiz oturmaktan kaynaklanan o sağlıksız seyahat yorgunluğuyla yorgundular.

sizi bilinmeze sürükler. Laura'nın baş ağrısı vardı, sürekli ve şiddetli, tam gözlerinin arasında. Yüzü sıcaktı. Munster bulaşıcıydı. Viski ve su içti, sigara içmemeye çalıştı ve geçmesi için dua etti.

Calais sokakları izne çıkmış askerlerle doluydu: Fransızlar için soluk mavi üniformalar, diğerleri için haki ve sıkıcı. Fransız ordusu eskisinden daha yaşlıydı. Genç erkeklerin çoğu ölmüştü; babaları onların yerini almak üzere askere alınmıştı. Pim ve Laura bir otel odasını paylaşıyorlardı, Mary ise koridorun karşısında tek başına kalıyordu. Laura et suyu içti, akşam yemeğini reddetti, yattı ve Pim gelip alnına dokunduğunda hareketsiz yatıyordu.

"Berbat görünüyorsun." Pim'in parmakları serin ve hoştu.

"Bu benim zekice planım." Gözlerindeki bezi çıkarmadı. "Almanları korkutup geri çekilmelerini sağlayacağım. Bana bu baş ağrısından bir gün daha verin, ben de onları bir bakışta silip süpüreyim."

"Sana baş ağrısı tozu getirdim."

"Tanrı'ya şükür," dedi Laura daha insani bir sesle, gözlerindeki bezi kaldırarak. "Mary'nin zavallı ölümlülerin baş ağrılarına ayıracak vakti yok."

"Böyle konuşabildiğine göre iyi olmalısın," diye gözlemledi Pim, Laura'nın oturmasına yardım ederken. Bir bardak suyun içine toz karıştırıyordu.

Laura kendini hatırladı ve "Git buradan. Odanın diğer tarafına, madam. Yakalanabilir diye ciddiye dim."

Pim battaniyeyi Laura'nın omuzlarına örttü, bardağı yatağının yanına koydu ve geri çekildi. "Rengin berbat. Bu kötü bir grip."

"Çok kötü bir grip. Zavallı Munster'a sorun. Ama o zatürre olmuştu, ben değilim. Sadece kendimi kötü hissediyorum; yarın iyi olacağım." Baş ağrısı tozunu yuttu ve "Tanrı seni korusun" dedi.

Pim kısa bir sessizlikten sonra farklı bir sesle, "Freddie'yi nasıl arayacaksın? Nasıl başlayacaksınız? Kime soracaksın?"

Laura dedi ki, "Onu aramıyorum. Sadece ona ne *olduğunu* bilmek istiyorum. Arada bir fark var. Ölümünü bildirirken her ne hata yapmış olurlarsa olsunlar, o öldü." Pim sessiz kalınca Laura, "Sen de Jimmy için aynı şeyi kabul etmelisin, Pim. Eğer kabul etmezsen, her yüzünde onu görürsün. O senin için bunu istemezdi."

"Zaten biliyorum," dedi Pim. Yüzü profilden görünüyordu, gözleri karanlık penceredeydi.

Laura cızırtılı yün örtüyü omuzlarına kadar çekti. "Kendini suçlamamalısın."

"Onunla gurur duyuyordum." Laura artık Pim'in yüzünü göremiyordu. "Nate ölmüştü. Jimmy sahip olduğum tek şeydi. Üniformasının içinde tam bir erkek gibi görünüyordu ve onunla gurur duyuyordum."

Laura hiçbir şey söylemedi. Laura'nın zihninde Penelope ve Jimmy Shaw o eski dünyaya aitti, renkleri ve parlaklığıyla masalsı Calais'e

Bıyıklar ve kahramanlıklar bayraklar gibi parlaktı. Şimdi Pim kaybolmuştu, yanlış dünyada yalnızdı.

Laura bir süre durakladıktan sonra, "Umarım hâlâ onunla gurur duyuyorsundur," dedi. "Evet," dedi Pim. "Her zaman. Ama bunun bir önemi var mı?"

Laura öyle olduğunu düşünmüyordu. Pim'in aşkı ve gururu Mons' Melekleri gibiydi. Vahşi adamlar gibi. Var olsalar bile, hiçbir şeyi değiştirmemişlerdi. Onlar da eski dünyaya aitti.

- - -

Bir asker treni onları doğuya, Dunkirk'e götürecek ve Couthove'a giden son kilometreler için bir kamyon onları oradan alacaktı. Ertesi gün trenin vagonu askerlerle tıka basa doluydu; yerde, samanların ya da boş cephane sandıklarının üzerinde oturmuş, kâğıt oynuyorlardı. Laura kendi içine kapanmıştı. Baş ağrısı daha da artmıştı ve bütün kemikleri ağrıyordu. Mary ona baktı. "Seni geride bırakmalıydım."

"Yapamazsın," dedi Laura. "Değerli hastanenize iyi gelebilecek hiçbir şeyi bırakmazsınız. Ben iyi olacağım."

Askerler hevesle Pim'e bakıyorlardı ve Laura kendini, sanki en saçma balolara katılan bir refakatçiymiş gibi, gözleri kıpkırmızı olmuş bir halde onları süzerken buldu.

Sonunda birisi Tennyson'ın cep kitabını ortaya çıkardı. Kitap Pim'in eline geçti ve küçük bir tereddütten sonra okumaya başladı. Etraflarındaki arabada bulunan askerler hayranlık dolu bir sessizliğe bürünerek onu dinlemeye koyuldular.

*Dört gri duvar ve dört gri kule, çiçeklerle
dolu bir alana bakıyor,
Ve sessiz ada, Shalott'un
Leydisi'ni imbowers.*

Laura bir ateş seli içinde dinliyordu. Neredeyse kendini şiirin gerçek, diğer her şeyin hayal ürünü olduğuna inandıracaktı. Doğuda çenesini açmış çömelen şey gerçekken neden bir kule, bir duvar halısı, bir peri kadını ve sihirli bir ayna uydurma olsun ki? Bir gümbürtü büyüyordu

mesafe. İlk başta gök gürültüsü sanılabilirdi. Ama devam etti ve devam etti.

Pim okumayı bıraktı ve Laura'ya döndü. "Bu-?"

"Silahlar," dedi Laura.

Işık içeri çekilmeye başlamıştı, ekinlerin filizlenmediği gri tarlaların üzerinde gri bir sis vardı. Savaş enkazını bırakmıştı: burada bir lastik, devrilmiş bir kamyon, boş bir benzin tenekesi, orada ölü bir inek, toynakları gökyüzüne saplanıyordu. Pencereleeri parmaklıklı küçük evler. Pim okumaya devam etti, gözleri sayfadan sıırıslıklam gri kırlara gidip geliyordu.

*Doğudan esen fırtınalı rüzgarda,
Soluk sarı ormanlar azalıyordu,
Kıyılarında geniş dere şikayet ediyor, Alçak
gökyüzü ağır yağmur yağıdırıyor
Camelot'un üzerinde;
Adanın dışında, bir söğüdüin altında sığ
bir tekne yüzüyordu,
Oyma kış tarafının altında şöyle
yazıyordu: "Shalott'un Leydisi*

Pim başını bir kez salladı ve şiirleri bir başkasına verdi.

- - -

Özlem dolu bir veda korusu eşliğinde trenden indiler. İstasyonda onları bir kamyon bekliyordu. "Tren değıştirmek miyiz?" dedi Laura, kamyonu bakıp ne kadar yavaş olacağını ve Belçika yollarında birkaç saat yalpalamanın ağrıyan başını nasıl ağrıacağını düşünerek. Demiryolu şubesi doğuya, Poperinghe'ye kadar uzanıyordu.

"Artık orduda değilsin Iven," dedi Mary hızla yaklaşarak. "Doğuya giden trende bizim gibi tuhaflara yer yok. Ya gideceksin ya da yürüyeceksin." Askerler yürürdü, Laura biliyordu. Ama bacağı buna asla dayanamazdı.

Kamyonlarını hastanede görevli Fouquet adında bir hasta bakıcı kullanıyordu. Bir Valon'du, Fransızca konuşan bir Belçikalıydı. Tek kelime etmeden bavullarını taşımalarına yardım etti. Mary'nin bağışladığı malzemeler de onu takip edecekti. Alacakaranlıkta uzaklaşırlarken arkalarından bir tren ıslık çalıyordu, yüksek ve yalnız.

Doğuya doğru ilerledikçe yol daha da kötüleşti, lastikler ve yürüyen ayaklar tarafından tahrip edildi. Toprak ve benzin kokuyordu ve bir araya toplanmış yıkanmamış adamların o tarif edilemez pis kokusu yayılıyordu. Laura, Freddie'nin son kaldığı yer hakkında bildiklerini, bölük komutanının adını, onu görmüş ve elbiselerini almış olabilecek hastanelerin listesini zihninden geçirmeye çalıştı. Ama zihni tüm bunlardan uzaklaşmış, bitkin düşmüştü.

Pim, Laura'ya paltosunu vermeye çalıştı ve ancak Laura ile Mary'nin ortak protestosuyla engellendi. Yol, Laura'nın bakışlarında su gibi yüzüyordu ve bir an için bunun su *olduğunu* hayal etti, siyah bir su, akıntısıyla hepsini sürüklüyordu. Bu hayali gözlerini kırıştırarak uzaklaştırdı. Sonra kamyon yavaşlamaya başladı.

"Kontrol noktası," dedi Mary. "Dört yıldır casusları, turistleri ve yaşlıları yasak bölgenin dışında tutmaya çalışıyorlar. Pim, Tanrı aşkına, bir sahra hastanesinde çalışacaksın. Gözyaşlarıyla kimsenin ayağını yıkayacakmış gibi görünmemeye çalış."

Laura sessizdi. Erkeklerin de firar etmesini önlemek için kontrol noktaları kurdular.

Kontrol noktası muhafızları oldukça güvenli ve nispeten kuru bir iş yapıyorlardı. Biraz havalı bir şekilde ortaya çıktılar: boğazlarına sadece burunlarının ve gözlerinin uçları dışarı çıkacak şekilde büyük örme yorganlar sarmış iri adamlar. Biri tüfeğinin namlusunu kamyonun arkasına dayadı. Diğer cep fenerini parlattı. "Ne varmış burada?" dedi biri ve tahmin edilebileceği gibi sırttı. "Top yemi mi?"

"Bir sonraki gösteri başladığında bunu tekrar söyle," dedi Mary, ışığın yüzüne vurması için öne doğru eğilerek.

Adam başladı. Yağmurdan çürümüş, pis bir korkuluğa benziyordu. "Bayan Borden," dedi. "Amerika'ya gittiğinizi sanıyordum."

Mary, "Geri döndüm." dedi.

Belli belirsiz, itibarsız bir sırtışıla cevap verdi ve ıslak bir öksürükle. Asker şiddetli bir soğuk algınlığı geçirmişti. Atlantik'in bu yakasında herkes hasta mıydı?

"Couthove'a gidiyoruz," diye ekledi Mary. "Yeni personel ile."

Şoförleri Fouquet arkadan gelmişti. Bütün o kilometreleri tekerlek ve vites kutusunun üzerinde bir çirkin yaratık gibi kambur durarak geçirmişti. Savaştan önce Couthove'da bahçıvanlık yapmıştı, ya da Mary öyle diyordu. Güller konusunda uzmandı.

Fouquet, "Sorun mu var?" dedi.

"Hayal bile edemiyorum," dedi Mary.

Laura yapabilirdi. Muhafızlar sıkılmıştı.

"Kanadalı mı?" dedi ikinci asker Laura'ya.

"Evet," dedi Mary.

Tanrım, şimdi de öksürüğünün zorlukla engellediği hoş bir sohbet yapıyordu. "Bir gün Kanada'ya gitmek istiyorum. Flanders biraz daha ıslanırsa, kamyonlar yerine Kanada balıkçı filosunu adam getirmeye çağırmak zorunda kalacaklar. Buyurun, bayan. Bunu kullanabilirmişsiniz gibi görünüyor." Laura'ya bir matara uzattı.

Bu daha iyiydi. Laura aldı, içti. Sulanmamış rom. Öksürdü, gözleri yanıyordu ve içki yudumlanırken yakıyordu ama midesinde küçük bir ateş yakmış, ürpertisini yatıştırmıştı. "Sigaranız varsa," dedi Laura, "kurşunu yedikten sonra anınıza mum yakacağım, efendim."

"Laura!" diye haykırdı Pim. Ama adam çoktan gülmeye başlamıştı; cebinden bir ordu sigarası çıkardı ve onun için yaktı. Duman onu biraz sakinleştirdi. Cephe'nin gürültüsü yaklaştıkça istemsiz bir panikle boğuşuyordu.

Mary dedi ki, "Hoşbeş bitti mi? Güzel. Hava berbat derecede soğuk. Devam edelim mi, etmeyelim mi?"

Adamlar hayal kırıklığına uğramış görünüyorlardı ama Mary onlara sert bir bakış fırlatmıştı. "Yolda dikkatli olun," dedi sonunda ilk adam geri çekilerek. "Yaşlı Fritz'in uçakları var, hayaletler var, deliler var ve bir de kemancı var."

Pim, "Kemancı mı?" dedi.

"Şey," dedi asker, "arka bölgede dolaştığını söylüyorlar ve eğer seni yakalarsa, *bam*. Canlı ya da ölü, her zaman-"

"Burada daha fazla kalırsam hayalet olacağım," diye araya girdi Laura, tam o sırada Mary, "Binelim mi binmeyelim mi?" diye sordu.

"Sanırım," dedi asker isteksizce. "Dikkat et," diye ekledi Fouquet'ye, adam adama. "Sahile doğru sortiler yapıyorlar."

Fouquet sadece homurdandı ve kamyonun önüne geri döndü. Motor hırıldayarak çalıştı ve vites değiştirdi.

Arkalarından askerler sesleniyordu: "İyi şanslar Bayan Borden! Küçük hanım subaylara göz kulak olsun; hemşireleri severler!"

Pim kızardı ama Mary hiç bozuntuya vermeden, "Ta ki sargılarını sıyrana kadar," diye cevap verdi.

İkiz kahkaha sesleri kamyonu yola kadar kovaladı. Laura uzaklaşan kontrol noktasına doğru baktı ve gölgelerin ve belki de yükselen ateşinin bir oyunuyla irkildi. Belirsiz ışıktaki, sanki büyük bir kapı yolun üzerinde yay çizerek geri dönüş yolunu kapatmış gibi görünüyordu.

AND MANY MEN DIED OF THE WATERS

.....

PASSCHENDAELE SIRTILARI VE YPRES ARASINDA, FLANDRE, BELÇİKA KASIM 1917

"K

İLL BEN. Tanrım, biri beni öldürecek mi?"

Freddie bakmak için döndü ve Winter ona doğru yürüdü.

Her yerde su vardı. Suyun bir kısmı yanıyordu. Freddie sesi düzensiz beyninin bir ürünü olarak değerlendirmek üzereydi ki hastalıklı kırmızı-siyah parıltıların arasında bir şey hareket etti. *Bu o*, diye düşündü, üşümüştü. *Bu o, bu o*. Winter küfretti ve sesi Freddie'yi gerçekliğe geri çekti. Bu yaşayan bir adamdı, ölü bir adam değil, pek de sıvı olmayan toprakta çırpınan bir adam. Freddie'nin çırpınan zihni kelimeler buldu: *İnsanlar, çamur yılanları, o lagünde. Hepsi de çıplak...* Freddie zihnine onu kovmasını söyledi. Adam ölmüş de olabilirdi. Çamurda boğulacaktı.

"Öldür beni, olur mu?" diye soludu, yapışkan bir kola uzanarak.

Winter çakı fırlatmakta usta değilse yapamazlardı. "Lütfen," dedi adam çırpınarak. Biraz daha battı. Bir an önce Freddie, onu dışarı çıkaracağını düşündü. Arkasında başka birini bırakamazdı. Yüzüyordu.

"Kış-" dedi. Bunun aptallık olduğunu biliyordu. Halatları yoktu, *hiçbir şeyleri* yoktu ve kesinlikle bu adamın yoldaşları çoktan denemişti...

Ama Winter hayır demedi. Her şeyden önce ölü bir katıra bakıyordu. Ağzının etrafındaki etler gitmiş ve gözleri oyulmuştu. Koşum takımı hâlâ üzerindeydi. "Deneyebiliriz," dedi Winter, sanki Freddie tam bir soru sormuş gibi, sanki Freddie'nin bu adamı neden boğulmaya terk edemeyeceğini biliyormuş gibi. Katırın yanında sertçe diz çöktü. Freddie şaşkınlıkla onun yanına çöktü. Mermiler hâlâ düşüyor, lanetliler gibi çılgık atıyordu. Ama Winter top ateşine aldırmadı. Kolanı çözmeye başladı, kötü durumdaki koluna baskı uygularken biraz irkildi. "Koşum takımını getir."

Freddie tokaları karıştırırken, "Tamam," diye fısıldadı. Duyulur duyulmaz bir şekilde, "Teşekkür ederim," diye fısıldadı.

Winter çalışırken, "Onu öylece çekip çıkaramam," dedi. "Bir açığı istiyor -"Emme işlemini sonlandır." Örnek vermek için sağlam elini kısa bir süreliğine kaldırdı. "Nasıl?" Freddie söyledi.

Cevap olarak Winter acı içindeki adama seslendi. Freddie bile her yeri saran uğultu içinde Winter'ın aksanını güçlkle ayırt edebiliyordu. Winter, "Beni dinle. Sakin olmalısın. Dikkatli hareket etmelisin."

"Pekâlâ," dedi adam.

"Çantayı al," dedi Winter. Yanına yarı gömülmüş halde zar zor görünüyordu. "Önüne doğru çek. Yavaşça... yavaşça."

Panik adamın yüzüne geri döndü. "Bana bir ip atın!" diye bağırdı ve sonra çamur yuttu, öksürdü, daha da alçaldı.

"Bekle," dedi Winter ve yine o otorite ortaya çıktı.

Adam sustu.

"Sürünüz," dedi Winter.

Adam çantasını çekti ve Winter, "Ona yaslan. Ağırlığınızı ayaklarınızdan vermeye çalışın."

Adam bunu yaptı, ama sürü neredeyse bir anda battı ve Winter, "Dur," diye bağırana kadar adam çırpınmaya devam etti.

Mucizevi bir şekilde, adam yaptı.

Winter sağı sola bakındı, yere düşmüş bir kazı aletini yakaladı ve lekeye doğru fırlattı. "Dümdüz aşağı itin." Bir mermi daha çılgılık attı ve düştü. Çok yakındı. Tanrım, çok yakındı. "Ayaklarının yanına," dedi Winter, dikkatli telaffuzu aşınıyordu.

"Tutmuyor!" diye bağırdı adam.

"Hava alacaktır," dedi Winter. Sonunda sesindeki gerginlik duyulabiliyordu. Tek bir top mermisi o anda hepsini öldürebilirdi. "Kırın, çekişi kırın. Emmeyi. Çamurun."

Adam küreği aşağıya itti ve sonra tekrar öne doğru eğilerek çantasının yüzeyin altına gömüldüğü yere doğru eğildi, bu sırada da sırıyordu. Bunu yaparken bacakları havaya kalktı, vücudunun açısı değişti ve Winter ona uzun deri kayışları fırlattı. Adam onu yakaladı, boğuluyordu, başı ve omuzları o aç yüzeyin ancak üzerindeydi. Winter, "Yavaş ol," diye bağırdı ve adam su altındaki çantasının üzerinden kabuk deliğinin kenarına doğru sürünmeye başladı. Winter her iki koluyla da acımasızca çekiyordu, iyi ve yaralı olanı. "Iven," dedi. "Yeterince yaklaştığında aşağı in ve elini tut. Koşum ayrılacak."

Böylece Freddie kendini attı ve Winter derme çatma ipi tek başına tutarken acıyla dişlerini sıktı. Freddie'nin el yordamıyla uzanan eli, tam koşum tokası koptuğu sırada boğulmakta olan adamınkiyle buluştu ve Freddie diğer elini öne doğru savurdu ve Winter, Freddie'nin yakasını kaptığı anda ikisi bilek bilek kenetlendi. Hepsi geriye doğru kıvrıldı ve ördek tahtalarının üzerinde bir yığın haline geldiler.

Bir an için kimse kımıldamadı. Yabancı sanki delice bir rüyaya dalmış gibi görünüyordu. Freddie, "Her şey yolunda," dedi ve histerik bir kahkahanın yükseldiğini hissetti. Bastırmak için dilindeki kanı ısırıldı.

Winter'ın gözleri çoktan doğu ufkuna dikilmiş, kaynayan gökyüzünde şafağı arıyordu. "Gitmeliyiz."

Tommy'nin başı döndü. Winter dikkatli tonlamasını unutmuştu. Aksanı çok açıktı. Ama Tommy hiçbir şey söylemedi.

Winter tekrar, daha dikkatli bir şekilde, "Burada kalamayız," dedi. Tommy bir çocuk gibi, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu.

Freddie nasıl cevap vereceğini bilmiyordu. Onları batıya, ördek tahtası boyunca yönlendirdi.

"Haydi," dedi Winter, gözleri hâlâ ufuktaydı. Doğudaki ılık şafak mıydı, yoksa tepelerden ateş eden Alman topları mıydı?

Üçü birlikte yürümeye başladı.

OceanofPDF.com

AND THE STARS OF HEAVEN FELL TO EARTH

.....

DUNKIRK VE COUTHOVE ARASINDA, FRANSA'DAN BELÇİKA'YA MART
1918

TGÜNEŞ BATMIŞTI. Gerçi gerçek bir gün batımı değildi, daha çok gökyüzü yaralanmış ve ışığını kaybetmiş gibiydi. Kamyon, bozuk yol boyunca sallanıyordu. Laura sigara içmemiş olmayı diledi. Boğazı

ağrıyordu. Silah sesleri hâlâ daha gürültülüydü, ufkun ötesinde uzak bir davul sesi. "Yaklaştık mı?" Pim, Mary'ye sordu.

"Belki bir saatten az, eğer yol iyiye. Tanrım, silahlar. Iven, Fritz'in başka bir saldırı planladığını düşünmüyorsun değil mi? Nasıl yapabilirler ki? Üç yıllık ablukadan sonra Berlin'de alçı ve şalgam yediklerini duydum."

Gözleri yarı kapalı Laura, "Tek şansları, o iyi silahlanmış, iyi Amerikalı çocuklar ortaya çıkmadan önce saldırmak. Bunu bilmek zorundalar." Elbette Freddie'ye ne olduğunu o zamana kadar öğrenecekti. Ve eve dönecekti. Yeterince hayat kurtarmıştı.

Ev, diye fısıldadı zihnindeki sinsi ses. Neresi orası? Veith Sokağı'ndaki kiler deliği mi? Parkey'lerin boş yatak odası mı?

Ve sonra sarsılarak doğruldu. "Uçaklar," dedi. Bir kamyonun daha yüksek bir ses tonu, bir pervane tıkırtısı, kusursuz.

"Muhtemelen bizim-" diye başladı Mary, tam o sırada bir patlama geceyi yırttı. Pim'in başı döndü, gözleri gölgeler içinde kocaman olmuştu. "Sadece serseri bir bomba," dedi Mary. "Biz iyiyiz." Uçakların gürültüsü daha da arttı. Laura kendini ciğerlerinin hareketine odaklanırken buldu. İçeri. Dışarı. Daha önce de buraya gelmiş, demir yağmurunun altında çömelmişti. Ama şimdi bir görevi yoktu, bakacak kimsesi yoktu, dinlemek ve yaşamaktan başka yapacak bir şeyi yoktu. Daha kolay değildi. Sonra Pim'i gördü, yüzü şaşkın bir dehşet içindeydi. Laura Iven her zaman, başkalarının ona ihtiyacı olduğunda cesaretini bulmuştu. "Her şey yolunda Pim" dedi. Pim o kadar çok titriyordu ki, zorlansa dişleri kırılabilirdi. Laura ateşine aldırmadan kolunu Pim'in omuzlarına doladı ve onu kendi bedenine çekti.

Uçaklar hâlâ yaklaşıyordu; ya yolu bombalıyorlardı ya da Beveren'deki tren istasyonunun peşinden gidiyorlardı. Şarapnel parçalarının cesetlere ne yaptığını en ince ayrıntısına kadar biliyordu. "Merde," dedi Fouquet. Karanlığa doğru hızla ilerlerken Laura kendini sıktı, midesindeki kaslara kramplar girdi. Önlerindeki yol, farların ışığında su gibi dalgalanıyordu.

Ama akıntıda biri vardı. Bir gölge, bir bulanıklık. Laura bir an için bir ev ceketini ve kanla kararmış gözler gördüğüne yemin edebilirdi. "Yolda biri var!" diye bağırdı, daha düşünmeden Fouquet küfredip frene bastı. Kamyon yan yattı ve tam bomba yok edici bir kükremeye onların bulunduğu yola düşerken durdu. Kamyonun üzerine toprak yağdı ve ön cam çatladı. Herkesin kulakları çınlıyordu.

Laura önce toparlandı. "Bu kadar yeter. Dışarı çık, altına gir! Siper alın."

Fouquet çoktan hareket etmişti. Kamyondan dışarı fırladılar. Laura'nın bacağı onu tutmadı. Pim yarı yarıya onun üstüne düştü ve sonra başka bir patlama dünyayı bir ses dalgası ve sıçrayan toprakla yok ettiği sırada altından sürünerek geçtiler.

- - -

Yaralanmış mıydı? Laura bilmiyordu. Eğer kötüyse, ilk başta hissetmezsiniz. Gözlerinde yağmur vardı. Başı çınlıyordu. Uçaklar hareket etmişti.

Mermi düşmeden hemen önce yoldaki figürü hatırladı ve o yöne baktı. Artık bir kraterden başka bir şey yoktu. Gözlerini kırıştırarak kumlardan arındı ve sürünerek kamyonun uzaklaştı. "Pim?" diye seslendi. Korku ve yeni başlayan zatürre ciğerlerini kavradı.

Küçük, korkunç bir duraksamadan sonra Pim'in sesi cevap verdi. "Buradayım." Eteği sıırılsıklam ve kirliydi, yüzü tamamen renksizdi.

"Sen iyi misin?" Laura sordu. "Mary? Fouquet?" Kendilerinden başka kimseyi duyamıyor ya da göremiyordu ve bu garip değil miydi? Gecenin insanlarla, erkeklerle, *ordularla* dolu olduğunu biliyordu. Ama sanki o ve Pim dünyanın bir ucunda tek başlarına duruyormuş gibi hissediyordu. Belki de şoktandı.

"Ben iyiyim." Pim gözlerini kısarak karanlıkta Laura'nın yüzünü seçmeye çalıştı. "Kulaklarımın çınlaması dışında. Ya sen?"

Laura nefes aldığı anda bıçak gibi bir acı hissetti. İyi değildi ama şimdilik idare ederdi. "Mary?"

"Hâlâ hayatta," dedi Mary, ıslak karanlığın içinden çıkarken sesi adrenalinden tırtıklanmıştı. "Ama kamyon bir daha asla hareket etmeyecek."

Laura, açık renkli gökyüzüne karşı motorun dumanını seçebiliyordu. "Fouquet nerede?" Ama sonra gözü ona takıldı, parçalanmış kamyonun gölgesinde büzülmüş, sadece yarısı altında kalmıştı. Gerçekten de ölmüştü, motordan kopan bir parça vücudunun yarısına kadar girmişti.

Pim parmak eklemlerini ağzına dayayarak küçük bir ses çıkardı. Laura topallayarak karşıya geçti, şekil olsun diye nabzını kontrol etti ve şapkasıyla yüzünü örttü. Mary yoldan enkaza, oradan da doğudaki gökyüzüne bakıyordu. Pim şok olmuş bir halde ayakta duruyordu, yüzü çamur ve gözyaşlarıyla doluydu.

"Yürümeliyiz," dedi Mary. "Hava ayakta durmak için çok soğuk. Couthove artık çok uzakta değil. Fouquet'nin cesedi için adam göndereceğiz. Haydi , Iven. Shaw, topla kendini."

Laura acı içinde öksürdü. "Mary, Laura ; o hasta."

Laura araya girince Mary, "Nereyi öneriyorsun o zaman-" diye söze başladı.

"O da ne?"

Pim ve Mary döndüler. Tarlanın çok ötesinde bir parıltı, çabucak kayboldu. Penceredeki ışık gibi bir şey. Laura gözlerini kıstı. Dikkatini yoğun, gökyüzüne karşı daha derin bir karanlık görebileceğini düşündü. Belli belirsiz bir bina şekli. Bir çiftlik evi olabilir miydi? Yağmur yeniden başlamıştı, Flanders'ın yumuşak, acımasız bahar yağmuru. Laura daha şimdiden giysilerinin dikiş yerlerinden ıslandığını hissedebiliyordu. "Sabaha kadar sığınacak bir yer isteyebiliriz," dedi Laura, gözlerini uzaktaki ışığa dikerek.

Yol hâlâ boş ve sessizdi. *Herkes nerede? Burası bir savaş bölgesi. Pim'i güvenli bir yere taşımak için en az altı adam yarışıyor olmalıydı.* Ama kimse yoktu. Sadece üçü ve tek başına yatan ölü adam.

Mary parçalanmış görünüyordu. Tekrar doğuya, Couthove'a doğru baktı. Sonra Laura'ya baktı, kendini zihinsel bir sarsıntıdan geçirir gibiydi. "Hepimizin zatürre olmasının bir anlamı yok." Islak tarlalarda tökezleyerek o zor ışığa doğru yola koyuldular. Hava soğuktu, çamur yapış yapıştı. Laura'nın topallaması daha da kötüleşti.

"İşte," dedi Mary. Laura kendini Mary'nin dik sırtının ötesine bakmaya zorladı, kirpiklerindeki buzları kırıştırdı. Yüreği ağzına geldi. Bir çatının sivri çizgilerini seçebiliyordu, daha fazlasını değil. Bir harabeye mi rastlamışlardı? Flanders harabelerle kaplıydı. Değişken gökyüzünden gelen bir pırıltı, binanın ön cephesindeki altın harfleri gösteriyordu -HÔTEL DU ROI, yazıyordu. *Yıkık bir otel*, diye düşündü Laura. Tıpkı diğer yüzlercesi gibi. Savaşın ilk günlerinde terk edilmişti.

"Pekâlâ," dedi Mary acımasızca, "umarım en azından ıslak olmayan bir köşe bulabiliriz. Ya da bulamazsak, seni bırakıp yardım çağırmaya gideriz, Iven."

Laura cevap vermedi. Laura'nın bacağını öldüren yağmur ve ay ışığının gümüşleştirdiği yontma taşlı bir yola girdiler. Sonra bir kapıya geldiler. "Kilitli değil mi?" dedi Pim, dişlerini gıcırdatarak.

Mary tek kelime etmeden omzunu çevirdi ve itti.

Laura nemli bir soğukluk ve küf kokusu bekliyordu. Onun yerine bir sıcaklık hissetti. Bunun ateşinin bir yan ürünü olduğunu düşündü. Ama öyle olmadığını fark etti. "Oh, Tanrım," dedi Pim. Yağmurdan çıkıp sıcaklığa doğru yürümüşlerdi. Bir harabeye değil, bir fuayeye.

Oda -hayır, şarap kokan bir bar- tamamen ateş ışığıyla aydınlatılmıştı. İlk bakışta Laura'nın gördüğü tek şey yaldızdı: kornişlerde ve avizelerde, alçak ışıktaki parıldayan. Sonra adamları gördü. Haki ve mavi giysili askerler. Masaların etrafında oturmuşlardı, başları birbirine yakındı, yüzleri ateş ışığıyla yumuşamıştı, içiyorlardı. Girişlerinde tek bir baş bile dönmemişti. Herkes odanın uzak ucunda duran bir adamı izliyordu.

Bu adam eski püskü bir sivil takım giyiyordu. Keskin bir çenesi, kavisli kemikleri vardı. Dağınıklığın yay kıvrımları ağzının etrafındaki çizgileri oyuyordu. Kusursuz bir şekilde keman çalıyordu. İpeksi, ağırbaşlı, garip bir şekilde tanındık olan müzik, parmaklarının arasından su gibi akıyor ve kendi dışındaki her şeyi kovuyor gibiydi. Oda bir fincan gibi melodiyle dolarken Laura'nın gergin nefes alışının hışırtısı bile kayboldu.

Laura, Pim ve Mary donup kalmışlardı. Son notalar kaybolduğunda, odada üç kalp atışı boyunca şaşkın bir sessizlikten başka bir şey yoktu. Sonra bir alkış tufanı koptu. Oyuncu eğildi. Yüzünden terler akıyordu. "Lütfen. Umarım bu gece eğlenirsiniz. İçecek isteyen var mı?"

Kemanını kırık deri çantasına koyarken bir kükreme daha duydu. Eğlenen bakışları kalabalığın üzerinde gezindi ve kapının yanında sıırsıklam ve şaşkın bir şekilde duran üç kadında durakladı. Kısa bir an için hiçbir ifade takınmadı. Sonra yüzünü bir gülümseme aydınlattı. Başını eğerek boş bir masayı işaret etti ve ardından bara doğru ilerledi. Oda mırıltılı konuşmalar, kahkahalar ve daha fazla şarap sesleriyle doldu. Laura, Pim ve Mary bitkin bir şaşkınlıkla etrafa bakarak masaya doğru sürüklendiler.

Yasadışı içki içmek ordular kadar eskiydi; Laura daha önce hiç bu kadar büyük bir yer duymamış olsa da gizli barlar yasak bölgeyi süslüyordu. Burayı duymuş olması gerekmez miydi? Böyle bir şeyi hiç hayal etmemişti. Dikkatli olmak istiyordu ama hava çok sıcaktı ve konuşmalarla çok yumuşamıştı, iyi şarap kokusu çok hoştu. Kendini beklenmedik bir şekilde limana girmiş, fırtınaya tutulmuş bir tekne gibi hissediyordu. "Tanrım, bu daha çok benziyor," dedi Mary.

Laura sessizce kabul etti. Müzik hâlâ bir yerlerde, ateşli yüzünün kemiklerinde .

İçeri girdiklerinde kimse onlara seslenmemişti ve oturduklarında da kimse dönüp bakmamıştı. Bu garipti. Kadınlar tavuk dişleri kadar nadirdi ve İngilizce konuşan kadınlar sürekli talep görüyordu. Ama odayı, insanları aylak, uykulu ve memnun kılan o kolay, keyifli sarhoşluk sarmıştı. Belki de erkekleri oldukları yerde, başları birbirine yakın mırıldanarak tutan şey buydu.

Müzisyen odayı geçti, başka bir masayla konuşmak için durakladı ve hepsini güldüren bir espri yaptı. Laura onu inceledi. Kemikleri derinin altında keskin olmasına ve bir aktörün hareketli ağzına sahip olmasına rağmen çirkin bir yüz değildi. Ama gözleri aynı renk değildi. Biri karanlıktı, derin kazılmış bir kuyu gibi. Diğeri peridot gibi yeşildi ve parlıyordu.

Onunla göz göze geldi ve karşıya geçti. "Nadiren bu kadar sevimli konuklarım olur," dedi. Laura onun aksanını tam olarak çıkaramadı. "Adım Faland. Bu gece sizi buraya getiren nedir?"

"Kaza," dedi Mary. "Yolumuza bir bomba düştü. Kamyonumuz devre dışı kaldı ve şoför öldü. Yiyecek bir şeyler isteriz, Mösyö. Ve gece için bir yer."

Faland'ın kaşlarının arasında iplik gibi silik bir çizgi belirdi. "Şanslı bir tesadüf." Sesinde tuhaf bir ton var mıydı? "Bu seni doğruca benim kapıma getirdi." Garip bakışları doğrudan size bakmıyor gibiydi, ama sizi yandan, delici bir şekilde yakaladı. "Akşam yemeği. Tabii ki. Hemen." Gözleri Laura'nın üzerinde gezindi, geri döndü. "İyi misiniz, Matmazel?"

"Bir ısıruk ve bir içkinin düzeltmeyeceği bir şey değil," dedi Laura. Müzisyen elinde kadehler ve bir şişe taşıyordu. Gülümsedi, bardakları yerleştirdi ve şarabı doldurdu. Laura şarabı kapıp bir vahşi gibi içmemek için ellerinin üzerine oturmak zorunda kaldı.

Pim beklenmedik bir şekilde, "Mösyö Faland, bütün bu adamlar neden o aynaya bakıyor?" diye sordu. Pim odanın öbür ucuna, barın arkasındaki karanlık aynaya bakıyordu. Adamlardan birkaçı camın etrafında kümelenmiş, bakıyorlardı. Laura aynanın arkasında çıplak bir kız olmamasını umuyordu; zavallı Pim şoke olurdu.

Faland'ın gözleri, sanki onun düşüncesini yakalamış gibi kutsal olmayan bir kahkahayla parladı. Ama Pim'e kibarca cevap verdi. "Sadece bir batıl inanç, Madam.

İşletmemin cazibe merkezlerinden biri."

Faland konuşurken adamlardan biri kararmış aynaya doğru döndü, gözyaşlarının izleri yüzündeki kirden belli oluyordu. Laura kaşlarını çattı. Pim, Parkey'lerin seansından önce olduğu gibi görünüyordu. Hevesli. Meraklı. "Ne batıl inancı, Mösyö?"

"Neden," dedi hafifçe, "ayna size kalbinizin arzusunu gösterecek." Eğildi. "Şarabınızın tadını çıkarın."

Faland uzaklaşırken Mary bardağını kaldırarak, "Ve akşam yemeği," diye seslendi. "Ben olsam o aynadan uzak dururdum, Pim," dedi Laura. "Muhtemelen müstehcen bir şeydir."

Pim hiçbir şey söylemedi. Mary kadehini kaldırdı ve Laura ile Pim'in şerefine kadeh kaldırdı. Hepsi içti. Şarap muhteşemdi. Bir okyanus dalgasının yüzüne çarpması gibiydi; önce bir şok, sonra bir zevk, sonra da bir uyuşukluk. Laura'nın baş ağrısı azaldı.

Bir bardak iki oldu ve sonra Laura saymayı unuttuğunu fark etti. Akşam yemeği hiç gelmedi ama bunun bir önemi yok gibiydi. Faland'ın gülümsemesi çok hoştu, yumuşak sesi her köşeden yükseliyordu. Kafası şarapla dolu olan Laura belli belirsiz, "*O bunu bizim gibi taşıyor,*" diye düşündü. *Bu yer. Bu yıllar. Neden acaba?*

Belki de bir deli.

Falandı yanında otururken bulana kadar ne kadar zaman geçtiğinden emin değildi. Şaşırmıştı. Onun odayı geçtiğini görmemişti. Ama o oradaydı, boş bir bardağı uzun parmaklarının arasında yuvarlıyordu. "Laura'ydı, değil mi?"

"Evet," dedi Laura. Ona adını ne zaman söylemişti?

"Şarabı beğendin mi?"

"Evet," dedi. O kadar sıcaktı ki, dünyanın bıçak gibi keskin kenarları körelmişti.

Kadehini ustalıkla doldurdu. "Ve sen yaralandın?"

Elbette fark etmişti. Nasıl fark etmesin ki?

"Yaralıydım."

"Cesur yürek," dedi Faland. "Ama bundan sonra evde, ailenin kollarında kalacağın kesin. Yoksa macera için bu kadar vahşi misin?"

"Hayır," dedi. Laura'nın keyfi kılcal bir çatlağa dönüşmüştü. Adamın yüzünde fark edilemeyecek kadar ince bir şey vardı. Kötü niyet mi? Onun

Yan bakışları her şeyi görüyor gibiydi. Agatha Parkey'nin izini sürdüğüne yemin ettiği hayaletler: annesi, babası, erkek kardeşi. Onu okyanusun ötesine sürükleyen umut ve uzun zamandır reddedilen umutsuzluk. Hepsini görüyor, katalogluyor, hatta gizli bir yerde bunlara gülüyor gibiydi.

Hizmet etmesi gereken müşterileri yok muydu? Pim hiçbir yerde görünmüyordu. Mary başını eğmiş ve uyumaya gitmişti. Laura, Faland'ın bakışlarının gücünü geri çevirmeye çalışarak, "Flanders'ı terk etmeyi hiç düşündün mü? Senin gibi yetenekli bir adam-" Sustu ve Faland'ın omzunun ötesine baktı.

Odanın ortasında, yolda gördüğü ve yarı içgüdüsel olarak haykırmasına neden olan figür duruyordu. Halifax'taki iskele iskelesindeki gözcüydü. Rüyalarındaki yüz. Gözlerinde cam olan, vücudundan camlar fişkıran annesi.

Şarabın parıltısı kayboldu. Laura tökezleyerek ayağa kalktı ve geri çekildi. Islaktı, açtı, yorgundu, hastaydı.

Faland canını sıkan bir şeyi anlamış gibi başını salladı. Sonra Laura gözlerini kırıştırdı ve şekil kayboldu. Nefes nefese kalmış, ayaklarının üzerinde sallanıyordu. Faland hafifçe, "Bir süre burada kalabilirsin. Sanırım bu sana iyi gelecektir. Korkmayı bırakabilirsin."

"Korkmuyorum."

Bunu bir yanıtla onurlandırmadı. Onun dehşet içinde hiçbir şeye bakmadığını görmüştü. Laura çenesini tuttu. Delilik Batı Cephesi'nde kol geziyordu ama o asla yenik düşmeyecekti, düşemezdi. Diğerleri aklını yitirdiğinde o sakın kalmayı başarmıştı. Ne için geldiğine odaklanmalıydı: Freddie'ye ne olduğunu öğrenmek için. "Kalamam. Yapacak işlerim var."

"Öyle mi?"

Öyle miydi? Gerçekten neden Flanders'daydı? Kendine eziyet etmek için-

Odanın öbür ucunda Pim çığlık attı. Barın üzerindeki aynaya bakıyordu, camdan yansıyan yüz ifadesi açlık ve dehşeti eşit oranda yansıtıyordu. Laura, büyük bir müstehcenliğin bile onun yüzünde böyle bir ifade yaratacağını sanmıyordu.

Yüz. "Pim-"

Faland da neredeyse sabırsızca dönmüştü ama sonra omuzları sertleşti. Laura onun dudaklarının sessiz bir ısılıkla büzüldüğünü profilden görebiliyordu. Ama altın sarısı saçları dökülen bir kadından başka görececek bir şey yoktu,

bir aynaya bakıyordu. "Ne görüyor?" diye sordu Laura, tökezleyerek odanın diğer ucuna doğru ilerlemeye başlamıştı bile.

Cevap vermedi; takip edip etmediğini bilmiyordu. Mary kıpırdamadı, başı hâlâ katlanmış kollarının üzerindeydi. Aynanın kendisi parıldıyordu, yer yer kararmış, bir köşesinde örümcek ağı gibi çatlaklar vardı. Laura gözlerini kısarak aynanın derinliklerine baktı ama Pim'i harekete geçirecek hiçbir şey göremedi.

Aynaya yansıyan bir yüz, o yaklaştıkça odak noktası haline geldi. Bu onun yüzü değildi.

Sonra kalbinin duracağını düşündü, çünkü gelen Freddie'ydi.

Freddie'nin gözleri çukur ve boştu. Saçlarının kızılına beyazlar Freddie. Yüz ifadesi garip bir şekilde donuk, şaşkın Freddie. Dalgalandıran bir yansıma, sanki kardeşi kararmış cama takılmış gibi.

Bunun sadece bir hayal olduğunu biliyordu. Bir çeşit hipnotik telkin. Faland kalbinin arzusunu göreceğini *söylemişti* ve bunu gerçekten kastetmişti. Loşluk, şarap ve ateşiyle birlikte beyninde çalışan onun sesiydi. *O biliyordu*. Ve yine de arkasına bakmak için döndü. Yeryüzündeki hiçbir güç onu bakmaktan alıkoyamazdı.

Ve tabii ki orada değildi. Sadece bir deniz dolusu adam, uykulu.

Hayır. Orada. Bir an için kızıl saçlar, düz omuzlar, perili gözler gördüğüne yemin edebilirdi. Adamın adı boğazından yırtılırcasına geldi. "Freddie!"

Ama o çoktan gitmişti, masaların, adamların, gölgelerin arasında kaybolmuştu. Hiç orada olmamıştı.

Yine de takip etmeye çalıştı. Bir anda şaraptan sersemlemiş ve aptallaşmış insanlarla karşılaştı, kendi sarhoşluğu ve şüphesiyle, kramp giren bacağıyla karşılaştı. Kendini kâbustaki bir kadın gibi iterken buldu, ne aradığından bile emin değildi. Çok fazla kapı vardı. Oda kapılarla çevriliydi. Hangi kapı? Doğru kapıdan girerse, diye düşündü şaşkınca, kendini başka bir dünyada bulacaktı, her şeyin sonundan önce kendini Halifax'ta bulacaktı. Sırılsıklam kalabalığın arasından sıyrıldı.

Kendisini omuzlarından yakalayan bir kişiye yaslandı. "Yavaşça, Matmazel," dedi Faland. "Halüsinasyon görüyorsunuz, ateşiniz var, kendinizde değilsiniz."

"Kardeşimi gördüm."

Gitmesine izin vermedi. "Şu lanet ayna. Onun hakkında bir şey söylediğim için özür dilerim.

Çok hastasınız, biliyorsunuz."

Dengesini korumak için mücadele ederek geri çekildi. "Hayır, onu gördüm. Odada.

Sadece aynada değil. *Onu gördüm.*"

Yüzünde şaşkın bir endişeden başka bir şey yoktu. "Kardeşiniz bu gece burada olabilir mi? Tesadüfen mi? Bağışlayın ama neden onu takip etmek zorunda kaldınız? Mutlaka sana gelirdi."

Tabii ki ona gelirdi. Gelebilseydi. Orada değildi. Ölmüştü ve hayalet diye bir şey yoktu. "Hayır," diye fısıldadı. İçindeki mücadele sönmüştü. "Bu gece burada olamazdı."

Faland'ın yüzü yumuşadı. "O halde çok özür dilerim, Matmazel." Ona kolunu uzattı. "Sizi arkadaşlarınızın yanına götüreceğim. Uyumalısınız. Sen kalmalısınız. Tehlikeye atacak durumda değilsiniz."

Tehlikeye atmak mı? Sözleri ona Pim'i hatırlattı ve başını kaldırıp baktı. Pim hala kararmış aynanın önünde duruyordu, tamamen hareketsizdi, yüzünde dehşete düşmüş bir özlem ifadesi vardı. "Arkadaşımın nesi var? Ne gördü?"

Faland'ın yeşil gözü ateş ışııyla parlıyordu ama karanlık gözde yansıma yoktu. "Kalbinin arzusunu görmek çoğu zaman aydınlatıcıdır. Ama her zaman hoş değildir. Bunu az önce kendin de keşfetmiş olabilirsin. Gel, seni ona götüreyim."

WHICH WAY I FLY IS HELL

.....

CEHENNEM ATEŞİ KÖŞESİ, YPRES, FLANDRE, BELÇİKA
KASIM 1917

L IŞIK KORKUNÇ BİR ŞEKİLDE DÜNYAYA GERİ DÖNDÜ ve ışıkla birlikte manzarayı gece olduğu gibi şekilsiz bırakan örtücü bir sis geldi. Kış ve Freddie ve onların kurtarılmış asker tökezledi gri bir boşlukta batıya doğru ilerliyorlardı. Kaygan ördek tahtaları, botlarını pençelemeye çalışan çamurla değişiyordu ve yol çoktan Alman topçusu tarafından kaydedilmişti. Önlerine bir top mermisi düştü. Düştüğünü duydular, düştüğü yerdeki çığlıkları işittiler ama sisten ve birbirlerinden başka bir şey görmediler. Gerçek gibi görünmüyordu.

Tommy onlardan bile daha kirliydi ve muhtemelen kafası daha çok çalışıyordu. Yarı kendi kendine fısıldıyordu, "Nereye gidiyoruz? Gittiğimiz yer sessiz mi?"

"Yürümeye devam et," dedi Winter.

Freddie konuşmadı. Tek yapabildiği bir ayağını diğerinin önüne atmaktı. bakmaya cesaret edemiyordu. Sisin içinde ayak sesleri duymaya devam ediyordu. Mantıklı düşünen zihni onları kimsenin takip etmediğini söylüyordu. Kimse onları *göremiyordu*. Sisin içinde birbirlerini zorlukla görebiliyorlardı. Ve arkasına baktığında, hiçbir şey yoktu. Ama bir parçası yine de ölü adamın onu takip ettiğini fısıldadı. Ölü adam onu asla bırakmayacaktı.

Sis sonunda kayadan süzülen su gibi inceldi ve Freddie şimdi gökyüzüne karşı simsiyah duran Ypres'in iskeletini gördü. Siviller Ypres'i çoktan terk etmişti. Top mermileriyle parçalanmış, tehlikeli ve moloz yığınının dönmüştü. Ama hâlâ insanlarla dolu bir yerdi; askerler, sargı yerleri, yemek ateşleri ve erzak arabalarıyla dolup taşıyordu. Askeri yargı yetkisi. Üst subaylar. Kütükler. Uluyan ölümler tarafından değil, insanlar tarafından yönetilen bir yer. Hayatta kalmanın ötesini düşünmeye başlayabilecekleri bir yerdi.

Winter'dan o sorumluydu. Winter'ın sağ salim esir alındığını görmeliydi. Diğer mahkumların yanına koyun, güvenli bir şekilde hors de combat. Ve sonra-

Freddie yan gözle Winter'ın çekik yüzüne baktı. Cevap aklına hiç beklenmedik bir anda gelmişti: Sonra Winter'ı götüreceklerdi. Belki bir doktor kolunu tedavi ederdi. Ama uzun bir süre için değil. Çok fazla yaralı vardı ve bir mahkûma ilk kim bakacaktı? Yeterince doktor yoktu. Kimse koluna bakmazdı. Günlerce bakmaz.

Kış ölecekti.

Bu düşünce onu sanki Ypres'in yıkılan duvarına girmiş gibi ayağa kaldırdı. Kış ölene kadar yağmur altında yatacaktı. Yavaş sepsis ve ateşten. Ve sonra, eğer şanslıysa, aceleyle kazılmış bir mezarda. Hastane olmadan, yakında ölecekti. Ve günlerce hastane bulunamayacaktı. Onun için yoktu. No Man's Land'in bu tarafında değil.

Ve Winter bunu *biliyordu*. Kolundaki yaranın ne anlama geldiğini muhtemelen günlerdir biliyordu. Ve yoluna devam etti, Freddie'yle kaldı, hiçbir şey söylemedi. *Ben senin tutsağınım, Iven*. Bunu onun için yapmıştı, Freddie biliyordu. Böylece yaşayacaktı. Ve şimdi-

Kış hala ilerliyordu. Neredeyse Ypres'in içine girmişlerdi. Kimse kimseye bakmıyor, duyuları yaklaşan top ateşinin sesini duymak için doğuya doğru geriliyordu. Yere yakın bir yerde asılı duran sis kalıntıları onları bir mezar örtüsü gibi sarmıştı.

Hayır, diye düşündü Freddie. *Hayır. Hayır.*

Winter kasabaya girdiklerinde küçülmüş gibiydi; tökezledi ve Freddie onu yakalayıp dengesini sağlayana kadar iyi tarafından desteklemek zorunda kaldı. Sanki daha önce yorgunluğa izin vermemiş gibiydi. Freddie yıkık bir kilisenin içindeki yardım istasyonunu gördü.

"Bu taraftan," diye başardı. En azından Winter'ın koluna bakması için bir doktor getirilebileceğine dair belli belirsiz bir fikri vardı ve sonra...

Ancak çatısının yarısı çökmüş olan kilise, hava koşullarına açık bir şekilde yatan hastalarla doluydu ve bir bakış Freddie'ye bunun iyi olmadığını söyledi. Sedyeler sonsuz sıralar halinde yatıyordu. Bazı adamlar ölmüştü. Çoğu gözle görülür biçimde ölüme Kış'tan daha yakındı. Biri çok tuhaf bir sesle, "Hayır, hayır, sorun değil Doktor. Sıramı bekleyeceğim," diyordu ve Freddie adamın vücudundaki delikten gün ışığını görebildiğini fark etti.

Kurtarılan askerin bacakları tutmuyordu; yavaşça yere yığıldı. Ayağa kalkmaya çalıştı ama Freddie'nin dizlerini pençeleyerek geri düştü. "Beni burada bırakmayın."

Bir sağlık görevlisi onları gördü ve direksiyonu kırdı. "Nesi var bunun?" Kan çanağına dönmüş gözleri seğiren Tommy'nin üzerindeydi. Winter hâlâ Freddie'nin arkasındaydı, karanlık şafakta yarı görünmez haldeydi.

Laura, Freddie'nin cevap vermesini isterdi. O da kekeleyerek, "Çamura saplanmıştı. Boğuluyordu."

"Şok geçirmişsin o zaman," dedi doktor. "Bakın, eğer yürüyebiliyorsanız, bir sonraki pansuman istasyonuna kadar devam edin."

Asker kilisenin sırlıslıkla olmuş kaldırım taşlarının üzerinde oturmuş, ileri geri sallanıyordu. "Yapamam," diye fısıldadı.

Sıhhiyeci yüzüne sertçe vurdu. "Siz! Evet, siz, efendim. Kendini topla. İç şunu, hadi..." Tabanca gibi bir matara taşıyordu; matarayı çocuğun dudaklarına dayadı.

Asker onu almadı. Beyaz halkalı gözleri Freddie'ye dikilmişti. "Ama siz vahşi adamlar değil misiniz?"

"Tanrım," dedi doktor. "Kendini toparla. Devam et," diye ekledi omzunun üzerinden Freddie'ye. "Sanırım durumu daha da kötüleştiriyorsun."

Ama asker kaskatı , hepsinin arasına bakıyordu, yüzü korku ve ihanetle doluydu. Sanki gecenin çılgınlığı içinde Freddie ve Winter'ın gerçekten bir çıkış yolu bildiğine inanmıştı. "Hayır mı? O zaman sen bir hainsin! Onu duydum! Şuradaki! O bir-"

Freddie gerisini duymadı. Doktor kaşlarını çatmaya başlamıştı. Tam o anda söyleyebilirdi: *Bir esir aldım, burada, senin hayatını kurtarmaya yardım ediyor.* Ama eğer

Bunu söylediğinde Kış gitmiş olacaktı, Kış diğerleriyle birlikte tutsak olmak zorunda kalacaktı. Ve sonra Kış yağmurda tek başına ölecekti.

Surlarda bir top mermisi patladı ve herkes eğildi. Bu dikkat dağınıklığı Freddie'nin yardım istasyonundan dışarı fırlaması için yeterliydi, Winter'ın sağlam elini kapıldığı gibi onu sürükleyerek götürdü. Bunu yaparken bile delice olduğunu biliyordu.

Ama durmadı. Winter'ın elini bırakmadı.

- - -

Gölgelerin içine dalarak *uzaklaşmaktan* başka bir yöne gitmediler. Kaçışları bir delilik spazmıydı, daha fazlası değil. Güçlerinin yettiği yere kadar koştular, sonra nefes nefese durdular, ikisi de vahşi gözlerle bakıyordu. Kış kesinlikle ateşle kavruluyordu. Nereye gideceklerdi? Ne yapmalılardı? Yakında tam gün olacaktı. *Alman* tutsaklarla *Kanadalıları* iki kaçaktan ayıran çizgiyi hızla geçiyorlardı.

Freddie nefes nefese durmuş, zihninin parçalarını yoklayarak herhangi bir şey arıyordu. Ruhu isyan ediyordu. Geri kalan her şeyini orada bir yerde, kanın, suyun ve karanlığın içinde bırakmıştı; Winter'ı kaderine terk etmeyi reddediyordu. Bunu hayal etti: Winter tek başına, santimlerle ölürken tekrar savaşmaya gitmek. Bunu yapamazdı. Kendini kaybeder, çılgılık atar, deliye dönerdi.

Sokağa bir top mermisi düştü, yarı yıkık bir bina hızla yıkıldı. Yıkılmakta olan bir duvarın arkasına saklandılar, uçan duvar parçalarına karşı başlarını siper ettiler. Ama tehlike geçtiğinde Winter kımıldamadı. Sümüksü tuğlaya yaslanmıştı, gözleri kapalıydı.

"Kış mı?" diye fısıldadı

Freddie. Cevap gelmedi.

"Winter?" Daha yakına eğildi, Winter'ın sıcak yanağına dokundu. "Kolun nasıl?"

"İyi," dedi Winter. Gözleri biraz daha açıldı, odaklanmakta zorlanıyordu. "İyi misin?"

"Ben yaparım."

Winter gözle görülür bir şekilde kendini duvardan doğrulmaya zorladı. "Şimdi nereye, Iven?"

"Bilmiyorum."

"Beni diğer mahkûmların yanına koyacaksın. Sonra gidip bir subay bulun ve göreve hazır olduğunuzu söyleyin."

"Hayır," dedi Freddie şiddetle. "Hayır, ölmene izin vermeyeceğim. Hayır."

"Iven," dedi Winter. Sesi sertleşmişti. "Yapılacak başka bir şey yok."

Freddie'nin aklına bir fikir geldi: tamamen çılgınca, çaresiz. "Evet, var," diye fısıldadı. "Evet, var. Laura'ya gideceğiz. Kız kardeşime gideceğiz."

"Eğer bir mahkum değilsem, o zaman bir casusum. Asılmak istemiyorum. Ya da kız kardeşini tehlikeye atmak."

"O olmayacak. O bir kahraman. Madalyası ve her şeyi var. İdare edebilir. Kötü giden bir yaradan ölmeyi mi tercih ederdin? Zaten benim esirimsin. İsteddiğim yere gideceksin. Ve Laura'ya gitmeni istiyorum. Yaşamamı istiyorum."

Winter'ın tıraşsız çenesinde bir kas kasıldı. "İkimizin birden ölmesindense benim ölmem daha iyi." "Hayır, öyle değil." Winter'ın yaşamasını istemesi mantığa dayanmıyordu. Orada

Winter ölürse, Wilfred Iven'in bir gece yeniden hapisanede uyanacağı kesindi. Ve bu kez yapayalnız olacaktı. "Ölmene izin vermeyeceğime söz verdim." Sesinin bu kadar genç çıkmamasını diledi. "Söz verdim."

"Bana hayatını borçlu değilsin, Iven."

"Ama ben biliyorum," dedi Freddie. "Her şey yolunda. Laura her şeyi yoluna koyacaktır." 15'te ailesine dekorasyonu hakkında yazdığı mektubu hatırladı. Garip bir şekilde özlü konuşmuştu: *Zehirli gazla ilgili bazı tatsızlıklardan sonra Fransızlar benden memnun; bana Croix de Guerre verdiler.* Ama buraya geldikten sonra sorduğunda ona biraz daha fazlasını anlatmıştı: üç gün uykusuz kalmış, gazdan etkilenen adamların hayatları için canla başla savaşmıştı. Sadece bir kez, o da isteksizce, bir şişe şarap içtikten sonra konuşmuştu. Ama söylemediği şeylerle bile, bunun bir başarı olduğunu biliyordu. Eğer bunu başarabilirdiye, bunu da başarabilirdi. Freddie bu garip dünyada tek bir şeye inanıyorsa, o da Laura'ya inanıyordu.

Plan tamamen şekillenmiş olarak zihnine sıçradı. O ve Winter gün boyunca saklanacak bir yer bulacak, karanlıkta Ypres'ten sığılacaklardı. Laura'nın seyyar ambulansı ile birlikte konuşlandığı Brandhoek'taki yaralı temizleme istasyonu çok uzakta değildi. Freddie sessizce Laura'yı bulacak ve durumu açıklayacaktı. Laura onlara yardım etmenin bir yolunu bulacaktı. Winter'ı mahkûmların yanına koyacak, ikisini de besleyecekti. Winter'ın ameliyat olmasını ve düzgün bir şekilde bakılmasını sağlayacaktı. Onun hayatını kurtaracaktı.

Freddie Winter'a döndü, onu ikna etmeye hazırdı. Ama tek bir kelime bile edemedi kulaklarına tekil bir ses geldi. Bu bağlamda o kadar sıradandı ki Freddie'nin argümanları sesini çıkarmadan kayboldu ve Winter onun yanında hareketsiz kaldı. Freddie'nin solunda, derin bir kapı paslanmış menteşelerden sarkıyordu. Freddie aralıktan, çürümüş döşeme tahtaları, üç adam ve eski püskü bir matbaanın bulunduğu bir oda gördü. Adamlardan ikisi İngiliz üniforması giymişti ama üçüncüsü yıpranmış kareli bir takım elbise giymiş bir sivildi. İki askere Fransızcaya benzemeyen belli belirsiz bir aksanla hitap ediyordu. Flamanca mı? "Gazetenize bir ilan vermek istiyorum," dedi.

Freddie askerlerin ne yaptığını biliyordu. *Times*'ı basıyorlardı. Siper gazetesi. Bombardıman arasında çıkarılabildiğinde herkes *Times*'ı okur ve gülerdi. Ama bu gerçek bir gazete değildi. Hicivdi. Enkazın içinde basılmış uzun bir kara şaka.

Onu basan adamların sivilden ne anlam çıkaracaklarını bilmedikleri açıktı. "Bir teslimiyet mi demek istiyorsunuz?" dedi içlerinden biri. "Ben-ne?"

"Müşteri çekmek için bir reklam," dedi yabancı. Sessizlik.

"Akşam eğlenceleri için," diye devam etti adam.

İki matbaacı hâlâ şaşkın görünüyordu. "Ama gazetemiz bir şaka, efendim. Şiir başvurularını kabul ediyoruz. Limerikler var..." .

Yabancı omuz silkti ve onlara bir kâğıt parçası uzattı. "Bunu yazdırın. Bazıları anlayacaktır."

Bir mermi daha duvarları sarstı ve birinin vurulduğu anlamına gelen o tuhaf çığlık duyuldu. Odadaki iki asker içgüdüsel olarak eğildi. Winter'ın eli Freddie'nin koluna düştü, çabası sesinden anlaşılıyordu. "İven, gitmeliyiz."

"Hayır, yeri yok," diye ekledi yabancı. "İnsanlar onu bulacaktır." Matbaacılarından biri yeni bir sesle, "Eğlenceler, efendim?" dedi. "Siz- Ben duy- Sen misin..." "Muhtemelen," dedi yabancı.

Sonra biri, zayıf bir şakayla, "O zaman, kelimesi üç şilin efendim," dedi.

"Sana daha iyisini yapabilirim," dedi yabancı. "Eğer gelip benimle içersen." Freddie yabancıнын yüz ifadesini göremiyordu; sırtı kapıya dönüktü. Ama baskı yapan adamların yüzünde dehşet dolu bir özlem ifadesi vardı.

"Kulağa hoş geliyor. Nasıl isterseniz efendim," diye fısıldadı adamlardan biri.

"Pekâlâ," dedi yabancı. "İkinize de günaydın." Kapıya doğru döndü. Askerlerden biri elini uzatmak istercesine sarsak bir hareket yaptı. Ama arkadaşı elini bileğine attı.

Yabancı, Freddie ve Winter'ın gölgelerin içinde sessiz sessiz durdukları yerden bir metre ötedeki sokakta ortaya çıktı. Yola koyuldu ama sonra adımları yavaşladı. Döndü. Winter ölüm sessizliğine büründü. "Günaydın," dedi yabancı. "Gözlerini dikip bakmak kibarlık değildir."

Bir çavuşun komutasındaki bir grup asker sokağa çıktı. Winter ve Freddie kendilerini duvarın gölgesine daha da sıkıştırdılar. Karşıdan gelen adamlar yavaşladı. Freddie, adamların onu ve Winter'ı görmediklerini fark etmeden önce, "*Şimdi ne yapacağım?*" diye düşünmek için umutsuzca bir saniye geçirdi. Hepsi aval aval yabancıya bakıyordu. Ypres'te iki yıldır bir sivil görülmemişti. Tek boynuzlu bir at görmek gibiydi. Ve eksantrik adam onları hayal kırıklığına uğratmadı. "Surlarda bir tur atmayı umuyordum," dedi. "Biri bana rehberlik edebilir mi?" Sesinde bir muziplik parıltısı vardı.

"Şimdi, efendim," dedi şaşkın çavuş, "bu şehir askeri yetki altında-" Sözüünü kesti, başını salladı, "Ölmek mi istiyorsun?" dedi.

Yabancıнын gözleri kocaman açıldı. "Ben kendini adanmış bir turistim. Kendi yolumu kendim bulurum."

Hiçbir uyarıda bulunmadan, çavuşun "Efendim! Monseer! Yapamazsınız-" Cevap olarak yabancı, şimdi

sabahın erken saatlerindeki gölgeler tarafından tamamen yutuldu, ıslık çalmaya başladı. Onun geri çekilen ayak seslerini duydular.

"Bizimle alay ediyor," dedi çavuş öfkeyle. "Deli adam. Tutuklayın şu piçi, hepinizin canı cehenneme." Sesin peşinden gittiler.

"Iven," dedi Winter. "Gitmeliyiz."

Bu az önce olmuş muydu, yoksa rüyasında mı görmüştü? Kış onu çekiyordu. Saklanacak bir yer bulmalıydılar. Hava kararmadan bir yere varma şansımız yok. Ve belki de kuru bir yerde dinlenmek Kış'a iyi gelebilirdi...

Yabancı tekrar yanlarında belirdiğinde Freddie ne kadar uzaklaştıklarından emin değildi -çok değil-.

Winter durdu. "Hayır," diye fısıldadı.

"Ah, canım," dedi yabancı, İngilizce. "Korkunç bir ateşin var, dostum." Winter'ın yüzü granit gibi sertleşmişti. Freddie şaşkınlıkla ikisinin arasına baktı.

"Sizinle tanıştığım memnun oldum," diye ekledi yabancı, sanki devriye hiç ara vermemiş gibi. "Adım Faland. Kendimce buraların yerlisiyim. Nereye gittiğinizi sorabilir miyim?"

Freddie neredeyse Winter'ın daha fazla kelime toplamaya çalıştığını ve başaramadığını hissedebiliyordu. Sonunda Freddie'yi şaşırtarak titreyen elini kaldırdı ve iki parmağını uzatarak eski köylülerin kötülüğe karşı yaptığı işareti yaptı. Birkaç sokak ötede bir top mermisi sanki vurgulamak istercesine patladı.

Her iki Faland'ın da kaşları kalktı. "Bugün için bir sığınağa ihtiyacınız var mı?" dedi. "Sanırım buralarda bir kiler var."

Winter başını iki yana salladı. "Hayır," dedi tekrar.

"Winter, neden olmasın?" diye fısıldadı Freddie. "Eğer bir yer biliyorsa." Mantık Freddie'ye Ypres'te güvenli bir yer olmadığını söylüyordu. Ama bu sivilde bir şeyler vardı. Bir güven. Ya tamamen deliydi -ki bu pek olası değildi- ya da bir yer biliyordu. "İyice dinlenebiliriz ve ben de koluna iyice bakabilirim."

"Ama-" dedi Winter. "Görmüyor musun?" Korkmuş görünüyordu. Freddie o son cehennem günlerinde Winter'ın korktuğunu bir kez bile görmemişti.

Freddie dedi ki, "Başka ne ki? Winter, sen hastasın. Dinlenmen gerek. Kurumalısın."

Winter, "Ölmekten daha kötü şeyler de var," dedi.

"Ölmeyeceksin."

Winter başka bir şey söylemedi. Belki de sonunda gücünün sonuna gelmişti. Başını öne eğdi. Titriyordu.

"Mükemmel," dedi Faland. "Bu taraftan."

OceanofPDF.com

THE WINE OF THE WRATH OF GOD

.....

YPRES'İN İÇİNDEN KAYARAK GEÇTİLER, KÜÇÜLEN GÖLGELERE SAKLANDILAR. Kimse onları durdurmadı. Sis ayak izlerini bozuyordu.

Faland'ın adımları molozlarla kaplı sokakta biraz düzensizdi, sanki bir bacağı tercih etti. Yürürken Freddie'nin derisi ürperiyordu. Ypres'in üzerinde bir korku havası esiyordu. İskelet-şehir insanlar tarafından yönetilen bir yer olabilirdi ama Ölüm de orada yaşıyor, onların ocaklarında oturuyor ve yaşayanlarla yan kendi tebaasını yönetiyordu. Mermiler ısıklık çalıyor ve çarpıyordu, şimdi yakın, şimdi uzak.

"Nereye gidiyoruz?" Winter kâbus görmüş ve bir türlü uyanamayan bir adama benziyordu.

Freddie bilmiyordu. Aklını mı kaçırdığını merak ediyordu.

Ve sonra Faland sıradan bir kapının önünde durdu; cebinden bir anahtar çıkardı. Kapı açıldı. Buz gibi hava dışarı aktı. "Düşündüğüm gibi," dedi Faland memnuniyetle. "Bu taraftan."

Freddie inanamayarak bir an durdu. Winter tereddüt etti.

"Hadi," dedi Freddie ve onun koluna girdi. "Gidecek başka bir yer yok."

Winter yönlendirilmesine izin verdi. İkisi lentonun altından geçip birkaç basamak aşağı inmeye başladılar. Faland sanki cep feneri diye bir şey yokmuş gibi bir mum yakmıştı. Kapı arkalarından kapandı ve kendi garip gölgelerinin hareketleri dışında karanlıkta kaldılar.

mum ışığını. Freddie duvarlarda oynayan ışığı görmeye, etrafındaki karanlığı, tepesindeki toprağın yenilenen ağırlığını değil de sadece bunu düşünmeye çalıştı. Winter'a uzandı ve elleri birbirine dolandı, tıpkı fırtınalı bir denizde denize düşen bir adamın halatı yakalaması gibi. *Ben hâlâ hayattayım. O da hâlâ hayatta. Hâlâ hayattayız.*

Önce Faland ışıkla birlikte aşağı inmişti ve gölgesi hepsinin önünde korkunç bir şekilde sürünüyordu. Başlarının üzerinde harçlı bir taş, aşağıda Faland'ın ışığının içinde yüzdüğü karanlık bir çukur vardı. Freddie merdivenlerin ne kadar uzadığını bilmiyordu. Birdenbire dibe indiler, düz zeminde tökezlediler ve Freddie, Faland elinde mumla geri döndüğünde bir şarap mahzenini aydınlattığını görerek irkildi.

Ve böyle bir kiler. Tavanı karanlığa gömülmüş, duvarları raflara dizilmiş şişelerle doluydu. Burası üç yıl boyunca top ateşinden nasıl kurtulmuştu? Yüz bin adamın meraklı gözlerinden? Bir şekilde yukarıdaki dünyadan uzaklaşmış gibiydi. Bombardımanın gürültüsü neredeyse hiç duyulmuyordu. Karanlığın içinde bir yerlerden damlayan suyun sesi, Passchendaele Sırtı'ndaki ağır silahların boğuk kükremesinden daha yüksekti.

Faland parmak uçlarını raflardaki şişelerin üzerinde gezdirdi, mum ışığı bir yumruğunda hâlâ titriyordu. "Hâlâ burada." Sesi belli belirsiz şaşırmış gibiydi.

"Ypres'e şarap için mi geldin?" dedi Freddie. Başı kalınlaşmıştı, düşünceleri yavaş ve dağınıktı.

Faland cevap vermedi ama bir şişe çekip mantarını çıkardı. Uzun bir yudum aldı ve şişeyi uzattı. "İçmek ister misin?"

Winter aniden yere yığıldı, hâlâ duvara yaslanmıştı ve Freddie onu yakaladı. Kiler serin olmasına rağmen Winter'ın yüzünde ter birikmişti. Freddie ıslak ceketini çekip çıkardığında ve altındaki kolunu kestiğinde sert bir ses çıkardı. Loş ışıktaki yara şişmiş, iğrenç, kırmızı çizgiler aşağı yukarı akıyordu. Winter'ın gözleri kapanmıştı. Faland, Freddie'nin ilerleyen kangrenin ayrıntılarını görebilmesi için mecburen mumu üzerine itti.

"Efendim?" dedi Freddie, dalgalanan bir sesle. "Sargı beziniz ya da temiz bir beziniz var mı?"

Faland meraklı gözlerle onları izliyordu. Beklenmedik bir şekilde, "Bundan daha iyisini yapabilirim," dedi ve ayağa kalktı. Freddie'nin tepki vermesine fırsat kalmadan ışığı onlara bırakıp gitmişti. Winter konuşmadı.

Freddie neredeyse boş olan mataralarını karıştırdı. "En azından bunu iç," diye fısıldadı, metal ağzı Winter'ın dudaklarına götürerek. Winter içti, birazcık. "Neden ona güvenmememi söylüyorsun?" diye sordu Freddie. "Sence onlara burada olduğumuzu söylemeye mi gitti?"

Winter'ın sağlam eli kalktı ve Freddie'nin kolunu kavradı. "Göremedin mi? Etrafındaki her şeyi?"

"Etrafında neler olduğunu görüyor musun?"

"Hayaletler," dedi Winter. "Herkesin hayaletinden ne istiyor?" Winter saçmalıyordu. Freddie'nin dudaklarından garip bir teselli döküldü. "Hayır. - Winter, hayır. O bir eksantrik, o-" "Iven, o-"

Faland'ın düzensiz adımları merdivenlerde yankılandı, önünde bir mum daha vardı. Freddie neredeyse rahatlamış bir halde Faland'a döndü. Faland'dan korkmak istemiyordu, aralarındaki tek iyi şansın da boşa gitmesini istemiyordu. "Kibritleri kuru tutmak cinayet olmalı," dedi biraz rastgele, muma doğru başını sallayarak.

Faland omuz silkti, omzundan bir çanta kaydırıp ve açtı. Freddie içindekileri çaresiz bir minnettarlıkla izledi: bir şişe tentürdiyot, bir tomar temiz, kuru sargı bezi, büyük bir matara su, bisküvi, konserve et ve hatta ne gariptir ki kuru bir yün battaniye. Mum ışığı Faland'ın yüzünde titreşiyor, gözlerinin derin çukurlarını ve ağzının etrafındaki çizgileri seçiyordu. Freddie saygılı bir tavırla ganimete dokundu. "Bütün bunları nasıl aldın?"

"Daha kolay bir şey yok. Ben de bir zamanlar askerdim." Faland'ın göz dişleri biraz sivriydi. "Kötü bir askerdi. Birini tanımak için biri gerekir, sanırım." Bilmiş bakışları ikisinin üzerinde durdu, sonra arkasını dönüp yeni bir şişenin mantarını açtı ve Freddie'ye uzattı. Bir tereddütten sonra Freddie bir yudum aldı. Muhteşem bir şaraptı; hatırlayabildiği kadarıyla ilk kez onu sıcak ve durgun, hatta korkusuz hissettirmişti. Onu Winter'a uzattı ama başını salladı. Faland ikinci mumu daha yakına itti, böylece Freddie Winter'ın mumu çıkarmasına yardım edebildi.

gömlek ve ceket paçavraları, yarayı yıkayabilir, üzerine tentürdiyot dökebilir, taze sargı yapabilir ve Winter'a battaniyeyi verebilirdi. Winter'a su içirdi ve yumuşatmak için ıslattığı bisküvilerden yedirdi. Almanların aç kaldığını duymuştu ama Winter'ın kaburgalarının arasındaki çukurları görmek, köprücük kemiklerinin çıkıntılarını hissetmek bambaşka bir şeydi.

Winter'ın gezgin bakışları tekrar tekrar Faland'a yöneldi ve hâlâ o korku dolu bakış vardı. Freddie, Winter'ın korktuğunu görmeye dayanamıyordu.

"Kış mı?" Freddie dikkatini dağıtmak için ona doğru eğilerek fısıldadı. "Winter-" Zihnini yokladı. "Winter-korkma. Bir şiir hatırlamaya çalışabilirim. Benimkilerden biri. Benimkilerden birini duymak istemiştin..."

Winter'ın şaşkın gözleri Freddie'ninkilere döndü. Biraz başını salladı.

Freddie'nin aklına gelen tek şiir en iyi şiirlerinden biri değildi -yaralı bir adamı cesaretlendirecek kadar neşeli değildi, hatta okuması zevkli olacak şekilde kafiyeli bile değildi. Ama dudaklarından Winter'ın kulağına akıyordu. Yabancı hiç ses çıkarmasa da Faland'ın da kulağına gittiğini tahmin ediyordu.

"Yağmur," diye fısıldadı Freddie.

*Gece yarısı , vahşi yağmurdan başka bir
şey yok Bu kasvetli kulübede, yalnızlık ve
ben Öleceğimi tekrar hatırlıyorum
Ve ne yağmuru duyuyorum ne de ona teşekkür
ediyorum Beni olduğumdan daha temiz
yıkadığı için
Bu yalnızlığın içine doğduğumdan beri.
Yağmurun üzerine yağdığı ölümler kutsanmıştır:
Ama burada dua ediyorum ki bir zamanlar
sevdiğim hiç kimse bu gece ölmüyor ya da
hala uyanık yatmıyor
Yalnız, yağmuru dinleyerek-*

Gerisini unutmuştu. Özür dileyerek, "İyi değilim, gerçekten, sadece bir acemiyim, ama resim yapmakta daha iyiyim..." dedi.

Sessizliğe gömüldü. Winter'ın soğuk kemikli parmakları onunkilerin etrafında kıvrıldı. "Teşekkürler," diye fısıldadı ve başı geriye düştü.

Freddie, Faland'ın büyük, tozlu karanlıkta bir yerde daha şarap içerken çıkardığı şırıltıyı duydu. Winter'la aynı duvara yaslanacak şekilde döndü, böylece Winter'ın başı ağır ağır omzuna düşebilir, Winter'ın nefes alışının yavaş, gergin ritmini duyabilirdi. Faland bacak bacak üstüne atmış, karşısındaki fiçıya yaslanmış, yanında açık bir şarap vardı. Bir sigara yakmıştı. Gözlerinden birinde kırmızı bir ışık parlıyordu ama diğerinde yoktu. "Kimsin sen?" Freddie sordu.

"Seni korumuş gibi görüldüğüme göre, önce bu soruyu sorabilirim." Faland sigara paketini ve bir kibrit kutusunu uzattı. Küçük bir tereddütten sonra Freddie sigarayı aldı ve yaktı. Winter yerde yatana kadar aşağı kaydı, battaniyeye sarılmıştı, başı Freddie'nin kalçasındaydı. Freddie'nin boştaki eli kaburgalarının üzerindeydi ve nabzının titremesini takip ediyordu. Aklından tekrar tekrar şu cümle geçiyordu ve onu durduramıyordu: *Bir zamanlar sevdiğim hiç kimsenin ölmemesi için dua ediyorum...*

"Adım Wilfred Iven," dedi Freddie. "Arkadaşımın adı da -" Winter'ın adının kendisine ait olmadığını belli belirsiz hissederek durdu.

"Boş ver onu," dedi Faland. "Bir isim yerine bir hikâyem olmasını tercih ederim." Sigarasının etrafında sırttı. Kor, gülümsemesine vahşi bir anlam kattı. "Beeindrucke mich," diye ekledi, sessiz Winter'a bir bakış atarak.

Winter sarsıldı, başını kaldırdı, sayıklayan bir adam gibi bomboştu. Freddie bu sözleri bir tehdit olarak algılayıp el yordamıyla bıçağına davrandı.

Ama Faland sigarasından bir nefes daha çekti. "Horoz gibi ötmeyi bırak. Bana hikâyeni anlat."

"Her şey yolunda," diye fısıldadı Freddie, yavaşça yerine yerleşen Winter'a. Teni kavurucu derecede sıcaktı.

Freddie Faland'a, "Sırt'a çıkmamız emredildi," dedi. "Arkadaşım ve ben orada tanıştık ve birlikte aşağı indik." Söyleyebildiği tek şey buydu. Şair olsun ya da olmasın, asla kelimelere dökemeyeceği şeyler vardı.

"Hepsi bu mu?" dedi

Faland. Freddie sessizdi.

"Anlıyorum," dedi Faland. "Özetleyeceğim: Genel Merkez'de bir adam harita üzerinde birkaç figürü hareket ettirdi, parmaklarını şıklattı ve

gittin. Kötü şans. Ve şimdi buradasın. Ne yapacaksın?"

"Bilmiyorum!" Yorgunluğunun altında sonsuz bir öfke vardı. Kendisine. Tüm tanınmaz dünyaya. Winter'ın eli kıpırdadı, Freddie'ninkini aldı, kirli avucunu kirli avucuna kapadı. Freddie biraz sakinleşti.

Faland bir nefes daha çekti. "Yani?" diye devam etti. "Mahkûmunuzu ait olduğu yere, bir kafese mi koyacaksınız?"

Önce kendimi öldürürdüm. Bu düşünce aklına net ve ani bir şekilde geldi.

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedi Faland. "Fırar mı edeceksin? Hollanda'ya mı gidiyorsun, savaş bitene kadar rezil bir şekilde ortalıkta dolaşmak için? Ama arkadaşın başaramayacak. Bir hastaneye ihtiyacı var. Biraz iyot işe yaramaz."

"Kız kardeşim," diye fısıldadı Freddie. Faland'ın kararlı ve mesafeli bakışlarındaki bir şey gerçeği ondan çekip almıştı. "O bir hemşire. Sektörde. Çok uzakta değil. Brandhoek'ta. Seyyar bir ambulansı var. Winter'ı kız kardeşime götüreceğim."

"İlginç bir fikir. Belki de başarılı olursun," dedi Faland düşünceli bir ifadeyle. Dumanını üfledi. "Ya sonra? Kışlaya geri mi döneceksin? Şatosundaki yaşlı adam 'Atla' dediğinde daha fazla kurşunun arasından geçmen gerekecek. Çok yazık."

"Sana ne?" diye sordu Freddie, sesi yükselerek. "Sen olsan ne yapardın? Burada ne işin var senin?"

"Oh, git uyu evlat," dedi Faland. "Şarap servis ediyorum, dinliyorum ve ara sıra keman çalıyorum. Zaten hava tekrar kararana kadar senin bu saçma planın işe yaramayacak. Hadi uyu." Bir duraklama. "Şiirini beğendim."

Yorgunluk Freddie'nin içinde bir gelgit gibi yükseldi. "Winter etrafınızda hayaletler olduğunu söyledi." diye fısıldadı.

Faland homurdandı. "Okyanusta yüzdüğünüzde her tarafınız su olur ama kimse bundan bahsetmez."

Freddie cevap olarak ne söylediğini bilmiyordu, mahzenin zeminine yüzükoyun uzanıp Winter'la birlikte battaniyenin altına kıvrıldığı anın pek farkında değildi, şarabın ve Winter'ın hararetli sıcağının ikiz etkisi altında nihayet titremesinin ne zaman durduğunun da pek farkında değildi. Ama uykusunda bile elinin nabızdan nabıza attığını hissetti. Bir keresinde Kış'ın konuştuğunu bile duyduğunu sanmıştı: "Ich weiß, wer du bist."

Ve Faland gülerek aynı dilde cevap verdi: "Wer bin?" Sonra hiçbir şey.

OceanofPDF.com

AND THE HEAVEN DEPARTED

.....

DUNKIRK VE COUTHOVE ARASINDA VE BİLİNMEYEN YERLER MART
1918

LAURA ne kadar çabalarsa çabalasın -ve defalarca denedi- otelde geçirdiği o gecenin geri kalanını asla tam olarak hatırlayamadı. Son net ve kesin anısı -ki o bile birkaç gün sonra solmaya başlamıştı

Pim'in günlerce, aşırı kullanılmış bir fotoğraf gibi, kararmış bir aynaya bakıp durmasıydı. Geri kalan her şey kesitler ve flaşlardı.

Faland'ın mı yoksa Pim'in mi ya da belki de başları birbirine yakın olan ikisinin mi olduğunu asla bilemese de, güzel saçlardaki ateş ışığını hatırladı. Ve karanlıktan gelen bir ses- Ama neden karanlık? Ateşin ışığı nereye gitmişti? "Ne gördüğümü biliyorsun, değil mi?" diyordu biri. "Bu gerçek değil. *Öyle değil.* Ben asla-"

"Hayır mı?"

Susadığını hatırlıyordu. "Konuşan Pim *miydi?*" diye düşündü. Kesinlikle bir kadındı. Ama kadının acımasızca *Ama ondan nefret ediyorum, o piçten dediğini* de hatırlıyordu. *Keşke o-* Pim bunu asla söylemezdi.

Ve diğer ses, "Biliyorum" diye cevap verdi.

"Pim?" demeye çalıştığını düşündü. Ama ses gelmedi ve hareket etmeye çalıştığında da edemedi.

Ve sonra hafızası ateşli hayallere dönüştü; çünkü annesinin örtücü karanlıktan çıktığını, gömülü camın kazındığını hatırladı

Bir el Laura'nın yüzünde gezinirken. "Bak," diye fısıldadı. "Bak, bak, bak, bak!"

Ama ne kadar denese de Laura cevap veremedi.

Sonra annesi gitti ve Laura yalnız kaldı. Çok karanlıktı. Kulağında mantıklı bir ses konuşuyordu: "Eğer kalırsan, seni bir daha rahatsız etmez."

Ağzı çok kurumuştı. Ama bitkin bir meydan okumayla fısıldadı: "Hayalet diye bir şey yoktur."

Mantıklı ses, "Sen delirene kadar seni takip edecek," diye cevap verdi. Rüya gören Laura bunun doğru olabileceğini düşündü. Çok korkmuştu.

"Bana onun nereden geldiğini söyle," dedi ses. "Neden sana musallat oluyor?"

Bu kimseye anlatmadığı ve asla anlatmayacağı bir hikâyeydi. Ama bu sesteki şefkatli kopuklukla ilgili bir şey yine de sözcükleri ondan çekti: "O benim annem. Onun öldüğünü gördüm. Bir gemi patladı. Pencerenin yanında duruyordu." Daha fazla bir şey söylemek yerine dilindeki kanı ısırıldı. "Pim nerede?"

Ses cevap vermedi. Dedi ki, "Ne için savaşıyorsun? Dünya çoktan sona erdi."

Laura ne kadar uğraşsa da cevap verip vermediğini hatırlayamadı. Cevap verdiğini de sanmıyordu. Belki de *henüz değil* diye mırıldandı. Ama doğudan gelen bir gümbürtüyle uyanıp korkuyla sıçrayana kadar başka bir şey hatırlamıyordu. Pişman olmuştu. Ateşler içindeydi ve sanki biri eklemlerine kum atmış gibi hissediyordu.

"Mary," dedi Laura. "Pim?"

Çıplak zeminde oturuyordu. Çok hastaydı. Ciğerlerindeki sıvı yüzünden zor nefes alabiliyordu. Şiddetli bir baş ağrısı vardı. Hafızasında bir yerlerde, hıçkırıklarla dolu ihtişamıyla neredeyse alaycı bir ağıt gibi keman müziği ve enstrümanın üzerinden konuşan bir ses vardı: *Pişman olacaksın*. Freddie'nin bir rüyadaymış gibi gördüğü yüzünün anısı daha da sönüktü.

Mary ayağa fırladı. Pim dik oturuyordu, yüz ifadesi bomboştu. "Ne oldu?" Sesi sanki boğazına bir şey kaçmış gibi çıkıyordu.

Toz. Gri gün ışığı panjurlu pencerelerden içeri süzülüyordu. Orada üçünden başka kimse yoktu. Laura sürünerek ayağa kalktı, bütün kemikleri ve kasları protesto sesleri çıkarıyordu. Pim de irkilerek ayağa kalktı. "Bir ayna hatırlıyorum," dedi Pim. "Ve gördüm-" Sanki onu tekrar görebilecekmiş gibi boş boş bakıyordu.

Laura sormak için döndü, tıpkı Meryem'in dediği gibi, "Tanrı , ne oluyor?"

Rutubetli bir hava akımı etraflarını sardı; ekşi şarap, toz ve çürümüş tatlı bir şey kokuyordu. Hâlâ Faland'ın fuayesindeydiler. Laura buranın muhteşem olduğunu düşünmüştü. İhtişamla ilgili belirgin anıları vardı: altın üzerine ateş.

Yine de muhteşem değildi. Bir harabeydi.

"Anlamıyorum," dedi Pim.

Zemin kırık camlar ve parçalanmış kerestelerle kaplıydı, çürümeyle yumuşamıştı. Döşemeler yırtılmış, sandalyeler yıpranmış, farelerin yuva yaptığına dair izler ve kokular taşıyordu.

"Anlamıyorum," dedi Pim tekrar, sesi yükseliyordu. "Ne-ne oldu? Mösyö Faland?" Kendi etrafında döndü. "Yaralandı mı? Öldü mü? Her şey mahvolmuş." Gözü barın üzerinde asılı duran, artık kararmaya yüz tutmuş aynaya takıldı. Sanki aynaya tekrar bakmak istiyormuş gibi bir adım attı. Ama olduğu yerde kaldı.

Laura inanamayarak sessiz kaldı.

" gerekmiyor mu?" diye sordu Pim aceleyle. "Aramamız gerekiyor."

"Yola devam etmeliyiz," dedi Mary, imkânsızı mantığa büründürme yeteneğine sahip olduğu belliydi. "Burası güvenli değil. Duvarlar çökebilir. Tavan da. Şu *çatlaklara* bak."

"Ama *ne oldu*?" dedi Pim.

Laura Beveren yolundaki bombardımandan bu tozlu sessizliğe kadar hafızasını yeniden düzenlemeye çalıştı. Ama bir türlü netleşmiyordu.

"Sanki burada hiç kimse yokmuş gibi," dedi Pim. Küçük, gergin bir kahkaha attı. "İnsanların uyandıklarında yüz yıldır uyuduklarını fark etmeleri gibi."

"," dedi Mary. "Silah seslerini duymuyor musun?"

Laura belli belirsiz, daha önce dışarıda hiç gürültü olmadığını düşündü. Yoksa var mıydı? Geceyi silahların gürültüsünden uzakta geçirmiş olmaları, ateşli rüyalarının bir parçası mıydı? Hatırladığı tek ses müzikti. Pim yumuşak bir sesle, "Gün doğarken biten peri eğlenceleri gibi," dedi.

"Şarabın içinde uyuşturucu olabilir," dedi Mary.

"Gitmemiz gerek." "Ama-" Pim söyledi.

"Şimdi," dedi Mary, kapıya doğru dönerek. "Eğer bu bir aldatmacaysa, lanet olsun ona. Eğer bir halüsinasyonsa, bunu düşünmek bile istemiyorum. Eğer hesabını kapatmak istiyorsa, beni Couthove'da bulabilir. Hadi gel." Ayaklarının altında camlar cıtırdayarak lobi katında ilerledi.

Takip etmekten başka yapacak bir şey yoktu. Laura'nın istese bile arayacak gücü yoktu. Havasız durgunluktan geçip lobiyi aştılar ve gün ışığıyla aydınlanan dünyaya geri döndüler. Kapı arkalarından kapanırken menteşeler çılgılık attı. Pim'in alnı şaşkınlıktan çizgilenmişti. Kendilerini sert bir rüzgâr ve berrak bir güneşin altında, eriyen ayazla çevrelenmiş çatlak kaldırım taşlarının üzerinde, etrafta yıkılmaya yüz tutmuş isimsiz binaların arasında buldular. Pim anlamayan bir yüz ifadesiyle otele döndü.

Otelin yarısı yıkılmıştı. Diğer yarısı ise zar zor ayakta duruyordu; sanki ilk şiddetli rüzgâr onu karahindiba tüyleri gibi dağıtıp tuğla, ahşap ve kiremit bileşenlerine ayıracaktı.

Pim yine, "Anlamıyorum," dedi.

Laura onun yanında durmuş, bakıyordu. O da anlamamıştı.

Ama Mary çoktan uzaklaşmıştı. Durgun, yıkık köyün hemen ötesinde bir yol uzanıyordu. Yolun gürültüsünü duyabiliyor, trafiği görebiliyorlardı. Yıkık köy ile kalabalık yol arasındaki mesafe uyku ile uyanıklık arasındaki sınır gibiydi.

Mary çoktan karşıya geçmişti. "Hattın ilerisinde bir şeyler oluyor olmalı," diye seslendi. "Gel hadi. Şu trafiğe bak. Hastaneye gitmemizi isteyecekler. Yürüyebilir misin, Iven? Hayır, sanmıyorum. O zaman bizi bırakmaları için yalvarırız. Hadi."

"İyi misin Laura?" dedi Pim. Elinin tersini Laura'nın alnına koydu. Bu anaç jest Laura'nın içini sızlattı. "Yanıyorsun."

- - -

Otostop yapmak hemşireler için son derece olağan bir yoldu ve bir istihkâmî birliğin onları alması için bir an bile uğraşmaları gerekmedi. Üç kadın hoş bir sohbet dalgasıyla, hevesli bir muhabbetle karşılandı. Ama erkeklerin üzerinde de bir kısıtlama, bir suratsızlık vardı ve sık sık doğuya bakıyorlardı. Laura Pim'e yaslanmış, gözleri yarı kapalı duruyordu.

"Efendim, neler oluyor?" Mary, sarsıla sarsıla ilerlerken memura sordu.

"Fritz geçmeye çalışıyor," diye cevap geldi. "Bu sefer düzgün çalışıyor. Amiens'de Fransızlara saldırdıklarını ve Kurbağaları geri püskürttüklerini söylüyorlar. Bazıları Fransız hattını çoktan kırdıklarını söylüyor. Salient'i takviye ediyoruz. Haig son adama kadar dayanın dedi." Çavuş başını çevirdi ve tükürdü.

Laura ve Mary karşılıklı bakiştılar. Hat ileri geri dalgalanmıştı ama dört yıl boyunca kopmamıştı. Ve şimdi de kırılmayacaktı, dedi Laura kendi kendine. *Kırılmazdı*. Freddie'yi aramaya gitmeden önce olmazdı. Ama o kadar hastaydı ki... İnce bahar güneşi ensesine ılık ılık düşerken, adamların konuşmaları kulaklarında bedensizleşti. Olabildiğince çabuk iyileşmeliydi. Gözlerini kapattı. "-Duyduğuma göre Amerikalılar umutsuzmuş. Büyükler, iyi besleniyorlar. Ama umutsuzlar. Manyaklar gibi makineli tüfeklerle saldırıyorlar, taktik nedir bilmiyorlar."

"14'te Frogs'un yaptığı da buydu. Yeterince varsa taktiğe gerek yok."

"Sürüler halinde öldürülecekler."

"Onlar bizden daha iyi. Keşke zamanında gelseler." "Gelmeyecekler."

"Haig'in Chenonceau'da olduğunu duydum. Foch da orada. Ve Belçika Kralı. Bütün atış maçı."

"Çene alıyor ve kurbağa bacağı yiyorlar, öyle mi?"

"Yüksek komuta kademesi üzerinde anlaşılmaya çalışıyorlar. Başa bir adam getirin, derler, çözüm budur. Bir şatoda bir herifin her şeye karar vermesi daha iyi- Özür dilerim hanımefendi," diye ekledi, yurttaşları onu kullandığı dil nedeniyle azarlayınca.

Adamlardan biri Mary'ye, "Seni almak için tuhaf bir yer," diyordu.

"Yolda mahvolduk," dedi Mary.

"Tarlanın karşısında bir ışık vardı," diye ekledi Pim. "Bir otele rastladık-"

Laura sadece yarım yamalak dinliyor, ateş sersemliğine rağmen plan yapmaya çalışıyordu. Freddie'nin birliğindeki adamları bulmalıydı. Komutanı ile konuşmalıydı. Freddie'nin müfrezesinde yer alan Halifax'lı çocuklardan birini bulmalıydı. İstemedenden de olsa önceki geceki halüsinasyonu, Freddie'nin kaynayan bir kalabalığın içindeki yüzünü hatırladı. O olduğunu düşünmüştü çünkü öyle olmasını istemişti.

Sonra kamyondaki adamların üzerine çöken garip sessizliği duydu.

Bir adam komşusuna şöyle dedi: "Sence bu-" Anlamalı bir duraklama oldu.

"Bir otel, dedi," diye cevap geldi. "Ve müzik - müzik yok muydu hanımefendi?"

Memur ters ters bakıyordu. "Az önce kaçak şaraptan para kazanan bir Belçikalı ile tanıştınız. Baskından kurtulmak için epeyce dolaşıyorlar."

Adamların hiçbiri ikna olmuş görünmüyordu. Biri, "Şarap nasıldı? Ya müzik?"

"Çok güzel," dedi Pim hemen. Başka bir şey daha eklemek ister gibiydi. Bir adam komşusunu dürtüklledi. "Ona benziyor."

"çeneni; biri yok." "Kim?" dedi

Pim.

"Hiç kimse," dedi memur. "Sadece bir hikaye." "Bize anlatacak mısınız?" dedi

Pim.

"O bir şarlatan," dedi biri.

"Deli bir adam."

"Bir Fransız."

"Hayır," dedi yeni bir ses. Eski, otoriter bir ses. "O şeytanın ta kendisi ve tam da evinde."

Kamyonun etrafını sessizlik kaplamıştı. Laura dışarıda bir sürücünün atlarına küfrettiğini duydu. Bir köpek havladı, yüksek ve keskin. Güneş bir bulutun arkasına geçti ve

Ter ensesini ürpertti. Sonra başka bir adam homurdandı ve şöyle dedi: "Şeytan eski otellerde yaşamaz, buna inanabilirsin. Hayır, eğer şeytan bir yerdeyse, bir şatodadır, belki de Genel Karargâh'tadır. Diğerleriyle birlikte kurbağa bacağı yiyordur."

Alaycı kahkahalar.

"Oteldeki adama kemancı diyorlar," dedi adamlardan biri ısrarla. "Zaten bütün hikâyeler de öyle diyor. Bütün bunları unutturabilir" -el hareketiyle çevrelerindeki dünyayı içine aldı- "ama hepsinin söylediği şey, her hikâyenin söylediği şey, onunla içen, müziği dinleyen, size gösterdiklerini gören ve sonra buraya geri dönenler-" Kamyonun sol tarafına doğru tükürdü. "Her zaman bunun özlemini çekerler." Laura konuşmacının yumuşak sesindeki İrlandalılığı yakaladı. "Ama onu sadece bir kez görürsün. Bir daha geri dönemezsin. İnsanların delirdiğini söylüyorlar. Kemancıyı arıyorlar. Sanki bir daha asla mutlu olamayacaklarmış gibi."

"Ve derler ki bazen bir adam onu bulur," dedi başka bir ses, "ve o adamı bir daha kimse görmez."

"Saçmalık. İnsanlar her türlü dolayı delirir. Ama bir jig için gitmek... hayır. Bu sadece bir hikaye."

Bir adam komşusuna dirsek attı. "Şeytan olsaydım burada olurdum," dedi. "Ordunun yarısı iyi bir içki için ruhunu satar. İddiaya girerim, çok para kazanıyordur."

Memurun itirazları üzerine kahkahalar patladı.

- - -

Gün batımında Couthove'a ; atlı karne arabaları, kamyonlar ve yürüyen askerler, makineli tüfek arabalarını çeken köpekler ve motosikletler arasında tıka basa dolu bir yolda ilerleyerek geçirdikleri bir günün ardından. Doğuda, Flandre'daki İngiliz karargâhı Poperinghe'nin dağınık ışıkları alçak, kaynayan bulutlardan yansıyordu.

Kamyon durdu. Yardımsever eller Laura'yı yere indirdi. Pim tökezliyordu. Mary on yaş daha yaşlı görünüyordu. Laura'nın öksürüğü derinlere yerleşmişti.

göğsünde. Adamlar hepsine iyi dileklerde bulundu, Laura'ya sağlık dilediler. Sonra motorları kükredi ve yol onları yuttu.

Mary'nin hastanesi şatonun içine inşa edilmişti ve gökyüzüne karşı karanlık şekilde yükseliyordu. Alacakaranlıkta bile Laura, Couthove'un bir zamanlar ne kadar görkemli olduğunu görebiliyordu. Uzun, tekrarlanan pencerelerinde, dik eğimli çatısında, iki kıvrımlı kanadında hâlâ bir zarafet vardı. Ama pencereler tahtalarla kapatılmış, yol çukurlaşmıştı. Kapıdan yukarı doğru yürüdüler, şato gittikçe büyüyordu.

Onlar daha yolun yarısına bile gelmeden kapı misafirperver bir şekilde açıldı. Biri şişman, diğeri uzun boylu iki kişi belirdi. Şişman olan beyaz bir Kızıl Haç üniforması giymişti; önce o konuştu ve merdivenlerden hızla indi. "Mary, Tanrım. Neredeyse umudumu yitiriyordum."

Mary tilki avındaki bir tazı gibi parladı. "Vahşi atlar beni uzak tutamazdı. Şimdi söyle bana-"

Uzun boylu adam doktor önlüğü giymişti; sesi tam bir Amerikalıydı. "Bize taze eller getireceğini sanıyordum Mary. Daha fazla iş değil. Bu kadın ayaklarını zor tutuyor." Doktorun ince dudaklı bir yüzü, koyu renk saçları, burnunun bir ucu ve diğerlerini kurtaran iri, sıvı koyu renk gözleri vardı. Kaşlarını çatarak Laura ve Pim'e baktı.

"Her şey yolunda Doktor," dedi Mary hızla. "Doktor Jones, Bayan Iven, Bayan Shaw. Bayan Iven'in Croix de Guerre nişanı var, Jones ve CAMC'de üç yıllık hizmeti var. Bir mücevher. Sadece biraz hasta, hepsi bu. Grip."

Laura'ya bakarken Jones'un gözleri kısıldı. "Zavallı kadını evde bırakmalıydın."

Kızıl Haç üniformalı kadın nazikçe, "Hepinizle tanıştığıma memnun oldum," dedi. "Tanrım, sizi gördüğüme sevindim - içeri gelin, içeri gelin - ve Mary, seninle eter hakkında konuşmalıyım - şimdilik yeterince var, ama -" İki kadın ön kapıdan birlikte geçtiler.

"Hadi bakalım," dedi doktor Laura ve Pim'e. "Size bir bakayım. Yeterince işim varmış gibi görünmüyor."

Laura, dünya biraz bulanıklaşırken, kendini kırık siyah ve beyaz zeminli bir fuayede buldu. Bir zamanlar deniz köpüğü yeşili olan korkunç duvarlar, ışık ve telefon kablolarıyla doluydu.

"Tanıştığımıza memnun oldum," dedi Laura. "Biraz önce-"

Jones, "Zatürre, evet, kulaklarım var, suyun altında nefes almaya çalışıyormuşsunuz gibi geliyor," dedi. "Bana sorarsanız pek de iyi değil." Adamın gözleri kadının ellerine takılmıştı.

Jones görüş alanının dışındaki birine emir vermek için döndü. İleride bir yerde alçak sesle konuşan bir ses duydu: "Yaralılar üzerimize üç ton tuğla gibi çökecek, Mary; daha iyi bir geri dönemezdin." Sesi alçaldı. "Adamlar -gece vakti- endişeli

-" Sonra Laura konuşmanın akışını kaybetti.

"Biraz dinlen, Iven," diye seslendi Mary. "Tekrar ayağa kalkman gerekecek." "Onu bu gece alamayacaksın," diye mırıldandı Jones.

OceanofPDF.com

AND HIS KINGDOM WAS FULL OF DARKNESS

.....

YPRESTEN BRANDHOEK'A, FLANDRE, BELÇİKA KASIM
1917

FREDDIE VE WINTER gün boyunca uyudular ve alacakaranlıkta, alçak tavanı top ateşiyle sallanan yağlı bir mahzende tek başlarına uyandılar. Bir yığın boş şişe yerde yuvarlanıyor ve şingirdiyordu.

cam ve nemli toprak kokusu vardı. Freddie gerçekten de buranın büyük olduğunu mu düşünmüştü? Gotik mi? El değmemiş şarapla dolu? Tanrım, aklını kaçırmıştı.

Faland gitmişti. Onu da hayal etmiş olabiliplerdi. Karanlığın onları yutmasını engelleyen tek şey tek bir mumun yanık bırakılmış olmasıydı. Winter sertçe doğruldu, başını sümüksü tuğlaya yasladı.

"O gitti," dedi Freddie.

"Buna sevindim." Winter gözlerini açmadı.

"Bize yardım etti." Freddie onun sesindeki şaşkın protestoyu duydu. Sanki Faland o uhrevi mahzeni de yanında götürmüştü. Nemli soğukta ikisi de aynı derecede olasılık dışı görünüyordu: dinleyen sessizliğiyle sivil ve günü geçirdikleri, ayrı, güvenli yer.

"Ben-" Winter'ın gözleri cam gibiydi ve dudakları ateşten çatlıyordu. "Bunun iyilik için olduğunu sanmıyorum."

Freddie *neden olmasın* diye düşündü. *İsteyebileceği hiçbir şeyimiz yok.* Ama hiçbir şey söylemedi. Nemli, kirli gömleklerini aldı. "Kendimiz gitmeliyiz," dedi. Faland'ı daha sonra merak edebilirdi. Kış sonunda güvende olduğunda.

- - -

Yaralılarından oluşan gri bir nehir arka alana doğru tökezleyerek , yukarı çıkan birliklere karışıyor, dünya elektrik ışığıyla bıçaklanmış yeni bir karanlıkla örtülüyordu. Winter ve Freddie başları eğik, yolun kenarında yürüyorlardı. Kimse onlara bakmıyordu. Kimsenin gözü balçıktaki ayaklarının ötesinde bir şey görmüyor, kulağı gelen mermilerden başka bir şey duymuyordu.

Freddie ve Winter top ateşini umursamıyorlardı. Ya buraya gelecekler ya da gelmeyeceklerdi. Winter sanki bir rüyadaymış gibi yürüyordu ve ortamdaki gürültüye rağmen Freddie, ölü adamın sıçrayan ayak seslerini duyduğunu sanıyordu.

"Gitti mi?" Winter bir kez sordu. Gece onları buz gibi bir elin içinde sımsıkı tutuyordu. "Gittiğini sanmıyorum."

"Gitti mi?" Freddie o ayak seslerini hayal ediyordu. Hayal *ediyordu*.

Winter kendi kendine cevap verdi: "Hayır, o gitmedi. Karanlık ülke artık boş. Bütün şeytanlar burada."

"Biraz daha," dedi Freddie. "Biraz daha."

Ypres ile Brandhoek arası uzak değildi. Kilometre olarak değil. Ama yolları uzadıkça uzuyor, yaralıların topallayan baskısıyla yavaşlıyor ve her su birikintisinin on fit derinliğinde bir mermi çukuru olmadığından emin olmak için test edilmesi gerekiyordu. Daha yolun yarısını bile kat etmemişlerdi ki Winter yüzü kararlı bir ifadeyle sarhoş gibi sallanmaya başladı. Ona destek olan Freddie, dururlarsa Winter'ın bir daha devam edemeyeceği izlenimine kapılmıştı.

Ama Winter devam etti, durmadan devam etti, gözleri görmüyordu ve yağmur damlaları çenesinden aşağı akıyordu, aralıklı ışıpta pul gibi parlıyordu. Freddie onunla kaldı ve gözlerini sadece Winter'dan ayırmadı, böylece yanından geçen her insan enkazında ölü adamın yüzünü seçmeye çalışmayacaktı.

Brandhoek'a, gecenin en karanlık, yolun en kaotik olduğu bir zamanda, hâlâ hayattayken gelmişlerdi. Hastane fırtınada parlayan bir fener değildi, sadece hızlı hareket eden personelin fenerleriyle aydınlatılan, kirli beyaz bir dizi baraka ve çadırdan ibaretti. Freddie burayı dilimler halinde gördü. Mühimmat deposu. Triyaj çadırı, aletler, bayrak direği.

Adamlar.

Bir sürü yaralı adam yağmurun altında yatarken, çuval giymiş hemşireler sedyeden sedyeye koşturuyordu. İçeride hiç yer yoktu.

Ama Freddie endişelenemeyecek kadar yorgundu, neredeyse ne gördüğünü anlayamayacak kadar. Kafasındaki tek soru, bu çılgın karanlıkta Laura'yı nasıl bulacağıydı. Gözleri bir yerden başka bir yere kaydı; tek düşüncesi "*Nerede?*" idi.

Yani ilk başta göremedi.

Ve o zaman bile, titreyen beyni anlamadı.

Winter, Freddie'den önce anlamıştı. Eli Freddie'nin üst koluna kapandı ve sonra Freddie gördü. Bazı çadırlar parçalanmıştı. Aralarında ham mermi delikleri vardı. Silahlar hâlâ çok uzak olmayan bir mesafeden gümbürdüyordu. "Ah, Tanrım," diye fısıldadı. "Oh, lanet olsun. Ateş ettiler... Laura. Bırak beni."

"Bekle, Iven," dedi Winter. "*Bekle.*"

Bir hastaneyi bombaladılar, diye mırıldandı zihni. Bir hastaneyi bombalamışlar. Yıllar boyunca Almanlar hakkında duyduğu tüm saçma söylentiler bin kat büyütölmüş olarak geri geldi: Rahipleri kendi çanlarına alkışçı olarak asarlar, topçuları makineli tüfeklerine zincirlerler... Winter'a nefrete yakın bir şeyle yaklaştı. "Bırakın beni."

Winter bıraktı ve Freddie kaçtı. Winter takip etmedi. Freddie yeni kum torbaları serilmiş çadırlar, derme çatma ameliyat bölmelerine sedyelerle taşınan adamlar, hastabakıcıların tren vagonlarına adam yüklediğini gördü.

Laura'yı bulmak kolay olmalı. En uzun boylu ya da en geniş kadın değildi ama personelin onun sabit varlığı etrafında toplandığını görürdü. Emir verdiğini, şakalaştığını duyacak, kararlı yüzünü, elini zavallı bir adamın alnında görecekti...

Ama onu göremedi. Belki de çadırlardan birinde? Hepsi harap olmamıştı. Etrafta bir sürü hemşire vardı. Hepsi iyiydi, değil mi?

Nerede olabilir? Arayan gözleri baş rahibenin üzerine düştü. Üniforması, peçesi çok netti. Onun adını bile biliyordu. Laura onun hakkında yeterince sık yazmıştı: Kate White. Fenerinin soğuk beyaz ışığında paramparça görünüyordu. Tedbiri bir kenara bırakıp insan girdabının içine daldı ve onun yanına geldi. "Rahibe, Laura nerede? Laura Iven, nerede o?"

Kate White ona öylece baktı. Onun neye benzediğini sadece hayal edebiliyordu: deli bir yabancı, pis, bir ceset kadar solgun. Bir süre durakladıktan sonra, "Gitti," dedi.

Freddie bu kelimeyi gözlerinin ortasına bir yumruk gibi indirdi. "Gitti mi?" "Ben- Evet. Bir kabuk..."

Başka bir soru sormaya çalıştı ama ağzı kurumuştı. *Gitti* kelimesi beyinde yankılandı. İçini bir korku kapladı ve midesinde bir yerlerde toplandı. Hâlâ bir sonraki sorusunu oluşturmaya çalışıyordu ama Kate White ondan önce davrandı.

"Kimsin sen?" diye sordu. "Yaralı mısın?"

O konuşurken bile koğuşlardan birinden bağırışlar yükseldi. Küfretti ve kargaşaya doğru döndü. "Orada kal o zaman."

Freddie olduğu yerde çakılı kalmış gibi duruyordu. *Gitti, gitti, gitti. Ona ölüp ölmediğini sor. Bunu ona sor, seni korkak. "Gitti" dedi.*

Orada bir tuz sütunu gibi duruyordu. Umutsuzluk ve delilik fısıldadı, *Gitti demek öldü demek. Kıyamet, Kıyamet'i hatırlıyor musun? Annem hep Kıyamet'ten bahsederdi. İyiler götürülür ve sadece günahkârlar kalır. Peki ondan daha iyi kim vardı? O öldü.*

Kate White geri gelemeden, Freddie ne yapmak istediğini düşünmeden bir el Freddie'nin kolunu kavradı.

Faland'dı.

Freddie konuşamayacak, hatta şaşıramayacak kadar şok içinde, ince parmaklarından yüzünün köşelerine, yağmurdan kararmış saçlarına baktı. Brandhoekta da Ypres'te olduğu kadar -hatta daha imkânsızdı. Sakinliği

Neredeyse ürkütücüydü; tüm dünya sakinleşirken kim sakin olabilirdi ki-Faland, "Orada yeterince dur küçük şair, akşam karanlığında müfrezene dönmüş olacaksın ve Alman'ın da diğerleriyle birlikte ölüme terk edilecek." dedi.

Freddie *ne yapıyorsun* diyemeyecek kadar sarsılmıştı. Kekeledi, "Hayır. Şu an bilmiyorum. Kız kardeşim öldü."

Faland, "Talihsiz bir durum. Ve sen orada durup ağıt mı yakacaksın?"

Kelimeler neydi? Dünya neydi? Freddie dedi ki, "Söz verdim.

Kış..." Sonra hatırladı. Winter'ı yalnız bırakmıştı. Onca yol boyunca Winter'ı yalnız bırakmıştı. Göğsü kabararak uzaklaştı ve bir anda koğuşların arasından, lamba ışığı ve yağmur perdelerinin arasından geçerek geceye daldı. Faland'ın onu takip edip etmediğini görmedi. Onu gördüğüne bile inanmakta güçlük çekiyordu.

- - -

Winter yere çökmüştü. Ama Freddie yanına eğildiğinde başını kaldırdı. Gözleri onun ötesine, karanlığa daldı. "Hayır," diye fısıldadı. "Iven, hayır. O değil."

Freddie yarı dönmüştü ama yakınlarda kimse yoktu. Freddie'nin bir cevabı yoktu. Elinde hiçbir şey yoktu. Laura gitmişti.

Ne yapmalıyım?

O aşırı stres anında aklına bir fikir geldi.

Kendi ceketini çıkardı, ceplerinde hâlâ sahip olduğu tüm eşya kırıntıları vardı. Ceketini Winter'ın omuzlarına sardı. Yağmur gömleğini tenine yapıştırmış olsa da daha fazla üşüdüğünü hissedemeyecek kadar üşüyordu. Künyesini Winter'ın titreyen eline bastırdı. Kate White isimsiz bir Alman için hiçbir şey yapmazdı. Ama gerçek bir otoritesi vardı. Laura için bir şeyler yapabilirdi. Ve eğer isimsiz Alman, Laura'nın tek kardeşinin kaderini biliyor gibi görünüyorsa...

Winter, "Iven, ne yapıyorsun?" diye fısıldadı.

"Hayatını kurtaracağım. İngilizce anlamıyormuş gibi davran, tamam mı?"

"Lütfen," diye fısıldadı Winter. "Yapma-"

Freddie tekrar hastanenin girdabına daldı. Kate White'ı tekrar buldu, saçları yağmurdan yanaklarına yapışmış, alnında bir kan lekesi vardı. "Rahibe, dışarıda yaralıların yanında bir Alman esir var." White onu kovmak için başını sallamaya başlamıştı bile ama o devam etti. "Üzerinde Wilfred Iven adında bir adamın ceketi ve künyesi var. Pek İngilizce konuşmıyor. Ama bana onları gösterdi. Onları Laura Iven adında bir hemşireye vereceğini söyledi. Onunla ne yapacağımı bilemedim."

"Iven-" diye fısıldadı Kate White ve sonra bitkin bakışları keskinleşti. "Dışarıda mı? Beni bu adama götür. Çabuk."

Kate, Freddie'yi takip ederek sedyelerdeki adamların enkazının arasından Winter'ın başını eğerek diz çöktüğü yere geldi. Arkasından hastabakıcıları çağırdı ve hemen Winter'ın yanına çöktü. ölçtü, alnına dokundu, yarasına baktı. Başını salladı. "Kaldırın onu," dedi hastabakıcılara. "*Şimdi*. Bunları nereden buldunuz, efendim?" Soru Winter'a yöneltilmişti. Elinde Freddie'nin ceketi vardı.

Winter hiçbir şey söylemedi. Freddie bilincinin yerinde olup olmadığını bilmiyordu. Kate başını çevirdi ama Freddie'yi boşuna aramıştı. Fenerin ulaşamayacağı bir yere, yağmurun kalkanının ve gecenin en karanlık kısmının ardına kaçmıştı. *Kim olduğumu sorma. Ben bir hiçim, sırtta öldüm. Sadece onu düşün. Bilmek istediğin şeyi sana söyleyebilecek tek kişi o. Eğer onu kurtarırsan. Onu kurtarmak zorundasın.*

Ancak o zaman Faland'ın paramparça olmuş zihninin bir ürünü olmadığını anladı. Çünkü Faland yine oradaydı, karanlıkta onunla birlikteydi, Freddie'nin gözlerinden birinin fenerin parlayan ucunu yansıttığını, diğerinin ise yansıtmadığını görebileceği kadar yakındı. Lambanın aydınlattığı küçük tabloyu izliyordu: hemşire ve yaralı adam. "Sen zeki bir çocuksun, değil mi?" diye mırıldandı. "Sence ölen arkadaşının hatırı için onu kurtaracak mı?"

Freddie zorlukla tanıdığı bir sesle, "*Kız kardeşim*," diye fısıldadı. "*Laura*." Görevliler Winter'ı sedyeye yatırıyorlardı. Kate, Winter'ın elinde tuttuğu künyeyi almak için eğiliyordu. Freddie'nin künyesi. Er Wilfred Charles Iven'den geriye kalan tek şey. Künyeyi Winter'ın elinden aldı.

Belli belirsiz bir itiraz sesi çıkarmasına rağmen başarısız bir tutuş. "Hadi ama, benim yüzümden ölmeyeceksiniz efendim. Kaldırın onu. Koluna nazik davran."

Sonra Winter'ı yağmurun altında götürdüler. Öylece gitmişti. Tıpkı Laura gibi. Herkes gitmişti.

Freddie yalnızdı. Onu Sırt'tan uzaklaştıran amaç onu aniden terk etmişti; ipleri kopmuş bir kukla gibi sallanıyordu.

Ama düşmedi. Bir el dirseğini yakaladı. "Şimdi ne olacak?" dedi Faland, hâlâ onun yanındaydı. "Gidiyorsun, kışlaya geri mi dönüyorsun? Ya da yüzündeki ifadeye bakılırsa daha çok Bedlam'a."

Freddie cevap vermedi. Elinde hiçbir şey yoktu. Onu çamura uzanıp boğulan adamın kendisine ait olanı almasına izin vermekten başka hangi gelecek bekliyordu? "Ben zaten ölüyüm," diye fısıldadı.

"Doğruca cehenneme, o zaman?" Faland hafifçe söyledi. "Daha kötüsü olamazdı, değil mi?" Freddie bakmak için başını çevirdiğinde Faland gülümsedi.

NOW IS COME SALVATION

.....

CHÂTEAU COUTHOVE, FLANDERS, BELÇİKA MART
1918

THEY LAURA'YI ÜST KATTA EĞİMLİ TAVANI OLAN ÇIPLAK BİR ODAYA ÇIKARDI ve orada dört gün boyunca hasta yattı. günlerde Pim çay ve et suyuyla ve hardal ezmeleriyle dolaştı, ama üçüncü gün Laura büyüdü.

Ateşi yükseldikçe sayıklıyordu ve Jones, Pim'in dışarı çıkmasını emretti. Laura annesinin, uzanan ellerinin ve mahvolmuş gözlerinin kâbuslarını . Rüyasında kapılarla dolu sonsuz bir koridorda olduğunu ve birinin yarı tanıdık bir sesle "*Neden hatırlayamıyorum?*" diye ağladığını görüyordu.

"Kim hatırlayamaz ki?" dedi.

"Kutsanmışlar," dedi Faland'ın sesi. "Kutsanmışlar unuttur ve lanetlenmişler hatırlar."

"Neredesin?" diye sordu. Ama Doktor Jones'un sesi, "Iven, geri dön," diyen daha keskin bir sese dönüşmüştü bile ve Laura gözlerini açtı. Doktor Jones yatağının yanında oturmuş, başparmağını bileğindeki nabız noktasına bastırmış, yanında devrilmiş bir sandığın üzerinde bir havlu ve leğen duruyordu. Laura saçlarının ıslak olduğunu fark etti; boğazında ve çenesinde küçük soğuk su akıntıları vardı.

"Cerrahların hemşirelik yaptığını bilmiyordum," dedi. Ağzı kâğıt kuruluşundaydı.

Adam kızın yüzüne baktı ve kız onun ifadesinin hafıflediğini düşündü. "İşte . Genelde olmaz, hayır. Ama personel sayımız az ve sen de

Krizi için gözünü korkutmaya geldim. Son bir saat içinde ateşin düştü. Umarım artık en kötüsünü atlatmışsındır." Bezi tekrar ıslattı ve kızın sıcak alnına koydu. "Ama yanılma ihtimalime karşı, yine de ölmeyeceksin, ameliyatta yardımcı olacak birine ihtiyacım var. Biraz su iç, Ağustos ayında Sahra'yı yeni geçmiş gibi görünüyorsun."

Onu ayağa kaldırdı, bir fincanı dudaklarına götürdü. Baş dönene kadar yutkundu, ciğerlerindeki acıdan irkildi. Adamın elleri belli belirsiz dezenfektan kokuyordu. "Pekâlâ, yeter, tekrar uzan," dedi. Ses tonu sertti ama elleri kararlı ve profesyoneldi. Onun ettiği yeminlerin aynısını etmişti. Onun hayatını kurtarmaya çalışıyordu.

"Teşekkür ederim," diye fısıldadı, arkasına yaslanıp gözlerinin kapanmasına izin verdi. "Neden buraya geri geldin?" Sesi sanki yarı kendi kendine konuşuyordu. "Yaralı, onurlu bir şekilde terhis edilmiş, neden geri döndün?"

Kadının bir cevabı yoktu ama adam da bir cevap beklemiyor gibiydi. "Sadece nefes almaya devam et," diye öğüt verdi, yüzündeki terle birlikte daha fazla soğuk su akarken.

- - -

Laura krizi atlattı ve o akşam yalnız uyandı, kendini bir çatı kirişindeki örümcek ağına bakarken buldu ve Avrupa'ya geldiğinden beri geçen tüm saatleri bir araya getirmeye çalıştı. Fouquet'yi düzgün bir şekilde gömebildiklerini umuyordu. Oda küçüktü, tavanı eğimliydi ve her iki yanında birer komodin ve duvarda çarpık parmaklar gibi kancalar bulunan iki dar pirinç yataktan başka bir şey içermiyordu. Şato bir yol istasyonu değil de bir evken, burası bir hizmetçi odası olmalıydı. Laura'nın sandığı yatağının yanında duruyordu, enkaz halindeki kamyondan alınmıştı ve Pim'inki de diğerinin ayak ucundaydı.

Dunkirk'e gelmişler, bir kamyonu binmişlerdi. Fouquet'yi hatırladı. Bombaları. Yolda karanlık bir şekil. Müziği. Ama ne kadar denerse denesin, gerisi bir türlü netleşmiyordu. Sonunda hayal kırıklığı içinde ayağa kalktı ve baş dönmesine karşı dizlerinin üzerine çöktü. El yordamıyla bagajını karıştırmaya başladı.

bir fanila ve temiz bir üniforma için. Freddie'ye yatakta iyi gelemezdi. Giyindikten sonra kafasını toparlamak için birkaç dakika oturdu. Sonra tekrar doğruldu ve kararlılıkla kapıya yöneldi.

Dar bir merdiven onu hizmetlilerin odasından çıkarıp aşağıya, aşağıya indirdi ve sonunda Mary'nin küçük hastanesinin sinir merkezi olan, hızlı ayak sesleri, kadın ve erkek seslerinin birbirine karıştığı, çürüme, çikolata ve karbolik kokusuyla dolu ana fuayeye çıkardı.

Açılan bir kapı, bir zamanlar müzik odası olarak kullanılmış olabilecek bir sterilizasyon odasını ortaya çıkardı. Parçalanmış parke, tavana yakın yontulmuş putti. Kaynar suyun içinde şırıngalar, muhtemelen mutfaktan sürüklenerek getirilmiş eski bir masa. Döşemeleri yırtık, ince mobilyalardan oluşan bir karmakarışık. Şöminede bir kömür ateşi. Laura kapı aralığından bile yüzünde küçük bir sıcaklık hissetti. Jones'un kusursuz Amerikan sesi, ağır aksanlı Fransızca'sıyla bir hademeyi azarlıyordu:

"Dizim," dedi. "Onu burada, masanın üzerinde, bir tencerenin içinde bıraktım.

Nerede o?"

Laura kaşlarının yükseldiğini hissetti. Hâlâ istiyordu.

"Diziniz mi, Mösyö?" diye kekeledi hademe.

"Evet, evet," dedi Jones. "İşte orada. Eti kaynatmak istemiştım - çok ilginç bir şey..."

Görevli bir şeyler mırıldandı.

"Bir koyun budu. *Koyun budu mu?*" dedi Jones. "Dizimi koyun budu mu sandınız? Mükemmel bir örnekti! Ön bağların ilginç bir görünümü."

Mary, yerinden sıçrayan Laura'nın hemen arkasından konuştu. "Umarım yememişsindir, Colas," diye sertçe seslendi hademeye.

"Lanet olsun," diye mırıldandı Laura.

Jones sterilizasyon odasından çıktı. Düz Amerikan sesini, kemikli yüzünü, ince gözlerini yanlış hatırlamamıştı. "Örneğiniz için üzgünüm," dedi Laura.

"Ben de öyle," dedi Jones. "Ve bana *gulyabani* gibi bakmayı bırakabilirsin, Iven; *ben* yemedim. Göğsün nasıl? Elbiseni ."

"Sterilizasyon odasında," dedi Mary onları güderken.

Laura itaatkâr bir şekilde elbisesini çıkardı ve omuzlarından silkti. Jones buztetoskopunu Laura'nın sırtına birkaç noktadan tuttu. Göğsü hâlâ ağrıyordu. Laura samimi olmaya çalışarak, "İyileştiğim için size teşekkür etmeli miyim, Doktor?" diye sordu.

Samimiyet onun için boşa gitmişti. "Evet, elbette. Ben ve makul bir anayasa." Geri adım attı. "Düzgün ve üşütmezsen iş görürsün. Giyin ve ellerini göreyim."

Omuzları kaskatı kesildi. Ellerini incelemesine izin vermek, elbisesini çıkarmaktan çok daha zordu. "Ellerimde bir şey yok."

Jones klinik bir yaklaşımla, "Önemli ölçüde yara iziniz var," dedi. "Ve önümüzdeki beş yıl içinde neredeyse kesinlikle artrit olacaksınız. Bir bakayım."

Laura, "*Ben dizi kesilmiş biri değilim*," dedi.

"Öyle olsaydın daha az tartışırdın," dedi Jones. Kendi ellerinden birini uzattı. Uzun parmaklar, mükemmel kesilmiş tırnaklar. Laura çenesini tutarak elini onun eline koydu. Yara dokusunu manipüle etti, hareket aralığını test etti.

"Eh, olan oldu," dedi Jones, onları bırakarak. "Utanç verici. Yara izlerinin daha da sertleşmemesi için her gece onlara masaj yapmak isteyeceksiniz. Lanolin ya da balmumu ile. Ameliyata yardım *edebilir* misin?"

"Evet," diye karşılık verdi Laura, siyah gözlerinin parmaklarının enkazını örtmesinden nefret ederek.

," dedi. "Turlarda bana katılır ? Eğer istersen?" Ellerini bıraktı ve kapıdan çıktı.

Laura çok kötü bir kelime söyledi.

"Bu onun tarzı," dedi Mary. "Hastaya yaklaşımında zayıf."

"Artık yatakta değilim. Ve bir ya da iki diplomam var. Ellerimdeki yara izlerinin nasıl olduğunu sanıyor? Sivil bir hastanede aylak aylak dolaşarak değil." Mary, "Iven, bana istediğin kadar atıp tutabilirsin ama Jones'a tahammül etmeye çalışmanı rica ediyorum. Uyum adına. Yüksek nitelikli Amerikalı cerrahlar öyle gökten zembille inmiyor, biliyorsunuz."

"Boş ver onu zaten," dedi Laura, kendine hâkim olarak. "Bunun yerine personeliniz arasında istemeden gerçekleşen yamyamlığı tartışmamız gerekmez mi?"

Mary . "Bilmek istemiyorum. Sen istiyor musun?"

"Pek sayılmaz." Laura ellerini esneterek Jones'un kavrayışının verdiği hissi silmeye çalıştı. "Pim nasıl?"

"Gelişiyor," dedi Mary. "Adamlar onun dünyevi melekleri olduğunu düşünüyorlar. Bu taraftan gelin. Sana etrafı göstereyim. Mümkün olduğunca çabuk vardiya almanı istiyorum. Almanların Ypres'teki hattı yarmaya çalışacaklarını ve bizi denize doğru sürükleyeceklerini söylüyorlar."

Laura hiçbir şey söylemedi. Dört yıl ve kaç milyon hayat ve şimdi hepsini kaybedebilirlerdi. Ve sonra düşündü, *Zaman, sadece zamana ihtiyacım var...*

Mary onun yüzünü görünce, "Olmaz, Iven," diye ekledi. "Bu ."

Mary ön kapıyı görkemli bir alacakaranlığa açtı: gri toprağa aitmiş gibi görünmeyen kıvılcık, safran ve menekşe rengi bir gökyüzü. "Ambulanslar yoldan geliyor. Ve araba evinde triyajımız var," dedi işaret ederek. "Biraz dışarıda olacaksın."

Eve geri döndüler. Couthove'un ana koğuşu, bir zamanların zarif balo salonunda kurulmuştu, şimdi ise tıkkış tıkkış yataklar ve revir kokusuyla doluydu: alkol ve iyot, vücut sıvıları ve ter. Görkemli parkeler lekelenmişti. İçeri girdiklerinde bir konuşma vızıltısı vardı ve Laura bunun sadece bir kısmını yakalamıştı:

-Cenneti bulursan.

Ne olmuş yani? Her genelev bazıları için cennettir.

Başka bir ses, alçak ve ciddi: *Arkadaşım bulmuş. İzinden sarhoş dönüyordu. Bana anlatırken ağlıyordu. Savaşı unuttuğunu söyledi. Tıpkı hikayelerdeki gibi. Kız arkadaşını bile görmüş. O sihirli aynada. Mükemmel bir gece. Ama onu bir daha asla bulamadı.*

Bir daha asla bulamazsın.

Para almıyor. Hayır, para değil.

Çok geçmeden kızdan ayrıldı. Sanki onu tamamen unutmuş gibiydi. O artık ölü.

Konuşma genel bir mırıltıya dönüştü ve sonra Pim aceleyle yanlarına geldi. "Laura!" diye bağırdı. "Çok endişelendim. Çok ateşin vardı. Ama Dr. Jones iyileşeceğini söyledi. Harika biri değil mi? Nasılsın, canım?"

"Çiçek açıyor," dedi Laura. Pim'in yüzü Halifax'ta olduğundan daha inceydi ama gülümsüyordu. Mary abartmamıştı. Adamların hepsi

Ona sanki kendi kişisel mucizeleriymiş gibi bakıyorlardı.

"Erkeklerin mektuplarını ben yazıyorum," dedi Pim. "Onlar yazdırıyor ya da -Eğer dikte edemiyorlarsa, annelerini kendim yazıyorum. Ve küçük resimler çiziyorum, bakın."

Bir eskiz defteri çıkardı, gevşek bir sayfayı açarak omzu sargılı, gülümseyen genç bir adamın çok inandırıcı bir eskizini gösterdi.

"Eminim minnettardırlar..." diye söze başladı Laura ve sonra Jones ortaya çıkıp sözünü kesti.

"Turlar, Iven," dedi. "Yarım saat, sonra akşam yemeği, sonra da seninle yatağa dönmek."

Laura iç çekti. Kendisine Jones'un şimdiye kadar tanıştığı en diktatör cerrah olmadığını hatırlattı, her ne kadar onu ustalaşmış olsa da. "Evet, Doktor," dedi yumuşak bir sesle, *sonra* Pim'e dönerek ve odayı geçti.

Hastadan hastaya geçiyorlar, dosyaları kontrol ediyorlar, ateş ölçüyorlar, sorular soruyorlardı. Jones iş başında soğukkanlı ama dikkatli ve kararlıydı. İşin rutinine alışmaya başlamıştı. Ama sonra, altı yatak sonra, Trovato adında bir adama geldiler. Bacağının kangren olduğu çok açıktı ve Laura şaşkındı. Jones neden bacağını kesmemişti? Koku barizdi: olgun, bataklik kokusu, başka hiçbir şeye benzemiyordu. "Doktor-" diye başladı.

"Evet, evet," dedi Jones, başını kaldırmadan. "Alışılmışın dışında, bunu kabul ediyorum. Ama kangren yayılmamış; kangrenin dökülme ihtimali var ve bacağı kurtarabiliriz."

Trovato ciddiyle, "Bacağımın kalmasını istiyorum," dedi.

Laura düşüncelerini kendine saklamayı başardı. Tanıdığı hiçbir doktor yarayı kesmekte tereddüt etmezdi. "Yarayı sar, Iven," dedi Jones, sanki onun onaylamadığını duyuyormuş gibi. Çizelgeye notlar . Laura bandajları ve dezenfektanı yerleştirmeye başladı. Jones, hastanın sert yüzüne bir bakış attıktan sonra, "Bayan Shaw, buraya gelin," diye seslendi.

Laura dudağını ısırıldı. Ama Pim bunun için imza atmıştı ve bu yüzden Laura, arkadaşı aceleyle gelip gülümseyerek Trovato'nun elini tuttuğunda hiçbir şey söylemedi. Adam biraz rahatladı.

Laura yarayı sulamaya koyuldu. Trovato küçük, hayvansı bir ses çıkardı. Pim elini daha sıkı tuttu. Laura durmadı. Ordu tıbbı her şeyde olduğu gibi acımasızlıkla da ilgiliydi. "Buraya daha önce de gelmişsiniz, değil mi rahibe?" Trovato, Laura'ya dikkatini dağıtmaya çalışan bir adam havasıyla konuştu. Gözleri kapalıydı ama ellerini görmüş olmalıydı.

"15 baharında geldim. Mavi kuşlarla birlikte." Kanada hemşirelik servisini kastediyordu. "Bu Kasım'da taburcu oldum." Ona kısa ve güven verici bir gülümseme attı ama gözleri hâlâ kapalıydı. "Sanırım sizden uzak kalamazdım."

"Bizim için bir hikâyeniz var mı, Rahibe?" diye sordu. "O uzak günlerden mi?"

Dikkatini dağıtacak herhangi bir şey, diye düşündü Laura, yarayı yeni pansuman etmeye başlarken. Jones'a yandan bir bakış fırlattı. Artık düzenli orduda değildi, uslu durmak zorunda değildi. "Hooge'daki ammonal hikâyesini duydunuz mu?" Sesinin odanın geneline yayılmasına izin verdi. Adamların battaniyelerinin altında kıpırdadığını gördü.

Jones iki kaşını da kaldırdı.

"İlk günlerdi," dedi Laura bandajı sararken. "Tam da Fritz'i Hooge'dan uzaklaştırmak için parlak bir fikre sahip olduklarında, mevzilerini zayıflatıp onu havaya uçurdular. Sakin ol. En kötüsü de bu." Trovato'nun rengi olağanüstü bir gri-yeşile dönmüştü. Pim kulağına bir şeyler mırıldanmak için eğildi. Ona bir kesici dişi eksik, kararsız bir gülümseme verdi.

"15'te," diye devam etti Laura, "hatlar Hooge Şatosu'nun arazisinden geçiyordu ve Hooge, belki biliyorsunuzdur, cephenin en kötü bölgesindeki en kötü yerdi."

adamlar daha iyi duyabilmek için kendilerini yukarı kaldırıyorlardı.

"Fritz şatonun kendisini, Tommy de ahır tutuyordu ve aralarında siperler kazmışlardı. Her biri diğerini havaya uçurmak için planlar yapıyordu. İngilizler mayın fikrini buldular: Çukur kaz, pamukla doldur, ateşle, işte oldu.

"Yukarıdakiler sadece bir hafta sonrası için büyük bir gösteri planlamışlardı ve madencilikten sorumlu parlak çocuk, Fritz'i havaya uçurmak için ihtiyaç duydukları tüm silah pamuğunu tutacak kadar büyük bir çukuru bir hafta içinde kazmalarının mümkün olmadığını fark etti.

"Bu yüzden kömür madenlerinde kullandıkları gibi amonyak kullanmayı öneriyor. Kullanımı daha zor ama daha güçlü, daha az koyabilirsin, anlıyor musun? Hepsi çok iyi, ama ikmal ustasının amonyağın nasıl bir şey olduğu hakkında hiçbir fikri yok. Daha önce hiç karşılaşmamışlar. Kimyager bir arkadaşına sorar ve şu cevabı alır..."

Laura sırtarak durakladı. Odadakiler pür dikkat dinliyordu. Jones ona bir bakış attı.

"Bir ilaçmış, öyle diyor," diye devam etti Laura. "Cinsel arzuyu azaltmak için."

Oda kahkahalara boğuldu.

"Şimdi," dedi Laura, "ikmal müdürünün tepkisi ne oldu ya da Hooge'da bu kadar çok malzemeye ihtiyaç duyacak kadar ne yaptıklarını sordu mu bilmiyorum-"

Daha fazla kahkaha.

"-ama," dedi Laura, "sonunda Fritz'i havaya uçurdular, yani birileri bunu düzeltmiş olmalı. Eninde sonunda."

Bir kahkaha korosu ve kaba öneriler vardı. Pim skandala uğramış görünüyordu. Jones başını sallayarak bir kahkaha atarak Laura'yı şaşırttı. Laura, Trovato'nun giyinmesini bitirmişti. Baş yastığa yaslanmıştı. Filizlenen sakalları boğazının nemli çukurlarında belirgindi ama o da gülümsüyordu.

Bir sonraki hasta intihara teşebbüs etmişti ve ölecekti.

Laura'nın Jones'un söylemesine ihtiyacı yoktu. Yarasının açısında ve yüzünün renginde bunu görebiliyordu. Stertörü duydu. Görünüşe bakılırsa tüfeği çenesinin altına dayamış, çıplak ayak parmaklarıyla ateş etmeye çalışmıştı. "Adı ne?" diye sordu.

"Bilmiyoruz," dedi Jones. "Çok dağınık geldi. Künyesi yoktu. Yine de bir isim bağırp duruyordu. Bir kız ismi. Tek söylediği buydu. *Mila*, diye bağırdı. *Mila*. Belki de onun için kendini vurdu, kim bilir? Ama daha iyi bir şey bulamadığımız için ona Mila diyorduk."

Trovato izlemek için başını çevirmişti. "Zavallı herif. Kemancıyı gördüm. Dayanamadı. Bazıları onun ruhlarını aldığını söylüyor. Ama belki de savaş bunu çoktan yapmıştır." Laura ona morfin vermişti; saçmalıyordu.

Pim onun yüzünü süngerle temizliyordu; bezi duruldu ve "Ama kemancı kim, efendim?" dedi.

Laura başını kaldırmamasına rağmen kendini dikkatle dinlerken buldu. Bir kemanın yükselen çığlığı, şarabın ağır kokusu gibi, ateşler içinde gördüğü bir rüyayı andıran istemsiz bir duyu-hatırayı silkelemek zorunda kaldı.

Trovato mırıldandı, "Her türlü hikaye var ama hiçbiri senin gibi bir kız için uygun değil. Fiddler bizim gibiler içindir. Eğer bir erkek risk almak istiyorsa, buna kendisi karar verir. Ama sen uzak dur."

"Efendim-" diye başladı Pim ama Jones, "Bırak dinlensin Shaw," dedi.

Laura'nın kendi soruları vardı. Ama Mila'nın yarası dikkatini dağıtmıştı. Sanki doktor... Pansumanı bitirdi ve biraz da şaşkınlıkla Jones'a baktı.

Garip bir şekilde huzursuz görünüyordu. Sonunda, "Bir kelime, Iven." dedi.

Laura onu koridor boyunca takip etti ve sterilizasyon odasına girdi. Jones kapıyı kapattı. Onu izliyordu. Sonunda, "Ne düşünüyorsun?" dedi.

"Prognozu mu? Kötü," dedi Laura. İhtiyatlı bir şekilde ekledi, "Hemen ameliyata girseydi daha iyi olurdu. Ya da hiç."

Jones hiçbir şey söylemedi.

Daha dikkatli bir ekledi: "Fark ettim ki o yapmamış."

"Hayır."

"Tuhaf," dedi Laura. "Sanırım sana onu kurtarmak için elinden geleni yapmanı söylediler."

"Yaptılar." Yaparlardı. İntihar büyük bir suçtu. Ordu, adamların öylece kaçıp *gitmesini* istemiyordu. Hayır, ayağa kalkıp idam mangasının karşısına çıkabilmeleri için kurtarılmaları gerekiyordu. Belki de Jones, bir adamın yatakta ölmesine izin vererek protokole aykırı davrandığı için şok olacağını düşündüğü için onu dinliyordu? Tanrım. Zavallı Jones. Birkaç ay önce muhtemelen Boston'daki temiz bir hastanede ameliyat yapıyordu, askeri bir hastanenin rekabet halindeki etik ve geçici ahlak anlayışından uzakta.

Jones sert bir tavırla, "Birbirimizi anlamamızı istiyorum," dedi.

"Sanırım öyle," dedi Laura. "Zavallı adam. Hiç umut yok. En iyi çabalarınıza rağmen kurtarılamadı."

Birbirlerine baktılar. Birden Jones'un yüzü gevşedi; dudakları kıpırdadı. "Onun gibi adamları daha önce de görmüştün."

"Pek çok şey gördüm," dedi Laura.

"Benden daha fazla," dedi Jones açık yüreklilikle ve onu yine şaşırttı. "Gelecekte bunu hatırlayacağım. Çekilmez biri olmak *istemem*, Iven, ne olursa . Bayan Shaw'un bu kemancıya olan ilgisi nedir? Hastaların baş belası. Ne zaman biri bundan bahsetse, koşa koşa oraya gidiyor, can kulağıyla dinliyor."

Laura'nın tenine bir soğukluk yayıldı. "Bilmiyorum."

Jones, "Ona göz kulak ol; burada insanlar garip çılgınlıklar yaparlar. Bu arada bitirmemiz gereken turlar var, sonra da akşam yemeğini yiyeceksin Iven. Daha önce kaburgalarını sayabilirdim."

Laura şaşkınlıkla yüzünün kızardığını hissetti. Jones başka bir şey söylemeden kapıdan çıktı ve gitti.

- - -

Akşam yemeği ordu tayınıydı, taze ekmek ve birer yumurtayla biraz daha iyileştirilmişti. Hâlâ öksüren Laura'nın iştahı yoktu. Ama yine de çorbasını içti, bir fincan çay aldı, görevli olmayan personelin tıka basa yemek yediği uzun, yara bere içindeki masaya oturdu. "Pim," dedi, "Jones bana adamlara kemancı hakkında sorular sorduğunu söyledi."

Pim çayının tadına baktı, yüzünü buruşturdu ve biraz daha şeker ekledi. Oldukça yavan bir şekilde, "Onun gerçekten Faland denen adam olduğunu düşünüyordum," dedi.

Laura kaşığını yere bıraktı. "Erkekler onun hakkında ne diyor?"

Pim cevap olarak kendi el yazısıyla doldurduğu bir defter çıkardı, parmağını yaladı ve sayfadan sayfaya geçerek bir şeyler okumaya başladı. "Onu sadece geceleri bulabilirsin," dedi. "Hiç kimse onu gündüz gören birini duymamış."

"O bir vampir mi?" diye sordu Laura kuru bir sesle. Biraz daha çorba kaşıkladı. "Sus. Keman çalıyor. Bunu biliyoruz, değil mi? Fazla değil. nasıl görüldüğü konusunda anlaştık." Başka bir sayfayı çevirdi ve Faland'ın yüzü, hızlı vuruşlarla yapılmış saçları, karanlık gözleri ve ışığı karşısındaydı. Pim

gerçekten iyi çiziyordu. "Otel -bazen bar olduğunu söylerler- her yerdeki en iyi yerdir, ancak bazıları en kötüsü olduğunu da söyler." Bir sayfa daha çevirdi. "Hayatınızın en güzel gecesini orada geçirirsiniz. Sana en çok istediğin şeyi göstereceğini söylerler." Sesi *çoğu* yerde dalgalanıyordu. "Ama onun otelini sadece bir kez bulabilirsin. Ve orada içen insanlar, gittikten sonra oraya özlem duyarlar. Sonra da delirirler, bazıları." Pim sıkıca yazılmış sayfalarına kaşlarını çattı. "Ne kadar çok söylenti var, değil mi? Aynı kişi hakkında. Merak ettim."

"Sadece merak mı?"

Pim kızardı. "Faland'ın oteli bir mucize gibiydi, diye düşündüm. Çok sıcaktı. Onun müziği. Ve sonra şafakta kayboldu."

Laura arkadaşının yüzündeki ifadeye güvenmedi. Adamlar *çam çiçeği* olduğunu söylemişlerdi. "O sadece bir dolandırıcı, Pim. Alışılmamış şarap satan bir büyücü. Muhtemelen baharat da koyuyordur. Pelin otu. Kurşun şekeri. Bağırsakların nasıl?"

Pim dudaklarını birbirine bastırdı.

"Pim, Faland'ın iyi bir insan olduğunu sanmıyorum," dedi Laura daha ciddi bir sesle.

". Ama şey sihir gibiydi, değil mi? Müzik, gece.

-Ayna. Sabah. Hepsi." Sesinde isteksiz bir özlem vardı. "Hayatında en son ne zaman sihir gibi bir şey hissettin?"

Laura sessizdi. Uzun günler ve uzun gecelerden doğan inancı, eğer dünya herhangi bir büyü içeriyorsa, o zaman onların savaşını da içerecekti.

"Pim, o aynada ne gördün?" diye sordu.

"Ah-" dedi Pim, bakışları çok uzaktaydı. "Jimmy, tabii ki. Oğlumu gördüm." "Pim, o hipnozdu."

"Ah, biliyorum," dedi Pim, sesi tam olarak ikna olmuş gibi çıkmasa da. "Her neyse, boş verin bunu. Efsanenin kontrol edilmesi yeterince kolay olan bir parçası var."

Laura kendi düşüncelerinden sıyrıldı. "O da ne?"

"Elbette otele geri dönmek istiyorum. Çünkü adamlar ikinci kez bulamayacağınızı söylüyorlar. Bulabilir miyim diye bakacağım. Gündüz bile."

Pim, Laura'nın bu düşünceyle ilgili sert görüşünü dile getirmesine fırsat vermeden yemeğine döndü.

Nihayet üst kata çıkıp yattıklarında hava kararmıştı.

Pim'in canı sıkındı, çünkü Mary, Laura'yı rahatlatacak şekilde, herhangi bir yere gitmek için izin alma düşüncesine son vermişti. "Shaw, yaralılar üç ton tuğla gibi üzerimize gelmeye devam edecek. Eğer Fritz buradaki hattı bozarsa, hastaneyi boşaltmak zorunda kalabiliriz. Herkesin hazır olması gerekiyor ve hiç kimse *herhangi bir nedenle* zevk için yola çıkmayacak."

Laura, Mary'nin yakıcı otoritesini hiçbir zaman takdir etmemişti ama bu durumda tamamen aynı fikirdeydi. Ortak odalarında Laura elbisesini çıkardı, belini, çoraplarını ve kombinezonunu sıyırdı, ıslak bir fanilayla Havva gibi çırılçıplak durdu ve ateş terinin yapışkan kalıntılarına saldırdı. Pim yatağının üzerine oturdu ve Laura dışında odadaki her şeye baktı. "Sırada sen varsın," dedi Laura eğlenerek. "Tabii yatağa çamurlu girmek istemiyorsan."

Koridorda ayak sesleri duyuldu ve Mary kapıyı iterek açtı. Pim şaşkınlıkla irkildi.

Laura kafasını kaldırdı ve süngerlemeye geri döndü.

"Sorun değil, Pim," dedi Mary. "Iven senin namusunu koruyacaktır."

"Üç saat uyumadan, bir fincan kahve ve bir sigara içmeden kimseyi savunmam," dedi Laura, kurulanırken. "Mary, burada ne yapıyorsun? Umarım kimsenin kanaması yoktur. Git Jones'u uyandır. Şu anda vardiyada çalışmaya kalkarsam kazayla birini zehirlerim."

"Farkındayım," dedi Mary. "Hayır, yazışmalarımı gözden geçiriyordum ve sana bir mektup vardı." Mektubu uzattı. "Yatağına git. Yarın çabuk gelecek ve düşünmen gereken vardiya programların var, Iven. Jones bana en az on kilo alman gerektiğini ve öksürüğünün hâlâ rahatsız edici olduğunu söyledi."

"İşgüzar adam," dedi Laura. Mektubu karyolasının üzerine fırlattı.

Mary, Laura'nın uzuvlarını bir atçının ata baktığı gibi inceliyordu. "Çok haklı. Tanrım, daha önce senin kemikli olduğunu sanıyordum."

"İyi geceler, Mary."

Mary ayrıldı ve Laura kombinezonunun üzerine eski püskü bir süveter giydi, üniforma elbisesini, önlüğünü ve botlarını hazırladı. "Bu arada biraz uyu

Yapabilirsin," dedi Pim'e. "Eğer Mary haklıysa, yakın gelecekte fazla bir şey alamayacağız." Mektubu aldı ve cebindeki neşterle kesti.

El yazısını biliyordu. *Kate.*

Sevgili Laura'm,

Nasılsın? Bana yazıp geri döneceğini ve Couthove'da bir yer tuttuğunu söylediğinde ne kadar şaşırdığımı bir düşünsene. Çok yakın. Eğer seni görmeyi çok isterim. Bir ya da Burada sana ait iki şey ve tabii ki haberler var. Birkaç hafta önce bir arkadaşınızla tanıştım ve dedikoduyu ne kadar sevdiğinizi biliyorum. Canım. Gel de sana her şeyi anlatayım.

Laura gözlerini kırptırdı. Brandhoek'ta hiçbir şey bırakmamıştı. Peki ya hangi arkadaşı?

Beni Brandhoek'tan geri , şükürler olsun. Şu anda Şimdi Mendinghem, genel olarak çok daha hoş bir yer ve şatonuzdan birkaç mil uzakta. En azından gaz maskelerimiz hazır halde dolaşmak zorunda kalmıyoruz. Seni görmek için sabırsızlanıyorum, Laura.

Laura'nın Kate White'ı tekrar görmekten daha çok istediği çok az şey vardı. Ama ses tonu ondan farklıydı, tıpkı son mektubunda olduğu gibi istekli bir hava vardı. *Bana ne anlatmaya çalışıyorsun?*

İyice düşündükten sonra mektubu bir kenara bıraktı ve karyolasına tırmandı. Eğer bir yere gidecekse, bu çok yakında olmalıydı. Havada toplanan gerilim hissediliyordu. Bir sonraki büyük savaşın *olup* olmayacağı değil, *ne zaman olacağı* önemliydi ve büyük olasılıkla belirleyici olacaktı. Ve savaşa katıldığında, hiçbir yere gidemeyecekti.

AND IN THOSE DAYS SHALL MEN SEEK DEATH

.....

BRANDHOEK VE BİLİNMEYEN YERLER, FLANDRE, BELÇİKA KASIM
1917

FREDDIE, bir anda amaç, geçmiş ve gelecekte sıyrılmış bir adam, bir tuz sütunu gibi duruyordu. Ölü adamın gelmesini ve intikamını almasını diledi. O bir katildi. Bir hain. Boğulmalıydı

çok.

Faland onun yanında, eski püskü takım elbisesinin içinde omuzlarını yeniden yerleştirdi. "Peki o zaman," dedi. "Sizi yalnız bırakayım." Karanlığa doğru adım attı. Ama yağmurdan simsiyah olmuş saçlarına bir parıltı takıldı ve Freddie sersemliğinden sıyrılıp Faland'ın kolunu kaptı.

Faland'ın ifadesi sorgulayıcı bir hal aldı.

"Nereye gidiyorsun?" dedi Freddie. O derin, sessiz mahzeni, Faland'ın avucunda tuttuğu mumun ışığında nasıl görüldüğünü düşünüyordu. Başka bir dünyaya aitti. Hatta güvenliydi. Freddie bu duyguyu tekrar yaşamak için her şeyini verebilirdi. Dünyayı terk etmek ve bir daha asla geri dönmek istiyordu. Ama ağzına bir tabanca dayayıp tetiği çekemeyecek kadar korkak olduğunu düşündü acı acı.

"Burada ve orada," dedi Faland.

"Sizinle gelebilir miyim?"

Faland iki kaşını da kaldırdı. "Bu gerçekten de çok kötü bir askerin davranışı. Düşmanını teselli ettin ve şimdi de ülkeni terk mi edeceksin?"

Düşman mı? Almanya onun düşmanı mıydı? Son birkaç gün içinde Almanya Kış olmuş, onunla birlikte karanlıkta nefes alıyordu. Freddie, "Almanya, kız kardeşimin hastanesini bir cephaneliğin yanına koymadı," dedi.

Faland'ın gülümsemesi kendi içinde güzeldi ama geceyle tezat oluşturması açısından acımasızdı. "Belki de yapabilirsin. Ancak benim de bir ücretim var."

"Ne kadar?" diye fısıldadı Freddie. "Hiçbir şeyim yok."

"Hayır mı? Benimle kaldığın her gece bana bir hikaye anlatmanı istiyorum. Kendinle ilgili bir şey. İyi ya da kötü, umurumda değil. Ama doğru olmalı."

Freddie onu titreten şeyin soğuk yağmur mu yoksa kendi kalp atışları mı olduğunu bilmiyordu. Hiçbir şey gerçek gibi gelmiyordu. "Neden?"

"Buna ilham diyebilirsiniz," dedi

Faland. "Kimin için?"

"Evet mi hayır mı?"

"Evet. Evet." *O değil, Iven*, demişti Winter. Ama Winter gitmişti. "Her şeyi," diye ekledi Freddie yüksek sesle ve sesindeki çaresiz gerçeği kendisi bile duyabiliyordu.

Faland başka bir şey söylemeden döndü ve çamurlu hendeği geçti. Freddie peşinden koştu. Brandhoek'un duyamayacağı bir mesafeden geçtiler ve kendilerini acı bir sise bürünmüş gri bir tarlada buldular. Dünya çoktan uzaklaşmış, mermi sesleri bile uzaktan gelen gök gürültüsüne dönüşmüştü. Freddie o kadar rahatlamıştı ki ağladı. Nereye gittiklerini bilmiyordu ve umurunda da değildi. Kalbinin ona söylediği tek şey uzaktaydı ve bu yeterliydi.

Sonrasında o yürüyüşü hayal ederdi. Hayali dehşetler düşleyecekti: meyve gibi sarkan ölü adamlardan oluşan bir meyve bahçesi, ipeksi siyah sulardan oluşan bir nehir. Ama hafızası ona sadece gücünün sonuna kadar yürüdüğünü, dünyanın Faland'ın önündeki adımlarının düzensiz salınımından başka bir şeye daraldığını söylüyordu. Sonunda birlikte eskimiş bir duvarın içine yerleştirilmiş ağır bir kapının önünde durdular.

Faland kapıyı iterek açtı ve içeri girdi.

Freddie tereddüt etti. Yağmur damlaları yüzüne vuruyordu ama içinde titrek bir karanlık vardı. Neredeyse arkasını dönecekti. Ama hayatı o yağmurun altındaydı, kayıpları, hayaletleri. Eşiği geçti. Kapı kapandı.

"Hoş geldiniz," dedi Faland.

Freddie'nin ilk izlenimi geniş bir alan, ikincisi ise ihtişamdı. Yumuşak yaldızlar, yumuşak şömine ışığı, kakma ve parkeler, örtüler ve yaldızlar, kadife ve camlar, anlık hatıralarla neredeyse acı verici bir tezat oluşturuyordu. Gerçek olamazdı. Yine de Freddie parmaklarını üzerinde gezdirdiğinde duvardaki ya da bir sandalyedeki kadifenin kıvrımlarını *hissedebiliyordu*. Ateşin sıcaklığı uyuşmuş yüzünü karıncalandırıyordu.

Üçüncü izlenimi ise çürümüşlüktü. Kadifeler yıpranmış, yaldızlar soyulmuş, camdaki çatlaklardan kararmaya başlamıştı. Faland'ın odadan geçerken ayaklarının kaldırdığı belli belirsiz bir toz.

Freddie sersemlemiş bir halde onu takip ederken odanın şaşırtıcı sayıda kapısı olduğunu fark etti. Faland elini kapılardan birinin üzerine koydu ama kapı açılmadan önce Freddie bir ayna gördü. İçinde kendi yansımısını görmedi. Laura'yı gördü.

Winter ile birlikteydi. Bir masada birlikte oturuyorlardı. İyiydiler. Bütünlerdi. Tanrım, hatta arkadaşlardı. Birlikte ona baktılar. Laura ve Winter, hayattaydılar. Kız kardeşi: hızlı, alaycı, işinin ehli. Winter, yüzü temiz, saçları saman renginde. Laura aynada Freddie'ye gülümsedi ve Winter'a bir şeyler söyledi, o da güldü.

İçinde bir şeyler çatırdadı, korkunç bir şekilde, ardına kadar açıldı. *Tam oradaydılar*.

Faland onun bileğini yakaladı. Freddie cama doğru uzandığını fark etti. "Şimdi olmaz," dedi Faland. "İstersen daha sonra."

"*Ne oldu?*" dedi Freddie.

"Bu bakan kişiye göre değişir." "Bu imkansız."

"Her şeyden çok mu?" Faland'ın başını eğmesi dışarıdaki her şeyi kapsıyor gibiydi; tüm dünya çıldırmıştı.

Freddie'nin buna verecek bir cevabı yoktu. Belki de rüya görüyordu. Hiç uyanmamayı umuyordu.

Merdivenin en üstündeki yatak odası, aşağıdaki fuaye kadar büyük ve bir o kadar da perişandı. Ağır perdelerde, tezgâhta daha fazla kadife vardı. Özenle oyulmuş ince ahşap mobilyalar. Ama hepsi yontulmuş, parçalanmış, solmuştu.

Faland, "Dinlen," dedi ve onu kapı aralığında bıraktı.

Freddie düşünmeyi bıraktı. Üniformasının paçavralarını sıyırdı, ılık su ve bir leğen buldu, derisini ovarak temizledi ve sonra çırılçıplak yatağa yığıldı.

Ama kendini uyuyamayacak kadar bitkin buluyordu; bir düzine insanla birlikte, barakalarda, sığınaklarda, garip yakala-yakala kamaralarında geçirdiği onca geceden sonra, bir şiltenin üzerinde, çarşafların altında, yalnızlık içinde rahat edemiyordu. Bu yüzden uyumak yerine çırpındı, terledi ve sonunda uyukladı, ancak karanlıkta uyandı, korugana geri döndüğünü düşündü, yeraltında boğulduğunu düşündü. Yapayalnız olduğunu biliyordu. Kış nefes almıyordu. Kış orada değildi.

Çığlıktan çok da uzak olmayan bir ses boğazındaki kanı neredeyse parçaladı ve havasız bir boşluğa düşerek kendi içine kapandı. Bir an deliliğin sınırında yalpaladı. Çoktan ölmüştü. Her şey kırılmış, yağmurdan kararmıştı. Yıkılmış çatının arasından bir yıldız gördüğünü sandı.

Sonra koridordan bir ışık parladı ve kapısı açıldı.

Freddie elini gözlerine götürdü. Faland elinde bir mumla kapının girişinde duruyordu. Işık sağlam bir çatıyı, eski püskü ihtişamlı bir odayı gösteriyordu.

"Sus," dedi Faland. "Mumu al."

Yatak, diye düşündü. Duvarlar. Zemin. Hava. Boğulma hissi hafifledi. Ayağa kalkmaya çalıştı. Ama hareket edemiyordu. Kabuk şoku. Laura'nın şoka girdikten sonra hareket edemeyen hastaları vardı.

Faland odayı geçti, mumu komodinin üzerine koydu. Saçları yağmurdan kurumuş, gümüş yaldız rengine dönmüştü. Freddie sert uzuvlarının onu tekrar dinlediğini fark etti. Göğsü terle kaplanmıştı. Uykusunda bir gürültü çıkarmış olmalıydı. Kapıdan gelen cereyanla ürperdi ve battaniyeleri yukarı çekti. "Özür dilerim."

Komodinin üzerindeki mumla birlikte Faland'ın yüzü gölgede kaldı. Sesinde tuhaf bir notayla, "Bir keresinde karanlıkta uyandım. Hâlâ rüyalarımda görüyorum. Şimdi uykuna geri dön."

- - -

Freddie yanındaki ışıkla uyudu ve bir sonraki uyanışında müzik sesiyle uyandı ve yalnızdı. Otelde biri keman çalıyordu. Kesin, acı verici, kusursuz bir şekilde, müzik odanın içinde süzülüyordu: neredeyse tanıdığı bir melodi. Yatağın ayakucunda katlanmış taze giysiler gördü. Önce bunların bir üniforma olduğunu düşündü, sonra bir üniformanın parçaları olduğunu fark etti. Kanada pantolonu, İngiliz ceket. Döküntüler. Kendisi gibi. Onları giydi. Kapıya doğru yürüdü, her uzvu kaskatı kesilmişti. Dışarı baktı. Koridorda yumuşak bir halı vardı. Müzik yükseldi. Freddie onu merdivenlerden aşağı kadar takip etti. Bir kapı buldu ve açtı.

Müzik yüzüne çarptı, tıpkı yağmurda yürümek gibi.

Fuayeye geri dönmüştü ama boş değildi. Üniformalı adamlar odayı doldurmuş, masalarda oturuyor, içiyor, konuşuyor, gülüyorlardı. Bazen de ağlıyorlardı. Dudakları lekeli, yerler yapış yapıştı. Çıkardıkları gürültü avizeleri titretiyordu. Freddie, hepsini bir araya getiren şeyin reklamlar mı olduğunu merak etti. Gece mi gündüz mü olduğunu bilmiyordu. Oda dış dünyadan hiçbir şey göstermiyordu.

Freddie gölgelere yapıştı. Odayı dolduran katıksız, inatçı yaşam onu korkutuyordu, sanki çok yaklaşırsa kanlı girdabın içine geri çekilecekti. Ama kimse onu çağırıyor, kimse ona bakmıyordu. Hepsi Faland'ı izliyordu. Keman çalan oydu.

Freddie müzisyenin kendisi olmasına nedense şaşırmıştı. Faland çok uzak görünüyordu. Kopuk. Ama onun müziğinde kopuk bir şey yoktu. Freddie'nin unutulmuş kalbinin tam içine pençeli bir el uzatıyor, artık hissedemeyecek kadar yaralı olduğu şeylerle canlanıyordu. Pişmanlık, şefkat. Çok güzeldi ve çok acıtıyordu.

Orada donup kaldı ve işte o zaman barın üzerindeki aynayı gördü.

Winter ve Laura akşam yemeği yiyorlardı. Savaş hiç olmamıştı. Freddie ve Winter sıradan bir şekilde tanışmışlardı. Laura'nın saçlarında beyaz yoktu, Winter'ın yüzünde de çizgiler yoktu.

Müziğin bittiğini duymadı. Faland'ın kulağındaki sesi yanılsamasını parçalayıp onu bir kez daha sersemletene kadar hiçbir şey duymadı. "Ne de olsa yaşayanlar arasındasın," dedi Faland. Bir çanta içinde kemanını taşıyordu.

"Sen de kimsin?" dedi Freddie. Yüzünün ıslak olduğunu fark etti. "Anlamıyorum."

"Ben hatırı sayılır bir otelciyim," dedi Faland. "Ve neyse ki anlamak zorunda değilsiniz. Biraz şarap ister misiniz?"

"Tanrım, evet," dedi Freddie.

- - -

Artık korkmayana kadar içti. Özlem sadece hoş bir sızıya dönüşene kadar içti. Faland da içti, elmacık kemiklerine renk geldi, solgun gözleri parladı. Zorlayıcı bir yüzdü. Ona bakmak ve sırlarını öğrenmek istiyordunuz. Onun içinden müziğin yaşadığı yere bakmak istiyordunuz. Etraflarındaki oda mırıltılı konuşmalara gömülmüştü, sıcaklık ve şarapla baş döndürücüydü.

"şimdi bana bir hikâye anlatacak mısın, Iven?" dedi Faland. Freddie'nin yanına oturmuş, yarı aydınlıkta uzanıyordu.

Freddie tereddüt etti. Bir hikâye hatırlamak demekti. Demir atmamış şimdiki zamanda başıboş kalmak istiyordu. Ama Faland'ın sessizliği beklenti içindeydi. *Ücretim var*, demişti. Muhteşem unutuş saatleri için yeterince azdı. Freddie kendini şarapla sulanmış hafızasını yoklarken buldu, anlatabileceği şeyleri -iyi ya da kötü- ve sonunda, "Laura bir keresinde benim için dondurma çalmıştı," diye geveledi.

Faland, "Korkarım yanlış işler aileden geliyor," dedi. Çenesini yumruğuna dayadı ve bekledi.

Freddie yıllardır bunu düşünmemişti. Ama sanki gözünün önünde canlanıyormuş gibi kendini anıların içinde buldu. Faland öne doğru eğildi.

"Laura- Tanrım, beni şımarttı. Neredeyse üç yaş küçüğüm ve kızıl saçlı, şişko, küçük bir velettim. Korkunç çillerim vardı. Bir keresinde beni elimden tutup dükkânın önünden geçiyorduk ve ona dondurma istediğimi söyledim. Tabii ki parası yoktu, benim de yoktu. Ama o zaman bile bana bir tane alamayacağı aklıma gelmemişti. Bana baktı. Dükkana baktı. Sonra bir kraliçe gibi elimden tutarak içeri girdi. On iki yaşında mıydı? On iki, sanırım. Ve ikimiz için de dondurma sipariş etti. Çikolata soslu. Sonra kasaya geldi. Tabii ki bir kuruşu bile yoktu. Elini cebine attı. Hiçbir şey yoktu. Gözleri yaşlarla doldu. Onun başladığını görünce ben de ağlamaya başladım. Dükkân sahibine döndü ve 'Efendim, cebimden bir dolar düştü' dedi. Sürekli Madonna gibi ağlıyordu ve bana dönüp, 'Freddie, eve git, çünkü bunu telafi etmem gerek' dedi. Lütfen efendim, en azından kardeşimi bağışlayın-' Yüreğinin parçalandığını söyleyebilirim. Uzun lafın kısası, o dondurmaları aldık ve paçayı kurtardık. Eskiden onun çok zeki olduğunu düşünürdüm; şimdi ise dükkân sahibinin onun yüzüzlüğünden ve timsah gözyaşlarından etkilendiğini düşünüyorum."

Freddie gözlerini kaldırdı ve aynada Laura'nın yetişkin yüzünü gördü, üzerinde tek bir zorlanma izi bile yoktu. Sanki oradaki kadın hafızasındaki kızıdan büyümüştü ve araya kıyamet girmemişti. Ne kadar süre baktığını bilmiyordu ve başını çevirdiğinde Faland ortadan kaybolmuştu.

Freddie yatağa nasıl ve ne zaman girdiğini hatırlamıyordu. Ama bunu bir şekilde başarmış olmalıydı, çünkü o lüks yatak odasında ağzı kuru ve baş ağrısı içinde uyandı. Saatin, hatta günün kaç olduğuna dair hiçbir fikri yoktu. Faland'a bir hikâye anlattığını hayal meyal hatırlıyordu. Ama hikâyenin ne hakkında olduğunu kesinlikle hatırlamıyordu.

AND HIS DEADLY WOUND WAS HEALED

.....

CHÂTEAU COUTHOVE, FLANDERS, BELÇİKA MART
1918

LAURA gecenin en karanlık saatinde uyandı ve tavan arasında, koğuşun duyamayacağı bir yerde olmasına rağmen bir şeylerin ters gittiğini anladı. Daha tam olarak uyanamadan yataktan kalktı ve aceleyle giysilerini giydi, sandığın üzerine hazırladı. Bir dakikadan kısa bir süre içinde, uçakların, patlamaların sesini duymak için gerinerek merdivenlerden usulca indi. Hiçbir şey yoktu. Ama balo salonuna yaklaştıkça kargaşayı net bir şekilde duydu, gece görevlileri gecikmeli olarak duyup karşıya geçerken elektrikli fenerlerin oynadığını gördü. Balo salonuna girdiklerinde onlarla birlikteydi, ışıkları lekeli parkeleri süpürüyordu. Personel şaşkın, hatta utangaç görünüyordu. Ana koğuşta işler cehenneme dönmüşken onlar sıcak sterilizasyon odasında rahatlarına bakıyorlardı. Laura hem emirleri hem de azarlamaları geri püskürtmek zorunda kaldı.

Oda kaos içindeydi. Mila-Christ, neden kimse onun yanında değildi?
-Çılgılık atıyordu.

"Neredesin?" diye feryat etti ölmek üzere olan adam, harap olmuş yüzüyle kesinlikle sahip olmaması gereken bir ses tonu ve netlikle. "Lütfen, lütfen, lütfen, söz vermiştin..."

En gürültülü olan oydu. Ama bütün oda inliyordu. Çılgılık atan adama doğru ilerlerken hastaların sesleri kulaklarına geliyordu.

"Tanrım, *duydun* mu?"

"Bu bir işaret, kaybettik."

"Hepimiz için gelecek."

"Tanrı bizi korusun."

Birisi hıçkırıyordu.

Laura, bir dana gibi böğürerek yataktan kalkan Mila'nın yanına gitti ve yüzündeki bandajı çıkardı. Kan akmaya başlamıştı bile. Adamın pençeleyen ellerini yakaladı ve "Bayım, yatağınıza dönmelisiniz" dedi. Laura onu fiziksel olarak durduramadı; başı güçlkle omzuna geldi.

"Beni tanıyor," dedi Mila. "Ne istediği umurumda değil, en azından beni tanıyor. Arayan oydu..."

Laura, "Yatağına dönmelisin," dedi.

"Umurumda değil. Bana sahip olabilir. O yalan söylemez. Diğer herkes yalancı," dedi Mila, sesi kanla boğulmuş bir halde. "Ben katıldığım da yalan söylediler, hepimizin kahraman olduğunu söylediler." Sonra sendeledi, gözleri geri döndü ve Mila bağırarak onu yakaladı. Onu da kendisiyle birlikte aşağı indirecekti ama tanıdık bir ses, tanıdık bir dezenfektan kokusu geldi ve sonra Jones oradaydı, Mila'nın ağırlığını alarak hastabakıcıları çağırdı.

Giderek daha fazla personel geliyordu; Mary de geceliğinin üzerine bir örtü atmış halde oradaydı ve onların toplu çabalarıyla koğuş biraz sakinleşti. Hastalar tekrar battaniyelerin altına sokuluyor, su, lazımlık ve morfin veriliyordu. Laura pencereden dışarı baktı. Balo salonunun ışıkları yüzünden dışarıyı zorlukla görebiliyordu. Kısa bir süre karanlıkta bir hareket gördüğünü sandı, tam o sırada arkasından gelen zayıf bir ses, "Gitti mi?" dedi.

Kim? diye düşündü, beyninin geri kalanı yetişmeden önce. Bu Trovato'nun sesiydi. Tınısında yanlış bir şeyler vardı. Döndü ve adamın bacağından akan siyah kanı gördü, kanama o karmaşada fark edilmemişti.

"Doktor!" Laura başını kaldırmadan seslendi. Elleri havada uçtu.

"O bir yalancı değil," diye fısıldadı Trovato. Laura'nın bileğini yakalamaya çalıştı. "En kötüsü de bu, yalancı olmaması. Erdemliymiş gibi davranmıyor, biliyorsun. Ufaklığı eve götürün. Gtrn onu..."

Merhametle baygın düştü. Kan akışı azaldı; kadın turnike yapmıştı. Laura baldırındaki sırlıslıkla bandajı kesti. Jones'un tahmin ettiği gibi kangrenin döküldüğünü gördü; bütün rrmş parça serbestçe kayarak yatak örtüsünün üzerinde sızıntı halinde yatıyordu. Ama rrme atardamarı da içine alacak kadar derindi. Trovato'nun dudakları ve tırnakları çoktan mavileşmişti. Birden Jones elinde güçlü bir ışıkla onun arkasında belirdi. Durumu profesyonel bir gözle inceledi. Kangrenin olduğu çukura memnuniyetle bakarak, "ıktı," dedi.

Trovato baygındı ve Laura öfkeliydi, bu yüzden alçak sesle ve vahşice, "Evet, eminim bu onun için büyük bir rahatlık olacaktır, iki bacakla ve kangren olmadan gmlmek." diye karşılık vermesine izin verdi. Onun gözleri önünde kan kaybından lmes e bile, atardamarı kesilmişken nasıl *iyileşecekti*?

Jones sadece stetoskopunu Trovato'nun göğsüne dayadı. "Kana ihtiyaı var," dedi. Bir hademe gözden kayboldu. Laura'nın midesi düğümlendi. Daha önce de kan nakli girişimleri görmüştü. Bu, parçalanmış damarlar, her yerde hortumlar anlamına geliyordu ve hasta neredeyse her zaman ölüyordu.

"İtirazın var mı, Iven?" dedi Jones.

"Doktor, o bir bilim deneyi değil. Ona salın vereyim ve-"

Görevli, elinde kan dolu bir cam kavanozla yeniden ortaya ıktı. Laura daha önce hiç kavanozda kan görmemişti. Kan nakilleri paralel yatan insanlar arasında yapılırdı. Bir kavanozda nasıl kan olabilirdi? Pıhtılaşmış siyah olmalı. Olması gereken...

Jones hızlı ve pratik hareketlerle tüpleri yerleştirmeye başladı. Sesi şaşırtıcı derecede yumuşaktı. "Biz hortlaklar deneylerimizle bazen son sözü söyleriz."

Laura dedi ki, "Kan nakli gördüm. şoka giriyorlar. lyorlar."

"Kan grubu meselesi," dedi Jones. "Kan grubunu dikkate almaları için kıtalılara *yıllardır* yalvarıyorum."

Laura, "Onun tipini bilmiyorsun." dedi.

"Gerek yok. Biz sadece O'lardan gelen kanı saklarız, onlar herkese verebilirler." Kan şişesini eline aldı. Laura şimdi sessiz duruyor, ışığı onun için tutuyordu Jones'un transfüzyon düzeneği çirkin bir hortum yığını, kan ve iyot . Ama eğer işe yararsa-

Laura, "Kanın pıhtılaşmasını nasıl önlüyorsunuz?" diye sordu.

Yaptığı işe kendini kaptıran Jones, kibirli tavrından çok şey kaybetmişti. "Şişelerin içinde parafin, kanda sitrat ve dekstroza var. Soğuk tutulursa günlerce dayanır. Hatta haftalarca." Trovato'nun kolundaki damara bir iğne soktu.

Bu ima onu susturdu. Eğer kan depolayabiliyorlarsa...

"Tanrım," dedi.

"Evet." Jones başını kaldırıp baktı. Şimdi gözlerindeki ışık ona Faland'ın yıkık dökük otelinde, imkânsız müziğini çaldığı zamanları hatırlatıyordu. Belki de bu sadece kirin içinden güzel ya da yararlı bir şey çıkarma eylemiydi. "Düşünsene," dedi Jones. "Raflar dolusu kan. Ve sonra bir saldırı geldiğinde..."

Sustu. Laura bunu görebiliyordu. Şoktan ve kan kaybından ölen tüm o adamların bir şansı olacaktı. Savaşın enkazını ellerinin arasında tutan ve hâlâ dünyayı daha iyi bir yer haline getirmeyi hayal edebilen biriyle hiç tanışmamıştı. Ama şimdi rengin sihir gibi gelişini izliyordu.

-Trovato'nun yüzüne geri döndü ve gururunu yutarak, "Doktor, bana tüpü nasıl kullanacağımı gösterir misiniz?" dedi.

"Doğal olarak," dedi Jones. "Bir şekilde gözlerini kamaştırmalıyım, Iven; asla bir Croix de Guerre kazanamayacağım."

Kadının buna verecek bir cevabı yoktu ama adam da bir cevap istiyor gibi görünmüyordu. "Şuraya bak," diye ekledi iş adamı edasıyla ve eğilerek ona tüplerin, şişenin ve şırınganın dizilişini gösterdi. Mavi, hastanın dudaklarını terk etmişti. Laura, Jones, "Hayranlık içinde kaybolduğunu biliyorum Iven, ama bu gecelik bu kadar yeter. Yatağına dönmelisin."

Laura başını salladı. "Bütün bu heyecandan sonra mı? Hiç şansım yok. Gidip kakao alacağım ve gece rahibesıyla konuşacağım. Bir oda dolusu yaralıyı tek başına bırakmak ne büyük dikkatsizlik."

- - -

Sterilizasyon odaları Laura'nın çalıştığı her sahra hastanesinde toplanma yeri olmuştu ve Couthove'daki de farklı değildi. Sterilizasyon odalarında her zaman sıcak su bulunurdu. Aletleri temizlemek için sonsuz bir kaynak vardı. Kakao ya da çay için su çekilebilirdi. Dumanı tüten ocağın yanında durup biraz daha sıcak hissedilebilirdi. Ama bu sefer Laura kakao aramaya sterilizasyon odası boştu. Ya da neredeyse boştu. Laura'yı şaşırtan bir şekilde Pim oradaydı, yüzü kızarmış, üniformasının üzerine bir palto giymiş ve açık havaya uygun giyinmişti. Çizmelerinde çamur vardı.

"Gezintiye mi çıktınız?" Laura sordu. Kakao tozu, sıcak su, ekstra şeker ve konserve sütle meşguldü.

Pim'in kaşlarının arasında bir çizgi derinleşti. Ama aceleyle, "Bakmak için dışarı çıktım," diye cevap verdi.

Laura kıpırdanmayı kesti. "Bakar mısın?"

"Adamları duydum, orada olduğunu söyleyip durdular. Kemancı olabileceğini düşündüm - efsaneleri, biliyor musun?" Daha sonra ekledi, "Faland olabileceğini düşündüm. Ben de bakmaya gittim."

Laura'nın dudaklarına birkaç cevap geldi ama onları ısırdı. Sonunda en mantıklısında karar kıldı: "Bir şey gördün mü?"

Pim başını salladı. Odanın ortasında durmuş, kırılğan görünüyordu.

Laura nazikçe, "Pim, *neden* burada olsun ki? O kadar yer varken, gecenin köründe bu hastanede?"

Pim, "Sadece öyle olabileceğini düşündüm. Bir his."

Laura ne yapacağını şaşırmış bir halde, "Çay ya da kakao ister misin? Bir şeylere ihtiyacın var; yarı donmuş görünüyorsun."

"Hm?" dedi Pim. "Oh. Çay, lütfen. Şekersiz."

Laura sessizce biraz daha sıcak su çekti, çayı demlemeye bıraktı ve konserve süt ekledi. Pim'e uzattı, o da bir yudum aldı. Yüzünü buruşturdu. Tanınmayacak kadar demlenmiş çay bile klorun tadını maskeleyemezdi.

Laura ona konuşur gibi baktı, küp şeker kutusunu uzattı ve "Pim, bu geceki rahatsızlık - hastalar morfin aldılar, acı çekiyorlar, korkunç şeyler gördüler, kabuslar görüyorlar. Hastanelerde bir kişinin diğerlerini kızdırması alışılmadık bir şey değil. Biri geçirdi ve diğerleri bunu kötü karşıladı. Pim, lütfen. Faland değildi. Bırak gitsin."

Pim ondan ne isteyebilirdi ki? Parkey'lerin seanslarındaki gibi bir şey mi? Oğlunu aynada bir kez daha görmek mi? *Çam ağacı*. Laura ürpererek Freddie'yi gördüğü anı hatırladı.

Pim, Laura'nın düşüncesini okumuş gibi ani bir alaycı ifadeyle, "Ben iyi olacağım, Laura. Kendimden geçmeyeceğim. Bu kadar endişeli görünmeyi bırak. Biliyorum, aptallık ettim." Elini tereddütle şeker kutusunun üzerinde gezdirdi.

"Aptalca olan ne?" dedi Mary, Jones arkasındayken yelken açarak.

"Çürükler," dedi Pim, hiç vakit kaybetmeden. Dilini dişlerinin üzerinde gezdirdi.

Jones, aralarındaki gerginliği fark etmiş gibi Pim'den Laura'ya bakıyordu.

Laura, "Bayan Shaw, İngilizlerin benimsediği güzel bir Fransızca kelime var ve bu kelime *triyaj*" dedi. Bilgiç bir tavırla ekledi, "*Trier*'den, sıralamak. Bu durumda, öncelik sırasına koymak."

"Anlamıyorum."

Mary araya girdi, "Iven sana dişlerin daha az önemli olduğunu söylüyor. -" Laura'ya sorgulayıcı bir bakış attı.

"Geceyi atlatıyorum," dedi Laura. Gün doğmak üzereydi ve zatürreenin kalıntıları nefes aldığı anda kanat gibi fısıldıyordu. Kakaosunun tatlı tortularını boşalttı ve bir sigara yaktı. Ordu meselesi; tütün ağzında sert duruyordu. Pim Laura'dan çayına baktı, sonra gözle görülür bir şekilde kendini topladı, üç topak attı, karıştırdı ve bir yudum aldı. Yüzünü bir kez daha buruşturdu.

"İkiniz de sanki bir çitin içinden geriye doğru sürüklenmiş gibi görünüyorsunuz," diye gözlemledi Mary.

Laura, "Sabahın dördünde hasta yatağından doğruca bir hastane koğuşuna atlamaktan kaynaklanıyor," dedi. Sesi kendi kulaklarına bile sinirli geliyordu.

"Kahvaltıdan sonra bir gelin gibi şık olacağım. Ki şimdi onu yiyeceğim." Sterilizasyon odasından çıktı, Pim'in yüzündeki ifadeden hâlâ rahatsızdı.

- - -

O öğleden sonra Laura, Mary'yi eskiden kahyanın ofisi olması gereken ve envanteri gözden geçirdiği küçük odasında köşeye sıkıştırdı. Laura içeri girdiğinde Mary başını kaldırmadı, ama hemen şöyle dedi: "Sanırım kayıp kardeşinin peşinden kırlarda dolaşmana ne zaman izin vereceğimi öğrenmek için buradasın."

Aslında Laura'nın bilmek istediği de buydu. "Lütfen."

Mary kalemini yere bıraktı. "Sana izin vereceğime söz vermiştim. Ama işler nasıldır bilirsin, Iven. Sana ihtiyacım olacak. Güçlü. İyi."

Laura sadece başını salladı.

Mary, "Hiç motosiklete bindin mi?" diye sordu. Laura gözlerini kırıştırdı. "Hayır."

Mary, "Yasak bölgede otostop çekmekten iyidir." dedi.

Laura, "Mendinghem o kadar uzak değil. Pop da öyle."

Mary, "Belki güzel bir günde bir grup kız rehber için uygun olmayabilir. Ama ne bacaklarınızın ne de ciğerlerinizin bunu kabul edeceğini sanmıyorum.

Bak, şöyle yapacağım. İyileşir iyileşmez seni motorsikletime bindireceğim.

Kendini öldürmeyeceğine güvenebilmem için bir hafta pratik yapman gerekecek. Ondan sonra araştırman için sana iki gün vereceğim, ama sen dışarıdayken Fritz saldırırsa, hemen geri döneceksin. Ve eğer savaş sen gitmeden önce başlarsa, ortalık sakinleşene kadar burada kalırsın. Adil mi?"

Laura bunu düşündü. Motosiklet onu cezbetmişti. İma ettiği özgürlük. Güç.

Kanıtlar onu nereye götürürse oraya gitmek, kimseye borçlu olmadığı açıklamalar. Ve Mary haklıydı. Bir zamanlar yürüyebilirdi ama artık bacakları

buna zor dayanıyordu. "Yarın başlarız," dedi Laura. "Yarın başlayacağız," dedi Laura.

Acele et."

Mary iç çekti. "Pekâlâ. Bu gece bol bol yiyip uyursan, Iven."

THE MIND IS ITS OWN PLACE

.....

FALAND'IN OTELİ, BİLİNMEYEN YERLER, FLANDRE, BELÇİKA
1917-1918 KIŞLARI

FREDDIE, Faland'ın otelinde geceyi gündüzden ayırt etmeyi ASLA ÖĞRENEMEDİ, ancak gün ışığında uyuduğunu müzik merdivenlerden yukarı doğru ilerleyip onu çağırdığında alacakaranlıkta uyandığını belli belirsiz hissediyordu. Ama asla emin olamadı. Tüm ışığın ateşten geldiği ve dış dünyanın bu kadar karanlık olduğu bir yerde gece ve gündüzün hiçbir anlamı yoktu. etkili bir şekilde .

Freddie güneşi özlemedi. Gölgelere çekilip içti ve Faland'ın aynasını seyrederek özlem içinde kayboldu. Bu sonsuz, hayalperest bir özlem, kendi içinde tatmin ediciydi ve tatmin edilmeye ihtiyacı yoktu. Aynadaki insanlar onu hiçbir şekilde hayal kırıklığına uğratabilirdi ve o da onları asla yüzüstü bırakmaz, kaybetmez ya da yaslarını tutmazdı. Böylesi daha kolaydı. Sadece izlemesi ve özlem duyması gerekiyordu. Ve Faland'a bir hikâye anlatmak.

Freddie, Faland'ın onları neden dinlemek istediği hakkında hiçbir fikre sahip değildi. "İlham," derdi, başka bir şey demezdi. Belki de Faland'ın ne istediği önemli değildi. Hikâyeler, karabasanlardan kurtulmanın, şarabın, Freddie'nin kafasındaki neredeyse huzur sanılabilecek sessizliğin küçük bir bedeliydi, bu yüzden Freddie ona Laura'yla birlikte annelerinin bahçesindeki lahanaların üzerindeki böcekleri topladıkları ve kurbanları böcekler olan intikam meleklerini oynamaya karar verdikleri zamanı anlattı, ta ki Freddie gözyaşlarına boğulup

böceklerin lahana yedikleri için ebedi lanetlenmeyi hak ettiklerini düşünmediğini söyledi.

Faland'a Silas French'in Laura'ya tutulduğunu ve okuldan eve kadar onu takip edip kitaplarını taşımaya çalıştığını, sonunda Laura'nın bundan bıkip kitaplarından birini açtığını ve Silas yeşile dönüp gidene kadar şurup gibi bir sesle bağırsak rezeksiyonları hakkında bir şeyler okumaya başladığını anlattı.

Laura'nın üst penceresinden izledikleri gemilerden, onlar için nasıl hikâyeler uydurduklarından bahsetti: manifestolar, varış noktaları, sırlar ve cinayetler.

Kolay değildi. Çoğu zaman bundan nefret ediyordu. Her anı, iğneler ve iğneler gibi hissettirdi, ölü bir uzuv yavaşça hayata dönüyordu. Aklından istemediği düşünceler geçiyordu: *Ailem benim hakkımda ne düşünüür?* Ve daha da kötüsü, Faland'ın aynasındaki rüyaya duyduğu tatlı masalsı özlem, ayna ve hafızadan *başka* hiçbir şeyi olmadığını, kız kardeşinin bir çam kutusunda, bazen hiç kaçmamış olmayı dilediği aynı toprağın altında yattığını yeniden hatırladığında hastalıklı bir hüzne dönüşecekti. O Kış bilinmeyen bir kadere gitmişti. Faland'a bir hikâye anlatırdı -hatta neşeli bir hikâye- ve sonra hissetmemek için ellerinin topuklarını gözlerine bastırır, umutsuzca tekrar unutkanlığa uzanırdı.

Faland, Freddie'ye sessizce bir fincan doldururdu, ısıtılı ve ışıksız gözlerinin ikisi de onun yüzüne sabitlenmişti.

Bir gece Faland dinlerken kemanını akort etti, enstrümanı şefkatle dizine koydu, Laura hemşirelik okuluna girdiğinde evlerinde yaşanan savaştan, babalarının para vermeyi nasıl kesin bir dille reddettiğinden ve Laura'nın ona buna gerek olmadığını, hastanede çalışıp kendi parasını kazanacağını söylediğinden bahsederken Freddie'nin sesine fon oluşturdu. Ve ödemişti de. Tanrım, ödemişti.

O sustuğunda, kemanın gezgin sesi kısa bir süreliğine hikâyeyi yukarı çeker gibi oldu, kararlılık ve inatçı gururun akorları, Laura'ya aynadaki gülümseyen kızıdan daha çok benziyordu.

Freddie pişmanlık, sevgi ve kederle titreyerek sese doğru döndü, kendine bir fincan doldurdu, hızla geri fırlattı ve işe yaramasını beklerken ağzından kaçırdı, "Neden buradasın?"

Faland yayını bir kerede bütün tellerin üzerinde gezdirdi ve melodi kayboldu. Freddie gittiğine memnun oldu ve tekrar çalmayı diledi. "Burada mı?" diye sordu Faland.

Freddie ne sorduğunu pek bilmiyordu. Ama düşünceler hâlâ zihnini doldurmaya çalışıyordu, bu yüzden onun yerine ağzını açtı. "Burada. Savaş bölgesinde. Herhangi bir yerde otel tutabilirsin. Londra'da. New York'ta. Carnegie Hall'da kemanını çalabilirsin."

Faland'ın yayı kemandan başka bir parıltılı nota dizisi çıkardı, çok uzaklardaki parlak bir şehri çağrıştıran nostaljik bir şeydi bu. "Belki de. Ama New York'ta bana parayla ödeme yaparlardı. Ya da belki aşkla ya da sırlarla, erkeklerin bazen yaptığı gibi. Ama burada-" Keman tuş değiştirdi, kendi kendine sinsice fısıldıyor gibiydi. Ateş ışığı Faland'ın yüzünün kenarlarını keskinleştirdi. "Burada insanlar bana her şeyi verirler."

"Ama sen hiçbir şey istemiyorsun. Sadece hikâyeler."

Keman yine mırıldandı, bu sefer belli belirsiz tanıdık bir şeydi. Bu melodiyi nereden duymuştu? Faland düşünceli bir tavırla, "Evet," dedi. "Sadece hikâyeler."

- - -

Ertesi gece Freddie barın yanındaki gölgelerde yarı uykulu bir halde gözlerini Faland'ın aynasındaki insanlara dikmişken aklına bir soru geldi. Bunu geçiştirmeye çalıştı. Ama yapamadı, bu yüzden Faland yanına gelip beklediğinde Freddie, "Dün gece sana ne demiştim?" diye ağzından kaçırdı.

Faland sadece ona baktı.

"Benim hikâyem," dedi Freddie. "Dün gece. Sana ne anlattığımı hatırlamıyorum."

Faland kendine bir kadeh şarap doldurmuştu. Yudumladı. Gözlerinin etrafında ince kahkaha çizgileri derinleşti. "Hayır mı?"

Freddie sıırıslıkam beynine lanet okudu. Bir gece öncesini, sonra da bir sonraki geceyi düşünmeye çalıştı. Ve yavaşça, "Ve ondan önceki hikâyeyi, sana ne anlattığımı hatırlıyor musun?" dedi.

"Evet," dedi Faland. "Her şeyi hatırlıyorum."

"Hatırlamıyorum," diye fısıldadı Freddie. "Hiçbirini hatırlamıyorum." Ağzı kurumuştı.

"Peki," dedi Faland, "onlarla ödeme , değil mi?"

"Ben- Mümkün değil-" Ama Freddie'nin gözü Faland'ınkine takıldı ve aniden *yapabileceğini* anladı. Hafızasını yokladı. Ne kaybettiğini *nereden* bilebilirdi ki? "Kaç gece?" diye fısıldadı. "Sana kaç hikâye anlattım?"

"Gerçekten bilmek istiyor musun?" "Kimsin sen?"

Faland şimdi bara yaslanmıştı. "I? Cesur yeni dünyada bir kalıntı. Bunun bir önemi var mı? Bana kendi isteğinle söyledin."

Freddie hiçbir şey söylemedi. Kendini fark etmemiş olmayı dilerken buldu. Tekrar uyuşuk bir huzura gömülmek istiyordu. Midesi kazındı.

Faland'ın aç bakışları Freddie'nin dehşete düşmüş yüzündeki her ayrıntıyı yutmuş gibiydi, sonra doğruldu ve, "Hadi bakalım," dedi. Eliyle işaret etti. "Kapı orada, git."

Ama Freddie hareketsiz duruyordu. *Gitmek mi?* Çılgılık atmak istedi. *Nereye gidecekti?* Ama kalırsa, o- Oh, Tanrım.

Faland'ın sesi zahmetsizce alçaldı, Freddie'nin tüm vücudunu titreten bir samimiyete büründü. "Bir keresinde bana neden burada olduğumu sormuştun. Ben de sana soracağım. *Sen* neden buradasın? Bilmiyor musun?"

Freddie'nin gözleri Faland'ın yüzünden hiç ayrılmadı.

"Çünkü dışarıda bir hiç uğruna her parçandan vazgeçebilir, çamurun seni yutmasına izin verebilirsin, isimsiz ve çıplak, ya da kendini bana satabilirsin, hikaye hikaye, barışın tüm zevkleri için. İki kötülük var" -sesi alaycı bir hal aldı- "ve ben daha az kötüyüm. Ayrıca, sen nereye gideceksin?" Kelimeler Freddie'nin vücudundan aşağı damlıyor ve kalbini deliyor gibiydi. "Bir an için kız kardeşinin ölmediğini hayal et. Bir an için bile olsa seni gördüğüne sevineceğini düşünüyor musun?"

Freddie sessizdi.

"Senin yerine ben söyleyeyim mi?" dedi Faland. "Firari. Hain. Korkak. Sen zaten kararını vermişsin. Eğer dışarı çıkarsan ve seni yakalarlarsa, artık onurlu bir ölü olmayacaksın. Kaçan başka bir zavallı aptal olacaksın. Seni Poperinghe'deki mairie'nin avlusunda duvara dayarlar ve vururlar."

Freddie tek kelime etmedi.

"Ve senin Almancan," dedi Faland. "Winter mı? Seni uyarmaya çalıştı, değil mi? Cesur olmanı söyledi. Ama sen cesur değildin. Bu dünya senden ölümünden başka bir şey istemiyor Wilfred Iven. Ama ben daha fazlasını istiyorum. Sanırım bunu sen de biliyorsun."

Freddie el yordamıyla bir cevap aradı. Her zaman kelimeleri vardı. O bir şairdi. Ama şimdi aklına gelen tek şey parçalardı: "Hayır, ben korkak değilim." Düşünemiyordu. Faland çarpık bir parmak uzatıp başını arkaya yatırdığında kıpırdayamadı bile.

"Hayır mı?"

Freddie diğer adamın parmaklarının altındaki bir kukla gibiydi. Hiç kıpırdamadan duruyordu. "Bunları nasıl yapabiliyorsun?" diye fısıldadı.

"Soru bu değil, değil mi?"

Ölmek, diye düşündü Freddie. *Elbette ölmek, ruhumu parça parça satmaktan daha iyidir.* Sonra düşündü, *öyle mi?* Dehşetle fark etti ki, yalnızlığı onun yerine cevap vermeye çalışıyordu. Yüzünü diğerinin eline doğru eğmişti, kemancının avucundaki ölümcül sıcaklığı ve daha da ötesi gözlerindeki korkunç anlayışı özlüyordu. Faland onu mahvedebilir, diye düşündü Freddie. Ama önce onu tanıyacaktı. Dışarıda Freddie sadece sıkıcı giysiler içindeki bir bedendi.

Faland, Freddie'nin saçlarını geriye itti, eğildi ve, "Kal o zaman," diye mırıldandı. Gözlerinde sonsuz bir açlık vardı. "Bana bir hikâye anlat."

Freddie yırtarak kurtuldu ve kapıya doğru koştu.

- - -

Hangi kapı olduğunu bilmiyordu elbette. El yordamıyla en yakın kapıyı buldu, açtı ve koşarak içeri girdi. Kapı uzun bir koridora açılıyordu, halı kaplıydı, duvarlarda aplikler yanıyordu. Bütün yol kapılarla kaplıydı. Freddie hepsinin yanından koşarak geçti. İlk kör paniği geçip yerini kopuk kopuk düşüncelere bırakana kadar koştu. *Buradan çıkmak zorundayım. Ama gidecek hiçbir yer yok. Kalmak daha iyi. Ne önemi var ki?*

Winter onu uyarmaya çalışmıştı. Laura onun için bunu istemezdi. Kapılarla dolu başka bir uzun koridora geldi. Dışarı çıkmalı. Bu muydu?

Kapı mı? Denedi. Kilitliydi. Bütün kapılar kilitliydi. İcini ürpertici bir korku kapladı. Şu merdivenden mi? Nereye gidiyordu ki?

Öcünün kendisini eve kadar takip edip etmediğini kontrol eden bir çocuk gibi arkasına baktı.

Boğulan adam oradaydı. Koridorda duruyordu, yüzü balık sırtı beyazlığında, mavi dudaklıydı. Sırtarak, sonsuz bir sabırla. Boğulan adam hep orada olacaktı.

Freddie tekrar fırladı. Bacakları tutana kadar koştu. Ta ki ayağı bir şeye takılıp düşene ve kalkmaya gücü yetmeyene kadar. Vücudunu bir top gibi kıvırdı ve cesedin nemli elini bekledi. Hak ettiğinden fazlası değildi.

Kürek kemiklerinin arasına dokunulduğunda neredeyse çığlık atacaktı. Ama el sıcaktı. Freddie hareket etmedi. Gözyaşları kirpiklerinde kurumuştı.

Faland onu sanki hiç ağırlığı yokmuş gibi ayağa kaldırdı. Freddie soğuk, siyah bir nehir tarafından, kendisinden daha güçlü bir irade tarafından sürükleniyormuş hissine kapıldı. Hâlâ gözlerini açmamıştı.

"Bana bir hikâye anlat, İven," dedi Faland.

Yüzü Faland'ın boğazına gömülmüş olan Freddie de öyle yaptı.

AND LO A BLACK HORSE

.....

CHÂTEAU COUTHOVE, FLANDRE, BELÇİKA MART-NİSAN
1918

W

MARY, LAURA'YI motosiklet sürmeyi öğretmek için Couthove'un arkasındaki tarlaya götürdüğünde, Laura tarihteki tüm kadınlardan daha hızlı öğrenmeye kararlıydı. Güneyden gelen haberler

Düşmanın ilerlediğinden, mevzi kaybettiğinden ve aceleyle geri çekildiğinden bahsediliyordu. Couthove huzursuzdu, halkı haber peşinde koşuyordu. Laura uzakta olmak için can atıyordu. Her geçen saat, zaman aralığının daraldığını hissediyordu. Kemikli metal taşıyıcının üzerinden Mary'ye baktı ve bekledi.

Mary gidona yaslanmış, kibirli görünüyordu. "Öncelikle: Bir vasiyetname hazırladınız mı?"

"Çok komik, Bayan Borden."

"Pekala, pekala, koltuğa oturun-evet, işte böyle. Sağ ve solun hangisi olduğunu biliyor musun?"

Motosiklet, özellikle de etekle binmek için garip bir şeydi. "Mary, komik üslubun çok hoş ama Tanrı aşkına..."

"Espri anlayışımın senin için boşa gittiğini görüyorum, Iven. Pekâlâ. Bu hız kolu - boşa olduğundan emin ol, evet, orada - son hızda kalkış yapmak istemiyorsan. Debriyaj burada, hayır, aşağıda, ön tekerleğin yanında. İçeri it. Güzel. Pekala, bak şimdi, ateşle, biraz gaz ver. Sonra ayağını krankın üzerine koy ve it."

Laura'nın beşinci denemesinde, motordan patlamaya benzer bir ses geldi ve motosiklet öne doğru fırlayarak savruldu. Laura düştü.

"Attan inmenin sırası değil," dedi Mary. "Mary, sen-"

"Şimdi tekrar dene. Bak, hareket ettikten sonra vitesi boşa al, vitesi *yavaşça* boştan düşüğe al."

Mary terden sıırıslıklam olana kadar Laura'nın peşini bırakmadı. Sonunda Mary başını salladı, kendisi bindi, debriyaja bastı, gazı verdi ve avdaki bir atı mahmuzlar gibi fırladı. "Zamanında yetişeceksin," diye bağırdı Mary omzunun üzerinden.

"Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi," dedi Laura, Mary'nin soğuk çamurdan yaylar oluşturmasını izlerken. "Bunu nasıl durduracaksın?"

"Pekâlâ," diye seslendi Mary, geniş bir daire çizerek geri dönerken. "Zamanla kanıtlanmış bir yöntem, ileride sağlam bir ağaç seçmektir." Laura'nın yüz ifadesine güldü. "Daha iyisi kıvılcımı söndürmek, vitesi atmak ve frene basmaktır. İşte böyle. Haydi, arkama geç Iven; nasıl bir his olduğunu göreceksin."

Laura ayağa kalktı, dizlerinin arasında makinenin gürültüsünü ve gergin titremesini hissetti.

Mary debriyayı , gazı verdi. "Sakın bırakma." Fırladılar.

Laura bağırdı. Laura'nın onu belinden kavradığı yerde Mary'nin güldüğünü hissedebiliyordu. "Manyak!" diye bağırdı Laura ama kalbi sevinçle çarpıyordu. Savaş ne kadar pahalıya mal olursa olsun, bedelini bu özgürlükle ödemişti: müdahale olmadan bir hastane işletmek, yargılanmadan motosiklet sürmek. Kısıtlamalar da eski dünyaya aitti. Mary dönüp şatonun önüne doğru yöneldi ve Laura da o sırada gülmeye başlamıştı, öne doğru eğildi.

Sonra bir atın kapıdan içeri girdiğini ve yolda ilerlediğini gördü. Binicisi uzun boylu, beyaz eldivenli, dik sırtlı, yanlış yola sapmış bir şövalye gibiydi. Ya da yok olmuş bir dünyadan gelen başka bir mülteci. Atı kapıda boynunu eğerek düzgünce durdu.

"Şimdi ne olacak?" diye mırıldandı Mary, motoru durdurarak. Motosikleti bıraktılar ve ziyaretçilerine yaklaştılar. Laura şaşkınlık içinde

Teğmen Young, Londra'daki partiden. Kulakları hâlâ dışarıdaydı ama eyer üzerinde, yerde olmadığı kadar zarıftı.

Mary şaşkınlığını gizleyerek, "Teğmen," dedi. "Sizi kapımıza getiren nedir, efendim?"

At sırtında bir şövalye gibi görünüyordu ama attan indiğinde yine de beceriksizdi. "Bayan Borden," dedi hevesle. "Haberlerim var. Bu hastaneyi ilgilendiriyor. Ve, şey-" Yutkundu. Kendinden emin bir şekilde, "Bayan Shaw'ı ziyarete geldim. Bana mektup yazdı. Acil olduğunu söyledi. Onunla konuşabilir miyim?"

Mary ve Laura birbirlerine baktılar.

"Öyle mi efendim?" dedi Mary, aklını başına toplayarak. "Sanırım görevde, ama onu size getireceğim. Bana ne söyleyeceksin?"

"Şey," dedi Young, sesini alçaltarak. "Sektörde bir saldırı olacağına dair korkular var."

"Evet," dedi Mary, biraz da sabırsızlıkla. Sanki kimsenin haberi yokmuş gibi.

"Ve bir Alman casusu serbest dolaşıyor," dedi

Young. Bu bir haberdi.

"Yaralıydı," diye ekledi Young. "Kendini hastaneye kaldırttı. Aslında oldukça zekiymiş, alçak herif. İyileşince de sıvışıp gitti. Kesinlikle fesatlık peşindeydi. Tek kollu bir adam. Görünüşe göre İngilizce konuşuyor. Saldırıya geçmeden önce gücümüz ve pozisyonumuzla ilgili istihbaratı vatandaşlarına ulaştırmasından korkuluyor. Hepimiz bu adamı yakından takip etmeliyiz."

"Adı ne?" dedi Mary. "Neye benziyor?"

"Şey," dedi Young, "görünüşe göre sarı saçlı bir adam, ama çoğu öyle. Adının Kış olduğunu söylüyorlar."

- - -

Mary, Young'ın Alman casusuyla ilgili haberlerini pek ciddiye almıyordu ve Laura da aynı fikirdeydi. Yasak bölgede koşturan ve yakalanacağı kesin olan tek bir casus ne yapabilirdi? Yararlı bir casus sessizce

Washington'da, Whitehall'da gazete dosyalama. Tüm hikaye Young'ın Pim'i görmeye gelmek için uydurduğu bir bahane gibi kokuyordu.

"Peki," dedi Mary, Pim'in, saygıdeğer Young'ın kolunda meyve bahçesinde dolaştığını gördükten sonra, "eğer Pim o genç adamı yetiştirmek ve bu sayede HQ ile aramı iyi tutmama yardım etmek istiyorsa -Goung, Gage'in yeğeni, biliyorsun- o zaman başımın üstünde yeri var."

Laura, Pim'in Young'a neden yazdığını öğrenmek için yanıp tutuşuyordu. Ama Pim'i yalnız yakalayana kadar beklemek zorundaydı. Bu arada hastane, Laura'nın çalıştığı her yer gibi, iyi bir romantizmi seviyordu ve dedikodular almış başını gidiyordu. Hemşirelerden biri kulak misafiri olmak için açıkça meyve bahçesine inmişti: "Ona ata binmeyi ve hatta tabanca kullanmayı öğreteceğine söz verdiğini duydum. Ona Avrupa'nın en güzel cuirassier'i olacağını söyledi!"

"Onu kim ister ki? Hiç böyle kulaklar gördün mü?"

"Ama zengin diyorlar."

Laura geçici olarak yeni bir gönüllü olduğunu unuttu ve dedikoducuların üzerine yürüdü. Onun sert bakışlarına bir kez baktılar ve kaçtılar. Ama bütün hastane konuşmaya devam etti.

"Young'a yazdın mı, Pim?" diye sordu Laura sonunda. Akşam olmuştu ve karyolasında oturmuş, çizmelerinin bağcıklarını çözüyordu. Yukarı çıktığında Pim'i saçlarını abartılı bir özenle tararken bulmuştu. Laura onu suçlamadı. Askerler hastaneye bitlerle dolu olarak gelirlerdi.

"Şey, ondan hoşlanıyorum. Aslında çok hoş biri." "Pim."

"Bana yardım edecek," dedi Pim. Kızardı. "O- Şey, beni yemeğe davet etti. Mary gitmeme engel olmayacak; kurmay subaylarla iyi geçinmek istiyor. Ve sanırım Young beni Faland'ın oteline götürecektir. Arabayla. Yemekten sonra. Eğer ona sorsaydım."

Pim Laura'ya bakmadı ama kararlılıkla fırçalamaya devam etti.

Mesele şu ki, Pim kesinlikle haklıydı. Nereye gitmek isterse istesin, ihtiyacı olan tek şey, sektörün başındaki adamın yeğeni olan ve tamamen aşık olduğu aristokrat bir kurmay subayın yardımındaydı. Ama Laura hangisinin daha kötü bir fikir olduğunu bilmiyordu: Pim'in kararlılıkla Faland'ı araması mı, yoksa Pim'in kendini Young'a borçlandırması mı?

Laura, "Zavallı çocukla onun acıları için mi evleneceksin?" dedi.

Pim kızgın görünüyordu -muhtemelen Young gibi bahtsız bir yaratığı idare edemeyeceğinin ima edilmesine kızmıştı ama bunu yüksek sesle söyleyemeyecek kadar nazikti.

Laura, "Pim, bu iyi bir fikir değil." dedi.

"Her şey girecek," dedi Pim, saçlarını taramaya geri dönerek. "Young zararsız biri. İyi niyetlidir."

"Ya Faland?" dedi Laura. Çoraplarını sarıyordu; durdu ve arkadaşını dikkatle izledi.

Pim hiçbir şey söylemedi. Fırçasını bir kenara bıraktı ve gece için uzun saçlarını örmeye başladı.

Laura, "Pim-bunu ..." dedi. Tereddüt etti. Pim onunla yüzleşmek için döndü. "Olmaz mı-?"

"Jimmy'yi geri getirmeyecek. Faland sizin için oğlunuzun hayaletini çağırmayacak."

Pim sertleşti, yüzünün her çizgisinde kararlı bir asalet vardı. "Parkey'ler Jimmy'yle bağlantı kurabiliyorsa, Faland neden kuramasın?"

"Parkey'ler üç yaşlı sahtekar! İyiler, kibarlar ama peçe yok, yok... Pim, bir hayaleti kovalamak için kendini Young'ın merhametine bırakma. Faland'ın, her kimse, sana bunu yapmasına izin verme."

Pim karşılık vermedi. Laura'nın düşüncesine göre Pim önlüklerine kadar Victorian'dı ve düzgün bir sıraya nasıl girilip çıkılacağı hakkında hiçbir fikri yoktu. "Tavsiyenin iyi niyetli olduğunu biliyorum, Laura, ama ben-" Pim'in sesi yıprandı. "Aynayı görmem gerek. Faland'a bir şey sormam gerekiyor."

"Yapma, Pim," dedi Laura. "Bırak gitsin." Faland'dan mı yoksa Jimmy'den mi bahsettiğini bilmiyordu.

Pim saçını tokalamayı bitirmişti. Etrafına bakmadan, "Mary'nin motosikletiyle dışarı çıkıyorsun. Kardeşinden haber almaya gidiyorsun. Ben sadece kendi yöntemlerimle haber arıyorum. Ben de senin gibiyim, Laura. Umut ediyorum."

Aynı şey değil. Bir mucize beklemiyorum, demek istedi Laura. Ama . Öyle olmasından biraz korkuyordu. Ve hiçbir zaman kendini

bir ikiyüzlü olarak.

- - -

Pim yine tartışmayı reddetti ama Laura onun yumuşaklığının altında kararını verdiğini, bir taş gibi inatçı olduğunu . Böylece Laura çalıştı, izledi, endişelendi ve motosiklet üzerinde pratik yaptı, ta ki Mary'nin makineyi dünyaya açmaya uygun olduğunu söylediği gün gelene kadar.

Laura'nın şansına, aynı gün Pim de Young'la akşam yemeği için şatodan ayrılıyordu.

Laura, Pim'in umudu, entrikaları, cesareti ve acımasız masumiyetiyle tek başına dışarı çıkmasına izin verme düşüncesinden nefret ediyordu ve döndüğünde onu görmek için yanında olamayacağından da nefret ediyordu. Başka bir fikri olmayan Laura, Jones'u aramaya gitti.

Görevde değildi. Koğuşlarda ya da sterilizasyon odasında da değildi. Sonunda Laura şatonun ön kapısından çıktı ve onu dışarıda, çatlak mermer basamakta otururken buldu. Jonesu nadiren otururken görürdü. Ameliyathanede, ana koğuşta bir dinamoydu. Ama şimdi oturmuş, dirseklerini dizlerine dayamış, yüzünü yukarı çevirmişti. Hava Mart'tan Nisan'a doğru giderek ısınmış, eğik güneş şatonun batıya bakan cephesindeki taşları ısıtmıştı. Çimenlerle kaplı araba yolu zarif bir şekilde kalabalık yola doğru uzanıyordu; budanmamış eski meyve bahçesi, güneşin arkadan aydınlattığı dallarında yeşili gösteriyordu. Batıdaki gökyüzü ürkütücü bir koyu gül rengindeydi.

Jones kollarını sıvamıştı ve iki parmağının arasında bir sigara vardı, bitmek bilmeyen fırçalamadan dolayı biraz çiğ kalmıştı. Ön kolları ince, bilek kemikleri sivriydi. Onu orada gördüğüne şaşırılmış görünüyordu. "Iven. Bu ayrıcalığı neye borçluyum? Yarın dışarı çıkmıyor musun? Mary'nin şeytani makinesi için benzin arıyor olman gerekmiyor mu, ya da-" Gözü onun yüzüne takıldı ve durdu. "Ne?" dedi, daha keskin. "Hastalardan biri mi?" Ayağa kalkmıştı, durgunluğu gitmiş, sigarası umursamadan yanıyordu.

"Hayır," dedi Laura, zaten neden ona gittiğini merak ediyordu. "Hasta değil."

Kaşlarını çattı. "Pekâlâ." Cebini karıştırdı ve bir sigara tabakası çıkardı. Oldukça güzel bir tane. Gümüş, monogramlı. Laura bir sigara aldı, ateşini kabul etti.

Jones tekrar yerine oturdu. Bir süre sonra kadın da onun yanına oturdu. "Eee?" dedi Jones sigarasından bir nefes çekerek. Başını çevirip kadını süzdü. "Seni neyin rahatsız ettiğini söyle bana."

Laura onu tam olarak neden aradığını bilmiyordu. Belki de Mary sır veremeyeceği kadar acımasız olduğu içindi. Belki de Trovato'nun kan nakline odaklanmış yüzünün, yanlara doğru hızlı gülümsemesinin anısıydı. Ya da daha da derin bir anı, dezenfektan kokusuyla uyanması, ateşinin sisi içinde bile onun sinirli sesinin net olması.

Duman soludu. "Pim için endişeleniyorum."

"Eğer yarın o çocukla dışarı çıkacak diye namuslu davranıyorsan
-"

Laura keskin bir sesle, "Değilim," dedi ve Jones sustu.

Bir süre sonra, "Bu itirafçı baba işi çok zor bir iş. Pekâlâ, neden arkadaşın için endişeleniyorsun?" Güçlü güneş kahverengi saçlarını kızartmıştı.

Laura iki parmağını gözlerinin arasına bastırdı, nasıl cevap vereceğinden emin değildi. Bahar toprağının kokusu hastanenin dezenfektan kokusuna karışmıştı.

"Iven," dedi Jones, "daha bugün hastalardan biri Mrs. Shaw'da kemancı görmüş birinin yüzü vardı. mi?"

Laura'nın eli sarsıldı. Sigarasının ucundan kül düştü. "Bu ne anlama geliyor?"

Jones şaşırmış görünüyordu. "Ben nereden bileyim? Çelimsiz, sanırım. Sanki bu fani dünyadan göçüp gitmek üzereymiş gibi. Askerler batıl inançları olan piçlerdir. Şu kemancı herifle tanışmak isterim; hepsini atlatmış."

Laura kendini dengelemek için sigarasından bir nefes daha çekti. "Sizin bir bilim adamı olduğunuzu sanıyordum, Doktor. Sakın bana dışarıda sihirli bir kemanı olan bir adam olduğuna inandığınızı söylemeyin." Kollarında tüyler diken diken oldu.

"Bana *bilim* yapma, Iven. Büyü sadece anlamadığımız bir bilimdir. Ya bin yıl önce bir adam bizim gördüğümüz uçan aletlerden birini görseydi?

her yerde göz kırpmıyor? Sihir olduğunu düşünürdü. Ve sen de beni oyaladın, aferin. Bayan Shaw için neden endişeleniyorsunuz?"

Laura yumuşadı ve ona anlattı. Kamyonun enkaza döndüğü geceden, üst katta Pim'le yaptığı konuşmaya kadar. Anlatmadığı tek şey, Faland'ın otelinde Freddie'yi görmesiydi.

Jones o konuşurken sessiz kaldı ve bir sigara daha içti. Bitirdiğinde kısık bir ıslık çaldı. "Sinsi, Iven, tek kelime etmiyorsun. Gerçekten de kemancıyla tanışmışsın."

"İlaçlı şarapla büyü yapan biri. Ama Pim dolandırılmak istiyor. İnanmak istiyor. Onu tekrar bulmak istiyor."

Jones onun yerine, "Ve bu yüzden Young'la birlikte dolaşıyor, böylece aramasına yardım edecek," diye bitirdi. "O çocuk muhtemelen bu şansa çok sevinmiştir. Eğer Flanders'ın en güzel kadını değilse bile, ona çok yakın."

Laura başını salladı.

"Ancak," diye ekledi Jones, "ne yapabileceğinizi bilmiyorum. Hastaneye karşı görevini yerine getirdiği sürece seçimleri kendisine ait. Yazdığı bir sürü mektup adamlara çok iyi geliyor."

"Ona göz kulak olur musun?" dedi Laura. "Yarın gideceğim ve burada olamayacağım-"

"Onu uğurlamak mı? Hoş geldin mi? Yani istediğiniz sadece bir günah çıkaran baba değil mi? Evet, tamam, ihtiyacı olursa ona göz kulak olurum ama yine de ben, sen ya da herhangi biri ne yapabilir bilmiyorum. Belki Young bunun için ona borçlu olduğunu düşünecek ve tahsil etmeye çalışacak ama o bunu biliyor. Tüm o kör edici masumiyetine rağmen kör değil. Sen bir ana tavuksun, Iven."

Laura sessizdi, onaylıyordu.

Jones ona bir bakış attı. "Kendi macerana atılacağından bahsetmiyorum bile, değil mi, zatürreeni ve benim dikkatli hemşireliğimi boş ver. Neye bulaştığın konusunda daha endişeli olman gerekmez mi? Ufukta savaş görünürken bir motosikletle yola çıkmak?"

"Kendi başımın çaresine bakabilirim."

Çenesinde bir kas bir kez kasıldı. "Mary, o gemi patladığında halkının öldüğünü söyledi. Sen bir yetimmişsin."

Sigarasının ucundaki küle dokundu. "Dünya yetimlerle dolu, Doktor."

"Hiç şüphesiz," dedi Jones. "Iven, ne yapmak istiyorsun?"

Hiçbir şeyi yalnız bırakamaz mıydı? Yüzüne kazınmış stres izlerini, ellerindeki sertleşmiş yara izlerini görerek ona o sabit şekilde bakmaktan vazgeçemez miydi? "Mary'nin motosikletini alıp izne çıkacağım" dedi.

"Hayır, yani gizemini çözdükten sonra. Bacağın kesilene kadar Couthove'da mı kalacaksın? Yoksa Halifax'a geri mi döneceksin?"

Jones konuşabilir, diye düşündü Laura. Savaştan sonra eve dönecek, transfüzyon tekniğinin patentini alacak, mükemmel elleri olan zengin bir kızla evlenecek ve konferanslar vermek üzere davet edilecekti. O ise...

"Hiçbir fikriniz yok, değil mi?" dedi Jones. "Bir tane bile yok. Ama yine de Bayan Shaw'ı düşüncesiz olduğu için aşağılıyorsunuz."

Neden kızgındı? Haksız değildi. "Evet."

Şaşırtıcı bir şekilde, adam ona önerilerde bulunmadı, palavra sıkmadı, bozguncu, ikiyüzlü ya da başka bir şey olduğunu söylemedi. Sadece başını salladı, bir şişe çıkardı, içti ve ona uzattı. Brendi. Sağlıklı bir yudum aldı.

"Eğer bu şekilde içecekseniz ben daha ucuz içki alıyorum," dedi.

Bir kahkaha attı ve daha narin bir yudum alarak ağzında yuvarladı, yanmanın tadını çıkardı. "Daha mı iyi?"

"Çok." Gözleri hâlâ kadının yüzündeydi. Sonra şişeyi onun parmaklarından kaptı, ağırlığını aldı. "Tanrım, Iven, sen bir ayyaşsın." Kendisi de tekrar içti.

Laura bir şey söylemedi. Konyak iyi gelmişti. Hoş olmayan bir şekilde, sanki yüzüyormuş gibi hissediyordu.

"Neden Borden'a gitmiyorsun?" Jones aniden sordu. "Bayan Shaw'a göz kulak olacak birine ihtiyacınız varsa?"

"Çünkü Pim'in yaralanması Mary'nin umurunda olmaz, gerçekten değil. Gördüğü tek şey onun hastanesi." Laura tereddüt etti. "Senin farklı olabileceğini düşünmüştüm."

Gülümsemesi çarpıktı. "Güven bana, Iven?" dedi.

Cevap verirken ağzının kıvrıldığını fark etti. "Sanırım biliyorum, Tanrı olsun.

Şimdi şu konyağı uzat."

OceanofPDF.com

A SLOW AND SILENT STREAM

.....

FALAND'IN OTELİ, BİLİNMEYEN KISIMLAR
1917-1918 kış

FREDDIE YATAĞINDA UYANDI VE daha gözlerini bile açmadan hafızasını çılgınca yoklamaya başladı. Ne kaybettiğini bile bilmiyordu ama yokluğunu hissedebiliyordu. Kuru bir soket ağrısı. Hissetti-daha küçük-bir şekilde.

Keman çalıyor, garip bir aşinalıkla kulağına eziyet ediyor, her zaman olduğu gibi onu çağırıyordu. Kendini buruşuk üniformasını giymiş, kapısına doğru yürürken buldu.

Hayır, diye düşündü, bir isyan parıltısıyla. O gece oteli keşfedecekti. Bir hayalet gibi değil, bir insan gibi davranacaktı. Ne yapması gerektiğine mantıklı bir şekilde karar verecekti.

Koridora adım attığında, sanki sestən kaçıyormuş gibi ters yöne gitti.

Koridor her zaman olduğu gibiydi: loş, yumuşak, tozlu. Kapılar birbirine biraz fazla yakındı, bu yüzden diğer tarafta garip odalar hayal ediyordunuz. Belki de hapishane hücreleri. Ama Freddie elini en yakındaki kapı koluna koyup çevirmeye çalıştığında kapı hâlâ kilitliydi.

Bir tane daha denedi. Kapı üstüne kapı. Hepsi kilitliydi.

Daha hızlı yürümeye başladı. Kapıları denemeye devam etti. Koridor hiç *değişmedi*.

Aynı uzunlukta, aynı halıda, aynı aldatıcı ışıktaydı. Hatta

Aynı keman, hatırlayamadığı şeylerle, kaçamadığı bir sesle onunla alay ediyordu. Ellerini kulaklarına götürdüğünde bile melodi kafasının içinde durmadan yankılanıyordu. Sonunda tökezleyerek, soluk soluğa bir kemerden geçti ve kendini tekrar fuayede buldu. Burayı bir sığınak yerine bir tuzak gibi hissetti: hap kutusunun lüks bir versiyonu. Kendini Winter'ın nefes alışını duymak için can atarken buldu.

Freddie'nin Faland'ı seçmesi bir anını aldı. Odanın diğer ve arkası dönüktü. Freddie'nin onu gördüğünde hissettiği ilk duygu rahatlama oldu. Sanki aşinalık herhangi bir refleksif korkudan daha güçlüydü. Öfkesini geri çekmeye çalıştı. Cesarete ihtiyacı vardı. *Arkasını dönecek ve ben de ona dışarıdaki kapının hangisi olduğunu tekrar soracağım. O da bana söyleyecek ve ben de gideceğim. Ben kukla değilim.*

Ama Faland dönmedi.

Freddie'nin derisi diken diken oldu. Faland barın üzerindeki büyük aynaya bakıyordu. Kemanını yere bırakmıştı. Gülmüyor, konuşmuyor ya da şarap doldurmuyordu. Freddie kendini ona doğru yaklaşırken buldu. Salon tıklım tıklımdı ama Faland kendi köşesinde yapayalnızdı. Freddie onun arkasından yaklaştı. Aynada Winter ve Laura'yı görmedi. Anlayabileceği hiçbir şey görmüyordu.

Ayna görüntülerle titriyordu. Bir taht. Ölü bir orman, kızıla boyanmış bir gökyüzü. Otelin soyulan yıldızları gibi altın renginde parlayan bir şehir ve Freddie'nin ağlamak istemesine neden olan bir ışık...

Faland döndü. Freddie bakışlarını aynadan ayırdı. Faland bir şişe şarap kaptı ve yutkunurken boğazı çalışarak içti. "Ödemeye mi geldin, Iven?"

"Ne görüyorsun?" diye fısıldadı Freddie. "Aynada ne ? Ne istiyorsun?"

Faland şişeyi yere bıraktı. "Oh, hayır. Hayır, *sana* hikâye sözü vermedim. Zaten duymak isteyeceğin bir şey de yok. Kanını dondururlar. Hayır, bana bir masal anlat Iven, bekliyorum." Eli keman kutusunun üzerine düşmüştü; parmakları bükülmüştü. Yüzü şaraptan kızarmış, gözleri cam gibi olmuştu.

"Neden?" dedi Freddie. Faland'ın karşısına özgürlüğünü talep etmek gibi asil hayalleri vardı. Ama onun söylediği şeydi: "Faland için çalışırım.

ya da herhangi bir şey. Beni öylece alamazsınız, buna hakkınız yok!"

Faland, aloes gibi acı bir sesle, "Zamanın düzeni bu. Dürüst bir adalet mi bekliyordunuz? Ama yok. Bu artık yeni bir dünya. Günahkârlar ve azizler, hepsi aynı şekilde sizi yiyip ."

"Bana kim olduğunu söyle."

"Biliyorsun," dedi Faland. "Ya da bildiğini sanıyorsun. Ama . Artık kimse eskisi gibi değil. Ben bile."

"Gitmenin benim seçimim olduğunu söylediğinde yalan söyledin. Gidemezdin. Bütün kapılar kilitliydi."

Faland tekrar içti. "Gerçekten gitmek istemedin. Hâlâ da istemiyorsun. Beni yenebileceğini düşünüyorsun ve dışarıda kazanılacak bir zafer olmadığını biliyorsun."

Ayna artık karanlıktı. Faland şişeyi neredeyse bitirmişti. Elinin tersiyle ağzını sildi. Yüzünde, o ışıkta, oteli gibi zamanın yıprattığı korkunç bir güzelliğin gölgesi vardı. Işık saçlarını gümüşleştiriyordu. Freddie, umutsuzluktan doğan bir basiretle Faland'ın yüz ifadesini tanıdı. Yavaş bir şaşkınlıkla, "nefret , değil mi? Her şeyden nefret ediyorsun. Savaştan en az benim kadar nefret ediyorsun."

Faland yeni bir şişenin mantarını çekti ve kadeh kaldırdı. "Evet, nefret ediyorum, zeki çocuk. İnsanların kendi yarattıkları, efendisi olmayan bir cehennem." İçti. "Tabii ki nefret ediyorum."

Freddie fısıldadı, "Ama gidemez misin?"

Faland şişeyi *güm* diye barın üzerine bıraktı. Sesi gizemli bir şekilde alçaldı. "Ah, evet. Ama en kötüsü ne biliyor musun, Iven? Ben de seviyorum. Beni de senin gibi zavallı bir kurban olarak mı görüyorsun? Hayır. Burada erkekler ne yapar biliyor musun? Bana dönüyorlar. Beni seçiyorlar. *Bundan daha iyisin* diyorlar. Tekrar tekrar beni seçiyorlar." Faland'ın gözlerinde şimdi umutsuzluk kadar hırs vardı. "Ruhlarını bana teslim ediyorlar. Tıpkı senin yaptığın gibi. Bu yüzden buradayım. Çünkü kendimi gitmeye ikna edemiyorum."

Freddie'nin boğazı dehşetten daralmıştı ve en kötüsü de hâlâ geri çekilmekle boyun eğmek arasında gidip geliyordu. Kızarmış yüzünde Faland'ın çakmak gözlerinin parıltısı korkutucuydu. Sesi kısıldı.

"Ama biliyorsun, bana sadece hatırlamak istediğın şeyleri söyledin. Bana unutmak istediğın şeyleri de anlatabilirsin."

Freddie'nin boğazı kapandı. Faland bekledi.

Bazı anılar için kelimeler yoktu. Çocukluğında öğrendiğı dil bazı anıları anlatmaya yetmiyordu. Sözsüz bırakılmaları daha iyiydi. Biçimsiz, gizli. Unutulmuş.

Unutulmuş... Faland'a ani bir açlıkla baktı. *Bana unutmak istediğın şeyleri anlatabilirsin.*

Elbette bunu yapmak için önce hatırlaması gerekiyordu. Faland yumuşak bir sesle, "Her şey o kadar da kötü değil, değil mi Iven?" dedi.

Freddie çelişkili dürtüler arasında sıkışıp kalmıştı. Faland'ın bunu bildiğini ve sıkıntısının tadını çıkardığını düşünüyordu. İçgüdüleri korkuyla düğümlemişti. Boyun eğiyordu, boyun eğdiği için mutluydu ve çok korkuyordu. "Lütfen," diye fısıldadı ama ne istediğini bilmiyordu.

Faland sadece onu izledi. Yüzünde hiç merhamet yoktu ama biri size böyle bakarken, aklınızdan geçen her düşüncayı anlıyormuş gibi bakarken kimin merhamete ihtiyacı vardı ki? Sanki onu yutmadan önce ruhunuzun her nüansını bilecekmiş gibi?

Freddie başını eğdi. Bir an düşündü. "Barakalarda yağmur yağıyordu, ilerleme emri geldiğinde ve biz..."

- - -

Faland'a sırttaki ilerleyişle ilgili hatırlayabildiğı her şeyi anlattı ve her kelime canını yaktı. Zihninin arkasında acı bir sis gibi duran biçimsiz günlere ifadeler verilmeli, renk ve şekil, saatler ve dakikalar verilmeliydi. Orada, otelin titrek loşluğunda canlandı: *Bu oldu, şu oldu, bu oldu.* Hiçbir örtmece Faland'ı tatmin edemezdi, deneyim, zihin ve ses arasında ne kadar küçük olursa olsun hiçbir engel yoktu.

Sözcükler onu geriye sürükledi, her şeyi yeniden yaşamasını sağladı; çamur, gaz ve yağmur hafızadan somutlaştırılabilirmiş gibi terleyene, hastalanana ve nefesi kesilene kadar çaresizce kendi zihnine yakalandı. Masal

onu korugana kadar götürdü. "Ve sonra hava karardı," dedi Freddie soluk soluğa.

"Ya sonra?" dedi Faland nazikçe.

Ona her şeyi anlat, diye düşündü Freddie. *Ve olanları unutacaktı.* Bir daha asla karanlıktan korkarak uyanmayacaktı. Neden korkması *gerektiğini* asla hatırlamayacaktı.

Ama Winter karanlıkta oradaydı. Dehşeti Winter'ın sesinin, cesaretinin hatırasından ayırmanın bir yolu yoktu. Bu anının gitmesine izin vermeyi kendine yediremiyordu. Onu bırakmak yanlış, paylaştıkları şeye saygısızlık gibi görünüyordu.

"Sana bir hikâye anlatmıştım," dedi Freddie.

- - -

Freddie uyandığında sırtta geçirdiği saatler geride kalmıştı. Emirleri aldığını hatırlıyordu, sonra da koruganın önünde hiçbir şey yoktu. Kendini hafiflemiş ama aynı zamanda dengesiz hissediyordu. Sanki hastalıklı bir uzvunu kesip atmıştı ve şimdi hiçbir uzvu kalmamıştı, bazı temel dengeleri kaybolmuştu.

Gerisini anlatmalıyım. Korugan, kaçış ve mermi deliği hakkında, düşündü. *Neden saklayayım ki? Sanki Winter'ı bir daha görecekmışim gibi.*

Ancak o gece Faland'a, Arras yakınlarındaki istihkâmlarda bulunan ve yukarı çıkarken şans getirmesi için elini sıktıkları ölü adamdan söz etti.

Bir gece diğerini izledi ve Freddie her gece en kötü anılarını Faland'a fırlattı: siperlerde geçen kötü günler, hastanedeki arkadaşları, annesine askere gideceğini söylediği ve onun omzunda ağladığı gün. Ama Faland'a korugandan bahsetmedi. Kış hakkında tek kelime etmedi.

Faland her zamanki gibi sessizce dinledi.

Sonra, otelin sessiz ve kasvetli olduğu işaretlenmemiş saatlerden birinde Freddie'nin mumu söndü ve karanlıkta Winter'ın adını haykırarak yeniden uyandı.

Sadece sessizlik cevap verdi. Sessizlik ve sonra bir ses. Ama özlediği ses değildi bu.

"Neden bu kadar yakın tutuyorsun?" dedi Faland onun kulağına ipeksi bir sesle. Bu kez yanında ışııkla gelmemişti. Freddie'nin yatağıının kenarına oturdu, şarap, reçine ve eski çiçekler kokuyordu, karanlıkta görebiliyormuş gibi uzandı, bir elini Freddie'nin saçlarında gezdirdi, ensesini tuttu. Freddie başını eğdi, çaresizce sıcaklığı doğru dönmesinden nefret ediyordu.

"Bana ne hatırladığını anlat," dedi Faland. "Bana karanlıktan, kendinden ve o Alman'dan bahset. Bilmek istediğim bu. Her zaman bilmek istediğim buydu."

Freddie konuşmadı. Winter'ı bir daha asla göremeyecekti. Hafızanın ne yararı vardı? Ama konuşmadı. Sessizliğini korudu ve sonunda Faland kalkıp mumu da yanına alarak gidene kadar da korudu.

OceanofPDF.com

AND TO THE WOMAN WERE GIVEN TWO WINGS

.....

MENDINGHEM KAZAZEDE TEMİZLEME İSTASYONU, FLANDRE, BELÇİKA
NİSAN 1918

SAHA hastanelerinde geçirdiği yıllar boyunca Baş Rahibe Kate White, Laura'nın akıl hocası ve arkadaşı olmuştu. Kate herkesi tanırdı, her doktoru, her hemşireyi, arka bölgedeki her hastabakıcıyı. Herhangi bir hastanede Wilfred 'i görmüş, tedavi etmiş ya da gömmüş biri varsa Kate bunu . Kaos bulundu Laura Çabuk, üzerinde ve yol çalışan kuzeybatı Couthove'dan. Katırlar, mühimmat ve yürüyen adamlarla doluydu. Bisikletler, motosikletler, at sırtında yüksek botlu subaylar. Kendini trafiğin içine atıp inatla ilerlerken silah seslerini yüzünün kemiklerinde hissediyordu. Mendinghem'e vardığında, motosikleti sürmenin gerektirdiği şiddetli konsantrasyon nedeniyle baş ağrısı tam gözlerinin arasına vurmuştu. Vitesi attı ve motoru durdurdu, kapının yanına bıraktı ve içeri girdi.

Tüm yaralı temizleme istasyonları gibi, burası da barakalar ve uzun çadırlardan oluşan bir koleksiyondur, hiç burada görev yapmamış olmasına rağmen keskin bir şekilde tanıdık geliyordu. Her yerde sedyeler, taşınan adamlar, şırıngalı hemşireler. Ve sonra iki çadırın arasında tanıdık bir figür belirdi, gözleri hoş geldin dercesine parlıyordu.

Laura yasak bölgeyi ilk kez 1915 yılında, ilk CCS'sine gönderildiğinde görmüştü. Baş Rahibe White onu Poperinghe'deki tren istasyonunda karşılamıştı. Onunla birlikte trenden inen Beatrice Hoppel dehşet içinde fısıldamıştı: "İşte orada. Duyduğuma göre Güney Afrika'daymış. Bir *efsane*."

Laura, Kate White'ın ana meydandan geçişini izlemişti. Ağırbaşlı, gururlu bir duruş bekliyordu. Belki de demir grisi saçlar ve bir başrahibenin mizacı. Ne de olsa hemşireliğin rahibelere özgü bir geçmişi vardı.

Laura şişman, neşeli, pembe yanaklı, burnunun etrafındaki kan damarları kırık ve gözleri hiçbir şeyi kaçırmayan bir kadın beklemiyordu. "Pop'a hoş geldiniz," demişti, "erkeklerin kadınlara oranının yüz binde bir gibi bir şey olduğu yere. Sizi şimdiden uyarıyorum, aşağı yukarı yüz bin tanesi de sizi yatağa atmak istiyor."

Beatrice öfkeli bir huff çekti. Aralarında gidip gelen Kate'in zeki bakışlarında sinsî bir sıcaklık vardı.

"Onlar için ne büyük talihsizlik," dedi Laura ve Kate güldü.

Bea buna dayanamadı; altı ay sonra bir pilotla evlendi ve adam üç ay sonra onu hamile olarak dul bıraktı. Ama Laura ve Kate akrabalık bağları kurdular. İlk kez gazdan ölenler olduğunda, hastabakıcılar korkuyla geri döndüklerinde, hemşireler çalışırken ağladıklarında, çocuklar ölürken boğulduklarında, Kate bayılana kadar devam etmeleri için hepsini azarlayan Kate'in sesiydi. Sonra Laura koğuşların sorumluluğunu üstlendi, hemşireleri organize etti, yetmiş iki saat uykusuz kaldı. İlk hardal gazı vakalarında Laura'yla omuz omuza duran Kate'ti; gazın erkeklerin giysilerinde, tenlerinde ve saçlarında kaldığını, hemşirelerin gözlerini, avuçlarını ve ciğerlerini yaktığını birlikte keşfetmişlerdi.

Bacağı kana bulanmış Laura'ya tutunması için hırlayan Kate'in sesiydi.

Şimdi aralarındaki boşluktan geçen Kate'ti, 15'te Poperinghe'deki o meydandakinden daha yaşlıydı, gözlerinin etrafındaki çizgiler daha keskin bir şekilde oyulmuştu. Ama o gözler aynıydı.

Kafalar dönüyordu ve Laura bazılarını tanıdı. "*Iven, bu Laura Iven*" diye bir haber yayıldı ve ardından çalışanlar Laura'yanına gelmeye başladı,

Hevesli bir şekilde, her taraftan sorular yağarken: *yaşıyorsun, geldin, bacağın nasıl, Halifax'ı duyduk, neden geri döndün*. Laura çaresiz bir zevkle gülümsüyordu.

"Tanrım," dedi konuşabildiğinde. "Seni gördüğüme sevindim. Ama bu savaşın eşiğindeyiz, bu kesin - Britanya Adaları'nın yarısı dışarıda cepheye gidiyor. Ve siz burada hepiniz kaçıyorsunuz."

Bu bir kakhaha korosuna yol açtı, sonra Kate'in keskin sesi araya girdi. "Gidin bakalım, hepiniz. Iven hayatta ve Couthove'daki o tuhaf grupta çalışıyor, istila edilmediğimiz zamanlarda onu rahatsız edebilirsiniz. Gidin buradan."

Geriye doğru bakışlar atarak dağıldılar.

Laura, "İstila mı?" dedi.

"Tanrım, evet," dedi Kate, gülümsemesi solmuştu. "Güneydeki sahra hastanelerini boşaltıyorlar ve yerlerinden kımıldatılamayan adamları geride bırakıyorlar. Sırada biz varız. Hatta savunulamaz olduğu Sırt'tan çekileceğimizi bile söylüyorlar." Başını iki yana salladı.

"Sırttan çekilmek mi?" diye sordu Laura. "Kaç adam öldü? Eğer öylece gideceklerse tüm bunlar ne içindi-" Kalanını yuttu.

Kate onun sertliği karşısında irkilmiş görünüyordu. "Böyle düğünme Iven, çıldıracaksın. Gel. Elimden gelse seni yemeğe götürürdüm ama korkarım sadece yarım saatim var. Gerçi çektiğin acılara karşılık kötü bir konukseverlik bu." Laura'nın yürüyüşünü değerlendiren bir göz attı. "İyileştin, değil mi?"

"Bacağımı boş ver," dedi Laura.

Kate sterilizasyon çadırına geçti. "Hayır mı? Büyük bir yara aldın, onurlu bir şekilde evine döndün ve şimdi yine burada mısın?"

Laura bir an için çok uzun süre sessiz kalmış olmalıydı. Ya da belki de yüzünde bir Geyler belirmişti. Kate onu çok iyi tanıyordu. "Oh-Christ-gazetelerde Halifax'ı gördük. Ama mektuplarınızda hiçbir şey söylemediniz. Değil mi-" Kate cevabı Laura'nın yüzünden okudu. Birden daha yaşlı göründü. "Laura, senin insanların, onlar-"

Laura hissetmediği bir kurulukla, "Acınacak haldeyim, biliyorum, ama belki de şimdi neden ailemin kaderiyle bu kadar çok ilgilendiğimi anlayacaksın.

kardeşim."

"Laura, ben-" Kate tekrar Laura'nın yüzünü okudu ve çenesini kapattı. "Dediğiniz gibi. Ama-" Kaşlarını çatarak sessizliğe gömüldü.

Laura çay almaya gitti ve bir an için kendini toparladı. çay malzemelerini buldu, şeker ve konserve süt ekledi, iki fincanı geri getirdi. Sonra oturdu ve söze girmeden, "Halifax'tan, Kızıl Haç'tan bir telgraf aldım. Freddie'nin kayıp olduğu ve öldüğünün sanıldığı yazıyordu. Ama eğer kaybolduysa, eşyalarını göndermiş olamazlar, değil mi? Ve gönderdiler. Künyesi bende. İkisinin de." Laura onları boynuna astığı yerden çıkardı. "Buna bir anlam veremedim. Bu yüzden geri geldim."

Kate'in gözlerinde bir Geyler kıpırdandı, sanki bir tanıma titreşimi gibi. "Kate," dedi Laura.

Kate dedi ki, "Geri döneceğini düşünmemiştim. Mektupta bir şey söylemeye cesaret edemedim. Ve şimdi buradasın, *hâlâ* bilmiyorum-" Durdu, tekrar başladı. "Sen yaralandıktan hemen sonra, seni götürdüklerinde oldu. O gün tam bir kaostu."

Laura boynunda ve bileklerinde atan nabzının farkına vardı. "Hatırlıyorum."

Arkadaşının yüzünde isteksiz bir ifade vardı. "Seni tehlikeye atmak istemem."

Laura'nın tek cevabı inanmayan bir homurtu oldu.

Kate kızgın görünüyordu. "Evet, umurunda olmadığını biliyorum, seni aptal kız. Ama siper baskınına çıkan bir adam gibi pervasızca koşuyorsun. Bunu göremediğimi mi sanıyorsun?"

"Elbette bu benim kendi işim."

"Benim de. Ve seni seven diğer herkesin, huysuz sefil. Sana bir şey söyleyeceğimi mi sanıyorsun, öyle bir şey söyleyeceğim ki ya kaçacaksın, ya tutuklanacaksın ya da öldürüleceksin?"

Laura bakakaldı. "Bütün bunlar mı? Kate, anlat bana."

Kate, "Sen gitmiştin," dedi. Laura kendini yaraladığı için sesi neredeyse öfkeli çıkıyordu. Laura bunu anlayabilirdi. Hayatlarının en kötü gecesi idi ve Kate'in yorulmak bilmez yardımcısı, koğuş kardeşi gitmişti. Aynen . "Seni gönderdikten sonra bir ya da iki gün geçmiş olamaz.

hastaneye götürüldüm. O zamana kadar hangi yolun yukarı olduğunu ya da kime ne söylediğimi zorlukla söyleyebiliyordum. Yaşayacağını düşünmemiştim. Yas tuttum. Çok yorgundum. Ve artık hiçbir şeyi doğru düzgün hatırlayamıyorum." Başını iki yana salladı. "Ama hastaneye genç bir adamın geldiğini hatırlıyorum. Çok kirliydi, sırttaki tüm adamlar gibi. Şok geçirmiş gibi bir hali vardı."

Laura bu bakışı iyi biliyordu. Cam gibi gözler, bin metre öteden bakış.

"Ama o yaralı değildi," dedi Kate yavaşça. "Tuhaf biriydi. Dürüst olmak gerekirse, daha sonra onun bir hayalet olmadığından bile emin olamadım. Seni sordu. Ne cevap verdiğimi hatırlamıyorum. Sanırım 'O gitti' dedim. Ve ona beklemesini söyledim. Elimde on beş acil durum vardı ve en kötüsüyle ilgilenmeye gittim. Geri döndüğümde hâlâ oradaydı. Bana yaralı bir Alman esir olduğunu ve üzerinde Wilfred Iven'in ceketini ve künyesini taşıdığını söyledi."

Laura sözünü kesmemek için kırırdamaya cesaret edemiyordu.

"Elbette, senin iyiliğin için görmeye gittim. Alman sayıklıyordu, yorgunluktan ölmek üzereydi, omzunda kötü bir yara vardı. Ama kardeşinizin ceketi. Elinde etiketiyle ceketi kendine doğru tutuyordu. Ona ceketin sahibine ne olduğunu sordum ama beni duyamayacak kadar ateşi vardı. Bu yüzden onu hemen buraya getirttim ve ona bir yatak bulmak ve kolunu zamanında çıkarmak için yüzlerce kuralı çiğnedim... Seni düşünüyordum, kardeşini nasıl sevdiğini ve eğer yaşarsan ona ne olduğunu bilmek isteyeceğini. Ve bunu bilen tek kişinin Alman olabileceğini."

"Diğer askere ne oldu - gelip seni alan askere?" diye sordu Laura. "Neye benziyordu?"

"Gece, yağmur ve çamur yüzünden zorlukla söyleyebildim. Adını hiç öğrenemedim. Ortadan kayboldu. Görev tamamlandı. Belki de Alman onu kurtardı ve o da onun için doğru olanı yapmaya çalışıyordu."

"Yaşadı mı? Alman mı?"

"Oh, evet. Kolu omuz ekleminden kopmuştu. Onu yanımda tuttum; haftalarca ateşler içinde ölümle pençeleşti. Daha fazla mı? Ama yaşadı."

"Freddie'nin eşyalarına nasıl sahip olduğunu söyledi mi?"

"İlk başta neredeyse hiç konuşmadı. Gözleri - savaştan sonra ortaya çıkan o bakışa sahipti - doğrudan size bakıyordu. Ama onun için elimden geleni yaptım, pansumanlarını kendim yapmaya özen gösterdim. Sonunda ateşi düştü. Noel'de miydi? Sonra mıydı? O zamana kadar Halifax'tan haber almıştık, yani sonra. Ocak olabilir. O zamana kadar sadece ateşi varken konuşmuştu, o da Almanca. Hemşirelerden birinin biraz Almancası vardı, onun tuhaf bir Protestan olması gerektiğini söyledi, şeytandan o kadar çok bahsediyordu ki."

"Boş ver onu. O ne biliyordu? Şimdi nerede?" Arkadaşının yüzünde tuhaf bir ifade vardı. "Ne, Kate?"

Kate, "Kaçtı." dedi.

Tek kol. Young casusları olduğunu söyledi...Oh, kesinlikle değil. "Onu yakaladılar mı?" "Hayır, yakalayamadılar."

"Alman Freddie hakkında ne biliyordu?"

Arkadaşı tereddüt etti. "Ona Freddie'yi sordum. Tekrar tekrar. Uzun süre cevap vermedi. Ama sonunda bir gece bana, kardeşinle birlikte devrilmiş bir koruganda mahsur kaldıklarını ve birlikte tırmanarak kurtulduklarını anlattı. Ama kardeşin bir top mermisi çukurunda ölmüş ve Freddie'nin eşyalarını da yanında götürmüş. Ve ondan sonra, dedi Alman, esir alınmış."

Bu her şeyi açıklıyor. Kutunun gelişi, karışık mesajlar. Laura bunu zihninde bilinmez bir gizem olarak kurgulamıştı ve başından beri de öyleydi... "Tanrı aşkına, o zaman neden bana şifreli mektuplar gönderdin? Neden sadece bana söylemedin? Eğer..." Gelmemeliydi. Kendisine Freddie'nin hayatta olduğunu ummadığını söylemişti, öyleyse neden bu kadar acı veriyordu?

Kate, "Hayır, tabii ki, ben asla... Laura, Alman başka bir şey söyledi," dedi.

"Ne dedi?"

"Geç oldu. Benim olduğumu bildiğinden emin değilim. Morfin almıştı. Sargısını değiştiriyordum, hala çok acı çekiyordu. Almanca konuşuyordu ve Tanrı biliyor ya, esirlere bakarken yeterince Almanca öğrenmiştim. Alman dedi ki, *"O ölmedi."*

"Ben de kim dedim?"

"Iven, dedi. *Ona söz verdim.*

"*Ona ne sözü verdin?* Ben sordum.

"*Onu kurtaracağımı* söyledi. *Söz verdim.* Başka bir şey söylemedi. Sabah kendimi bunun bir hezeyan olduğuna ikna ettim. Ama birkaç hafta sonra, Alman biraz daha güçlenince kaçtı."

"Hepsi bu kadar mı?" Laura arkadaşının yüzündeki cevabı gördü. "Ona , değil mi? O Alman'a inandın. Freddie'nin bir top mermisi çukurunda öldüğünü söylediği ilk seferde yalan söylediğini düşünüyorsun."

"Bazen neye inanacağını bilmek çok zor," dedi Kate. "Bir Geyi kendi gözlerinle görsen ya da kendi kulaklarınla duysan bile, ya çok yorgundum ya da yemekte biraz içmiştim, diye düşünürsün. Bir keresinde bir adam bana, büyük bir ciddiyetle, üç yıldır ölü olan kardeşini sığınağında gördüğünü ve ağır bir darbe inmeden hemen önce onu götürdüğünü anlatmıştı. *Hayaletlerin sıcak elleri vardır*, sanki bu dünyanın en büyük sırrıymış gibi anlatıp durdu. Bir aptal gibi başımı salladığımı hatırlıyorum. Şimdi *bile*, ne zaman bir adamın soğuk parmaklarına dokunsam, kendimi, '*Henüz hayalet değil,*' diye düşünürken yakalıyorum." Kate ellerini iki yana açtı. "Yani evet, Laura. Bir şekilde ona inandım. Alman yaşadı. İyileşti. Kaçtı. Hâlâ onu arıyorlar. Onu bulamadılar. Ve sanırım doğru ya da yanlış, hastaneden ayrılıp hayatta olduğuna inandığı Wilfred Iven'i aramaya gitti." Durakladı. "Deli olabilir. Ama ben burada yeterince deli gördüm. Ve ben onun deli olduğunu sanmıyorum. Yüzünde bir şey vardı."

"Neye benziyordu?"

"Alman mı? İyi görünümlü bir adam," dedi Kate. "Soluk mavi gözler. Gevrek, bilirsin işte. Zeki. Biraz yaşlı, otuzlu yaşların ortasında diyebilirim. Kibar."

"Ve bir kol," dedi Laura. "Adını hatırlıyor musun?" Kate iç çekti. "Kış. Adı Winter'dı."

- - -

Poperinghe'nin çivisi çıkmıştı: müreffeh kasabalıların kasabası, tek endüstrinin zorunlu olarak savaş ya da ticaretle ilgili olduğu bir gimcrack'e dönüşmüştü.

Askerlerin eğlencesi. Kafeler ve barlar, hediyelik eşya dükkanları ve genelevler çoktu.

Ama Poperinghe'nin de bir hayatı vardı. Ana meydan erkeklerle dolup taşıyor, konuşuyor, içiyor ve gülüyorlardı. Askerler Pop'un Paris kadar iyi olduğunu söylüyordu. Kabuk bağlamış ama canlı. Orada bir şeyler içebilirdiniz. Bir oda tutabilir ve bir yatakta uyuyabilirdiniz. Hayaletlerden başka kimsenin yaşamadığı doğudaki Ypres gibi değildi.

Mendinghem'den ayrıldıktan sonra Laura motosikletle Pop'a gitti. Freddie'nin memuru Whiting adında bir adamla erken bir akşam yemeğinde buluşmak üzere sözleşmişti. Oraya bahar çamuru ve sinirden ter içinde varmıştı ama motosikletin tüm çabalarına rağmen kendini ve etrafındaki herkesi korumayı başarmıştı.

Kate'in hikâyesinden ne anlam çıkaracağını bilmiyordu ve henüz bunu düşünecek zamanı da yoktu.

Whiting zayıf, fener çeneli bir tipti, pek çok erkeğin savaştan sonra edindiği orta mesafeye sabitlenmiş hafif boş bakışları ve bir miktar nevrasteni vardı: ellerinde bir titreme. Ayrıca kötü bir soğuk algınlığı da vardı, ama hizmet eden adamlar arasında soğuk algınlığı olmayan neredeyse yoktu. İkisine de birer franklık şarap ısmarladı ve hızla içti.

Whiting hemen, "Kardeşiniz çabuk öldü, Bayan Iven," dedi. "Acı yok." Hapşırıldı. Yüzünde temkinli bir hoşgörü ifadesi vardı: ölü bir yoldaşın yanında görevini yapan bir adam. Muhtemelen gözyaşları ve yalvarışlar bekliyordu.

Laura bardağını yere bıraktı. "Buraya omzunuzda ağlamak için gelmedim, efendim. Sadece kardeşime ne olduğunu olabildiğince ayrıntılı bir şekilde öğrenmek istiyorum." Elini masanın üzerinde düz bir şekilde bıraktı.

Gözleri bir ona, bir kızın yüzüne kaydı. "Bilmemek daha iyi, Rahibe," dedi.

Laura düzgün bir sesle, "Bana söyleyeceğiniz hiçbir şey hayal ettiğimden daha kötü değil, efendim," diye cevap verdi.

Whiting gözle görülür bir şekilde kendini toparladı. Yeni bir ses tonuyla, oldukça tonsuz bir şekilde, "Yağmur yağıyordu. Passchendaele Sırtı'nı almamız emredildi. Kötü

Daha kötüsünü hiç görmemiştim. Kalça derinliğinde çamur ve Fritz iyice kazmış - koruganlar ve makineli tüfek yuvaları."

Laura yaptığı şeyin çirkin bir şey olduğunu biliyordu, ona bunu yeniden yaşıyordu.

Ama ondan durmasını istemedi.

"Bir korugan vardı, bizi görüş alanına aldı. İçinde makineli tüfek vardı, bizi fena tırmalıyordu. Onu almak zorundaydık. Kardeşin İven bir el bombasıyla saldırdı. Cesur delikanlı. Tam olarak ne olduğunu göremedim. Işık kötüydü, yağmur yağıyordu, çamur o kadar kalındı ki toprakla havayı ayırt edemiyordunuz. El bombasının patlayıp patlamadığını bilmiyorum, çünkü tam kapıya çarptığı sırada, bir ağır silah korugana çarptı. Ters döndü. Bazen olur, özellikle de Fritz'in çok hızlı diktiklerinde."

Laura, "Döndü mü efendim?" dedi.

Whiting isteksiz görünüyordu. "Evet, şanssız bir şekilde kapıyı kırdım. Kapıdan başka çıkış yok ve beton üç adamın ayakta durabileceğinden daha kalın. İçerideki herhangi biri dışarı çıkamazdı."

Kate, Alman'ın kardeşimle birlikte bir koruganda mahsur kaldığını söyledi. Ama dışarı çıktıklarını söyledi. "Ve kardeşim de oradaydı."

"Evet, hanımefendi," dedi Whiting. "Ama endişelenmeyin. Olaydan önce öldüğüne eminim."

"Ya değilse?"

Whiting bardağına baktı, yüzünde sabit bir acıma ifadesi vardı. "Şey," dedi. "O artık öldü, hanımefendi." Boş şarap bardağına biraz konyak doldurdu ve içten bir yudum aldı. "Cesur bir çocuktuk. O gün pek çok cesur çocuk öldü. Lanet olası bir utanç. Lanet olası bir utanç."

"Evet," dedi Laura, kendi kulaklarına bile garip gelen bir sesle. "Bana anlattığın için teşekkür ederim."

Whiting tereddüt etti. "Bir şey daha vardı. Bundan bahsetmezdim, ama sen mantıklı bir kadınsın, bu açık ve aramızda unutulmadığını bilmek dışında fazla bir şey okumayacaksın."

Laura o anda kendini pek de mantıklı hissetmiyordu.

Whiting, "Bowles, uşağım, İven'in hayaletini gördüğünü söylüyor," dedi. Laura birkaç kadeh daha içmek istedi. "Görmüş mü? Nerede görmüş?"

"GHQ'daki akşam yemeğinde. Büyük bir olaydı. Noel'de. Kaz bile vardı. Personelden bir çocukla arkadaşım, bu yüzden beni davet ettiler. Bir kemancı tutmuşlardı -İsa, çok iyiydi, hatırlıyorum, hizmetçiler köşelerde bebekler gibi zırlıyordu- her neyse, Bowles servise yardım ediyordu ve tam pencerenin önünde, elinde çorba tasıyla duruyordu ve bembeyaz kesilip tası düşürdü. Ona sorunun ne olduğunu sorduğumda, az önce Iven'in hayaletini gördüğünü söyledi."

Laura ne söyleyeceğini bilemiyordu. "Hayalet... ne yapıyordu?" diye sordu bir süre durakladıktan sonra.

Whiting sıkıntılı görünüyordu. "Sadece bakıyorum. Pencereye bakıyorum."

Şaka yaptığından emin olmayan Laura, "Bir hayaletin sırf karargâha dadanmak için tepeden inmesi çok uzun bir yol gibi görünüyor," dedi.

Whiting ani ve konsantre bir zehirle, "Şu piçler, kazlarını kesiyorlar, iyi bir kampanya sezonu geçirdikleri için birbirlerini kutluyorlar," dedi. "Umarım hepsinin peşini bırakmaz." Kendine biraz daha beyaz şarap doldurdu ve yine hızlı hızlı içti. Başını eğerek sıradan sesiyle ekledi: "Özür dilerim, Rahibe. Size söyleyebileceklerim bu kadar."

"Teşekkür ederim o zaman," dedi Laura. Kısa süre sonra kafeden ayrıldı. Whiting'in yüzünden, sert ve düzenli bir içkiye başlamaya hevesli olduğunu ve bunun için onu yanında istemediğini anlayabiliyordu.

THE LOST ARCHANGEL

.....

FALAND'IN OTELİ, BİLİNMEYEN YERLER, FLANDRE, BELÇİKA
1917-1918 KIŞLARI

W FREDDIE kâbuslardan sersemlemiş bir halde tekrar aşağı indiğinde, otelde hiç kimse yoktu. Fuaye, devrilmiş bir cephe sandığının üzerinde oturan Faland dışında boştu.

dizinin üzerinde. Yay tellerin üzerinde sürüklüyor, kaşlarını çatıyordu ve odayı dolduran yarım yamalak melodi Freddie'nin irkilmesine neden olacak şekilde tırtıklıydı. "Bana neyden nefret ettiğini söyleyecek misin, Iven?" diye sordu Faland, başını kaldırmadan, melodi kaybolup gitmiş olmasına rağmen. Düşünceli bir şekilde elindeki enstrümana baktı. Sesi nazikti.

"Henüz değil," dedi Freddie. El yordamıyla bir şişe arıyordu. "Henüz bir hikâye anlatamam."

"Sadece soruya cevap ver."

"Neden?"

Faland gözlerini kemandan kaldırdı. "Buna merak diyebilirsiniz."

Freddie, Faland ona böyle baktığında sessiz kalamadığı için kendine lanet etti. "Herkes. Beni ve Winter'ı sırtta bırakan, Laura'yı Brandhoek'ta bırakan herkes. Elleri temiz olan, karargâhta asılı duran, hayatlarımızla ilgili planlar yapan herkes."

"Eğer yapabilseydin onlara ne söyledin?"

Kendini baykuşun eğildiği bir fare gibi hissetti. "Henüz değil dedim!"

"Hayır mı? Ama bu hikayelerinizi neden istediğimi merak etmiyor ?"

Freddie'nin aklından, şairliğine yakışır vahşi cevaplar geçiyordu: *Onları yiyorsun. Onları mücevher gibi istifliyorsun. Onları istiyorsunuz çünkü kendinize ait bir ruhunuz yok.*

"Neden?" diye sordu.

"Size göstermemi ister misiniz?"

Ne zaman yaklaşmıştı? Freddie şarabın, reçinenin ve en iyi hallerini geçmiş çiçeklerin kokusunu alabiliyordu. Başını kaldırmadı, yarı korkuyla Faland'a tekrar güvenmek için bir neden arıyordu, Faland onun kırılğan zırhında bir çatlak daha bulduğunda sevinecekti. "Pekâlâ."

Faland keman çantasını aldı ve oldukça yavan bir şekilde bir kapıya yöneldi. Bu kapı da diğerlerinden farklı görünmüyordu ama Faland kapıyı çekip açtığı anda içeri soğuk bir hava girdi ve Freddie karanlığı, yıldızları ve dışarıdaki dünyayı gördü. Burası geceydi. Bunu bilmiyordu. Gece havasını koklayana ve yanağında başıboş bir kar tanesi hissedene kadar otelin ne kadar küflü, ne kadar yakın olduğunu fark etmemişti. Hem havayı yutmak hem de Faland'a kapıyı kapatıp her şeye karşı kilitlemesi için yalvarmak isteyerek durdu.

"Gel," dedi Faland ve Freddie'nin tereddüt ettiğini görünce ekledi, "Seni vahşi doğaya terk edeceğimden mi korkuyorsun? Bu gece değil. Gel."

- - -

Freddie yürüyüşe dair Faland'ın düzensiz adımlarından başka bir şey hatırlamıyordu ama daha sonra bazen kırmızı korlardan oluşan bir gölün yanından geçtiğini hayal etmişti. Ama Faland yürümeyi bıraktığında Freddie, temmuz ayında Halifax Limanı gibi uğuldayan bir binanın gölgesinde durduklarını fark etti. Uzun süre sadece ateş ışığında kaldıktan sonra elektrik ışıkları gözlerini kamaştırdı. Faland dudağını bükerek, "Tanıdın mı?" diye sordu.

Freddie oraya hiç gitmemişti. Ama bu çok açıktı. "Genel Karargâh," dedi. "Ama orası *kilometrelerce* güneyde."

Faland cevap vermedi. Freddie sessiz kaldı, bakakaldı. GHQ sadece bir şato değildi, yıldızlara karşı tertemiz duran, süslü binalardan oluşan koca bir köydü. Hiç ölüm kokusu yoktu. Sadece benzin, toprak ve pişen yemek kokusu vardı.

Freddie binaların görkemli, parlak ya da bakımlı olabileceğini unutmuştu. Faland'ın oteli bile tüm ihtişamına rağmen acımasız bir çürüme havasına sahipti. Parlak bir pencerenin arkasında gümüşün parladığını, bir masanın serildiğini gördüğünü sandı.

Faland dedi ki, "Git şu pencerenin altında dur. Anlayacaksın."

"Görüleceğim."

"Yani? Noel'deyiz." Faland dişlerini biraz sıktı. "Zavallı hayaletler yeryüzünde dolaşırken. Sen kendini ne sanıyorsun?" O sırada hafif bir kar yağıyor, dünyayı beyaza boğuyordu.

"Hayattayım," dedi Freddie. Bazen emin olamıyordu. "Ne yapacaksın?"

Faland cevap vermedi. Ama sonra Freddie, Faland'ın şarabı sevdiği gibi dramayı da sevdiğinden şüphelendi. Faland adımlarını yere doğru atarak ön kapıyı çaldı ve içeri alındı.

Freddie uzaklaşmayı düşündü. Nerede olduğunu biliyordu. Belki sivil kıyafetler bulabilirdi ama sonra ne olacaktı? Kendisiyle yüzleşmesi gerektiğini hayal etti, gerçek gibi görünen ama gerçek olmayan bir dünyada. Bir adım attı, sonra bir adım daha attı, kapıdan değil, pencereye doğru döndüğünü fark etti, gölgelerden uzak duruyordu. İçeriye baktı.

Akşam yemeğini servis etmeye hazırlanıyorlardı. Çatal bıçak takımı vardı. Beyaz kumaş. Kristal içinde jöleler. En son ne zaman acıkmıştı? Bu şık masa, yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı ve birilerinin evden getirdiği bayat bir kekin paylaşıldığı son Noel'den daha uzak olamazdı.

Zaten içkiden kızarmış olan subaylar içeri akın etmeye başladı. Birkaçını tanıdı. Amerikan üniforması giyen diğerlerini ise tanııyordu. Giysileri pek de temiz olmayan muvazzaf subaylar yüzlerinden seçilebiliyordu; ifadelerinde siperlerin pençe izi gibi sert ve uzak bir şey vardı. Çok az konuşuyor ve kendilerini hemen yemeklerine veriyorlardı.

Ama genelkurmay, yani cepheye gitmeyenler, anında bir sohbet gürültüsü başlattılar. Şakalar, haberlerden kesitler, zafer için kadeh kaldırmalar. Freddie dudağını kanlı bir şekilde ısırıldığını fark etti. İçlerinde kötü niyet yoktu ama ölümcül, her şeyi kapsayan bir cehalet vardı. *Onlar kendi savaşlarını son dünyada veriyorlar ama biz bu dünyada ölüyoruz.*

Faland kapı aralığında belirdi.

Başlar döndü. Freddie öfke içinde Faland'ın ne yapacağını görmek için sabırsızlıkla bekledi. Freddie, hiçbir kayıtsızlığın Faland'ın bakışları altında hayatta kalamayacağından emindi ve Faland acımasız olabilirdi. Freddie'nin bunu bilmek için bir nedeni yok muydu? Faland odadakileri selamladı, gülümseyerek bir şeyler söyledi. Subaylar birbirlerine baktılar.

Onlara zarar ver, diye düşünürken buldu kendini Freddie.

Faland kemanını omzuna koydu ve çalmaya başladı.

Müzik odanın içine, geceye kıvrıldı. Ses yavaşça yükselirken konuşmalar . Neredeyse tatlı bir şekilde. Freddie iğrenmişti. *Hayır,* diye düşündü. *Burada olmaz. Bu gece olmaz. Onlara güzel bir şey çalmaya nasıl cüret edersin?*

Ve sonra, sanki Faland onu duymuş gibi, müzik vahşileşti. Tatlılık öfkeye, yıkıcı bir kayba dönüştü. Freddie bu melodiyi hayatında hiç duymamıştı ama her nasılsa her notasını biliyordu.

Sonra Freddie anladı. Müziği, aşinalığını, duymanın neden acı verdiğini. *Kendisiydi.* Aşkları, kusurları, dünyasının sona eriş şekli. Derin, yıkıcı öfkesi. Anıları yok olmamıştı. Orada, Faland'ın hareketli ellerinde, onun hizmetindeydiler. O anda Freddie sonunda Faland'ın gücünü anladı; bir zamanlar o gücü paylaşmıştı. Şairin simyasıydı bu, soyut ya da dile getirilemez olanı yakalamak ve onu gerçek, yaşayan dünyaya sürüklemek. Ama Faland'ın ellerinde bu hediye korkunçtu. Masa örtüsünün üzerindeki gümüş, Freddie'nin ıstırabının gücüyle sarsıldı. Bir tehdit gibiydi. Sihir gibiydi, bir meydan okuma çılgılığı, bir ruhu olup olmadığını umursamayan bir dünyada ruhunun sesi. Ama müzik onu da küçültmüş, sonsuz bir çölde bir çılgılığa dönüştürmüştü. Faland'ın yorumunda Laura'nın kahkahasına ya da Winter'ın gözlerine yer yoktu. Sadece öfke vardı. Dinledikçe Freddie korkmaya başladı. Gerçekten de Faland'ın kemanının öfkeli çılgılığında başka bir şey olup olmadığını merak etmeye başladı.

Yine de korkusunun yanı sıra vahşice neşeliydi. Çünkü çektiği acının iniltili notaları dinleyicilerin ruhlarının derinliklerindeki cehaleti delip geçiyordu. Freddie huzursuz hareketler, sıkılan yumruklar, fırlayan gözler gördü. Savaş *oradaydı*, her taraftaydı: yağmur, karanlık, açlık, susuzluk. Ölüm. Doğru düzgün kelimeleri olmayan şeyler ama kemanın kelimelere ihtiyacı yoktu. Uludu. Freddie'nin ruhu yok olmamıştı ama ham acıya dönüşmüş, damıtılarak güce dönüşmüştü.

başka birinin avuçlarında. Freddie kemanın çığlığından başka bir şey olduğunu unutmuştu. Kendini deliliğin sınırında hissediyordu ama aldırımıyordu. Masadaki adamların da aynı şeyi yapıyor olabileceğini düşündü. *Dur*, diye düşündü Faland. Sonra, *durma*.

Ani bir gürültü pencereyi sarstı.

Müziğin büyüğü bozuldu ve Freddie içgüdüsel olarak orman güllerinin örtüsüne doğru sıçradı. Ama artık çok geçti: Pencerenin yanında bir adam duruyordu, gözleri tamamen yuvarlaktı. Bu Bowles'dı, komutanının uşağı. Freddie'ye bakıyordu.

Freddie kendini hareketsizliğe zorladı ve aklına gelen tek şeyi yaptı. *Zavallı hayaletler yeryüzünde dolaşırken...* Suçluluk duygusunun ötesine geçmiş bir adam gibi, Freddie elini yalnız bir selamla kaldırdı ve gölgelerin arasına daldı. Titriyordu.

Ondan sonra kimse gelmedi. Ama müzik yeniden başlamadı.

- - -

Bir süre sonra tanıdık bir adım buzlu çakılları sıyırdı ve Faland kış karası ağaçların gölgeleri altında onun yanında belirdi. Freddie onlardan birine yaslanmış, hâlâ titriyordu. Gitmek aklına bile gelmemişti. "Bu yüzden sana hikâyeler anlatmamı istiyorsun. Müziğin için."

Faland sessizdi.

"Ama neden *unutmak* zorundayım ki?" dedi Freddie. Hatırlamak istiyor muydu ki?

Faland'ın cevap vermeyeceğini, verse bile bunun bir şaka ya da yalan olacağını düşündü. Ama sonunda Faland, "Bir keresinde kendim için müzik yapmıştım," dedi. Kısa bir süre başını kaldırdı ve Freddie griliğin içinde kaybolan tek bir yıldız gördü. "Ve onu dünyaya sundum. Ama şimdi yok etmeden yaratamıyorum."

"Neden olmasın?"

"Merak etmek çok kaba bir davranış."

"Aynanın yaptığı da bu, değil mi? İnsanların kim olduğunu görüyorsunuz ve bunu kemanda çalışıyorsunuz."

Faland belli belirsiz, tanıdık bir kinle, "Şaraplarının parasını bir şekilde ödemek zorundalar," dedi.

Soğukkanlılığını koruyan Freddie, "Herkes kendini unuttur mu?" diye sordu.

Faland omuz silkti. "İnsanlar zaten unutupyor. Savaş paramparça eder, yeniden yaratır. En azından ben onlardan bir şeyler çıkarıyorum. Aksi takdirde sadece griye dönüşüyorlar."

Freddie dedi ki, "Ne yapmak? Yemek odasında, müzikte, o ben değildim. O sadece bir çılgıktı."

"Ah, çocuğum," dedi Faland çok yumuşak bir sesle. "O sendin."

Gerçeklik bir anlığına tekrar eğildi, sanki ruhu Faland'ın müziğini yapıyordu ama müzik de onu yeniden yaratıyordu, kemanın tellerine sığacak kadar küçülene kadar sonsuza dek ouroboros gibi dönüp durdu. Dişlerini sıktı ve "Bütün bunların anlamı ne?" demeyi başardı.

Faland dönüp ona baktı.

"Bu gece çaldıklarınız sadece *akşam yemeği müziği*di. Ne kadar tuhaf ya da güzel olursa olsun. Benden, sana söylediğim onca şeyden almış olman önemli değil. Duydular ama bu hiçbir şeyi değiştirmede. Bir önemi yoktu. Senin bir önemin yok. Ama olabilirsin. Seni Ypres'te gördüm. Kral gibiydin. Hiçbir şey sana dokunmuyordu. Sende bu var ve sen sadece insanların hayatlarıyla oyun oynuyorsun. Yaratıyor ve yok ediyorsun. Ne için?"

"Pekâlâ," dedi Faland, sesine iğneleyici bir ton katarak. "Belki de doğru ilhamdan yoksunum. Bana kesinlikle kendini en iyi şekilde göstermedin, değil mi?" Yüzünde bir açlık, neredeyse şehvet titreşimi vardı. "Bana karanlıkta çılgılık atarak uyanmana neyin sebep olduğunu söyle. Ruhunun derinliklerindeki anıyı. Onu bana ver." Sesi Freddie'nin teninde geziniyordu. "Bana Alman'dan bahset."

Freddie, ağzı kurumuş bir halde, "ne yapacaksın?" diye fısıldadı.

"Erkeklerin kalbini sökeceğim. Bunu yapmamı istemediğini söyleme sakın."

Freddie hiçbir şey söylemedi. Titriyordu. Bu anıyı anlatırsa çıldıracaktı. Bunu aniden ve açıkça anlamıştı. Ruhunun sallanan yapısının temel taşlarından biriydi. Olduğu her şey o anının içindeydi: korku ve cesaret, karanlık ve nezaket. Onu kaybederse iskambilden bir ev gibi yıkılırdı. Onu kaybedemezdi. Buna dayanamazdı.

Faland yürümeyi bırakmıştı. Freddie'yi sessizce izledi. Bekliyordu. *Sonsuza dek bekleyecek*, diye düşündü Freddie şaşkınlıkla, dehşete mi kapılmıştı yoksa korkmuş muydu emin değildi. Ağzını açmadan önce ne söyleyeceğini bilmiyordu ama kendini fısıldarken buldu: "Bir keresinde kötü bir asker olduğunu söylemiştin. Ne yapmıştın?" Faland'ın cevap vermeyeceğini düşündü.

Faland, "Cevabını zaten bildiğin soruları neden soruyorsun?" dedi. Rahatladı. "İsyan ettim."

Kalbinin nasıl attığını düşünemiyordu. "Bacağını nasıl incittin?"

"Düştüm," dedi Faland. Karanlık göz ışığı yuttu, kararmış bir aynanın pusundan daha karanlıktı. "Ve sonra karanlığın içinde uyandım."

Çocuk Wilfred hasta olurdu ve dehşete düşerdi. Ama Freddie şimdi neden korkacağını bilmiyordu. Belki de içindeki şair yücelmişti. Belki de şair anlamıştı. Belki Faland'ın kendisi de bir şairdi. Konuşamıyordu. Faland'ın sesi yıpranmış ipek gibiydi. "Ve benden alacağın tüm hikâye bu kadar. Size neler yapabileceğimi gösterdim. Eğer bana neden çılgılık atarak uyandığını söylersen, sana daha fazlasını göstereceğim Wilfred Iven."

AND I SAW THE HOLY CITY

.....

POPERINGHE, FLANDRE, BELÇİKA NİSAN
1918

DLaura Whiting'den ayrılıp Mary'nin motosikletine doğru yola çıktığında akşam olmak üzereydi. Motosiklete binmeli, vitesi takmalı ve geceyi geçirmek üzere Couthove'a dönmeliydi. Ama tereddüt etti. Mary geç kalırsa çok kızacaktı. Ama son bir işi daha vardı. Kendisi ya da Freddie için değil. Pim için.

Laura motosikleti ve ana meydanı terk etti ve Priesterstraat'ın ortalarında, önünde uzun bir adam kuyruğu olan bir evin durdu. Kapının yanında kırmızı bir lamba yanıyordu. Kuyruktaki adamların başları döndü ama Laura onlara bakmadı.

Madam Maertens sektördeki en tanınmış iş kadınıydı ve işi, üniformalı Edward dönemi bakireleri ve çaresiz Belçikalı kadınların ikiz akınıyla beslenen fuhuştu. Savaş boyunca zenginleşmişti. Madam, Wilfred Iven adında ölü bir asker hakkında hiçbir şey bilmezdi. Onun dünyasında savaş meydanındaki ölümler ilginç değildi. Ama söylentiler ve skandallarla ticaret yapıyordu. Kızları bunları küçük kabinlerinde özenle toplardı. Madam, kemancı lakaplı bir adamın hikayelerini biliyor olabilirdi. Bir otel ve Faland adında biriyle ilgili hikâyeler duymuş olabilir. Pim'i rahatlatacak kadar çok şey biliyor olabilirdi.

Zihin. Madam'ın yetişkin oğlu kapıda düzeni sağlıyordu. Laura, "Onu görmeye geldim, Gerald." dedi.

Gerald Laura'yı tanıyordu. Kızların yarısına frengi ilacı vermiş ve onlar için birden fazla bebek dünyaya getirmişti. "Eve gittiğini duydum. Bazıları öldüğünü söylüyordu."

"Henüz değil," dedi Laura.

Gerald başıyla onayladı ve Laura içeri girdi.

Madam'ın ofisi savaştan önce kilerdi. Laura kapıyı çaldığında kitaplarının üzerinde mırıldanıyordu. Gözleri yerinden fırladı. "Matmazel Iven!" diye bağırdı şaşkın bir memnuniyetle. "Bacağınızı kaybettiğinizi duyduk."

"Biraz yıpranmış, hepsi bu," dedi Laura.

"Otur o zaman, kapıyı kapat." Laura'ya çok kurnaz bir gözle baktı. "Seni buraya ne getirdi? Özel bir şey, hiç şüphem yok."

Nezaket Madam'ın ilgisini çekmiyordu. Laura, "Kemancı denen bir adamı arıyorum." dedi.

Gözlerinin arkasında bir şey sertleşti. "Ah," dedi. "Herkes soruyor, değil mi? Erkeklerin hayalet gibi gelmesini boş ver. Hepsi hâlâ arıyor."

"Neden?" dedi Laura.

Madam anlamlı bir şekilde omuz silkti. "Kim bilir? Ruhlarını alıp parasını şarapla ödediğini söylüyorlar." Laura onun şaka yapıp yapmadığını anlayamadı. "Ama," diye ekledi Madam, "yeterince uzun süre dışarıda kalanlar zaten ruhlarını kaybetmiş oluyorlar. Yani kim bilir?"

Batıl inançlar Madam'a hiç yakışmıyordu. Sabırsızlanan Laura, "Ama o kim? Arkadaşım onunla tanıştı ve tekrar görüşmek için yanıp tutuşuyor. Bu adam hakkında keşfedilmemiş tuhaf hikâyeleri var. Onun iyiliği için bilmek istiyorum. Nereden geliyor bu adam? Burada ne işi var?"

Madam istavroz çıkardı. "Kimse bilmiyor. Yerinizde olsam, ben-"

Sonra duraksadı, gözleri Laura'nın yüzündeydi. "Ciddi misin, ufaklık?"

"Şaka yapmaya çalışıyor olsaydım, eminim daha iyi bir şey bulabilirdim."

Madam bir süre daha onu izledi. Sonra masasına eğildi, karıştırdı. *Wipers Times*'ın bir kopyasıyla ortaya çıktı. The

askerler tarafından harap matbaalarında basılan şaka kağıdı. "Elimdeki tek cevap bu," dedi. Madam sayıyı arkaya katladı ve bir sayfayı işaret etti.

Times, mezarlıktan ıslıkla geçmenin basılı eşdeğeri idi ve her sayı, zifiri karanlık mizahın çılgınca bir karmaşasıydı. Editöre gelen sahte mektuplar vardı. Muhabirlere verilen sahte cevaplar vardı. Ama Madam sahte ilanların olduğu bir sayfayı işaret etmişti. *DANCING!!!!* bunlardan biri diyordu.

Prof. Porky'nin haftalık dersleri
Profesör, bu konunun tek başına bir açıklamasını yapacaktır.
TRENCH TANGO

GİRİŞ: SAVAŞ VERGİSİ DAHİL NORMAL FİYATLAR UYGULANACAKTIR

Bu çok saçmaydı. Laura kendini gülümserken buldu. Ama ilk ilanın yanında başka bir ilan vardı. *MÜZİK!!!!!!* yazıyordu.

M. FALAND
TEBRİK EDİLEN VİYOLACI, SIVI CESARET SAHİBİ, İLLÜZYONİST
TAKLİT EDİLEMEZ BACCHANALIAN EĞLENCESİ İÇİN GELİN
KENDİNİ TANIMAK İÇİN KAL, RUHU PARÇALAYAN MELODİLER
HER YERDE OLABİLİR ARA
VE BULACAKSIN

PARA KABUL EDİLMİYOR

Laura metinden Madam'a baktı. Bu tam da *Times*'ın ticaretini türden bir hicivdi, tam da erkekleri güldürecek ve kurmay subayları öfkeyle şişirecek türden bir şakaydı. Dikkatle, "Anlamıyorum," dedi.

Madam dedi ki, "Kim olduğunu sordunuz. Sanırım cevabı bu ya da alabileceğiniz tüm cevap bu."

Laura, "Onun eline ne geçebilir ki-" diye söze başladı.

Madam sertçe, "Ben bir iş kadınıyım ve bu yüzden cevabım da bir iş kadınıninki gibi olacak: Zahmetinin karşılığını alıyor, şakalar falan. Eğer daha iyi bir cevap istiyorsanız, belki de bir rahibe sormalısınız."

Laura ne cevap vereceğini bilemiyordu. Madam'ın iri kemikli yüzü son derece ciddiydi. Laura kendini mantıklı biri olarak görüyordu. Ama barın üzerindeki ayna, Pim'in yüzü ve soyulmuş yaldızlar, o sabahki uyanışın tozu aklındaydı. *Arayın ve bulun*. Evet, bulmuşlardı.

"Ayrıca," diye ekledi Madam dikkatle, "buranın canavarlar için iyi bir yer ve iyi bir yıl olduğunu düşünüyorum. Ve geri dönüp arkadaşınıza, eğer hayatına değer veriyorsa bu adamı unutması gerektiğini söylemelisiniz."

Laura kendini, "Ya yapmazsa?" diye fısıldarken buldu. "O zaman onun için üzülürüm."

- - -

Alacakaranlıktı. Laura'nın araştırmaları onu cevaplardan çok sorularla, bir şaşkınlık duygusuyla ve ürpertici bir korkuyla baş başa bırakmıştı. Bundan sonra ne yapacağını düşünmeye çalıştı. Young'la kaçan Alman esir hakkında mı konuşacaktı? Pim'i bulmaya çalışıp onu Faland'dan uzak durması için tekrar uyarmak mı? Onu eve göndermenin bir yolunu mu bulacaktı? Ama Laura'nın buna karışmaya ne hakkı vardı? Pim çocuk değildi.

Laura ayaklarını motosikleti bıraktığı yere doğru çevirdi. Rüzgâr hızla esiyor, eteğini, paltosunu ve saçındaki eşarbı yakalıyordu. Işık tuhaftı ve tahtalarla çevrili evlerin kötücül bir havası vardı, boş pencereler aşağıya bakıyordu. Düşmüş bir duvar parçasına takılıp tökezledi. Savaş burada da iz bırakmıştı.

Tekrar kafasını kaldırdığında, bir figür yolunu kesti. Geriye doğru savruldu, boğazında boğuk bir ses yükseldi. Tanıdık bir figür. Kâbuslarındaki yerinden başka bir yere taşınmıştı. On adım ötede, gün ışığı kadar netti. Kanlı ev ceket, kanlı gözler. Elini kaldırmış, parmağıyla kınamayı işaret ediyordu. "Sen gerçek değilsin," diye fısıldadı Laura. "*Sen gerçek değilsin- dur. Dur!*"

Geri geri giderken kendini bir köşede buldu ve aceleyle başka bir sokağa girdi, artık ana meydanın ışıklarına dönmekten başka bir şey düşünmüyordu. Ama neredeydi? Poperinghe sokaklarında yüzlerce kez yürümüştü. Ama şimdi döndü, tekrar döndü, kendini boş pencereler ve paramparça camlarla dolu bir labirentin içinde buldu, ana meydan görünürde yoktu.

Sonra şekil *yine* önünde durdu, aynı şekilde, gözsüz, işaret ediyordu ve Laura tekrar döndü, ciğerlerinde bıçak gibi bir acı vardı. Figür üçüncü kez belirdiğinde neredeyse koşuyordu ve Laura buna daha fazla dayanamadı. Durdu ve haykırdı: "Ne istiyorsun? Özür dilerim. Çok özür dilerim. Ölmene izin vermek istememiştim."

Ölü figürün ortadan kaybolacağını, özrünün kabul edileceğini mi düşünmüştü? Ölü figürün orada olduğunu mu düşünüyordu? Tekrar Laura'yı değil, ötede bir yeri işaret etti. Laura başını çevirdi, gölgelerde sinsi bir hareket gördüğünü sandı, tam o sırada başka bir kereste parçasının üzerine yayılarak düştü ve kafasına sert bir darbe aldı.

Başı zil çalarak ayağa kalktığı anda, figür gitmişti. Sokakta sesler vardı. Işıklar daha parlak görünüyordu. Bir asker köşeyi döndü; yoldan geçen sıradan insanlar da vardı. Belçikalılar, bakıyorlardı. Sonra daha fazla asker sokağa döndü: askeri polis. Sesleri kulaklarını tırmalıyordu: "Bu taraftan geldi. Kim o?"

Tanıdık bir ses, "Onu tanıyorum." dedi.

Biraz sonra etrafına adamlar kümелendi ve bir cep feneri gözlerini kamaştırdı. Işığın arkasında yarı görünen, yarı tanıdık bir yüz belirdi. "Neden," dedi ses, "Bayan Iven, iyi misiniz? Burada ne işiniz var? Onu gördünüz mü?"

Laura kendini toparlamaya çalışarak, "Kimi gördün?" dedi.

"Oh," dedi Young -kızarmış ve hevesli, kulakları her zamanki gibi büyük olan oydu- "kaçak Alman. Toprağa karıştığını söylüyorlar... Ama hayır, bilmiyorsunuz. Sizi üzdüğüm için özür dilerim." Young kibar ve yatıştırıcı davranıyordu. Laura onun oldukça iyi bir çocuk olduğunu, kesinlikle samimi biri olduğunu düşündü. Konuşmaya devam etti ve Laura bu önemsiz, iyi yetiştirilmiş akış için minnettardı; bu ona nefesini düzene sokmak için zaman kazandırdı: "Ne tesadüf

Burada görüşürüz! Bayan Shaw bu akşam bize geliyor, eminim biliyorsunuzdur. Onu görmek ister misiniz? Belki siz de akşam yemeğinden bir ısırik almak istersiniz?"

Laura bir şey söyleyecek kadar akli olsa bile onu geri çevirmezdi; Pim'i görmek istiyordu. Young adamlarına emir verdi ve Laura'ya kolunu uzattı. Kaçak avlamaktansa kadınlara eşlik etmeye çok daha uygundu; Laura adamlarının tahta suratlarından bunu okumuştı. Birlikte yola koyuldular ve son on dakika bir rüya gibi gelmeye başladı.

Tüm ana meydan insanlar, kamyonlar, ışıklar ve kapıları yumuşayan bahar havasına misafirperverce açık kafelerle canlıydı. Laura, Young'ın Pim'le bir kafede buluşacağını sanıyordu. Ama Young onu bunun yerine Beşinci Ordu karargâhına götürdü.

Poperinghe'nin belediye binasının içine inşa edilmişti: savaş için yeniden tasarlanmış mantıklı bir bina. Dışarıda telefon telleri dalgalanıyor, motosikletli, bisikletli ve atlı sayısız haberci oradan oraya koşturuyordu.

"Amcam akşam yemeğine ev sahipliği yapmak için ısrar etti," diye açıkladı Young. "Bayan Shaw'dan, onun cesaretinden çok etkilenmişti, bilirsiniz." Saçmalıyor muydu? Sesi bu kadar gergin çıktığına göre gerçekten aşık olmalıydı. Sonra düşündü, *bu aşk mı?* Sesi çok endişeli geliyordu.

Dikkatli bir şekilde, "Alman'ı arayışınızda başarılı oldunuz mu? Pop'ta olduğuna inanıyor musunuz?"

"I-" Young'ın dikkati dağılmış gibiydi. "Hayır, onu henüz yakalayamadık, hayır. Ama duyduk - bir rapor vardı - burada olduğundan şüpheleniyorduk - bu sadece bir zaman meselesi." Sesi sanki akli başka yerdeymiş gibi geliyordu. "Burada olmanıza çok sevindim, gerçekten Bayan Iven, sanırım arkadaşınız için büyük bir teselli olacaksınız."

Laura'nın kafası karışmıştı. Pim'in sıkıntısını biliyordu ama Pim'in talihsiz Young'a sırrını açması garip değil miydi?

Karargâha girip merdivenlerden yukarı çıktılar ve akşam yemeğinin hiç de samimi bir ilişki olmadığı ortaya çıktı; orada başka subaylar ve Laura'dan daha iyi doğmuş birkaç gönüllü hemşire vardı. Hemşirelerden üçü onu tanıyordu;

haykırışlar, anıların telaşı vardı. Laura dikkati dağılmış gibi görünmemeye çalıştı. Pim çoktan oturmuş, Gage ile konuşuyordu. İçeri girdiklerinde Young'ın gözü doğrudan ona kaydı; Pim'e sanki derinlerden çıkarılmış bir deniz kızıymış gibi baktı.

Pim Laura'ya baktı. Bir an için Pim'in onu görmekten hoşnut olup olmadığını merak etti. Yüz ifadesi tuhaflaştı. Ama sonra gülümsedi, ayağa kalktı ve elini uzatarak yanına koştu. "Laura! Saatler önce Couthove'a döndüğünü sanıyordum, canım; seni gördüğüme çok sevindim."

Gage niyetli bir ifadeyle Pim'e bakıyordu. O da mı ona aşıkı? Ama orada da bir huzursuzluk sezdiğini düşündü. Laura anlamamıştı. Young, "İşte size bir sürpriz Bayan Shaw. Arkadaşınızı sokaktan geçerken buldum -ne tesadüf-onu gördüğünüze sevineceğinizi biliyordum."

"Gerçekten de öyleyim," dedi Pim gülümseyerek.

Bir kadeh şarap geldi ve Laura minnetle yudumladı. şarap, estaminetlerde satılan tek franklık çeşitlerin üzerinde sağlam bir adımdı.

"Çok güzel bir gün geçirdim," diyordu Pim. "Ata bindik, sonra teğmen bana tabanca kullanmayı gösterdi, çok korkmuştum ama gerçekten çok kolaydı. Ve başka haberler de var - General Gage Mary'ye büyük bir iltifat edecek."

Laura, Gage'in iltifatıyla pek ilgilenmedi. *Faland'ın otelini bulmaya çalıştın mı?* Laura şirkette soramazdı. *Gidecek misin?*

O anda sormadığı için Laura yudumlar arasında iltifatın yüksek olduğunu anladı: Belçika kraliçesinden başkası olmayan Elizabeth, hemşire üniforması giyip fotoğrafçılar eşliğinde bir hastaneyi ziyaret etmeyi umuyordu. Pim, Couthove'u önermişti. Muhtemelen, diye düşündü Laura alaycı bir tavırla, çünkü harabe bir balo salonundaki koğuşun güzel atmosferi fotoğraflar için çekici bir fon oluşturuyordu. Yakındaki Mendinghem'in baraka ve çadırlarında kesinlikle pitoresk bir şey yoktu.

Gage gülümsüyordu. Kaçabilirse kraliçeye eşlik edecekti. Çok sevinecekti. Büyülenmiş. Pim'e ödeme yapmaya devam etti ve

Laura ve Couthove, iyi ifade edilmiş iltifatların göz kamaştırıcı bir dizisi. Neden bu kadar rahatsız görünüyordu?

Laura kraliçenin ziyaretinin iyi bir fikir olduğunu düşünmüyordu. Kraliyet ziyareti hastanenin rutininin altüst olması anlamına geliyordu. Ovalama, çamaşır yıkama, erkekleri kırıksız çarşafıara sokma ve onlara hareket etmemelerini, inlememelerini ve mümkünse kanamamalarını, korkunç görünmemelerini ve kokmamalarını emretme anlamına geliyordu. "Eminim Mary çok sevinecektir," dedi Laura. Bardağını yeniden doldurdu. Mary çok sevinecekti. Evcil bir gazeteciyi davet edecek ve tüm etkinliği insanlardan daha fazla bağış koparmak için kullanacaktı.

Pim sanki anlamış gibi Laura'nın koluna rahatlatıcı bir şekilde dokundu.

Akşam yemeği servis edildi. Lüks değildi ama tavuk vardı, tereyağı vardı, yumurta vardı. Laura'nın şarabı uzaktaki bir patlamanın etkisiyle titriyordu. Onlar yiyip içerken ve konuşurken daha yukarıda neler olduğunu hayal etmemeye çalıştı. Pim'in omurgasında, yüzünde, bardağın üzerindeki elinde gerginlik vardı. Ama yine de hem Gage'i hem de Young'ı büyülüyor, gülümsüyor, dinliyordu. Akşam ılıktı; uzun ön pencere açıktı. Konuşmada bir durgunluk vardı. Kısa süren sessizlikte Laura aşağıdaki sokaktan gelen erkek seslerini ve şamatalı kahkahaları duydu.

Tek bir kemanın melodisi gecenin içinden yalnız ve ısrarcı bir şekilde süzülüyordu.

Laura neredeyse şarabını döküyordu; Pim hiç tereddüt etmeden sandalyesini geriye itti, tam da Gage'in iyi anlattığı bir anekdotun ortasında. Pencereye doğru aceleyle koştu ve Gage'in kekelemesine izin verdi. Laura belli belirsiz bahanelerle kendini toparladı ve aceleyle onu takip etti.

Sokakta kemancı yoktu ama çok sayıda erkek vardı. Normalden fazla mı? Müzik onların arasında parlayan bir ses ipliği gibi dolanıyordu.

Pim kıpırdamadan durdu.

Müzik değişti. Tellerden yüksek, korkunç bir ses yükseldi ve ışıkların ulaşamayacağı bir yerde Laura cam kırılma sesi duydu. Yanında, Pim kaskatı kesilmişti.

Bir ses "Dur!" diye bağırırken bir adam meydanda koşmaya başladı. Bir cam sesi daha duyuldu. Meydanda itişip kakışan bir kalabalık oluşmuştu.

Gülüyorlar, bir şeyler kırıyorlardı. Laura bir adamın yüzünde gözyaşlarının parıltısını gördüğünü sandı. Islıklar, böğürmeler, düzeni yeniden kurmaya çalışanlardan geliyordu ama nafile. Bütün sahne kaosa dönüşmüştü. Laura artık kemanı duyamıyordu ama önemli değildi, bir şekilde melodi kargaşa sesleri arasında hâlâ yankılanıyordu. Sanki keman zihinlerine deliliği üflemişti ya da belki de sadece bazı adamlar kızarmış tavuk yerken diğerlerinin öldüğünü, savaşın yüklerinin eşit olmadığını ve hep öyle olduğunu hatırlatıyordu. Birisi Laura ve Pim'i pencereden uzaklaştırmaya çalışıyordu.

Ve sonra Laura kül rengi saçları olan bir baş gördü ya da gördüğünü sandı, sivil bir takım elbise içinde ince omuzlar, bir parıltıya yakalandı, sonra karanlığın içinde kayboldu.

Pim aniden yanından uzaklaşmış, meraklı memurların arasından sıyrılarak merdivenlerden aşağı koşmaya başlamıştı. Laura onu takip etmek için dönüyordu ki duraksadı. Dışarıda, meydanda, gözleri görmeyen hayaleti duruyordu, yüzü yukarı dönüktü, kızıl çukurlar Laura'ya kilitlenmişti.

Laura küfretti. Kendine mi, hayaletine mi, yoksa Pim'e mi, bilmiyordu. Sonra koşmaya başladı. Aşağıda biri ona sesleniyordu.

Young'dı. Laura merdivenlerin dibinde ona katıldı. "Bayan Iven, siz burada kalmalısınız, ben gidip onu getireceğim, sakinleşmelisiniz," dedi.

Pim dışarı çıkmıştı o zaman. Laura kapıya doğru döndü. Arkasındaki Young itiraz etti ama Madam'ın uyarısı Laura'nın zihninde netti. Kargaşanın içine doğru ilerledi. Young onu takip etti mi? Görmedi. Üç adım attı ve bir hata yaptığını, kalabalığı hafife aldığını, kendi gücünü abarttığını anladı. Kalabalık şimdi bir akıntı gibiydi, gürültüsü kayaların üzerindeki su gibiydi. Gürültünün içinde bir yerlerde, hâlâ Faland'ın müziğinin yankısını duyar gibiydi. Laura'nın gözleri alışmaya çalışıyordu. Şiddetle parlak olan ışık havuzları yerini kalın gölgelere bıraktı. Bir adam onu yana doğru savurdu ama Laura sarsıntıyı hissetmedi bile, zihni adrenaline doluydu.

Ve sonra annesinin kanlar içindeki hayaleti tam önündeydi. Akıl sağlığı için korkarak bir çılgılık attı. Yoksa affedilmeyi mi umuyordu? Yine işaret parmağından başka bir şey yoktu. Parmağın çizgisini takip eden Laura, ne Pim'i ne Faland'ı ne de Freddie'yi gördü; bir adam, bir yabancı, kapı aralığına çömelmiş, ürkütücü mavi gözleriyle çılgınlığı izliyordu.

Sonra bacağı ona ihanet etti. Kıvrıldı, kasıldı ve Laura düştü ve bir an için yüzlerce dikkatsiz botun altında ezildi, yağlı toz içinde yuvarlandı.

Ve sonra bir omuz oradaydı, bir vücut, boşluk yaratıyordu. Tanımadığı bir el uzandı ve onu yakaladı, nefes nefese ayağı kaldırdı, bir kapı aralığının sığ sığınağına geri çekti. Bir ses, "İyi misin?" dedi.

Dudağı yarılmış ve kanıyordu. Vücudunun her yeri yara bere içindeydi. Işık kurtarıcısının arkasındaydı. "Teşekkür ," dedi nefes nefese ve sonra sustu. İri kemikli bir yüzü vardı, kum gibi sakalları vardı, saçları kum ıslanmış gibi bir ton daha koyuydu. İri çerçevesi bir adamdı, zayıflamıştı. Yüzü soğukkanlı, ifadesi dikkatliydi.

Paltosunun kolu boştu.

Kate'in ve Young'ın sözleri zihninde yer kapmak için itişip kakışıyordu: *Bir Alman casusu kaçmış. Kardeşinle ilgili haberler getirdi. Freddie'nin öldüğünü düşünmüyordu. Ona inandım. Ona inandım.*

Burada, Poperinghe sokaklarında, İngiliz Ordusu'nun yarısı sokaklarda çılğınca koştururken, yüz­süzce yürüyor olamazdı. Ve yine de... Laura'nın işaret parmağının ne anlama geldiğini düşünecek zamanı yoktu. "Burada kalsanız iyi olur, bayan," diyor ve gitmek için dönüyordu. Laura onun boş kolunu yakaladı.

"Senin adın Winter mı?"

Mavi gözleri alarmla doldu. Kendini kurtardı. Aceleyle konuştu: "Adım Laura Iven. Château Couthove'da hemşireyim."

Sustu. Gözleri onunkilere kilitlendi.

"Kardeşimi arıyorum" dedi.

İri yarı bir askeri polis müfrezesi, ellerinde sopalar, bağırarak meydandan geçiyordu. Onu görmüşler miydi? Görmüş olabilirlerdi. Hayatını kurtarmak için onların görüş alanına girmiş, ezilmişti. Sormaya cesaret edebilir miydi? Sormaktan kendini alıkoyabilir miydi? "Winter," dedi. "Kardeşimi tanıyor muydun?" Ve sonra, tehlikeli soru: "Kardeşim hayatta mı?"

Askeri polis yaklaşıyordu. Konuşacakmış gibi ağzını açtı, gözlerini sağa çevirdi, kendini kurtardı ve kalabalığın içinde kayboldu.

OceanofPDF.com

• • • • •

NİSAN 1918

Generalin arabasıyla Couthove'a geri götürülmeleri teklif edildi ve kabul ettiler. Pim'in kaşlarının arasında diş ipi kadar ince, düşünceli bir çizgi vardı ve Laura'ya karşı son derece ilgiliydi. Araba sipariş edildi ve Mary'nin motosikletiyle takip etmesi için bir adam görevlendirildi. Laura'nın söylemek istediği on binlerce şey vardı ama hiçbirini şoförlerinin yanında söyleyemezdi. Böylece Couthove'a giden yol boyunca aralarında sessizlik hüküm sürdü.

- - -

Jones onları kapıda karşıladı, Laura'nın yüzüne bir kez baktı ve ifadesi karardı. "Kendi başının çaresine bakabileceğini söyledi."

Couthove'a dönüş yolunda Laura'nın daha önce fark etmediği çok sayıda çürüğü vardı ve hiç de hoş bir ruh hali içinde değildi. "Yıkanıp dinlenmenin iyileştiremeyeceği bir şey yok." Pim çoktan "İyi akşamlar" diye mırıldanmış ve üst katta kaybolmuştu. Laura onu takip etmek istedi.

"Iven," dedi Jones.

"Doktor," dedi, omuzları kaskatı kesilmişti. "İstemiyorum-"

Sabırsız bir ses çıkardı. "Size bakmama izin vererseniz, tek bir kınayıcı söz söylemeyeceğim. Dört günlük bir bombardıman geçirmiş gibi görünüyorsun. Dudağınıza ne oldu?"

"Yemekte bir aksilik oldu."

"Bir aksilik olmuş." Sterilizasyon odasına döndü, sonra aynı hızla geri döndü. "İçeride kart oynayan üç hasta bakıcı var, yukarı gelir misiniz? Yanınızda bir kadın olmasını isterseniz Shaw'ı geri çağırabilirim." Bunu söylerken rahatsız görünüyordu, sonra kendi rahatsızlığından dolayı sabırsızlandı.

Belki de bu yüzden kuru bir sesle, "Sanırım aslanın inine girmeye cesaret edeceğim. Ama bu gece azarlanmaya dayanamam."

Rahatlamış görünüyordu. "Ne kadar istesem de yapmayacağım. Şimdi düşmeden önce yukarı gel."

- - -

Jones'un Laura ve Pim'den daha iyi bir odası vardı; savaştan önce şatonun uygun yatak odalarından biriydi, ancak Jones'un sade karyolası ve sandığından başka bir şey içermiyordu, yanında eski moda bir yazı kutusu ve bir kitap duruyordu. Pencere ılık bahar gecesine açıktı.

Işığı açarken sırtı Laura'ya dönüktü ve Laura, "Deli olduğumu mu düşünüyorsun?" dedi.

Arkasını döndü. Yüzünde temkinli bir ifade vardı. "Hayır, Iven."

Pencerenin önündeydi ve ufuktaki savaş ışıklarına bakıyordu. "Tıbbi görüşün bu mu?"

Onun adımlarının odayı geçtiğini duydu, omzunda hissetti. "Burnunu sokmayacağına söz veren bir adam için çok çabalıyorsun, Iven. Ama evet, öyle. Elbisen daha iyi günler görmüş olsa da aklın yerinde. Işığa gel."

Kendine baktı. Yırtıklar, lekeler ve toz gördü. Jones dirseğini tuttu. Dikkatli ve nötr bir sesle, "Biri seni tekmelemiş. Şurada bir bot izi var."

Laura, "Bu bir kazaydı," dedi.

"Öyle miydi?" Yüzü sertti ama sormadı. Avucunu parmak izine bastırdı ve kadın kendine rağmen irkildi. "Kaburgalarında ağrı yok mu?"

"Sadece çürükler," dedi Laura. Neden gelmişti ki? Kendini çok iyi kontrol edebilirdi. Neden bunu, onun odasına gelmeyi, yatağının yanında durmayı kabul etmişti? Kendi savunmasızlığını hissetti. Jones çok dikkatli bir şekilde çenesini avucunun içine aldı ve ışığa doğru çevirdi. Çenesindeki çürüğe ve gözünün etrafındaki başka bir çürüğe dokundu. Nazikçe palpe etti. "Dişlerinde sallanma var mı?"

Başını iki yana salladı. Erkekler Laura orduya katıldığından beri acı, korku ve yalnızlık içinde ona sarılmışlardı. Buna karşı profesyonel bir savunma cephaneliği vardı. Ama hiç zırhı olmadığını aniden fark etti, adamın hassas, iddiasız parmaklarına ve gözlerindeki endişeye karşı. Kendi kırılganlığından korkarak geri çekildi.

"Iven?" dedi Jones, kadın geri . "Özür dilerim,
Doktor," dedi. "Ben ." "Sana bir merhem
getirebilirim-"
Kaçtı.

- - -

Laura doğruca üst kata çıktı ve neyse ki Jones onu takip etmedi. Pim'in çoktan uyumuş olması için dua etti, böylece Laura duygularını yastığına sessizce teslim edebilir ve yarın daha sakin kalkabilirdi.

Ama Pim yatakta değildi. Küçük masalarında oturmuş, önünde bir fener yanıyor, defterini karıştırıyordu. Arkasını dönmediğinde

Laura geldi.

Laura botlarını çıkarmak için karyolasına oturdu. Pim defterini kapattı ve döndü. "Daha önce sormaya cesaret edememiştim, Freddie'den haber aldın mı?"

"Evet," dedi Laura.

Pim'in sessizliği beklenti içindeydi.

Pim'e ne söyleyebilirdi ki? Kate White'ın tüm mantığa rağmen Laura'nın kayıp kardeşini aramak için kaçtığına inandığı bir kaçakla konuştuğunu değil. Kendisi de ne düşüneceğini bilemiyordu. "Komutanı sırtta öldüğünü söyledi."

Pim'in gözleri sempati ile doldu.

Laura nemli çorabını açarken eliyle karıştırdı. "Pim, ?"

"Ben mi? Oh, ama Laura..." Laura'yla göz göze geldi ve isteksizce, "Ben iyiyim. Oldukça iyiyim. Yemek güzel değil miydi?"

"Faland'ı aramaya mı çıktın?"

Pim utanarak başını salladı. "Benim aptallığımdı. Onu bulamadım."

"Sen ve Young bugün onun otelini aramaya gittiniz mi?"

"Oh-hayır. Seni dinledim ve mantıklı buldum. Onu aramak için sağa sola savrulmanın bir anlamı yok. Ve tabii ki Faland bulunmak istemiyor gibi görünüyor. Aramaktan bıktım."

Laura rahatlamış bir halde elbisesini çıkarmak için ayağa kalktı. "Bu muhtemelen en iyisi. Çok zayıflamışsın. Mary seni çok çalıştırıyor."

"Senden daha sert değil." Pim'in ağzı, iyi kızlara çocukluklarında öğretilen o gizleyici gülümsemeye bürünmüştü. "Bu kadar çok mektup yazdığım için memnunum. Umarım insanları rahatlatıyordur. Ben de bir mektup almak isterdim. Halifax'tan. Jimmy ile birlikte olan birinden. Ve bir eskiz. Bunun hakkında ne düşünüyorsun? Bu sabah yaptım. Mila için." Tekrar defterine uzandı, birkaç sayfayı çevirdi ve gün batımıyla desteklenmiş gevşek bir mezar çizimi çıkardı. Pim'in çizdiği mezar taşı, Mila'nın aldığı beyaz tahta haçtan çok daha güzel görünüyordu ve çiçeklerin hayali yuvarlanması çok hoştu. Eğer kim olduğunu öğrenirlerse, annesini kesinlikle rahatlatacaktı.

"Bu çok güzel," dedi Laura. "Ama dinlenmelisin."

Pim, "Ben iyiyim, gerçekten." dedi. Tereddüt etti. "Laura, yorgun olduğunu biliyorum. Ama benim için bir şey yapar mısın?"

"Eğer yapabilirsem."

Pim kelimelerle cevap vermedi ama uzanıp saçlarını açmaya başladı. Saçları hâlâ akşam yemeğinden kalma örgülüydü. Bölüm bölüm indirdi. Ahşap döşemeli tavan arasına döküldüğünde özellikle hoş, dokunaklı görünüyordu. Pim parmaklarını saç derisinden kalçalarına kadar gezdirdi. "Dün yıkadım. Hava soğuktu, bu yüzden kuruması çok uzun sürdü. Ayaklarını hissettiğimi hayal edip duruyorum -küçük bit ayaklarını-" Çantasını karıştırıp makasını çıkarırken Pim'in elleri titriyordu. Oda, aşağıdaki koğuşların bitmek bilmeyen gece hışırtılarını duyabilecek kadar sessizdi.

"Pim," dedi Laura. "Neden şimdi? sadece bit değil, değil mi?"

Pim gözlerini kaçırdı ve "General yemekte çok etkileyiciydi. Çok *medeniydi*. Ama ben onun için güzel olmak istemedim. Ya da herhangi biri için. Biliyor musun, sokaktaki koşan, bağırان ve bir şeyleri kıran adamlara daha çok sempati duydum. Bazen ben de çığlık atmak istiyorum."

Laura makası aldı.

Temiz altın, onun ve Pim'in elbisesinin üzerine ışık gibi düştü. Laura neredeyse ondan bir tutam altın isteyecekti, aptal bir şövalye ya da saçlarını yas bantları şeklinde örten düşkün bir Viktorya dönemi teyzesi gibi. Ama dilini ısırđı ve işini sessizce bitirdi. Sonra aklına gelen tek şeyi yaptı. Makası bir kenara bıraktı ve kollarını Pim'in omuzlarına doladı. Pim ağlamadı ama yüzünü beceriksizce Laura'nın dirseğinin kıvrımına gömdü. Laura lambayı söndürene kadar, orada birlikte oturdular, yorgun bir şekilde, tenlerinin sıcaklığı birbirine kanıyordu, Armageddon'dan daha eski bir içgüdüydü bu.

TO LOSE THEE WERE TO LOSE MYSELF

.....

FALAND'IN OTELİ, BİLİNMEYEN YERLER, FLANDRE, BELÇİKA 1917-1918
KIŞI-BAHARI

FREDDIE hâlâ FALAND'a korugandan söz etmemişti. Bazen bunun sadece anlamsız bir meydan okuma olduğunu, Faland'a istediğini vermediğini düşünüyordu. Bazen de Kış'ı unutmaya dayanamayacağını düşünüyordu.

Gözler.

O da bilmiyordu. Ama hap kutusu hakkında konuşmadı.

Faland ona karanlığı aydınlatması için başka bir mum vermedi ve Freddie çığlık atarak uyandığında da gelmedi. Freddie gündüzleri her fısıltıda ürpererek boş otelde dolaşmaya başladı. Bazen köşelerde bekleyen ölü adamlarla göz göze geliyordu.

Şarap dilinde ekşimişti, sanki mantarlıydı ve ayna bile, ona bir delinin çaresizliğiyle bakmasına rağmen, yavan görünmeye başlamıştı. Laura'nın yüzüne bakıyor ve şöyle düşünüyordu: *Bana asla böyle gülümsemezdi, bana ne halt ettiğimi sorardı.*

Winter da gülümsemezdi. Bana bir görevim olduğunu söylerdi. Gerçek insanlar zordu, seni incitirlerdi ve seni terk ederlerdi ve hiçbir ayna...

Ve hala Faland hikayeleri anlatıyordu. Başka hikayeler. Ama hepsi çok belirsizleşmişti. Bazen el yordamıyla kelimeleri arar, olayların sırasını bulmaya çalışırdı,

Konuşurken sanki ruhu yıkılmaya başlayan bir duvarmış gibi titriyordu. Neredeyse Faland'a keman çalması için yalvaracaktı, ona unuttuğu benliğini hatırlatması için. Ama Faland'ın canlandıracağı kişiden korkuyordu, onu tanımayacağından ya da belki de çok iyi tanıyacağından korkuyordu. Bu yüzden kelimeleri ısırarak geri aldı.

Bazen otel koridorlarında yürürken Freddie kendi kendine dışarı açılan kapıyı bulmaya çalıştığını söylüyordu ama bulamıyordu. Gerçekten deneyecek kadar umudu kalmamıştı. Tüm kapıları kilitliydi ve otel onun tüm dünyasıydı.

Sonunda, her uyuduğunda çığlık atarak uyandı.

Ama hala gitmesine izin vermiyordu.

"Söyle bana," dedi Faland, gözlerinde hâlâ açgözlülük vardı, sesi Freddie'nin ağlamak istemesine neden olacak kadar yumuşaktı. "Ve huzur içinde ol. Senin için böyle bir müzik yapacağım, Iven."

Eninde sonunda teslim olacaktı. Zihni iflas ediyordu. Bunu biliyordu ve Faland da biliyordu. *Ona şimdi söyle, diye düşündü. Boş bir enkaz olana kadar bekleme.*

Faland ondaki değişikliği hissetmiş gibiydi. Çakmak gözleri parlıyordu.

Ama sonra, korkunç bir saat ile bir sonraki saat arasında, tamamen işaretlenmemiş bir zaman aralığında, otele üç kadın girdi ve bunlardan biri kız kardeşiydi.

Solgun, kirli ve sırılsıklamdı. Brandhoek'ta çamurda yaralı bir şekilde ölmüş olabileceğini hayal ettiği gibi görünüyordu, saçları boynuna yapışmış, ellerindeki yara izleri belirginleşmişti. Belki de boğulan adam gibi o da bir hayaletti.

Ve sonra yüreği garip bir şekilde titreyerek düşündü, bir hayalet onun hayattayken görüldüğü gibi görünür müydü? Islanmaya sinirlenmiş, yüzünde şüpheci bir ifade, Faland'ın kemanını bitirip hepsini şarapla doldurmasını izlerken? Aynadaki görüntüyü belirsiz bir taslağa, sfumato'ya indirgeyecek kadar acı verici bir şekilde gerçek olabilir miydi?

Bir hayalet, yok olan tüm anılarını bu kadar acıtır mıydı?

Sonra Freddie Faland'ın yüzünü gördü ve kıpırdamadan durdu. Çünkü Faland'ın kızgın, hatta şaşkın olduğuna yemin edebilirdi.

Gülümseyerek odayı geçti ve sonra bir düşünce dokuzuncu bir dalga gibi zihnindeki bulanıklığı dağıttı: *Bu benim kız kardeşim, otelde ve yaşıyor.*

Öne doğru atıldı. Ama Faland ona bir bakış attı ve düşüncesi parçalara ayrıldı *Bu gerçekten o mu? Bu o olamaz. Ve o olsa bile, neden beni istesin ki? Ben artık Freddie değilim. Çok fazla şey unuttum, çok fazla değiştim. Ben hiç kimse değilim.*

Ellerini kenetleyerek Faland'ın onlara şarap getirdiğini gördü. Diğer kadınlardan birinin, güzel olanın aynaya gittiğini gördü. Çığlığını duydu. Ayna erkekleri ağlatırdı, ama çığlık? Freddie kadının yansımasında kan gibi kırmızı bir hareketlilik gördü.

Kız kardeşi ayaktaydı, yüzü endişe doluydu. Odayı geçerken topallıyordu. Neden topallıyordu? Ona doğru hareket ettiğinin farkında bile değildi. Kör içgüdü, Faland'ın içinde beslediği ilgisizlikten bile daha derindi. Bu Laura'ydı ve ona ihtiyacı vardı.

Sonra Laura'nın onu gördüğünü gördü. Şok, korku ve zevk alamayacak kadar acı veren bir şeyle, Laura'nın aynaya baktığını ve ona geri baktığını fark etti. Camdan onu görebiliyordu. Başka tarafa bakamadı. Bakışları kilitlendi ve Laura'nın döndüğünü yarı görür gibi oldu, ağladığını duydu, canlı sesi *"Freddie!"* diye sesleniyordu.

Ben de aynı olmalıyım, çünkü o beni tanıyor. Faland tanımıyor. O sadece parçaları biliyor. Ona doğru itti. Sonra kalabalık aralarına girdi. Tereddüt edecek, düşünecek zamanı vardı. *O mu? Şimdi kimsin sen, Wilfred Iven?* Eskiden kim olduğuna dair anılar zihninin yarı yıkık binasında dalgalanıyordu. Aralarında kaybolan her şeyi bilmiyordu bile. Kol ve bacakları güçsüzdü; çok mu içmişti? Faland'ın kız kardeşinin yanında durduğunu, ellerini omuzlarına kenetlediğini gördüğünü sandı. Bir uyarı çığlığı atmaya çalıştığında, hiç ses gelmedi. Kalabalık çok yoğundu. Kız neredeydi? Şimdi Faland'ın güzel kadınla yüz yüze durduğunu gördü. Altın rengi saçları onunkinden birkaç ton daha koyuydu. Kadın başını sallıyordu.

Faland'ın dudakları kıpırdadı. Gülümsüyordu. "Hayır mı?" dedi.

Kadının yüzündeki ifadenin öfke mi yoksa dehşet mi olduğunu anlayamadı. Faland'ınkinde ise kutsal olmayan bir zevk. Laura neredeydi? Onun adını söylemeye çalışıyordu.

Sonra dünya dağıldı ve yine kendi yatağında, mide bulandırıcı bir baş ağrısıyla sarsılarak uyandı. Nefes nefese yattı, gözleri sımsıkı kapalıydı, daha önce pek çok kez yaptığı gibi çılgınca neyin gerçek olduğunu ve zihninin çorak topraklarında neyi çoktan kaybettiğini anlamaya çalışıyordu.

OceanofPDF.com

WHAT HATH NIGHT TO DO WITH SLEEP?

.....

CHÂTEAU COUTHOVE, FLANDRE, BELÇİKA
NİSAN 1918

LAURA'NIN UYUYAN ZİHNİ, tam aşağıda bir zil çalmaya başladığında uzaktaki ateşin temposunun arttığını fark etti ve tam olarak uyanamadan yataktan çıktı. "Kalk Pim," dedi, çoktan giyinmek. "Her çift eli isteyecekler."

Pim'in gözlerinin altında mor lekeler vardı ve yeni kırpılmış saçları karahindiba tüyleri gibi başının etrafında toplanmıştı. Ayağa doğru yuvarlandı. Laura endişeyle onu yan gözle izledi. Pim ıkınma sırasında hiç hastane koğuşu görmemişti. Olacaklara karşı hazırlıksızdı.

Aceleyle aşağı indiklerinde hastaneyi bir kargaşa içinde buldular: Jones ameliyathanede neşterlerini hazırlıyordu; Mary ise telaşlı ve istekliydi. Hızla yanlarından geçerken, "Şimdilik triyaj yap, Iven, Shaw da seninle kalsın," diye seslendi.

Ambulanslar çoktan yolu süpürmeye başlamıştı. Dışarıya baktıklarında hastabakıcıların kirli battaniyelere sarılmış adamları çıkardıklarını gördüler. Laura ve Pim araba evine gittiler. Görevliler onları içeri taşıyıp yere yatırdılar ve Laura birden düşünemeyecek kadar meşgul oldu.

Zaman, her biri zihnine keskin bir şekilde kazınmış bir dizi görüntüye indirgenmişti: Kalçası yarılmış olmasına rağmen sırttan bir adam; yaşayacağını ve bunun karşılığında eve dönüş bileti alacağını biliyordu. Gri-beyaz bir adam, kafası orantısız. Hasta üstüne hasta. Mary hastabakıcıları sedyeleriyle birlikte yönlendirdi, böylece her sıradaki adamlar ara vermeden birbirine değişiyordu.

"-Buraya koy."

"Hayır, ayağı kurtaramayız-"

"Su, Tanrı aşkına, Rahibe," dedi yerdeki bir adam.

Yırtık botlar sedyelerin yanında yığınlar halinde duruyordu. Görevliler, sarı çivili ayakları yıkamak için sabunlu su dolu kovalarla yanlarından geçiyordu. Laura adamdan adama geçiyor, muayene ediyor, rahatlatıyor, kimin acil ameliyata ihtiyacı olduğuna ve kimin bekleyebileceğine karar veriyordu. "Burada!" diye seslendi. "Bir akciğer, burada, kanıyor." Adam kaldırılıp götürüldü.

Bir ses, acil: "Abla, abla, ne yapacağım? Bunun beyni bandajla birlikte çıktı. Bir kovaya koydum."

Adama morfin verdi. "Ama Laura, bu çok fazla değil mi?" diye fısıldadı Pim. Laura cevap vermedi ve Pim sessizliğe gömüldü. Hastanın nefesi titreyerek kesildi.

Bir noktada, ellerinin üzerinde olduğunu ve sert bir sesin konuştuğunu fark etti. "Doktor," dedi.

Jones, "Iven, eğer bir aynaya bakıp kendi yüzünü görseydin..." dedi.

"Sınırım biliyorum." dedi.

"Aklınıza geldi mi," dedi Jones, "belki de doyurucu bir pnömoni turundan sonra limitiniz azaldı-" Bitirmedi. Üç ses onu, diğerleri de Laura'yı çağırıyordu. "Iven, eğer bayılırsan, sana söylemişim diye böbürlenmeme neden olacaksın."

Uzaklaştı.

Şafak sökmek üzereydi. Akın biraz yavaşlamıştı. Akın başlayalı kaç saat olmuştu? Laura sırtında giderek artan ağrıyı hafifletmek için durakladı ve tam o sırada dışarıda bir yerden Pim'in çığlığını duydu. Sırtını unutarak sese doğru koştu. Daha önce de hastaların canileştiğini görmüştü, savaş zihinlerinde şeyden daha gerçektir. Çığlık Pim'den gelmişti.

Araba evi ile şato arasında bir yerde. Laura çimenlerle kaplı yolda durdu, arıyordu.

Lekeli üniformasına bir an baktı ve işte Pim, sendeleyerek binanın gölgesinde bir adamı tutuyordu. Laura koştu, adam düşmeden önce kolunu altına almayı başardı.

Laura ve Pim onu aralarına yatırdıklarında, onun sert yüzünü gördü.

Mavi gözlerini.

Yaralıydı. Sabit bir şekilde ona bakıyordu.

"Laura, ben Jimmy sandım," diye soluk soluğa konuşuyordu Pim. "Yani, saçını gördüm-o-"

Laura'nın cevap verecek zamanı yoktu. Elleri Winter'ın vücudunda uçuşuyor, giysilerindeki kanın kaynağını arıyordu. Adam rutubetliydi. Sol tarafında küçük kalibreli bir kurşun deliği buldu. Belki de bağırsağı delmemişti. Yine de karaciğerini delmişti ve bir süredir kanaması vardı. Nabızı pamuk ipliğine bağlıydı; başlangıçta güçlü olduğunu sanmıyordu. Açık gözleri hâlâ onun yüzüne sabitlenmişti.

Ne yapacağına karar vermek için bir saniyesi vardı.

"Pim, Jones'u getir. Onu *hemen* getir. Sadece Jones'u; başka kimseyi değil. Tamam mı?"

Pim, Laura'nın yüzüne bir kez baktı ve koşarak uzaklaştı, ayakları çimenlerle kaplı çakılların üzerinde hızla ilerliyordu.

"Laura Iven," dedi yerdeki adam. Adamın gözleri kadının yüzünü aradı. "Laura."

"Ben Laura," diye fısıldadı. "Laura Iven ve Wilfred de benim kardeşim."

Winter kısa süreli bir şaşkınlıkla baktı. "Ben nasıl buradayım?" Gözleri yarı kapalıydı.

"Bilmiyorum. Yaralısın," dedi Laura.

Alman fısıldadı, "Onu dün gördüm. Wilfred." Kalbi büyük bir hızla çarptı. "Nerede?"

Winter cevap vermedi. Bilincini kaybetmemek için mücadele ediyor gibi görünüyordu, tıpkı bir gemi kazasında bir sonraki dalgaya hazırlanan bir adam gibi. Laura daha yakına eğildi. "Şu anda nerede olduğunu biliyor musun?"

Winter konuşmadan Laura arkasında Pim'in sesini duydu: "İşte burada, Doktor, sanırım durumu çok kötü."

Jones'un sesi yorgunluktan her zamankinden daha keskin bir şekilde cevap veriyordu: "Çitlerin arasında yığılmış ne yapıyor, mantıklı bir adam gibi içeri gelemeyen mi?" Sonra Laura'nın yanında dizlerinin üzerine çökmüş, Pim'e tutması için bir cep feneri uzatıyordu. "Söyle bana, Iven," dedi.

"Bir kurşun. Karaciğer sanırım," dedi Laura, düşüncelerini toparlamaya çalışarak. "Ve o..." Ama Jones durmuştu, yorgun yüzündeki şaşkınlık, puslu mavi gözleri ve kumral saçları dikkatle . Muhtemelen üniformasındaki düzensizliği ve kesinlikle iyileşmiş kütüğü. Jones aptal değildi. Ele avuca sığmayan Alman'ın hikâyesini duymuştu.

Winter, Jones'un kuşkulu bakışları karşısında küçülür gibi oldu; sanki ayakta durabilir, sıvışabilir, kaostan içinde kendini yeniden gizleyebilirdi. Ama gücünün sonuna gelmişti. "Her şey yolunda," dedi Laura, her ne kadar öyle olduğundan emin olmasa da.

"Yardım almadan kaçamayacak," dedi Winter ona aniden, sanki yapabiliyorken konuşmaya ve tüm duyanları lanetlemeye karar vermiş gibi. Bileğini kemikli bir eliyle yakaladı. "Ona yardım etmek zorundasın."

Laura, Jones ve Pim'e aldırmadan yakınına çömeldi. "*Nerede o?*"

"O-" diye denedi Winter. "Kayboldu-" Belki de yorgunluktan İngilizcesi zayıflıyordu, çünkü tek bir kelime söyledi, mavi gözleri yanıyordu. "Faland," dedi. Sonra da bayıldı.

Laura, Pim'in küçük nefes alışını duydu. Ellerindeki ışık dalgalandı.

"Tanrım," dedi Jones sert bir sesle. "Young bir Alman. Tek kol, paçavralar, aksan.

Onun burada ne işi var?"

Laura, gözleri Winter'ın durgun yüzünde, "Buraya Freddie'nin hayatta olduğunu söylemeye geldi," diye fısıldadı. *Faland ile, Faland ile. Onu gördüğümde -görmüş olmalıyım-*

Ama Freddie, sana ne oldu? Neden bana gelmedin?

Ve sonra biliyordu, değil mi? Kemanı olan o piç. Biliyordu.

Yalan söyledi.

Düşünceleri kekeleyerek durdu. Jones ona doğru dönmüştü. "Dedi- ve sen ona *inandın* mı? Iven, sadece gelen ilk şeyi söylüyordu. Senin sempatinle oynuyordu."

"Kardeşimin adını biliyordu," dedi Laura. Gözlerini Winter'a dikmişti. Pim de öyle, yüzü bomboştu.

Jones, "Bunu öğrenebilirdi. Eğer onu kurtarırsam, onun için gelecekler. Onu sorgularlar ve asarlar."

Laura başını salladı, aynı fikirde değildi. Ama "Onun ne bildiğini bilmem gerek" dedi.

"Kardeşin öldü," dedi Jones. Kadın sadece ona baktı.

Jones neredeyse yalvarırcasına, "Bana ona neden inandığını söyle. Gerçek bir neden söyle. Iven-bana bir şey söyle."

Laura dedi ki, "Bir arkadaşım söyledi, güvendiğim biri. Bu adam savaş alanından Freddie'nin eşyalarıyla çıkmış. Onun bildiklerini ben de bilmeliyim Jones, bilmek *zorundayım*."

Jones bir elini sakallı yüzünde gezdirdi. Kadının neden daha önce bu konuda bir şey söylemediğini sormadı. "Iven, bunun sonu iyi bitmeyecek."

Laura bunu biliyordu. Kendine karşı dikkatsiz olmak bir şeydi ama bu, tehlikeye atılmak istemeyen, ona güvenen ve sorumluluk sahibi olduğu insanlar için bir riskti. Yine de tereddüt etmedi. "Lütfen."

Jones yavaşça başını salladı, gözleri onun yüzüne kilitlenmişti. "Pekâlâ o zaman, Iven.

. Onu ameliyata alacağız. Shaw, sen-?"

Ama Pim çoktan çimlerin üzerinde koşmaya başlamıştı ve bir dakika sonra iki hasta bakıcı bir sedyeyle geldi. Pim hâlâ onlarla birlikteydi. Gözleri Laura'ninkilerle buluştu, uzun uzun baktılar. Ama Pim, uçarı Pim, tek kelime etmedi.

- - -

Hastabakıcılar hâlâ baygın olan Winter'ı röntgen odasına, oradan da ameliyathaneye götürdüler; Jones ve Laura, Winter'ın baygın bedeninin başında baş başa kalmışlardı. Jones'un elleri enstrümanlarını yerleştirirken sabitti ama sesi sertti. "Iven, kardeşinin eşyalarını getirdiğini söylüyorsun. -Ama biliyorsun ki onları bir cesetten de alabilirdi. Deli olabilir. Bölge kesinlikle delilerle dolu-" Sözüünü kesti. "O

"Faland" dedi, değil mi? Bu adamın kemancı olduğunu düşünüyorsun. Efsane, şarlata?"

Maskeyi, eter için pamuğu ayarlıyor, Winter'ın nabzını sayıyordu. "Freddie'yi gördüm," dedi.

"Ne?" dedi Jones.

"O geceyi Pim ve Mary ile geçirdim. Faland'ın otelinde. Sana bahsetmiştim. O gece Freddie'yi gördüğümü sandım. Kalabalığın içinde. Onun bir hayal olduğunu düşündüm. Belki de değildi."

"Ya da belki de öyleydi ve siz boşa kürek çekiyorsunuz. Iven, hiçbir hastamın asılmak üzere sürüklendiğini görmek istemiyorum."

Sessizdi.

Jones ekledi, "Ve eğer ona yardım ettiğimiz ortaya çıkarsa, bizi de asabilirler. Ya da Mary'nin operasyonunu kapatıp onu İngiltere'ye geri gönderebilirler. Bunu yapmak isterler, bilirsiniz. Onun yerine bir erkek koymak isterler."

"Cahil olduğumuzu iddia edeceğiz," dedi Laura. "Eğer iş oraya gelirse. Kaosun, kavganın içinde. Diyelim ki hastaların arasında dolaşıyorduk, yorgunduk, konuşmadı, fark etmedik." Konuşurken Winter'ı ameliyata hazırlıyor, giysilerini kesiyor, ameliyat bölgesini temizliyordu.

Jones, "Hepimizle birlikte bir risk alıyorsunuz," dedi.

Öyleydi. Suçlayıcı görünmüyordu ama yüzündeki soruyu görebiliyordu: *Neden, Iven? Söyle bana neden?*

Aklına gelen tek cevap boğazını düğümleyen, ellerine kramplar girmesine neden olan bir cevaptı. Vermek istemediği bir cevap. Ama bunu ona borçluydu. Ondan kendi yargılarına, kendi ahlak anlayışına karşı çıkmasını istiyordu. Ondan kendisine güvenmesini istiyordu. Bu yüzden zorlukla tanıdığı bir sesle, konuşurken Winter'ın nefeslerini sayarak söyledi: "Gemi Halifax'ta patladığında evde değildim. Veith Sokağı'nda, rıhtımın yanında da değildim. Çalışıyordum. Yeni bir iş bulmuştum. Üç yaşlı kadına bakıyordum. Hala evde yatakta olmalıydım. Bacağım acıyordu, topallıyordum. Patlamayı ön pencerelerinden gördüm.

-Bir ışık parlaması ve camı çatlatacak kadar yüksek bir ses. Beni doğruca Flanders'a gönderdi. Kendimi yere attım, jöle gibi titriyordum ve -bilmiyorum- çeyrek saat boyunca *düşünemedim*. Brandhoek'a geri döndüm, mermiler geliyordu. *İşe yaramaz haldeydim*, felç olmuştum. Yaşlı kadınlar bana yardım etti.

Kokulu tuzlar ve sıcak bir battaniye." Ağzı kendi kendini yargılayarak buruştu. "Ancak ondan sonra -kendime geldiğimde- evde neler olmuş olabileceğini anladım. Rıhtım kenarında yaşıyorduk. Ben ve ailem. Pencereden dışarı baktım. Yangınların çoktan yayılmaya başladığını görebiliyordum. Ayağa kalktım. Ve gittim. Koşamadım, bacağım pek sağlam değildi. Yürüdüm. Bütün yol boyunca. Tanrım, bazen uyumaya gidiyorum ve kendimi hala yürürken buluyorum. Evler kibrit çöpüne dönmüştü, kıvılcımlar saçılıyordu, her yerde yangın vardı. Ve çığlıklar. Çocukların okula yürüyerek gittiği . Anneler onlar için çığlık atıyordu. Bazen kendilerini gömüyorlardı ama yine de çığlık atıyorlardı." Yutkundu. "Eve geldim ve gördüm ki, annem penceredeydi. Körfezde yanan gemiyi izliyordu. Tam bir gösteriydi ve tabii ki babam da oradaydı. Söndürmeye çalışıyordu. Patlama pencerenin camını patlatmış." Durakladı. "Belki de onu kurtarmamın hiçbir yolu yoktu. Gözlerinde çok fazla cam vardı. Yüzünde. Artık neredeyse bir yüzü bile yoktu. Ama kurtarabilirdim diye düşünüp duruyorum. Eğer daha hızlı olsaydım. Daha zeki. Yarım saatimi balık gibi çırpınarak geçirmeseydim. Freddie'yi kurtarmak için bir şans varsa, bunu kullanmalıyım. Jones, başka bir şeyim yok."

Sessizliğe gömüldü. Dünyanın yavaşça geri geldiğini hissetti. Bir an için çok uzaklara gitmişti. Sanki Halifax'taki o gün zihninde kendine bir yer edinmişti ve dikkatsiz bir kelime bile onu geri götürmeye ve orada, kaybolmuş halde tutmaya yetiyordu. Winter masada ameliyat için hazırды, keşke Jones... Onun gözleriyle karşılaştı ve nefesini tuttu.

"," dedi Jones. "." Kolunu sıvamaya başladı. "Ne yapıyorsun?"

Ona sinirli bir bakış attı. "Ben de O tipiyim. Raflarımızdaki ünitelerin çoğu bana aitti. Bazı kanların işe yarayıp diğerlerinin yaramadığını nasıl anladım sanıyorsun? Benimki her zaman işe yaradı. Şimdi git ve bana biraz tüp getir, Iven. Kana ihtiyacı var ve başka kavanozumuz kalmadı."

Laura nutku tutulmuş bir halde gitti. Birkaç dakika içinde Winter'a kan akmaya başladı ve yüzüne biraz renk gelmeye başladı. Hastayı izleyen Laura fısıldadı, "Teşekkür ederim. Bunu neden yaptığınızdan emin değilim. Ama teşekkür ederim."

Jones'un gözleri boruların çizgilerini izledi, Winter'ın yüzünün rengini düşündü. Sonunda, "Çünkü sen istedin, Iven," dedi.

Ona bakmadı. *Hayır, demek istedi. Hayır, bu her neyse gerçek değil. Bu çürümüş dünyada iyi şeyler yetişmez.*

Jones ofladı pufladı. "Dramatikleştiğini duyar gibiyim ama tek kelime bile etmedin."

- - -

Winter'ı ameliyata aldılar ve eterden uyandığında hâlâ hayattaydı ama bilinci yarı açıktı. Tabii şimdi onu nereye koyacakları sorusu vardı. Şato boş değildi. Hemşireler, hasta bakıcılar, doktorlar, hastalar ve her gün yemek pişirmek ve çamaşır yıkamak için gelen Belçikalılarla dolup taşıyordu.

Onu saklamayı düşündüler. Ama sonunda Laura, "Kilerde kanlar içinde bulunursa ne kadar suçlu aptallar gibi görünürüz. Taze pijamalarıyla ana koğuş şimdilik idare eder. Tüm bu olanlardan sonra kimsenin Başmelek Cebrail'i trompetiyle fark edeceğini sanmıyorum, bir başka yaralı adam bir yana."

Jones hâlâ mutsuzdu. "Bak," dedi şaşkın Winter'a, "her kimsen, konuşmayacaksın. Kötü bir bombardımandan çıkan adamlar gibi ol; tek kelime etme, sadece boş boş bak, tamam mı?"

Mavi gözleri titredi; anlayıp anlamadığını söylemek imkânsızdı. "Ona göz kulak olacağım, Iven," dedi Jones.

"Yapabilirim-"

Jones sert bir sesle, "Yapabileceğinin farkındayım. Ama yapman gerektiğinden emin değilim."

Sessizdi, aniden ayaklarında ve bileklerinde bıçak gibi saplanan ağrıların, baldırına kramp girdiğinin ve göğsünde kalan ağrının farkına vardı.

Jones dedi ki, "Git ve bir saat uyu. Bir şey söylerse sana söylerim. Tekrar kötüleşirsen ne ona ne kardeşine ne de başkasına bir faydan dokunur."

Tereddüt etti. Güven - minnettarlık - ne kadar tuhaf şeylerdi hissetmek. "Pekâlâ," dedi.

Göz göze geldiler. "Git buradan, Iven," dedi Jones ve gitti.

Pim fuayedeydi.

Teni terden ıslanmıştı, üniforması lekeli ve yapış yapıştı, kesilmiş altın rengi saçlarının bukleleri peçesinden kaçıyordu. Gözleri su gibi cam gibiydi. Laura'nın hissettiği kadar harap görünüyordu. Laura onun koluna girerek, "Benimle gel," dedi. "Biraz rom ve çikolata içip birkaç saat uyuyacaksın."

Pim başını salladı. "Ben- Hayır. Hayır, gerçekten, Laura. Ben iyiyim. Bana ihtiyaçları var."

"Şimdi, Bayan Shaw," dedi Laura.

Pim'i merdivenlerden yukarı itti. Odanın kapısında Pim kendini tutamadı ve patladı: "Sen kim oluyorsun da bana emir veriyorsun? Yalan söylediğini biliyorum Laura, değil mi, bana ne olduğunu anlattığında, dışarıda arama yaparken? Freddie'nin öldüğünden emin olduğunu söylemiştin. Ama bu gece o adamı gördüğünde hiç şaşırمامış gibiydin. 'Faland' dediğinde şaşırmış gibi bile görünmedin, değil mi? Bana aramayı bırakmamı söyleyip duruyordun ve sen her zaman-"

"Dedikodular duydum," dedi Laura. "Poperinghe'de. Ama çok tuhaflardı, onları dikkate almadım. Tanrı aşkına, içeri girin." Kapıyı arkalarından kapattı.

"Ne söylentisi, Laura?" dedi Pim.

"Pim, çok yorgunsun."

"Sen benden daha kötü durumdasın," diye karşılık verdi Pim, Laura'nın ondan hiç duymadığı bir hiddetle. "Yine kramp girdi, değil mi? Bacağına. Ve yine de bana patronluk taslıyorsun. *Ve bana yalan söyledin.*"

Laura cevap vermeden elbisesini çıkardı, yatağına oturdu ve jartiyerini çözdü. Sağ baldırındaki kaslar tahta gibiydi ve harap olmuş, bitkin parmakları baskı uygulayamayacak kadar kasılıyordu.

"İzin ver," dedi Pim aniden, ayaklarının dibinde diz çökerek. "Pim, ben-"

"Bırak sana yardım edeyim." Sesinde acılık vardı. "Yoksa bana güvenmiyor musun, Laura?"

Laura bıraktı ve arkasına yaslandı. Pim eşarbını çıkarmıştı; masaj yapmaya başladığında saçları diken diken olmuştu. "Ya sonra?" dedi Pim, Laura'ya bakmadan.

yukarı. "Laura, kardeşin öldü mü?"

"Bilmiyorum."

Pim başını salladı, kramplarını geçirmeye çalışıyordu. "Ve hasta, sarışın adam

-Young'ın bize kişi. Alman olan." Laura bir korku titreşimi hissetti. "Pim, lütfen-"

"Young'a söylemeyeceğim," dedi Pim. "Kimseye söylemem. Ben yapmazdım, Laura." Sesi yorgunluktan titreyen Laura, "Arkadaşım bana Winter. Kardeşimin eşyalarını Ridge'den indiren adamın Young'ın casusu olduğunu söyledi." Laura o anda duraksadı, bir kramp daha girince dişlerini sıkı.

Pim daha sert bastırdı. Laura'nın görebildiği tek şey elleri ve altın sarısı başının tepesiydi. Baskıdan gözleri yaşardı ama gerginliğin en kötüsü hafifledi. Laura, "Ve isyan sırasında Winter beni kurtardı; beni isyanın altından çekti. Kim olduğumu bilmiyordu. Bunu iyilik olsun diye yaptı." Tesadüften bahsetmedi, eğer tesadüf buysa: onu doğrudan Winter'a götüren kanlı, işaret eden parmak. "Onu arkadaşımın tarifinden tanıdım -mavi gözler, tek kol. Ona kardeşimi tanıyıp tanımadığını sordum. Cevap vermedi. Ne düşüneceğimi bilemedim. Ama sonra yaralı bir halde hastanede belirdi ve Freddie'nin adını, hayatta olduğunu, *Faland'ın* adını ve *İsa'yı* söyledi, Pim." Laura kendi sesinin sertleştiğini duydu. "Benim bir şey bildiğimi mi sanıyorsun? Senden daha fazla mı? Winter deli olabilir, yalancı da olabilir. Ve eğer değilse, o zaman *hâlâ* anlamıyorum."

Pim'in elleri titredi, düştü. Sonra başını kaldırdı. "Ama şimdi her şey yoluna girecek Laura, bundan eminim. Onu bulacaksın."

"Nasıl?" dedi Laura.

"Yapacaksın," dedi Pim ve nedense sesi Laura'yı ürpertti.

"Faland'ı buldun mu, Pim?" dedi Laura. "Poperinghe'de mi? Aramaya gittiğini *biliyorum*."

Pim biraz tereddüt etti. Kaşlarını çatarak başını salladı. "Hayır," dedi. "Ama yapacağım. Göreceksin. Şimdi her şey yoluna girecek. Yorgun olduğunu biliyorum ama pes etmemelisin."

"Vazgeçmiyorum, Pim."

Pim arkasını dönüp soyundu ve her ikisi de üzerlerindeki pisliği süngerle temizleyip battaniyelerinin altına girerek sessizce uzandılar. Laura ölümcül derecede yorgundu ama bir saat yayı gibi gergindi. Anlaşılan Pim de öyleydi. "Neden buradayız?" Pim aniden sordu. Sesi kısıktı.

Laura gözlerini zorla açtı. "Couthove'da mı?"

"Hayır," dedi Pim. "Bu değil- Ah... *Buraya* nasıl geldik? Her şey nasıl bu hale geldi?"

Laura'nın aslında verecek bir cevabı yoktu ama kendini duraksayarak şöyle derken buldu: "Bir keresinde büyük bir askeri bilginle bir partideydim. Çok sarhoş olmuştu. Hatırladığım kadarıyla söylediği şeylerden biri, Almanların '14'te Belçika'yı işgal etmekten vazgeçememelerinin nedeninin, tren planlarını çoktan yapmış olmaları ve programdan herhangi bir sapmanın her şeyi mahvedecek olmasıydı."

"Yani tren masalarının bizi savaşa soktuğunu mu düşünüyorsun?" dedi Pim şüpheyle.

"Hayır," dedi Laura. "Ya da belki biraz. Ama bu sadece tren masaları değil. Artık tüm dünya sistemlerden oluşuyor. Tek bir kişinin anlayamayacağı, kontrol edemeyeceği ya da durduramayacağı kadar büyük sistemler. Zaman çizelgeleri gibi. İttifaklar. Felsefeler. Ve şimdi buradayız, kimse olmak istemese de."

"Tanrı bunun olmasına neden izin verdi?" diye fısıldadı Pim. "Halifax'ta Nate'in ölümünden sonra Jimmy'nin kaybolduğunu duyduğum o günler boyunca anlamaya çalıştım. Kiliseye gider ve kendime Tanrı'nın her birimiz için bir planı olduğunu söyledim. Ama nereden bilebiliriz ki?"

"Bilmiyorum," dedi Laura. Aslında düşündüğü sapkınca şeyi ağzından kaçırmak istemiyordu: *Tanrı başka bir sistem değilse nedir?*

"Birinden nefret etmek istiyorum," dedi Pim. "Ama Almanlardan nefret edemiyorum. Bu garip değil mi?"

"Hayır," dedi Laura. "Dışarıdaki adamlar değil. Onlar da bizim gibi bu işin içinde. Şimdi uyu. Vardiya değiştiğinde seni uyandırırım."

Ama Laura hâlâ uyuyamıyordu. Hışırtılara bakılırsa Pim de uyuyamıyordu. Laura sonunda, "Yatağıma gel," dedi. "Üşüyorum. Yeterince yer var."

Her ikisinin de yorgunluğunun bir ölçüsüydü ki Pim- geveze Pim- hiçbir şey söylemedi, ama sözsüzce kalktı ve battaniyesinin altına girdi.

Chemise. Birlikte kıvrıldılar ve Laura bir kolunu onun üzerine koyup lambayı söndürdü. Bir anda uykuya daldılar. Laura en son ne zaman bu kadar sıcak olduğunu hatırlayamıyordu.

OceanofPDF.com

PANDEMONIUM

.....

FALAND'IN OTELİ, BİLİNMEYEN YERLER, FLANDRE, BELÇİKA
MART-NİSAN 1918

FREDDIE İLK KEZ otelde bir yoklukla , yeni bir anıyla uyandı. Örümcek ağı gibi silik, bulanık ama oradaydı. Laura'yı görmüştü. Yaşıyordu. Topallayarak. Otelde. Mantığı ona Laura'yı görmediğini söyledi. onu. Bu Faland'ın yeni bir numarası, zihninin gerçek olduğunda ısrar etmeye çalıştığı bir ayna görüntüsü olabilirdi.

Ama anılar devam etti. Faland'ın aynasındaki şeyler kafanızı çevirdiğiniz anda kaybolurdu. Ama bu kadın ona kendi zihninin gözünden bakıyordu, bir yara kadar unutulmazdı: ıslak, yaralı, öfkeli, hayat dolu, sarı saçlarında beyaz iplikler. Onu hayal edemezdi. Laura'ydı.

Çok şey unutmuş, çok değişmişti. Ama onu unutmamıştı. Çocukluğuna dair neredeyse her anıda kız kardeşi vardı. Onu görünce, her ne kadar paramparça olmuş olsa da kendisinin de bir insan olduğunu hatırladı. Faland'ın sabırlı ellerinde acı veren tek bir not değildi.

Onu gördüğünden beri ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu. Gece ya da gündüzü umursamayı çoktan bırakmıştı. Ama şimdi *ne zaman geçtiğini* düşünüyordu. *O şimdi nerede?* Freddie kendisini bile şaşırtan bir şiddetle ayağa kalktı ve aşağı indi.

Koridorda birkaç adım ilerlemişti ki, ilk müzik sesi ona çarptı. Sesi duyunca irkildi. Faland daha önce hiç duymadığı bir parça çalıyordu.

ve sesi şok ediciydi. Pürüzlü, görkemli, delice.

Sonra müzik durdu ve sanki Faland, Freddie'yle tanıştığından beri ilk kez bilmediği bir şeyi hissediyormuş gibi daha kararsız bir şekilde yeniden başladı.

Freddie sesi koridordan, merdivenlerden aşağıya, fuayeye açılan kemerli geçide kadar takip etti.

Durduruldu.

Fuaye boştu. Fuaye bir harabeydi. Küf ve fare kokuyordu, mobilyalar devrilmişti, yerde cam kırıkları vardı. En kötüsü de Freddie'nin bir an için ne olduğunu merak etmesiydi. Çünkü bu tıpkı uyandığında, sabahın soğuk ışığında belirsiz rüyalarının çözülmesi gibiydi. Tabii ki fuaye böyleydi.

Kemandan gelen bir sıyrık dikkatini çekti ve Faland'ın devrilmiş bir cephane sandığının kenarında, enkazdan habersiz oturduğunu fark etti. Yeni müziği çalmayı tekrar denedi; kısa bir süre görkemli ve çılgınca yükseldi ve sonra dağıldı. Faland kaşlarını çatıyordu.

Freddie'ye baktı, her zamanki gibiydi, kareli takım elbisesinin içinde biraz pejmürdeydi, alaycıydı, yüzündeki alaycılığın ve çözülmenin altında korkunç bir güzelliğin hayaleti hâlâ bir yerlerde gizleniyordu. Enkazın içinde, sağlam otelde olduğundan daha çok evindeymiş gibi görünüyordu.

Birbirlerine baktılar.

Faland onu inceliyor gibiydi ve sonra, "Kendine bir bak, oyuncak asker gerçek bir çocuk olduğunu hatırlıyor," dedi.

Freddie önemli olan tek şeyi söyledi. "Kız kardeşimi gördüm."

Faland kemanını yeniden çalmaya başladı. Şimdi sıradan bir nota dizisi, özlemle alaycı bir şekilde tatlandırılmıştı. "Çaldın mı?"

Vardı. Öyle biliyordu. Duygu yoğunluğu adlandııramayacak kadar şiddetli, parıltılı ve kırılgandı. *O yaşıyor*. "O şimdi nerede?"

Küçük, kıvrık bir gülümseme. "Parlak dünyaya gittin, mon brave. O ışıltılı kızın seninle birlikte gölgelerde gizlenmek istediğini mi sanıyorsun?"

Acıtmamalıydı. Freddie kendine acımadığını söyledi. "Topallıyordu."

Faland hiçbir şey söylemedi.

"Hasta görünüyordu."

Faland'ın cevabı müzikaldi, çocukça bir feryat gibi bir melodi. Freddie dişlerini sıktı ve, "Gidip onu bulacağım," dedi.

"Gerçekten mi?" Müzik abartılı bir asalete büründü. Sanki Faland, Freddie'nin ruhundaki tüm yaprakları ortaya döküyor ve onları sığ ve bariz buluyordu. "Eskiden olduğun adamın kalıntılarına ağıt yakmasına izin mi vereceksin? Bir firariye yardım etmesine izin mi vereceksin? Seni vurduklarında seyretmesine izin mi vereceksin, yoksa sana yardım etmeye çalıştığında seninle birlikte onu da vurmalarına izin mi vereceksin?"

Freddie bocaladı. Nasıl riske atabilirdi- Beceriksizce, "Hayır- Yapamam- O yaşıyor. Ona gitmek zorundayım. Ne yaptığımı umursamayacak. Gizlice gideceğim, kalmayacağım, ben..."

Keman müziği majör bir tuşa geçti, vahşi bir cesaretle parlıyordu ve Faland sesin üzerine, "Sence kabul edecek mi? O kehribar gözlü kız? Hayır, senin için hainlik yapacak, seni barındıracak, bir asker kaçağı, hiç tereddüt etmeden, seni kurtarmak için elinden geleni yapacak ve bunun onu tutukladıklarında bir an bile tereddüt etmeyecek. Seninle birlikte ölüme gidecektir. Yoksa yanılıyor muyum?"

Freddie titrediği ve sessizliğe gömüldüğü için kendinden nefret ediyordu.

Faland ekledi, "Eğer hayatını riske atmaktan çekinmiyorsa, sen de buna *izin* mi vereceksin? onu?"

Hayal gücü onu hayal kırıklığına uğrattı. Eskiden olduğundan çok daha azdı. "Ben öyle düşünmüyordum," dedi Faland.

Freddie dudağını ısırды. "En azından onun iyi olduğunu bilmeliyim."

Faland'ın çakmak gözlerinde belli belirsiz bir parıltı belirdi ve yarı alaycı müziğin gürültüsü sustu. "Pekâlâ," dedi. "Belki bu konuda sana yardımcı olabilirim."

"Yapabilir misin?"

"Evet." Şimdi doğrudan Freddie'ye bakıyordu ve tüm harabedeki tozlu sessizlik, arka plandaki keman müziğinden çok daha kötüydü.

"Ne istiyorsun?" Freddie fısıldadı. Cevabı bildiğini sanıyordu.

Ama Faland onu şaşırttı. Korugan hakkında bir şey sormadı. "Bana seni korkutan bir hikâye anlat."

"Neden?"

"Yalnızca sevgili kız kardeşinin kaderiyle ilgilenen bir adam için sorularla dolusun."

Freddie hâlâ tereddüt ediyordu. "Ve eğer sana söylersem..."

"O zaman onu göreceksin ve hayatını tehlikeye atmayacaksın. Yemin ederim."

Freddie, "Ama beni neyin korkuttuğunu biliyorsun. Sana söyledim-" Faland'a ne söylediğini hatırlamıyordu.

Faland sanki beklenti içindeymiş gibi kemanını akort etmeye başladı. "O değil. Bana geceleri neden çığlık attığını söyle."

"Hayır," diye fısıldadı Freddie. Onu çığlık atarak uyandıran anıların hepsi Kış'la ilgiliydi. O hazır değildi-

Faland, "Onu kaderine terk et o zaman, bana ne?" dedi. Yayını tellerin üzerinde hafifçe gezdirdi, çıkan sestten memnuniyetsizliğini belli eden bir mimik yaptı ve kemana tekrar akort etti.

Laura'ya gidemezdi. Bu çok açıktı. Sevdiği kardeşi hapishanede ölmüştü. Ama uzaktan da olsa, onun iyiliğini sağlamak için bu küçük şeyi bile yapabiliyorsa, bu herhangi bir anının bedeli kadar ucuzdu. Ve yine boyun eğdiğini hissetti. "Söz mü?"

"Evet."

Freddie o zaman sessizdi. Onu korkutan neydi? Anıları canlandırması giderek zorlaşıyor, hatırladıkları da çok fazla işlenmiş mürekkep gibi silikleşiyordu. Ve Faland, kelimeleri olmayan, aklında kalması gereken, her zaman dile getirilmemiş günlerden birini duymak istiyordu. Laura'nın öldüğüne inandığı geceyi düşündü, Brandhoek'a giden yol gözlerinin arkasında iğrenç bir şekilde parıldarken ağzını açtı. Ama birden kederin anısının, ona olan aşkını zihninde sabitleyen yapının bir parçası olmasından korktu. Gerisini kaybetmeden üzüntüden kurtulamaz mıydı?

Faland bekledi.

Ne o zaman? Otelden mi korkuyordu? Hayır. Otelden hiç ayrılmak istememesinden korkuyordu.

Bilinçli olarak karar vermeden, kendini top mermisi çukurundan Ypres'e kadar olan yürüyüşten bahsederken buldu. Her şey aklına geldi: gürültü, koku, Winter'ın onu sudan uzak tutan, ruhunu bir arada tutan elleri. Korkuyu hafifleten cesareti, Freddie'nin dışarı çıkmasının tek nedeni

canlı ve akli başında. Kelimeleri söylerken öğürdü ve bunun anısından mı yoksa onu kaybetmekten duyduğu üzüntüden mi kaynaklandığını bilmiyordu. Winter'ın gözlerinin rengi şimdiden zihninde daha az değişmez görünüyordu. Ama anlattı.

Faland bu kez dudaklarını biraz aralayarak dinledi. Sanki Freddie'nin tüm hayatını içebilir, beslenmek için yutabilirmiş gibi.

Sonunda Freddie ağlamaya başladı ve Faland uzun, keyifli bir iç çekti.

Freddie hiçbir şey söylemedi. Başını kaldırdı, otel güzeldi, sıcak ve yaldızlıydı ama her daha perişandı ve kırık camlar hâlâ yerdeydi. Gerçeklik ufalanan bir şeydi, çürümüş bir ağaç.

"Burası bir harabe mi?" diye fısıldadı.

Faland uzanıp Freddie'nin saçından bir tutamı kulağının arkasına sıkıştırdı. Freddie saçının ne kadar uzadığını fark etmemişti. Okşarcasına, "Sana değil, küçük asker. Benimle olduğun sürece olmaz."

Ateş çok sıcaktı. Faland'ın parmakları saçlarına dolanmıştı. "Bir harabe gördüm," diye ısrar etti.

Faland dedi ki, "Ona bakma. Onun yerine bana bak."

Ve lanet olası kısım da bu değil miydi? Freddie başka tarafa bakamıyordu.

- - -

Ondan sonra ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu. Dünya giderek daha fazla rüya mantığına kayıyordu. Saatlerin mi yoksa günlerin mi geçtiğini bilmiyordu. Freddie, "Söz vermiştin. Fazla zamanım yok," dedi ve bunun doğru olduğunu biliyordu. Zihninin mi yoksa bedeninin mi bozulduğunu bilmiyordu ama Faland'a Kış'la ilgili ilk anısını anlattıktan sonra sersemlemiş bir halde yaşadı. Laura'yı görmemiş olsaydı şu anda deli ya da ölü olacağından oldukça emindi. Anıyı zihninde tekrar tekrar anlattı: nasıl görüldüğünü, sesinin tonunu. Ve devam etti. "Onu görmek zorundayım," dedi. "Onu göreceğime söz vermiştin."

Sonra, bir saat ile bir sonraki saat arasında, Faland uyuduğu yerde yanına geldi ve onu sarsarak uyandırdı.

Freddie başını kaldırdı ve kısa bir süre çatının başının üzerine çöktüğünü, tek bir yıldızın parladığını ve arkasındaki loş ışıqla birlikte Faland'ın

açgözlülük ve umutsuzluk hayaleti. Freddie bir zamanlar ona insanlık dışı diyebilirdi ama şimdi daha iyi biliyordu. Faland her neyse, insanlık dışı değildi. İnsanlık dışı olan orada, tepedeydi.

"Benimle gel," dedi Faland ve elini uzattı.

Faland'ın yıldıza baktığı sırada Freddie de onu aldı. Başını hafifçe salladı ve kemanını taşıyarak arkasını döndüğünde Freddie de onu takip etti. Geceydi ve hava bahar kokuyordu. Freddie kol ve bacaklarının güçsüzleştiğini, gözlerinin karardığını hissetti. Yürürken biraz ağladı.

Yıkık dökük eski bir şatonun dışındaki mezarlıkta durdular. "Neredeyiz biz?" Freddie fısıldadı. Çok yorulmuştu.

"İzle," dedi Faland ve Freddie'nin sol gözünün karanlığıyla sabitlenmesi için başını çevirdi. "Ve sakın tek kelime etme." Ay ışığı Faland'ın yüzündeki bazı çizgileri hafifletti; heybeti yükselmiş, yüzünde merak uyandıran bir ifade belirmişti. Ve Faland yayı gerdi.

Freddie ilk kez Faland'ın otelinde sadece kendini eğlendirdiğini, şu ya da bu melodiyi denediğini, bir müzisyenin oyun oynadığını fark etti. Noel'de havayı öfkeyle doldurduğu, belki de dinleyicilerinin gecelerini mahvettiği doğrudu. Ama Freddie'yle dalga geçiyor, ona bir tat veriyordu, o kadar. Bunu kastetmemişti.

Belki de bunu nadiren kastederdi. Ama şimdi öyleydi, çünkü Faland orada durmuş, gecenin içinde saf dehşeti oynuyordu.

Freddie yumruğunu ağzına kapatarak dinledi. Bu müzik değildi. Cephe siperindeki bir adamın korkusuydu, her gürültüde sırıyordu, hastanedeki bir adamın korkusuydu, esnek kanatlı Ölüm yanındaki yatağı ziyaret ettiğinde. Korkunç ve ilkeldi ve Ypres'e giden yol, düşen mermiler, cesetler ve hayaletler *ona aitti* ve Freddie, Faland'ın durması için bağırarak istiyordu. Çok fazla olursa Freddie'nin hatırlayacağı tek şey dehşet olacaktı; sürünen bir dehşet anısından başka bir şey olmayacaktı. *Laura*, diye düşündü. *Laura*.

Askerler savaşı ellerinden geldiğince duygulardan arındırdılar. çıldırırlardı. Ama Faland acımasızdı; uzun zamandır inkar edilen korkuyu

Şatonun karanlık pencerelerinin arkasından insanlar dehşet içinde bağırana kadar gece devam etti.

Yaygaranın ortasında Faland bir kasırganın gözü gibi hareketsiz durarak Freddie'yi sesle çizdi, ta ki Freddie korkmaktan başka her şeyi tamamen unutana kadar. Dizlerinin üzerine çökmüştü ama bunu bilmiyordu, kolları başının etrafındaydı.

Sonunda keman Faland'ın yanına düştü ama müzik kesilmedi. Freddie'ye öyle geliyordu ki müziğin özü şatodaki sesler tarafından ele geçirilmişti: çığlıklar, emirler, hareket eden ışıklar. Başını kaldırdı; soğuk terler içindeydi, umutsuzca hafıza kırıntılarına, onu korkudan kurtaracak herhangi bir şeye tutunmaya çalışıyordu. Hiçbir şey yoktu. Çamurda boğuluyormuş gibi hissediyordu. Gözlerinin arkasında bir yerde, ölü adam ona gülümsedi. Faland öylece durdu, bekledi. Gözleri pencerede idi.

Bir ışık hızla içeri girdi ve Freddie ışığın içinde Laura'yı gördü. Kendisiydi, dik omuzlu, üniforması düzgün, vücudunun hatları otoriterdi. O iyiydi. *Laura*, diye düşündü. *Laura, korkuyorum*. Pencereye doğru döndü; içerideki ışıkta yüzünü net bir şekilde gördü. Nefes alış verişini düzene girmeye başladı. Bir hasta pijamalarıyla ayakta durmuş, pencereye bakıyordu. Koğuşa daha fazla ışık gelmişti. Kız kardeşi ayakta duran hastayla konuştu, sonra düştüğünde onu yakaladı. Bir doktor geldi ve hastayı yatağına yatırmasına yardım etti.

Laura tekrar pencereye doğru baktı.

Freddie içgüdüsel olarak gölgelerin içine doğru çekildi ama onu görmeye o kadar dalmıştı ki -şimdi bir hastanın üzerine eğilmişti, yanında uzun boylu, siyah saçlı bir doktor vardı- şatonun ön kapısından çıkıp yolun yarısına kadar gelen kadını fark edemedi, adımları çimenlerin üzerinde belli belirsizdi. Faland kıpırdandı ve Freddie dönüp kadını tanıdı. Otelden. Altın sarısı saçlı.

Faland'ı gördüğünde yüzü değişti. Yavaşça aralarındaki boşluğu geçti ve ay ışığında renksiz bir şekilde Faland'ın karşısında durdu. Şatonun ölmekte olan gürültüsü içinde müzik hâlâ yankılanıyor gibiydi.

Kadın dedi ki, "Erkeklerle konuşuyordum. Senin hakkında öyle şeyler söylüyorlar ki. Doğru mu bunlar?"

"Ne diyorlar?"

Kadın sessizdi.

Faland gülümsedi. "O zaman belki de doğrudurlar."

"Bunu yapmayacağım," diye fısıldadı kadın. "Yapmayacağımı biliyorsun. Ne gördüğümün bir önemi yok." O kadar güzeldi ki. Freddie bir şey söylemek istedi ama boğazı sıkıca kilitlenmişti. Kadın gözlerini bir kez bile Faland'dan ayırmamıştı.

Faland'ın sesi Freddie'nin hiç duymadığı kadar yumuşaktı. "Ve yine de dışarı çıktın."

Hiçbir şey söylemedi ama yüzünde Freddie'nin tüylerini diken diken eden garip ve korkunç bir arzu vardı. Faland sanki büyülenmiş gibi onu izliyordu. Sonra başını sallayarak, "Hayır, hayır, nasıl yapacağımı bile bilmiyorum," diye fısıldadı.

Faland, "Sanırım nasıl olduğunu çok iyi biliyorsun" dedi.

Kadın kıpırdamadan durdu, dudakları aralandı. Sonra kendini toparladı ve geldiği yöne doğru koşmaya başladı.

Faland ıslık çalarak arkasını döndü. "Pekâlâ, bu iş bitti."

"Onu rahat bırakın," dedi Freddie. "O kız kardeşimin arkadaşı. Onu rahat bırakın."

"Geceleri dışarı çıkıp kötü adamlarla tartışmasını ben mi istedim? Beni zevklerle baş başa bırak, Iven, dünya artık çok kasvetli." "Ne istiyor?"

Faland, "Kim ne ister ki? Kalbinin arzusunu. Bu kadar yeter. Ben gidiyorum. Benimle gel ya da cehenneme git, evlat, hangisi?"

"Lanet olsun sana," dedi Freddie. "Peki ya kız kardeşim?" "Onu gördün, gayet iyi," dedi Faland.

Hareket etmedi. "Yalan söyledin. O kadın için geldin. Bana Laura'yı göstermeye gelmedin."

"*Laura* hastaydı," dedi Faland kesin bir ifadeyle. "Grip ve zatürre. Belli ki hayatta kalmış. Şu anda şu işte çalışıyor-" Chateau'yu işaret etti. "Özel bir sahra hastanesi. Yoncadaki bir tavşan kadar mutlu. Bilmek istediğin başka bir şey var mı?"

"Bütün bunları nereden biliyorsun?"

"Ben iflah olmaz bir dedikoducuyum," dedi Faland.

"Kız kardeşimi rahat bırak."

Faland . "Eğer beni rahat bırakırsa; biliyorsun ki o dürüst, her şeye burnunu sokan biri."

Freddie zayıflayan yeteneklerini zorladı. "Peki ya o kadın? Ondan ne istiyorsun?"

Faland abartılı bir sabırla, "Bence sormanız gereken soru, benim sizden ne istediğim olmalı," dedi.

"Benden ne istediğini biliyorum," dedi Freddie.

Uzun uzun bakiştılar. *Aşktan uzak değil*, diye düşündü Freddie bir zamanlar şair olan zihninin korlarında bir yerlerde. *Avcı ve avın bağı*. "Laura'yı tekrar görmek istiyorum."

"Onu göreceğini söyledim ve gördün. İçeri girebilirdin."

Giremezdi. Faland, o piç, bunu biliyordu.

Faland, "Kal ya da git, Iven?" dedi.

Çiğli bahar çimenlerinin üzerinde, sanki bir melodi deniyormuş gibi kendi kendine ıslık çalarak uzaklaşmaya başlamıştı bile. Freddie tek kelime etmeden, başını eğerek onu takip etti.

- - -

Biraz daha zaman geçti. Artık kimse otele gelmiyordu, sanki Faland aniden misafirperverlik oynamaktan yorulmuştu. Freddie her zaman tanıyamadığı koridorlarda sürüklendi; dokuz parçası rüya olan bir dünyada yaşadı. En son ne zaman yemek yediğini hatırlamıyordu. Ama yine de kendisinden kalan kırıntılara tutunuyordu. Laura dışarıdaydı. Hayatta kalmıştı, geri dönmüştü. Ona gidecek gücü yoktu. Ama onu terk etmeye de dayanamıyordu. Onu terk etmemişken olmazdı. Belki onu tekrar görürüm diye düşündü belli belirsiz. Uzaktan da olsa. Bu yüzden bocaladı, kendine yabancıydı. Saatler geçti.

Faland her anını bir türlü ustalaşamadığı bir parça üzerinde geçiriyor, aşk ve delilik mide bulandırıcı bir girdaba dönüşüyordu. Freddie, sanki başka birinin başına gelmiş gibi hissettiği anıları anlatmaya devam ediyor, Faland'ın parçaladığı kadar hızlı bir şekilde ruhunun dokusunu yeniden örmeye çalışıyordu. Ve her birinin sonunda

Günün hikayesinde, Freddie çökmüş, ağlarken ve tırnaklarıyla kendinden parçalar koparmış gibi hissederken, "O nasıl?" diye sorardı.

"Aynısı," derdi Faland.

Ve sonunda Faland cevap verdi, "Hastaneden ayrıldı. Kız kardeşin."

"Neden?" dedi Freddie. Ama o nedenini biliyordu. Ruhunun derinliklerinde, aklı ona ne anlatmaya çalışırsa çalışsın, biliyordu. Kalbi daha hızlı atıyordu -korkudan mı yoksa zevkten mi? *Beni arıyor.*

Beni bulma, Laura. Beni bulmanı istemiyorum. Onun aramasından memnun olduğu için kendinden nefret ediyordu.

"Onu görmek istiyor musunuz?" dedi Faland.

Örümcek ağını tırmalamak gibi bir uyuşuklukla mücadele etmeye çalıştı. Faland neden sorsun ki? "Evet."

Faland, Freddie'nin yüzüne yaralayıcı bir nezaketle dokundu. "Pekâlâ," dedi. "Seni ona götüreceğim. Ama önce bana ne gördüğünü söylemeni istiyorum, otelimde arkana baktığında, hiçbir şeyden kaçtığın onca zaman."

Mermi deliğini, boğulan askerin yüzünü gördü. Kış mevsimini. Mermi deliği onun Kış'la ilgili biriktirdiği anılardan biriydi. Elbette Faland bunu istiyordu.

"I-" Artık hayır diyemezdi. Laura'yı görmek istiyordu. Belki de onu görmek ona ne yapması, nasıl yaşaması ya da ne zaman ölebileceğini söyleyecekti. Belki de sonunda kendi ağırlığını taşıyamayacak kadar yorulmuştu. "Dinle o zaman," dedi.

Faland yürek parçalayan bir nezaketle ona gülümsedi.

Freddie ona korugandan kaçtıkları gece top mermisi deliğine sığınışlarını anlattı. Boğulan adamı ve Winter'ın onu öldürdükten sonra Freddie'nin yüzüne nasıl baktığını. Winter'ın gözleri ne renkti? Koyu renkti, değil mi? Hayır, değildi.

Faland daha sonra, "Benimle gel," dedi. Freddie'nin aşkı ve dehşeti sanki tutabileceği, giyebileceği, sahip olabileceği şeylermiş gibi parlıyordu. "Onun nerede olduğunu biliyorum."

"Nerede?" dedi Freddie. Yorgun bir çocuk kadar yavaştı.

"Poperinghe," dedi Faland.

Yürüdüler ve bir süre sonra -ne kadar sürdüğünü bilmiyordu- Freddie etrafındaki Pop'un ışıklarının su altındaymış gibi dalgalandığını gördü. Belki de aylar önce, otele ilk geldiğinde korkmuştu. Poperinghe'in saf, nabız gibi atan hayatının, ölümün kıyısındaki baş döndürücülüğünün onu dünyanın kanlı midesine geri çekeceğinden korkmuştu. Ama şimdi korkmuyordu. Korkmak için fazla ileri gitmişti. Dünyayla olan bağı ipek bir iplik kadar inceydi.

Poperinghe bir tatil gibi gürültülü erkeklerle doluydu ve Freddie onları uzak gözlerle izliyordu. "Laura nerede?"

Faland cevap olarak başını eğdi, yayını tellerine yerleştirdi ve gecenin içine bir ok uçuşu gibi müzik yaydı.

Bu kez Faland'ın yarattığı şey korku değildi. Anlayış ya da üzüntüyle mayalanmamış, deliliğe yakın bir öfkeydi. Siper baskınına giden bir askerin sıcak öfkesi, geri bölgedeki askerlerin hattaki büyüler arasında düğmelerini parlatmaları gerektiği söylenen zehirli öfkesi. No Man's Land'deki bir top mermisi çukurunda, Freddie'nin gözünü budaktan sakınmayan elinin altında bir adamı boğan öfke.

Duyduğu en kötü şeydi. Her şeyi çağırıyordu, hayat kadar gerçkti: Askerin ölürken çıkardığı sesler, yüzünün rengi, yağmurun kokusu ve Freddie'nin tüm varlığı o bir ana, o sefil kendi kendini katledene indirgenmişti. Tek olduğu şey buydu. Sonsuza kadar da öyle kalacaktı, amin. Başka hiçbir şey yoktu. Çığlık atıyordu. Ama kimse duymadı. Tüm kasaba çığlık atıyordu.

Çünkü onun öfkesini duymuşlar ve ona cevap vermişlerdi. Oradaki herkesin kalbinde aynı şiddet yatıyordu ve Faland onu bir hokkabaz gibi ortaya çıkardı. Bir nota ile diğeri arasında müzik isyanın sesine dönüştü: çığlıklar ve koşan ayaklar, bağırışlar ve vahşi kahkahalar. Camlar kırılıyor, tahtalar parçalanıyor ve sokaklar *tıklım tıklım doluyordu*; herkes yas tutuyor, kabadayılık yapıyor, sarhoş oluyordu. Freddie de diğerleriyle birlikte çığlık atıyordu. Erkek gibi yürüyor, gülüyor ve kavga ediyor olabiliirlerdi ama içten içe çığlık atıyorlardı. Faland biliyordu. Elbette Faland biliyordu. Faland elleri, yüzü ve cıvıl cıvıl diliyle unutulmuş olabilirdi ama hepsini biliyordu. O da bir askerd.

Kalabalık baş döndürücü bir hızla geçip gitti. Faland'ın altın saçlı kadınla yüz yüze durduğunu gördüğünü sandı. Gözleri onunkiler kadar vahşiydi. Dudakları kıpırdadı. "Size göstereyim mi?" dedi. Kargaşanın içinde kayboldular.

Takip etmedi. Kargaşa , kargaşa kendisiydi. İçinde boğulacaktı. Laura burada değildi. *Lütfen burada olmasın. Her şey bitmiş olsun.*

Ama hareket edemeden dondu kaldı. Kalabalığın içinde bir hayalet görmüştü. Tanıdığı bir hayalet.

Bu kez Laura değil, Hans Winter, tüm o vahşi hareketin içinde bir durgunluk noktası. Gözleri kilitlendi. Winter'ın ceketinin sol kolu boştu. Freddie, Winter'ın ona ulaşmak için mücadele ettiğini fark etti. Kendisinin de aynı şeyi yaptığını, ileri doğru itildiğini fark etti. Winter gitmemişti. Unutmamıştı. Gözleri karanlık değildi. Paramparça bir maviydi.

Faland, *seni hor görürler*, demişti. Laura ve Winter. Ama Winter'ın yüzünde küçümseme yoktu. Birbirlerine doğru ittiler ve Freddie zihninin yavaşça berraklaştığını, mantığının kısa süreliğine geri döndüğünü hissetti. Bir an için kendisiydi ve *bana ihtiyaç* olduğunu düşündü. *Neden ruhumu o amatör müzisyene vereyim ki?*

Şimdi Freddie koşan ayak sesleri duyuyordu. Bir ses "Dur!" diye bağırdı.

Winter'ın gözlerinde korku vardı. Elbette Winter bir kaçak olacaktı. Başka nasıl burada olabilirdi ki? Elleri neredeyse birbirine değecekti ki bilinmeyen bir kaynaktan bir tabanca sesi duyuldu, kalabalık irkildi ve Winter geri çekilerek elini Winter'ın yanına bastırdı.

Freddie lekenin çiçek açtığını gördü.

Mavi, umutsuz gözler onunkilere bakıyordu.

"Dayan, Iven." Ve sonra Winter tökezleyerek tekrar koştu ve kalabalığın içinde kayboldu.

- - -

Freddie doğruca Faland'a gitti, ancak onu bulması çok uzun sürdü, panik içinde ışıklardan karanlığa savruldu, kafası

Silah sesi, Winter'ın yüzündeki ifade. Freddie, Faland'ı bir kafede otururken buldu. Elinde bir bardak bir şey vardı ve yüzünde ağır bir memnuniyet ifadesi vardı. Freddie'ye, "Hoş bir akşam geçirmişe benziyorsun," dedi. Kötü niyetli olduğunu bilen bir parıltı. "Tanıdığın birini gördün mü?"

"Kış yaşıyor," dedi Freddie nefes nefese.

Faland iki kaşını kaldırdı, içkisini yudumladı ve yüzünü buruşturdu. Freddie'nin aklına Faland'ın ne kadarını bildiğini, ne kadarını planladığını merak etmek geldi ama bu düşünceyi aklından uzaklaştırdı. Bunun bir önemi yoktu.

"Yaralı, vurulmuş, onu arıyorlar. Ona yardım etmeliyim." "Öyle mi?"

Acı bir itiraf. "Yapamam, tek başıma." Tek başına hiçbir şey yapamazdı. Zorlukla var olabiliyordu.

Faland bardağını parmaklarının arasında yuvarladı. "Peki sana yardım edersem bana ne vereceksin?"

Bütün havası vücudunu terk etmiş gibiydi. "Biliyorsun," dedi Freddie. "Benden istediğin tek bir şey var. Ve bunu sen planladın. Onu benden almak için."

"Eee? Anladım mı?"

"Evet. Lanet , evet. Her şeye."

Faland ayağa kalktı. Gözleri parladı. "Pekâlâ. Senin kitabından bir yaprak alacağız, Iven, ve zavallı av arkadaşını kız kardeşine götüreceğiz. Adil bir fiyat, ne dersin?"

Freddie sessizdi.

Faland ona belli belirsiz gülümseyen bir bakışla baktı. "Ve sonra Wilfred, sonunda bana karanlığı ve o adamı nasıl sevdiğini anlatacaksın."

AND I SAW A NEW HEAVEN, AND A NEW EARTH

.....

CHÂTEAU COUTHOVE, FLANDRE, BELÇİKA
NİSAN 1918

DIŞARISI HALA KARANLIKTİ, güneş doğmadan önceki soğuk, yapışkan saat. Laura gözlerinde hâlâ ağır bir uykuyla uyandı ve gölgelerin arasında annesini gördü.

Hiç düşünmeden ayağa kalktı. Karanlık boştu. Ama Laura yine de elini uzattı. İlk kez, ilk düşüncesi sözsüz bir korku ve suçluluk çığlığı değildi. İlk düşüncesi "*Orada mısın?*" oldu.

İkinci düşüncesi *neden burada* olduğuydu. *Beni Winter'a sen mi götürdün?* Kimseye söylememiş olmasına rağmen, ona güvenmeye hazır olmasının bir diğer nedeni de buydu.

Bana yardım mı ediyorsun?

Karanlıktan hiçbir cevap gelmedi ama Laura boş köşeye baktı ve ne deneyim ne de mantık umudunu bastırabildi: *Yalnız değilim.*

Sonra Laura, Pim'in gittiğini fark etti.

Midesinin neden düğümlendiğini bilmiyordu. Pim birçok nedenden dolayı kaçmış olabilirdi. Ama kendini rahatlatırken bile, Laura

elbisesine uzandı, ayaklarını nemli çizmelerinin içine soktu ve kapıya dönerken duvağını tutturdu.

- - -

Pim ana koğuştta değildi. Bir bakış ona bunu söyledi ama Laura yine de içeri girdi, elektrikli feneri karanlıkta mavi-beyaz bir havuz oluşturunuyordu. Orada burada durup bir adama lazımlık, diğerine su verdi. Uyanık olanlara Bayan Shaw'u görüp görmediklerini sordu. İç çekerek görmediklerini itiraf ettiler.

Nerede o zaman?

Sessiz Kış'ın yanına geldi. Eski yarasını gizlemek için omzunun iyileşmiş kısmını sargılamıştı; sargıyı kontrol eder gibi yaptı, sonra böğründeki kurşun deliğine döndü. Cildi sıcak ve kuru olmasına rağmen bandajdan kan akmamıştı. İşe yarayacağını düşündü. Ölümün aşamaları konusundaki sezgileri şaşmazdı. Jones'un kanı yardımcı olmuş ve eterin etkisi geçmişti.

Birkaçı acı dolu bir uykuya dalmış olsa da yakınlardaki tüm adamlar uyuyordu. Bir çocuk inliyordu. Laura ona morfin vermek için arkasını döndü, Winter'ın bakışlarını hissetti, sonra ona döndü, biraz su verdi ve oturmasına yardım ederken bardağı dudaklarına götürerek, "Kardeşin Faland adında biriyle birlikte," dedi.

Sadece birkaç dakikaları vardı: *Nasıl, ne zaman, neden* sorularını soramıyordu. Bu yüzden basitçe fısıldadı, "Faland'la tanıştım. Anlat bana."

Winter, "Faland bizi bulduğunda Ypres'te birlikteydik, yaralıydık. Ölmek üzereydim; belki de bu yüzden ondan bu kadar korkuyordum. Bana savaş gibi göründü. Yutucu. Kardeşine anlatmaya çalıştım ama anlamadı. Hayatımı kurtardı ama Faland'la birlikte gitti. İşte orada. Onu bulmam gereken yer orası."

Kardeşi için neden bu kadar çok şey yaptığını sormadı. Orada erkekler arasında oluşan bağları anlayacak kadar asker : kandan daha kalın ve özverili. "Onu buldun mu?"

Winter, "Onu gördüm. İsyan sırasında." Mavi gözler Laura'nın omzunun üzerinden tavana bakıyordu ve Laura onun için bir kaçak olmanın, aramanın, çalmanın nasıl bir şey olduğunu düşündü. Winter neredeyse kendi kendine, "Hayalet işaret etti ve ben de seni gördüm. Ve aynı gece onu da gördüm. Bir mucize gibiydi."

"Hayalet mi?" dedi Laura, kendine rağmen.

"Ön taraf hayaletlerle dolu," diye fısıldadı Winter. Bakışları şimdi biraz dalgındı. Elinin tersini onun alnına dayadı ve ateşinin yükseldiğini hissetti. "Kaç ölü adam var? Bir milyon mu? Daha fazla mı? Mezarlar açık. Yazılmamış mıydı? Dünyanın sonunda bunun olacağını söylediler. *Ve ben ölüleri gördüm, büyük ve küçük.* Sana yardım edebilirler. Bana yardım ettiler. İnsanlar benim vahşi adamlardan biri olduğumu düşündü. Bu yüzden yakalanmadım. Ölüler

-Bana söylediler. Görmedin mi? Yeni cennet. O da yazılmıştı. Yeni dünya. Yeni cehennem de. Bu ayette yazmıyor. Ama bu doğru. Gördünüz, değil mi - yeni dünya ile eski dünyanın nasıl aynı mekanı paylaştığını..." Başını iki yana salladı.

"Faland'ı nasıl bulabilirim?"

"Hayaletler," dedi. "Hayaletlere sormalısın."

Umudunun onu onunla birlikte deliliğe sürüklemesinden korkuyordu. Korkarım zaten oradaydı. Korkarım ikisinin de aklı başındaydı ve dünya düşündüğünden çok daha tuhaftı. O duyularının bir yaratığıydı: diyagramlar, bedenler. Bunun için donanımlı değildi; o bir şair değildi. "Winter, Faland kim? Kardeşimden ne istiyor olabilir?"

Winter'ın yüzündeki berraklık kayboluyordu. "Yemek için. Tıpkı savaşın yaptığı gibi. Sadece o tadını çıkarıyor. Bu onu daha iyi yapar mı? Hayaletler onun da dünyasının sona erdiğini söyledi."

"Onu bulacağım," dedi Laura. Bu bir yemindi. Ayağa kalktı ve sonradan aklına gelmiş gibi, "Arkadaşımı gördünüz mü? Sarı saçları var."

Küçük bir tedirginlikle kaşlarını çattı ama başını salladı. Laura döndü ve koğuştan terk etti.

Pim'i şatoda hiç bulamadı. Laura sterilizasyon odasında sadece iskambil oynayan iki hastabakıcı ve gözleri kızarmış, dumanı tüten konserve süte kakao tozu karıştıran Jones'u buldu. Onu gördüğüne sevinmiş görünüyordu. "Iven, benimle gelip Trovato'nun bacağını görmelisin. Atardamarın kesilmesinden sonra kesmek zorunda kalabileceğimizi düşünmüştüm. Ama küçük damarlar işini yapıyor, ayakta nekroz yok-"

Sonra onun yüzündeki endişeyi fark etti. "Ne oldu?"

"Pim'i bulamıyorum."

"O bir yetişkin-" Laura'nın gerçekten endişelendiğini fark etmiş gibiydi. "Şey, o burada değil."

"Şatoda değil. Onu bulmak zorundayım." Sterilizasyon odasından çıktı, Jones'un şaşkın sessizliği içinde sözcükler dağıldı, ön kapıyı çekti, hastanenin kokusunu erken baharın kokusuyla kırdı. Şafak öncesi griliğine baktı.

Jones onu fuayeye kadar takip etti. "Iven?"

Laura araziye, yolu tarıyordu. İleride, şatonun paslı demir kapısı ve ötesinde, kamyonların ışıklarıyla işaretlenmiş, doğuya doğru uzanan yol vardı. Solda yıkık meyve bahçesi ve ötesinde savaşın her haftasında genişletilen hastane mezarlığı vardı. Orada, haçların arasında bir ışık var mıydı?

Jones da görmüştü. Gözlerini kısmış geceye bakıyordu. "Dün akşam yemekten döndüğünüzde Shaw'un tuhaf görüldüğünü düşünmüştüm. Sanırım haftalarca parçalanmış adamlarla ilgilendikten sonra lüks içinde yemek yemek dayanılmayacak bir şeydi. Bayan Shaw'un da bir gece elbisesi giyip kırlarda dolaşmaya çıktığını."

Eğlenceli olamayacak kadar kemiğe yakındı, ama Laura Jones'un varlığından memnundu, birlikte dışarı , arabanın kenarındaki kaygan otların arasından geçtiler. Laura neredeyse kendini masum bir açıklamaya ikna edecek, Pim'in üst katta olduğuna kendini inandıracaktı. Mezarlık, aşırı büyümüş elma bahçesinin uzak tarafındaydı. Hafifçe grileşen gökyüzünün altında gölgeleri görünen ağaçların arasından geçtiler.

Işık mezarlıkta yeniden belirdi. Laura bir ses duyduğunu sandı. "Onu yakaladığımı mı söyledi?" Jones'un sesi değildi.

Laura cevabı duyamadı ama konuşan kişi güldü. "Oh, sana söyledi, değil mi? Bunu yaparsan gelir miyim? Evet, elbette yapacağım. Ama sanmayın ki-"

Sesler kayboldu. Işık parıltısı tekrar kaybolmuştu. Ama Laura'nın gözleri mezarlıkta bir hareket buldu. Pim olamayacak kadar uzun. Jones'tan daha incedi. Işık çok belirsizdi. Faland mıydı? Harikalarla dolu dünyalarında, kardeşini geri almak için yatıştırabileceği bir canavar var mıydı gerçekten? Pim'in sesi titreyerek, "*Lütfen.*" dedi.

Laura'nın beyni tekrar çalışmaya başladı. Faland neden buradaydı? Pim nereden biliyordu? O ne yapıyordu?

Sonra Jones'un ışığı Pim'i koşarken yakaladı. Orada başka kimse yoktu. "Bayan Shaw," diye seslendi Jones sertçe.

Ama Pim ona bakmıyordu. "Hayır!" diye seslendi, hala koşuyordu. "Bekle, yapacağımı söyledim, ben-"

Orada kimse yoktu. Pim yavaşça yürümeye başladı, sonra nefes nefese durdu. Körü körüne mezarlara baktı. Laura omuzlarının titrediğini gördü. Sonra onlara doğru döndü, nazıkçe yetiştirilmiş bir kadının ürkütücü hızıyla kendini toparladı. Laura onu profilden görmüştü, dudakları ayıktı, yüzü adlandırılmayacak kadar karmaşık bir duyguyla doluydu, ama Pim döndüğünde gülümsüyordu. "Laura, sen misin?" diye seslendi. "Ve Dr. Jones, Tanrım. Beni mi arıyordunuz? Tanrım, kendimi aptal durumuna mı düşürdüm? Lütfen ikiniz de beni affedin." Eteğindeki otları fırçaladı. Jones hiçbir şey söylememişti; şüpheli görünüyordu. Laura onun ne duyduğunu, gölgelerdeki o kırık dökük konuşmada ne düşündüğünü merak ediyordu. Pim konuşmaya devam etti: "Uyurgezer miydim? Sanırım öyle olmalıyım. Biliyorsun, uyurgezerliğe eğilimli bir teyzem vardı. Korkunç bir şey. Sanırım aşırı gerginlikten. Sence bir fincan çay için çok mu erken?"

Ah, Pim, diye düşündü Laura. Dilinin ucunda bir düzine soru vardı ama bir bakışta Pim'in o güzel gülümsemesinin ardındaki gözlerinin temkinli olduğunu gördü ve Laura bir cevap alabileceğini sanmıyordu. Jones orada dururken olmazdı.

Şatoda o zaman. Pim'le yalnız kaldıkları an.

Ama yalnızlık o kadar da kolay değildi. Gün ağarıyordu ve ön kapıdan geçer geçmez hem Laura'yı hem de Jones'u düzine ses karşıladı: acil durum yaygarası. Bir adamın sargısı kanamıştı, bir hemşire bir adamın bacağına kangren belirtileri görmüştü, o gün daha fazla Fransız getiriyorlardı, aşırı gerilmiş normal hastanelerin yükünü hafifletmek için her şey vardı. Her şeyin ritmi Laura'yı da sarmıştı ve Pim kendini kaptırmadı; erkekler mektup yazdırırken o hiç ara vermeden ayaktaaydı, getiriyor, taşıyor, çizim yapıyordu.

Young öğlen vakti geldi, duruşundaki ciddiyet kulakları yüzünden biraz gölgelenmişti. Önce Mary ile, sonra da Pim ile baş başa kaldı ve çalışanların hepsi neler olup bittiğini öğrenmek için sabırsızlanıyordu.

"Hâlâ kaçan Alman esirlerini arıyor," dedi kulak misafiri olmaktan utanmayan hemşirelerden biri. "Görünüşe göre adam Poperinghe'de *görölmüş*. Civardaki terk edilmiş binaları arıyorlar. Ve Belçika kraliçesi bize geliyor! En azından bu söylenti doğru. Bu akşam, akşam yemeğine giderken, General Gage de onunla birlikte geliyor. Ve bir gazeteci. Mary hepimizi fırçalama telaşına düşürecek."

THE FRUIT OF THAT FORBIDDEN TREE

.....

W

Gün ağardığından beri ateşi yükselmişti. Laura fırsat buldukça yatağına uğrayıp yarasını kontrol ediyor ve yüzüne soğuk su döküyordu. Bir keresinde koğuşa geldiğinde Pim ve

Winter başlarını birleştirmiş, fısıldaşıyorlardı. Winter başını sallıyordu.

Laura yaklaştı, Pim'in *başka bir şey* söylediğini duydu ama daha fazlasını duyamadan yanındaki hasta kolunu çekti. Laura başını kaldırdığında Pim ortadan kaybolmuştu ve Winter sıkıntılı görünüyordu. Laura karşıya geçti.

"Ne dedi?"

Winter, "O kararlı, dostun," dedi. "Ne yapmaya?"

"Sana yardım edeyim."

"Nasıl?"

Winter tereddüt etti ve sonra Laura, lanet olsun, çoktan çağrılmaya başlamıştı. Tüm hastane, savaşçı bakışlı Mary'nin gözetiminde tertemiz yıkanmalıydı. Mary onlara, "Kraliyet himayesi, biraz temizlik pahasına kazanılacak muhteşem bir şey," dedi. Laura alevlenen öfkesini bastırmaya çalıştı. En azından Winter güvendeydi. Ateş ölçeri çoktan kaynatmış, onu gizlice vazelinle yapış yapış ve solgun bir hale getirmişti. Tecrübeli hemşirelerin çoğunun hasta numarası yapma konusunda yetenekleri vardı; hastanede olabildiğince uzun süre tutmaya çalıştıkları hastalar -çoğunlukla on beş yaşında bir asker- hep vardı.

Mmkn. Laura'nın onunla iŖi bittiğinde Winter oracıkta ölmeye hazır görünüyordu ve onu koęuŖun uzak bir kŖesine, Majestelerini rahatsız edemeyeceği bir yere tıkmak ocuk oyuncağıydı.

Pim bir saat yayı gibi gergindi ve bunu saklamaya alıŖıyordu. Laura kanmamıŖtı ve Jones da bunu grmŖtı. Laura onu koęuŖun uzak bir kŖesinden Pim'e kötü kötü bakarken yakaladı. "Adamları ne kadar neŖelendirdięi umurumda değil," dedi sonra Laura'ya. "Kesinlikle fey gibi görünüyor. DŖmek için ata biniyor. Peki bu sabah dıŖarıdaki neydi? Yine kemancısını mı arıyordu?"

Jones fazla anlayıŖlıydı. "Onunla konuŖacaęım," dedi Laura. "Mary'nin katı tutumu olmasaydı daha önce de konuŖurdum. Kahrolsun bütün monarŖiler, diyorum. Sanırım Rusya'ya taŖınacaęım ve Devrim'e katılacağım."

"O katil BolŖeviklerle aynı safta mı yer alacaksınız? ar ve Kayzer'in olmadığı Amerika'ya da gelebilirsiniz."

Laura ona bakarken Jones gözlerini kaçırmadı. "Peki," dedi Laura, "Amerika'da ne yapardım?" Adamın gözleri çok karanlıktı. Birbirlerini incelediler.

Ama Jones cevap vermek istediğinde araya baŖka sesler girdi. "O burada!" diye bağırdı n pencerede nöbet tutan hemŖirelerden biri ve personel arasında bir konuŖma dalgası yayıldı.

"Doğru," diye mırıldandı Jones. "Ŗimdi seninleyim. Vive la rvolution." Laura homurdandı. O da sırtıttı, birden genleŖmiŖti.

FıralanmıŖ ve kolalanmıŖ tüm personel kraliçeyi karŖılamak için toplandı. GneŖ batıya doğru meylediyordu. Laura, Majestelerinin daha erken gelmesini diledi; çoğu erkek akŖama kadar acı içindeydi. KoęuŖun her yerinde yüzlerde gerginlik görüyordu. Ve sadece hastalar değil. Pim'in bütün vücudu gerginlik yayıyordu, çünkü güzel beyaz bir araba arabanın önünden geçiyordu. Belki de ziyaret kısa sürecektir, diye dŖnd Laura. AkŖam yemeği vakti gelmiŖti.

DıŖarı çıkan kadın da General Gage'in kolunda Ŗatoya girerken göz kamaŖtırıcıydı. zerinde bir tür Kızıl Haç üniforması vardı ama deneyimli bir terzi onu ele geirmiŖ ve gzelleŖirmiŖti. Beyazlık göz kamaŖtırıcıydı. Laura'nın dŖncesine göre, hiç kimse bundan hasta olmamıŖtı. KanamıŖtı.

"Hoş geldiniz Majesteleri," dedi Mary.

Kraliçe gülümsedi, beyaz bir tavus kuşu kadar uzaktı. Gerçek gibi görünmüyordu. *Tuhaf bir dünya*, diye düşündü Laura. O kadar hızlı, o kadar ani değişmişti ki, artık neyin gerçek olduğunu tekrar tekrar merak ediyordunuz.

Belki de düşündüğünden daha fazla şey.

Ve aklı tekrar Faland'a döndü. *Freddie*.

Bunu iyi bir sıkıcılık izledi. Laura yanında huzursuz Jones'un bir o yana bir bu yana gidip geldiğini hissedebiliyordu. Gage, hızlı İrlandalı hazırcevaplığıyla kendini sevimli gösteriyor, onunla birlikte gelen Young da anlamsız şeyler söyleyip Pim'e özlemle bakıyordu. Hâlâ konuşuyorlar mıydı? Yürütmeleri gereken bir savaş yok muydu? Kraliçe adamlarla tanışmak istiyordu. Gerçekten de bir gazeteci ortaya çıkmıştı -Laura onun Mary'nin mi yoksa kraliçenin mi olduğunu bilmiyordu- ve büyük bir gayretle fotoğraf çekmeye başladı.

Laura ana koğuştaki, meraklıların dikkatini Winter'dan en iyi şekilde uzaklaştırabileceği bir yerde konumlandı. Kendini yorganların arasına gömmüştü, bir battaniye yığınının başka bir şeye benzemiyordu. Kimse ona doğru bakmadı. Kraliçenin dikkatini çekmek için yarışan çok fazla yeşil yüz vardı ve hakkını yemeyelim, hiçbirinden ürkmedi. Nazik sözler ve çikolata parçalarıyla adamlardan adama dolaştı. Laura neredeyse onunla birlikte hayırseverlik yapıyor olabilirdi, eğer kameranın şaklaması ve yanıp sönmesi, erkekleri ve kendisini de zıplatmasaydı. En azından, diye kendini teselli etti, kraliçe etkiliydi ve gazetecisi de öyle. Şansı yaver giderse, hava kararmadan gitmiş olacaktı.

Laura, Faland'a nasıl ulaşacağını ve Pim'e ne söyleyeceğini düşünürken, bir silah sesi koğuştaki yankılandı.

Adamların yarısı bağırdı ve çoğu içgüdüsel bir siper arayışıyla kendilerini karyolalarından fırlattı, sonra yaralarını sarsarken tekrar uludular. Laura da aynı içgüdüyle kendini yere attı, sonra anlamsızca başını kaldırıp baktı. Pim geriye doğru sendeleyerek odanın ortasına doğru ilerliyor, *Winter*'la boğuşarak tabancasını almaya çalışıyordu. Tanrı aşkına, ne oluyordu? Ayağa kalkmayı nasıl başarmıştı ki? Ateşi vardı, rengi solmuştu ama ayakta idi. Bir silahı nasıl ele geçirmişti? Onu nasıl geçmişti? Kimi vurmaya çalışmıştı? Kraliçeyi mi? Tanrım, neden?

Silah tekrar patladı ve kurşun kulağının dibinden vınlayarak geçerken Gage sarsıldı, ayağını kaybetti ve ağır bir şekilde yere düştü. Koğuş daha fazla bağırişla çınıladı. General bağırarak ayağa kalkmaya çalışırken, bir hasta boğuşan çifte doğru hamle yapıyordu. Ancak kimse onlara ulaşmadan Winter, Pim'in çenesine vurarak yere yığılmasına neden oldu.

Sonra Winter nefes nefese, neredeyse iki büküm, elinde silahla durdu. Gözlerini Laura'ya dikmiş, odanın içinde çılgınca dolaşıyordu. Pim'e baktı, sonra tekrar Laura'ya. Gözlerini kısa bir süreliğine pencereye kaldırdı. Bakışlarında öfkeli bir mesaj vardı ama Laura bunu okuyamıyordu. "Yine olsa yine yaparım," dedi. Aksanı lanet olası bir Alman aksanıydı. Tabancasını düşürmüştü. Sonra dizlerinin bağı çözüldü.

Gage şok ve öfkeyle terliyordu; kraliçe bembeyazdı ve sarsılmıştı. Ucuz atlatmışlardı. Jones yere düşen Winter'ın yanına giderken, Laura da Pim'in yanına koştu. Tabancayı aldı, mermi yatağındaki diğer mermileri de boşalttı ve hızla Laura'yı geçip Pim'e ulaşmaya çalışan Young'a uzattı. Sonra sargılarını kontrol etmek için Winter'ı ters çevirdi, kırmızı lekeye küfretti; Winter dikişlerinin her birini patlatmıştı.

"Tabancayı nasıl aldı? İçeri nasıl girdi?" Gage kükreyerek, hiçbir şey söylemeyen Jones'un üzerine eğildi. Laura'ya bakmadı. Young duraklamış, elindeki silahla soyut bir şekilde donup kalmıştı.

Laura kollarını Pim'e dolamıştı. Arkadaşı şimdi ayağa kalkmış, Gage'den Winter'a dehşet dolu bir bakışla bakıyordu. Yüzü şimdiden şişmeye başlamıştı.

Ne oldu böyle?

Winter'ın yeniden açılan yarasından hızla kan akıyordu. Jones işinin ehli bir tavırla yarayla ilgileniyordu ama Laura'nın fark ettiği gibi, kanı durdurmak için çok fazla çaba sarf etmiyordu. Yüzü asık görünüyordu.

"O adamın hayatını kurtarın!" Gage gürlüyordu. "Kurtarın onu, lanet olsun! Sorgulanmalı! Bu o - casus - suikast yapmaya çalışıyor -"

Bir suikastçı mı? O kadar kandırılmış mıydı? Pim pencereden dışarı bakıyordu. Winter da öyle ve bakışlarında bir benzerlik vardı, şaşkın ve çaresiz.

Laura da baktı.

Bir an için, henüz yeni başlayan alacakaranlıkta yüzü belirsizleşen Faland'ı gördü, uyumsuz, ışıltılı gözlerle hepsini izliyordu.

- - -

Pim şiddetle titriyor, konuşmaya çalışıyordu. Mary, "Sus canım, şimdi olmaz," dedi, yüzü şaşkın bir öfkeyle çizilmişti.

"O hayatını kurtar, lanet olası!" diye bağırdı Gage yine.

Jones'un gözleri soğuk ve siyahtı, yüzü ifadesizdi. "Onu kurtarmamı istiyorsan herkesi dışarı çıkar. Bana biraz yer açın," dedi. "Lanet olsun sana," diye ekledi alçak sesle, Alman'a. Hâlâ Laura'ya bakmıyordu.

Winter uzandı ve Laura'nın bileğini yakaladı. "Görmüyor musun? Bunun için geldi."

Laura kendine rağmen tekrar pencereye baktı. Faland gitmişti. Orada hiç bulunmamış olabilirdi.

Mary titreyen Pim'i odadan çıkarıyordu; Young da onu takip etmeye çalıştı, yüzünde sıkıntılı bir ifade vardı. Winter'ın gözleri, onu sedyeye yatırırken bile Laura'ya sabitlenmişti. Gözlerinde çılgınca bir mesaj vardı.

Laura arkasını döndü ve koğuştan, şatodan dışarı koştu.

INTO THIS WILD ABYSS

.....

CHÂTEAU COUTHOVE VE BİLİNMEYEN YERLER, FLANDRE, BELÇİKA NİSAN
1918

TKraliçenin arabası ve meyve bahçesinin çakılların üzerine uzun uzun düşen gölgeleri HARİÇ, OTOBAN BOŞTU. Mezarlıktaki haçlar solmakta olan gökyüzünde çizgiler oluşturuyordu. Bahar havası yüzüne soğuk geliyordu ve

Laura ağaçların gölgeleri arasında kanlı bir figür gördüğünde nedense hiç şaşırmadı. Eliyle işaret etti ve Laura bakınca bir hareket gördü; kapının yanında kısa bir anonim titreşim. Artık sorgulamadı, şüphe duymadı ya da korkmadı. Sadece ona doğru koştu.

Faland kapının yanındaydı ve saçları bulutlu gökyüzüyle aynı renkte, alacakaranlığa doğru dönüyordu. Onu görmeden önce neredeyse üzerine gelmişti ve sonra onu kolundan yakaladı ve döndürdü.

Kadını şaşırtacak şekilde, adam karşı koymadı, ama durup ilgiyle onu izledi. "Ne umduklarını çok iyi biliyorum," dedi. "Ama onlara inanacağından emin değildim." Memnuniyetsiz görünüyordu.

Çenesini ayarladı. "Kardeşim nerede?"

"Savaş tanrısı büyüktür," diye alıntıladı Faland. "Büyük ve onun krallığı. Gitti tabii ki."

"Sen bir yalancısın." Laura, Mary'nin sesinin -birinin sesinin- arkasından seslenmesini, sorgulamasını, talep etmesini bekliyordu. Ama Couthove'un ön kapısı açılmadı. Parlayan arabanın sürücüsü başını çevirmedi.

"Belki de öyleyim," dedi Faland. "Ama o gitti. Artık onun her şeyi benim. Önemli olan her şey. O bana verdi." Faland sanki dünyanın enkazı arasında dolaşmak, eğlenmek, merak etmek ve insan ruhuna heves etmek hiçbir şeymiş gibi konuşuyordu.

Umurunda değildi. Brandhoek'tan daha korkunç değildi, kötü geceler ve daha kötü günler. Mantıklı aklı hâlâ itiraz ediyordu ama ona sessiz olmasını söyledi. Sevgilisi dışarıda bir yerlerde, uçurumun içindeydi. Ve o da onun peşinden gidiyordu.

"Yanılıyorsun," diye fısıldadı.

"Öyle ? Hayatın üzerine bahse girer misin?" Adam ona dar bir bakış fırlattı. "Evet."

"O gitmeyecek," dedi Faland. "Ve sen de geri dönemeyeceksin. Seni götürdüğüm yere değil. Bu sefer olmaz."

"Yolu göster," dedi Laura.

- - -

Laura, Ypres Salient'in yasak bölgesini bildiğini söyleyebilirdi. Dinlenme alanlarını, havaalanlarını, harap kasabalarını, yollarının yalanını, gökyüzünün rengini biliyordu. İnsanların orada nasıl yaşadıklarını, ne yediklerini, nasıl şakalaştıklarını biliyordu. Nasıl öldüklerini ve nereye gömüldüklerini biliyordu.

Ama o yürüyüşü hiç hatırlamadı, gittikleri yolu hiç hatırlayamadı, daha sonra orada olmayan şeyleri gördüğünü hayal etmesine rağmen: bir nehir, büyük, yıkık bir duvar. Otelin onu şaşırttığını, ilk bakışta ateşli bir akşam gökyüzüne karşı yıkık duran bir saray olduğunu düşündüğünü hatırladı. Ama bu sadece Faland'ın oteliydi. Kapıyı boş bir fuayeye açtı, sessiz, karanlık ve toz kokuyordu. Bu ona Faland'ın kendisini, parıltısını, yılların ve yavaş çürümenin havasını düşündürdü. Oda son gördüğü gibiydi: bir harabe, ölü ve soğuk.

Ama Freddie oradaydı.

Diz çökmüş, hiçbir şeye bakmıyordu. Başının üzerinde kırık bir ayna asılıydı. "Freddie!" Bu çılgılık Laura'nın boğazını tırmaladı. Odanın öbür ucuna sıçradı ve onun yanına çöktü.

Kardeşi başını kaldırıp bakmadı.

"Freddie, ben Laura."

Kendisi de bir hayalet gibiydi. Onu tanımıyordu bile. "Freddie, sana ne oldu?"

Onun elini tutmaya çalıştı. Onu yavaşça kızın aldı. "Freddie, Tanrı aşkına-"

Kaşları birbirine çatıldı. Ona bakmadı. "Öldün mü sen?"

"Hayır, . *Değilim* Freddie, buradayım. Seni bulmak için geri geldim. Freddie, *lütfen*."

Bu kambur, gri adamda kardeşinden çok az şey kalmıştı. Faland'a döndü.

"Ona ne yaptınız?" Brandhoek'ta ve sonrasında, hastane treninde, hastane gemisinde geçen tüm o uzun günler boyunca, acıya rağmen ağlamamıştı. Ama şimdi ağlıyordu.

Faland'ın sesi neredeyse nazikti. "En azından adını biliyorum. Eminim daha kötülerini de görmüşsünüzdür, hem de hemcinslerinin ellerinde."

Laura sessizdi.

"Kal," dedi Faland. "Benim misafirim olarak. Birlikte olacaksınız. Zaten dünyada sizin için ne var ki?"

"Ona böyle mi söyledin?"

Faland cevap vermedi. Kemanını çıkarmıştı, parmakları sanki onun aşkından ve üzüntüsünden müzik çıkarabilecekmiş gibi kemanın boynunda huzursuzca . Belki de kardeşine ulaşmanın hiçbir yolu yoktu. *Dışarı çıkmalıyız*, diye düşündü. Gökyüzünün altından, bazen mantıklı gelen bir dünyaya. "Freddie, gitmeliyiz."

Kadın onu ayağa kaldırdığında bir kukla gibiydi.

Hangi gelmişlerdi? Çok fazla kapı vardı. Hepsi birbirine benziyordu. Onu en yakına sürükledi. Kolu çevirdi.

Kilit açıktı. Kapı açıldı. Geri çekildi. Freddie . Çıkış yolu bu değildi.

Laura'nın anlayabileceği bir şey değildi.

- - -

Kapı, soğuk bir havayla birlikte, şiddetli bir yağmurun yağdığı demir gibi sert bir gün ışığına açıldı. Laura bocaladı; yer yarılmıştı. Kendini sabitlemek için kapının pervazına tutunmak zorunda kaldı.

Bir siperin kenarında duruyorlardı.

Laura inanamayarak hareketsiz durdu. Yanı başındaki Freddie korku ya da ani bir kavrayışla küçük bir ses çıkardı. Hava soğuktu ve o sıradan ahşap kapının hemen arkasından yağmur yağıyordu. Silah sesleri, ıslak yün, dışkı ve ceset kokusu vardı. Adamlar başlarını kaldırmadan, bellerine kadar çamur içinde, tüfeklerini başlarının üzerinde tutarak siper boyunca yürüyorlardı. Biri diğerine doğru eğildi ve sırtarak şöyle dedi: "Bizi yukarı çıkarmak için yakında donanmayı getirmek zorunda kalacaklar. Piyadeler için çok ıslak..." tam o sırada bir siperin bir bölümü çöktü ve yarı çürümüş bir ceset siperlerden dışarı yığıldı...

Freddie alçak, acı dolu bir ses çıkardı.

Laura kapıyı çarptı. Freddie geri çekildi. Dehşet, gözlerindeki boşluğu kırmaya çalışıyordu. "Hayır," dedi. "Hayır, unuttum."

Faland onları izliyordu.

Kendini toparladı, Freddie'nin direnmeyen elini yakaladı ve çekiştirdi. "Sadece dışarı çıkmamız gerek. Başka bir kapı deneyeceğiz. Sadece bir tane daha Freddie."

Ama bir sonraki kapı bir hastaneye açılıyordu ve şimdi kapıda donup kalma sırası Laura'daydı. Çünkü ölü bir adamı bir çarşafın içine koymuşlardı, görevliler onu kaldırmaya hazırlanıyordu ve bir kız kardeş öne atılarak, "Hayır, bekleyin, dikkatli olun-" diye seslendi.

Ama onu çok hızlı kaldırmışlardı ve parçalanmış bedeni kolayca dağıldı...

"Laura," dedi Freddie sonra. "Yapamam." Dramatik değildi. Sadece bir gerçeği ifade ediyordu. Kapı hâlâ açıktı. Hafıza hastanesi kokusuna varıncaya kadar keskin bir şekilde gerçektir. Kapıyı çarparak kapattı. Freddie hastaymış gibi titriyordu.

"Benimle gelmek ister misin?"

"Hayır," dedi Freddie.

Kalbi parçalandı. Dışarı çıkmak için kapıları denemek zorundaydılar. Kapı üstüne kapı. Arkalarında daha neler vardı? Ondaki bununla yüzleşmesini isteyebilir miydi? Onun adına karar vermeye hakkı var mıydı? "O zaman burada kalmak istiyor musun?"

"Hiçbir şey istemiyorum," diye fısıldadı. "Ben hiçbir şey değilim. Beni istemiyorsun."

Yüzünü ellerinin arasına aldı. "Asla böyle söyleme. Asla. Sen benim her şeyimsin."

Uzun süre sessiz kaldı. Cevap vermeyeceğini düşündü. Sonra yırtık pırtık tırnaklı parmağının ucu kalktı ve ıslak yüzünü kuruladı. "Laura?"

"Buradayım," diye fısıldadı.

"Ben aynı değilim. Beni sevmiyorsun. Sevdğin Freddie öldü."

"Umurumda değil."

"Ben bir hainim," diye fısıldadı. "Bunu hatırlıyorum. Korkunç bir şey yaptım."

Öldürdüm-" Sesi kekeledi. "Kaçtım. Cesur değilim."

"Olmak zorunda değilsin. Benim için değil."

Boşluğu yüz hatlarında yeniden kaymaya çalışıyordu. Ama sonra çenesini sıkı. "İstemiyorum-" dedi, durdu. "Gidebilir miyiz bilmiyorum."

"Yapabiliriz."

Yapabileceğimizi biliyorum."

Çok zayıf görünüyordu.

"Deneyeceğim."

Elini tuttuğunda o kadar çok titriyordu ki bu titreme koluna kadar ulaştı. Başka bir kapı denediler. Ve bir başkasını.

Hiçbiri dışarı çıkmadı. Zihnine geri döndüler. Korku, can sıkıntısı, kıskançlık, öfke. İsraf, hayal kırıklığı, soğuk geceler ve karanlık günler. Laura tuzu tadana kadar ağladığını bilmiyordu. Bir adamın kafası omuzlarından uçmuştu ama bedeni hâlâ koşuyordu. Gözetleme noktasına düşen bir top mermisi ve Freddie'ye cesetleri alması için verilen bir kum torbası ve bir kürek.

Her kapının çekiç darbeleri karşısında tereddüt etmeye başlamıştı ama ağabeyinin boş yüzü yavaş yavaş delice bir kararlılığa bürünmüştü. Şimdi onun önünde ilerliyor, sanki bir şey arıyormuş gibi kapı üstüne kapı açıyordu. Sanki o korkunç dakikalardan birinde kendisiyle ilgili bir gerçek, ihtiyaç duyduğu bir şey varmış gibi.

Geriye dönüp baktığında Faland'ın ayağa kalkmış onu izlediğini gördü.

Sonra Freddie başka bir kapıyı açtı ve bir sonrakine geçmedi. Orada kaskatı durdu. Laura onun omzunda, Freddie'nin bir mermi çukuruna yuvarlandığını, ardından da kumral saçları yağmurdan dümdüz olmuş iri bir adamın geldiğini gördü. Sonra sıırsıklam Kanada üniforması giymiş başka bir adam çığlık atarak onların arasına düştü. Çığlık atan adamın kumlu saçlı adama, *yani Winter'a* saldırdığını gördü, diye düşündü Laura. Freddie ve Winter. Kanadalının süngüsünü kaldırmış, boyuna kadar uzandığını gördü. Ama Freddie oradaydı, omzunu düşürdü, adamı yakaladı ve ikisini de pis suya uçurdu. Freddie ayaklarını altına kadar önce biri, sonra diğeri yukarıda olmak üzere bir an kıvrandılar.

Hareket etmeyi bırakana kadar diğeri adamı tuttu.

Otelde, kapının girişinde Freddie hareketsiz duruyordu. "Onu ben öldürdüm." Sesi tamamen düzdü. "Bunu görmeni istedim. O bizden biriydi ve ben onu öldürdüm."

Ona dokunmadı. Adamın ürküp kaçacağını düşündü. "Bunu yapmak istememiştin."

"Evet, öyle," dedi Freddie. Hâlâ kapı aralığından bakıyorlardı, Freddie'nin mermi çukurunun buzla kayganlaşmış yamacında süründüğünü hatırlıyorlardı. Winter düşmesine fırsat vermeden onu omuzlarından yakalamış ve dudaklarına bir matara dayamıştı. Birbirlerine bakıyorlardı. Sanki her biri diğeri için tüm dünyasını kapsıyormuş gibi.

Laura dudağındaki kanı ısırdı. *Winter'ın öleceğini* düşündü ve ilk kez gerçekten pişman oldu. Bir delilik -ya da vatanseverlik- nöbeti geçirmiş ve bir generali öldürmeye çalışmıştı. Sorguya çekilecek ve idam edilecekti.

Sessiz kaldı. Freddie karanlığa bakıyordu. Ama Winter'a bakmıyordu. Gözleri kabuk deliğinde yüzükoyun yatan cesetteydi. "Özür dilerim," diye fısıldadı ona. "O ben olmalıydım, sen değil. Özür dilerim." Freddie uzandı ve kapıyı yavaşça kapattı. Yaşlı görünüyordu. Ama yüzüne yine o donukluk gelmemişti. "Bunu hatırlamam gerekiyordu." Sesi hırıltılıydı. "Ve hatırlamam gereken başka bir şey daha var."

"Ne?"

"Gördüğümde anlayacağım."

- - -

Laura kaç kapı geçtiğini bilmiyordu ama sonunda kapılardan biri hiçbir şeye açılmadı. Dünyanın başlangıcı gibi bir karanlığa. Ve karanlığın içinde, kesik kesik sesler duydu. "-Çamlarda güneş ışığı. Böğürtlenler-"

"-Deniz. Denizi seviyorum."

Bir şiirin mısraları. Boşluğun içinde birbirine karışan sesler. Tekrar ağladığını fark etti.

Freddie fısıldadı, "Şimdi hatırlıyorum. Çok karanlıktı."

"Ve Kış oradaydı," dedi Laura.

"Evet," dedi Freddie. "Oradaydı." Döndü. Ağabeyinin ela gözleri onunkilere bakıyordu. Yorgun, üzgün ve arkalarında gizlenen korkuyla. Ama oradaydı. "Nereye istersen giderim Laura," dedi. "Gidebildiğin sürece. Ama ben hâlâ bir hainim. Hâlâ bir korkak ve katilim."

Laura onun elini tuttu ve hiçbir şey söylemedi.

Faland onları izliyordu. Bunca zamandır izliyordu. "Gerçekten mi?" dedi. "Otelimin sırlarını sana açıyorum ve sen böyle mi cevap veriyorsun? Oraya geri dönüp bununla mı yaşayacaksın?" Odanın diğer ucuna doğru yürüyordu. Freddie ve Laura kıpırdamadan durdular. "Ama o gece otelimde annene kaçması için bağırmadın mı Laura? Seni duydum. *Bunu* hayatının sonuna kadar hatırlamak ister misin?" Eli başka bir kapının tokmağındaydı. Fırlatıp açtı.

- - -

Halifax'taki ebeveynlerinin yatak odası kırık camlarla doluydu. Anneleri odanın ortasında, kendi kanının içinde yatıyordu. Oda dumanla doluyordu, dışarıya kıvılcımlar düşüyordu. Anneleri ağlamaya çalışıyordu ama gözyaşları akılmıyordu.

Freddie kıpırdamadan durdu.

Ve Laura öne, anıya doğru fırladı ve onun yanında diz çöktü. Tek düşünebildiği sonunda ikinci bir şansa sahip olduğuydu. Kalbine geri döndüğünde

kendi kabuslarını, tekrar yapabiliirdi. Ve tekrar. Ve tekrar, doğru yapana kadar. Annesini kurtarana kadar.

Ama biri onu çekip götürüyordu. Gitmek istemedi. Ama kollar onu tuttu ve kendini ağabeyinin göğsüne yaslanmış hıçkırırken buldu. Kolları onu sımsıkı sarmıştı. Anılarda birlikteydiler, Veith Sokağı'ndaki yanmış oturma odasında.

"Ne zaman?" diye fısıldadı saçlarına.

Sesi neredeyse tanınmaz haldeydi. "Aralık ayında. Annem ve babam öldü. Ev gitti. Her şey gitti."

Freddie sessizdi. Birbirlerine sarıldılar, titriyorlardı. Her şeyin sonundan sonra nasıl devam edersiniz? Freddie'nin bir cevabı yoktu, Freddie'nin de yoktu. Her ikisi de donup kalmışlardı. Şüphe dolu karanlıkta Faland'ın sesi geldi ve onları tekrar sardı. "Devam etmek zorunda değilsin. Hatırlamak zorunda değilsin."

Haklıydı, diye düşündü Laura. Eğer isterlerse onlara şarap doldururdu. Kemanını çalacaktı. Başka bir şeye ihtiyaçları olmazdı. Kardeşinin perili gözlerinde bunun doğruluğunu görebiliyordu. İkisi de durabilirdi. Faland'ın yüzüne bir zafer ifadesi geldi.

Ama sonra Freddie, "Kendim için gidemezdim," dedi, sesi bir iplik kadar inceydi. "Ama Laura burada kalamaz. Laura insanlara yardım etmek zorunda. Beni duyuyor musun, Laura? Burada kalmana izin vermeyeceğim."

Freddie'nin sözleri Laura'ya Jones'u düşündürdü. Hâlâ geleceğe inanan Jones'u. Belki de tüm bunların ötesinde, göremediği bir şey vardı.

"Sensiz gitmeyeceğim," dedi.

"Nasıl çıkacağımı bilmiyorum," diye fısıldadı Freddie. "Nasıl deneyeceğimi bile bilmiyorum."

Kapıları denemeyi bırak, diye düşündü Laura. Kapılar çıkış yolu değildi. *Faland*'dı. Cebini yokladı. Sterilizasyon odasındaki Bunsen ocağını yakarken kullandığı kibritler vardı. Yukarı baktı. Odayı geçti. Faland bir masaya yaslanmış, dikkatle onu izliyordu. Bir kibrit çaktı ve dengede tuttu. "Çıkarın bizi," dedi Laura, "yoksa burayı ateşe veririm."

Etkilenmemiş görünüyordu.

Kibrit acınacak haldeydi; parmaklarını yakıyordu. Laura ona bir adım daha . Hâlâ daha yakın. Sabırsız görünüyordu. Sonra kibriti fırlattı. Kibrit fırladı ve adamın gözleri onu takip etti.

Tam o sırada öne atıldı ve kemanını kaptı, parçalamaya hazır bir şekilde kaldırdı. "Şimdi," dedi.

Çok hareketsiz kaldı.

"Kaçamazsın," dedi. "Çıkmana izin versem bile. Kaçabileceğin hiçbir yer yok. Anlamıyor musun? Orada nasıl bir gelecek bekleyebilirsin ki? Dünyanın enkazında? Nasıl mahvolduğunu bile görmedin mi?"

Cevap vermedi. Cevap vermekten korkuyordu; kendini aynı fikirde bulabilirdi.

Bunun yerine kemanı boynundan kavradı ve aşağı doğru kırbaçlamaya başladı. "Dur!" diye bağırdı.

Bekledi.

"Bunun bir zafer olduğunu mu sanıyorsun? Sadece küllerle son bulacak."

Laura hiçbir şey söylemedi. Sonunda, istemeyerek de olsa başını çevirdi. Laura onun bakışlarını takip etti ve daha önce sadece duvar olan yerde başka bir kapı gördü.

"Benim bedduamla," dedi Faland. Neredeyse nazikti.

"Senden korkmuyorum," dedi Laura. Kardeşinin elini tuttu ve dışarı çıktı.

HOW CAN I LIVE WITHOUT THEE?

.....

CHÂTEAU COUTHOVE, FLANDRE, BELÇİKA
NİSAN 1918

FREDDIE'NİN NABZI HIZLI ATİYORDU; bir deri bir kemik kalmıştı, dudakları çatlamıştı. Ona yaslanmamaya çalıştığını hissedebiliyordu ama çok güçlü değildi.

Laura elinden geldiğince onun ağırlığını taşıdı. Otelin dışında, her tarafı yıkık dökük binalarla dolu bir avluydılar. Geceydi. Aysız bir geceydi, tek bir yıldız bile görünmüyordu. Yola, bir işarete baktı.

Hiçbir şey.

Binalar, yollar ve karanlıktan başka bir şey yoktu. Kaybolmuştu. Uçurumun sınırları var mıydı? Canavarlar yatıştırılabilir miydi? *Belki de yatıştırılamazdı. Ne de olsa yeni bir dünya.*

Faland'ın kaygan, ikna edici fısıltısı kulağına geldi. *İçeri gel. İçerisi daha iyi. En azından isimlerinizi hatırlayacağım, Laura.*

Freddie dik durmaya çalışıyordu. "Laura, korkuyorum. Yolu göremiyorum."

Hayaletlere sorun, demişti Winter.

Parkeyler, *hayaletlerini tövbe eden boncuklar gibi takip ediyorsun*, demişti.

Hayaletlere inanmam, demişti Laura defalarca. Ama bunun bir önemi var mıydı? Hayalet yine de onu takip etmişti. Laura onun kendi suçluluk duygusunun ve kederinin bir yansıması olduğunu düşünmüştü. Ama belki de biraz daha fazlasıydı.

Laura, uzun zamandır olmadığı bir çocuk gibi fısıldadı: "Anne, kayboldum. Beni duyabiliyor musun? Freddie ve ben kaybolduk."

Sessizlik.

Bir el onunkine dokundu. Sıcak parmaklar, camla biraz sertleşmiş. *Hayaletlerin sıcak elleri vardır*. Gözlerini açmadı. Cesaret edemedi. Bakmak, kırılğan sabun köpüğü inancını patlatabilirdi. O tanıdık el parmaklarını onunkilerle birleştirip onu ileri doğru çektiğinde bile bakmadı. Freddie'ye tutunarak yürüdü. Ve sonra, birkaç sayısız adım sonra, el bıraktı. Laura gözlerini açtı ve Freddie'yle birlikte Couthove Şatosu'nun arkasında olduklarını gördü.

- - -

Faland gitmişti. Onları takip etmemişti. Ama Freddie ona doğru eğilmişti ve Laura diğer canavarların şimdi çok daha amansız bir şekilde etraflarında döndüklerini hissedebiliyordu. Kanun, yönetmelik, gelenek. Bir firariyi ele geçirmek için bekliyorlardı. İkisine de sahip olmak için.

Yukarıdaki yatak odalarından birinden bir ışık süzüldü ve Laura pencereleri saydı. Kimin odası olduğunu anladı. Durup düşünmeden yoldan bir avuç çakıl taşı aldı ve fırlattı. Çakıl taşları cama çarptı.

Jones'un penceresi açıldı. Kafasını boşluktan içeri soktu. İkisini de gördü, bir parça ışığın içinde duruyorlardı. Aynı hızla ortadan kayboldu.

Kalbi sıkıştı. Freddie'nin gücünün azaldığını hissedebiliyordu. "Nerede?" Freddie mırıldandı. Başını öne eğikti. "Laura, neredeyiz?"

Laura cevap verecek zaman bulamadan Jones evin etrafından dolanıp hızlı adımlarla yanına geldi. "Ne , Iven?" dedi. Sonra Freddie'ye daha yakından baktı. Birbirlerine pek benzemiyorlardı ama şok olmuştu.

Freddie'nin ağırlığını almak için uzandığında Jones'un yüzünde yine de bir anlayış belirdi. "Nasıl?"

"Onu buldum," dedi Laura. "Kapana kısılmıştı, onun suçu değildi."

Jones bir süre durakladıktan sonra, "İçeri gel, titriyorsun," dedi.

"Buradan uzaklaşmalıyız." *Her şey yolunda gitmeli*, diye düşündü yorgunca. Birlikteydiler, Fransızca konuşuyorlardı, onlar...

Ama sonra Freddie kıpırdandı ve "Kış," dedi.

Jones'un çenesi gerildi.

"Kış," dedi Freddie tekrar. "O buradaydı. Hatırlıyorum. Şatoyu. Onu buraya getirdik. Winter nerede?"

"Sen *getirdin*-" diye başladı Laura ama Jones doğrudan konuya girmişti ve bir cerrahın içgüdülerine sahipti: İyileştirmek için kes.

"Onu kurtarmak yok," dedi Jones. "Büyük bir Alman saldırısının ortasında bir generalı öldürmeye çalıştı. Yarasını boşverin, onu hemen götürdüler ve şimdi sorguya çecekler. Sonra da onu asacaklar." Laura'ya, "Kardeşini içeri götürmeliyiz." diye ekledi.

"Hayır," diye fısıldadı Freddie ve Laura içini bir korku kapladı. Belki bir mucize olur da onu eve götürebilirse Freddie'nin bedeni hayatta kalabilirdi. Ama geri kalanı çok yırtık pırtıktı. Kendisi kurtulsa ama Winter geride kalsa, idam edilse, aklı hayatta kalabilir miydi? O mermi deliğinde ikisinin nasıl görüldüğünü hatırladı. Winter o lanet silahı neden ateşlemişti?

Laura Jones'a, "Kardeşimi tutuklamalarına izin vermeyeceğim," dedi, sesi tizleşmişti.

"Biliyorum," dedi Jones. "Ama ikiniz de çökmek üzereymişsiniz gibi görünüyorsunuz."

Onu içeri alalım. O zaman drama olmadan ne yapacağımızı düşünürüz."

En son onun güvenini istediğinde, bu bir silah sesiyle sona ermişti. Ondan iğrenmesi gerekirdi. Boynunu riske atmamalıydı. Bir kez daha. Ama işte buradaydı. "Pekâlâ, Doktor."

"Bana Stephen de," dedi. Sesi sinirli geliyordu. Ama Freddie'nin ağırlığını ondan alırken parmakları nazıktı. "Daha önümüzde uzun bir yol var. İkinize de göz kulak olacağım."

- - -

Laura'nın umudu -ve Jones'un da öyle olduğunu tahmin ediyordu- Freddie'yi şatoya görünmeden sokmaktı. Onu yerleştirmek, biraz yemek yedirmek, biraz çay içirmek. Bırakın uyusun, Tanrı aşkına. Ve sonra - resmen ölmüştü, o yüzden belki biraz bürokratik hileyle onu dışarı çıkarabilirlerdi. Kanada'ya dönmek için parası yoktu ama her şeyin bir sırası vardı. Bir iş bulabilirdi, Fransızca biliyordu.

Jones, omzuna yaslanmış Freddie'yle birlikte hizmetçilerin girişinden içeri süzülüp Laura'yı da arkasına alarak arka merdivenlere doğru ilerlerken aklından bunlar geçiyordu.

Aşağı inerken Pim'le karşılaşmışlar.

Saatın ilerlemesine rağmen tamamen giyinik ve temizdi ve ilk başta onları görmedi. Yürürken arkasından sesleniyordu. "Hayır, çoktan telefon ettim, beni durduramazsın Mary. Ben gidiyorum."

Mary onun birkaç adım gerisinde merdiven boşluğundaydı. "Bir an için bile olsa dikkat çekmemenin daha iyi olacağını düşündün mü-" Merdivenlerin dibindeki üçlüyü gördü.

Herkes durdu.

Önce Mary toparlandı. "Neredeydin, Iven? Biz-" Freddie'yi görmüştü. "Kim o? Onu koğuşa götürün, Tanrı aşkına, o-?" Hepsinin yüzündeki ifadeyi görünce tekrar durdu. "Ne?"

Pim anlamıştı. Hızlı bir adımla merdivenlerin dibine vardı ve kollarını Laura'ya doladı. "Onu bulmuşsun," dedi. Gözleri yaşlarla dolmuştu. "Onu bulmuşsun."

"Tanrı , ne oluyor?" dedi Meryem.

Laura, aniden içine çöken korkuyla düşüncelerini toparlamaya çalıştı. Mucize gerçekleştiğinde aslında bir *sonrasını* planlamamıştı. Buraya hiç gelmemeliydi. Mary duygusal biri değildi. Yırtık pırtık bir asker kaçağına yardım etmek için hastanesini riske atmazdı.

Pim omzunun üzerinden, "Freddie, tabii ki Mary," diye seslendi. "Laura'nın erkek kardeşi."

Pim'in sesiyle Freddie başını kaldırdı. Şaşkın gözlerinde tuhaf bir ifade belirdi. "Seni hatırlıyorum," dedi. "Sana her ne söylediyse yalan söylemiş."

"Affedersiniz?" dedi Pim.

"Seni gördüm." Freddie kelimeleri bulmakta zorlandı. "Onu gördüm-" Gözleri odayı taradı. "Winter nerede?"

"Onu nerede buldunuz?" diye sordu Mary.

"Kapana kısılmış," dedi Laura.

Mary küçümseyerek baktı. "Terk edilmiş demek istiyorsun. Ve onu buraya sen getirdin, Iven, Tanrım. Yapmak zorunda kalacağımı biliyorsun-"

Hayır, değildi. Laura öfkeyle ağzını açtı ama önce Pim konuştu. "Mary Borden, *bu ne cüret?*" Pim'in hafif aptalca tavrının bir kurgu olduğu Laura'nın aklına ilk kez gelmiyordu, o kadar uzun süredir o kadar mükemmel bir şekilde korunan bir kalkan ki, bazen altında ne yattığını kendisi de unutuyordu.

"Onlara yardım edeceksin," dedi Pim. "Çünkü eğer yapmazsan, bugün Gage'le aramızda geçen olayı tatlıya bağlayamam. Young geldiğinde ona Winter'ın kim olduğunu bildiğinizi, ona acıdığınızı söyleyeceğim. Young'a her türlü şeyi anlatırım."

Kimse bir şey söylemedi. Sanki bir fare kükremiş gibiydi.

Mary çenesini tuttu. "Shaw-"

"Ciddiyim," dedi Pim. "Bunu yapacağım. Çok kızacaklar. Hastaneni kapattırırlar sana. Ya da hayatında bir kez olsun iyi bir şey yapabilirsin, Mary."

", " dedi Mary acı acı. ", Pim, seni sefil. Poperinghe'e gideceksin, generalle aranı düzelteceksin. Iven'i de yanında götür. Düşüncesizce bir şey yapmayacağına güvenmiyorum."

Laura bir şeyi gözden kaçırmıştı. "Bu gece mi?"

Pim dedi ki, "Young'a telefon ettim. Generali görmek istiyorum. Hatırladığım birkaç şey vardı, Winter'ın bana anlattığı. Bunların onun ilgisini çekeceğini düşündüm." Mary'ye baktı. "Ve düşündüm ki, bu yüzden bize kızmadıklarından emin olabilirim. Young beni almaya geliyor. Yakında, aslında. Ama Tanrım, Mary, Laura'yı çağırmaya gerek yok-"

Laura dinlemiyordu. Bu hiç mantıklı değildi. Eğer Pim Young'a telefon edip elinde bilgi olduğunu söyleyebiliyorsa, neden bunu ona iletmiyordu?

ve orada? Mary'nin yüzüne bir bakış, Mary'nin de buna tam olarak inanmadığını gösteriyordu. Ne o zaman?

"Kış mı?" diye fısıldadı Freddie.

"Bekleyebilir," dedi Jones, hiçbir tartışmaya izin vermeyen bir ses tonuyla. "Ayaklarını zor tutuyorsun."

Laura yavaşça, "Bu gece Beşinci Ordu Karargâhına mı gidiyorsun, Pim?" dedi.

"Evet," dedi Pim. "Ama tabii ki Laura'nın benimle gelmesine ihtiyacım yok Mary, değil. O da burada olmalı tabii, kardeşiyle birlikte."
."

"Hayır," dedi Mary. "Beni köşeye sıkıştırdın Penelope Shaw, tek bir şartla gitmene izin vereceğim, o da Iven'in de seninle gelmesi. Ne yapmaya çalıştığını bilmiyorum ama Iven seni beladan uzak tutacaktır, sadece kardeşinin hatırı için bile olsa. Karargâhtaki hiç kimsenin bu rezil durum için hastaneyi suçlamamasını sağlayacaksın. Karşılığında Laura'nın kardeşini sessizce bir yatağa yatıracağız ve ben de onların ülkeyi terk etmelerini sağlayacağım. Tamam mı?"

Pim başını sallıyordu. "Hayır-Mary, yapmamayı tercih ederim-"

"Ciddiyim," dedi Mary. "Ya öyle yaparım ya da Iven'in kardeşini doğruca Kanada Ordusuna geri gönderirim, onlar da icabına bakarlar. Artık bunlara tahammülüm kalmadı."

Pim aniden yorgun görünüyordu. "Pekâlâ."

Jones güven verici bir şekilde, "Ne kadar çabuk gidersen, o kadar çabuk geri dönebilirsin. Kardeşin için bir yatak bulacağım."

Freddie başını sallıyordu. "Hayır," dedi. "Görmüyor musun?" Sanki bir anlam çıkarmak için çabalıyor ama başaramıyordu.

"Stephen," dedi Laura alçak sesle. "Ona iyi bak."

THE UNCONQUERABLE WILL AND STUDY OF REVENGE

.....

POPERINGHE, FLANDRE, BELÇİKA NİSAN
1918

YOUNG, Laura hayatının en hızlı yıkamasını yaptıktan ve temiz bir üniforma giydikten hemen sonra SÜRÜCÜDE ORTAYA ÇIKTI. Bu arada,

Jones, Freddie'yi aceleyle kendi odasına götürmüştü. Laura onlara bakmak için durakladığında, kardeşi Jones'un yatağında botlarını çıkarmış, omuzları gergin bir şekilde oturuyordu. "Yetersiz beslenmiş," dedi Jones ona bakarak. "Aslında neyle beslendiğini bile bilmiyorum. Dışlerine baksana."

Laura cevap vermedi. Freddie'nin nerede olduğunu bildiğini bile sanmıyordu. Kıpırdamadan oturuyordu. Odayı geçip diz çöktü. Freddie gözlerini onun yüzüne kaldırdı. Orada bir güven belirtisi, kafa karışıklığının altında bir soru vardı. Bütün bunlardan sonra onu nasıl terk edebilirdi?

Jones onun düşüncelerini takip ediyor gibiydi. "Borden bir şey yapacağını söylüyorsa, yapacaktır," dedi arkasından. "Bunu kastetti. Bunu yaparsanız ikinizi de dışarı çıkarır."

Onun haklı olduğunu düşünüyordu. Ama yine de gitmekten korkuyordu. Sanki kardeşini bir an daha gözünün önünden ayırırsa, bu onları geçmişlerine ve birbirlerine bağlayan son ipi de koparacaktı. Jones'un elini hissetti.

dirseğinden tuttu. Onu ayağa kaldırdı. Yüzüne baktı. "Onunla ben ilgilenirim, Laura," dedi.

Sabırsız ve duygusuzdu. Kardeşine yatağını verdi. Korkunç bir risk almış, kendi kararlarına karşı gelmiş, Winter'ın hayatını kurtarmak için kendi kanını kullanmıştı. Ve sonra, Winter güvenlerini yüzlerine vurduğunda, tek kelime bile etmemişti. "Neden, Stephen?" diye sordu.

Biraz omuz silkti.

Kadın bekledi.

"Eve gitmeni istiyorum," dedi sonunda. "Ve bir gün güldüğünü duymak istiyorum. Devam et, Iven."

Laura elini Freddie'nin sert omzuna koydu. Freddie başını kaldırıp baktı ama konuşmadı. Sonra kadın gitti.

- - -

Young arabanın dışında bekliyordu, yumuşak bahar gecesinde çocuksu görünüyordu, kulakları absürttü, omuzlarının ergen eğimi üniforması tarafından gizlenmişti. Laura'nın Pim'in peşinden geldiğini gördüğünde yüzünde sadece küçük bir hayal kırıklığı belirdi.

Arabaya bindiler ve hızla uzaklaştılar. "İyi misiniz Bayan Shaw?" Young sordu. "Ne korkunç bir çile. Kahramanlığınız, casusu durdurmanız-"

Pim cevap vermedi ama gülümseyip eline dokunduğunda kekeleyerek sustu. Sonra Pim, "Keşke o adamın söylediklerini daha önce hatırlasaydım," dedi.

Ne dedi, Pim? Bu soru Laura'nın yorgun zihnindeki sisi delip geçti. Aklına yatmayan bir şeyler vardı.

"O alçak sana bir şey mi söyledi?" dedi Young, Laura'nın düşüncesini yankılayarak. "Tanrım, onu düşündüğümde -o kadar kurnaz ki- orada, senin yanında ve senden habersizdi ve silahı kolayca alabilirdi-"

Yutkundu ve sustu. Pim yine elini onun elinin üzerine koymuştu. Young'ın yüzünde yine o garip sıkıntı, tam olarak sevgi değil, vardı. "Her şey yolunda," dedi. "Ben iyiyim. Sadece generali görmeliyim. Bana biraz zaman ayırması büyük incelik."

"Şey," dedi Young silahsız bir açık sözlülükle, "herkesi telaşa düşürdü, casus kapımıza dayandı, neredeyse bir generale suikast düzenliyordu. Ve Almanlar saldırıyor - şu anda orası gerçekten korkunç, Ypres bombardımanla paramparça oldu. Ve sırttan geri çekilmek zorunda kaldılar. Savunulamazdı, biliyorsunuz."

Pim de Laura gibi bunu biliyordu ama yine de yüzündeki renk kısa süreliğine kayboldu. Oğlu Ridge'de ölmüştü. Karanlıkta Laura'nın ve onun gözleri kısa bir süre için buluştu.

- - -

Poperinghe, Laura'nın hiç görmediği kadar büyük bir kargaşa içindeydi. Arabalar, kamyonlar, atlar. Bisikletler, motosikletler ve yaya insanlar. Telefonlar, haberciler, haber arayan adamlar. Askerler yukarı çıkıyor, yaralılar geri dönüyordu. Bombardıman gürültüsü, davullar hızlı hızlı çalıyor, tüm gökyüzü vahşi bir ışıkla aydınlanıyordu.

Araba merkezin önüne yanaştı. Young birkaç adamla konuştu, sonra onlara döndü. "Amcam şu anda mahkûmun yanında," dedi. "Onunla konuşmak için bekleyebilirsiniz. Ya da... sizin huzurunuzda, belki de açıklayacağınız şeyi öğrendiğinde, söylemeye ikna edilebileceğine dair bir umut var..."

Pim kısa bir süre hareketsiz kaldı. "Pekâlâ," dedi.

Sesi biraz boğuk çıkmıştı. "Emin misiniz, Bayan Shaw?"

Pim, "Eminim." dedi. Kendisine binaya kadar eşlik etmesi için koluna girdi. "Oldukça cesurum, biliyorsun."

"Oh," dedi Young hararetle, "biliyorum."

Winter'ı göreceklerdi. Laura ne hissedeceğini bilemiyordu. Kardeşine borçlu olabilirdi ama sonunda sadık bir Alman olmuştu. Bir generali öldürme şansı bulmuş ve bunu kullanmıştı. Onu engelleyen sadece şans ve Pim'di. Belki de orada olması doğrudu. Ona bir şekilde Freddie'nin iyi olduğunu söyleyebilirse. Kardeşinin hatırı için.

Mantığı onu dürtükledi ve bunun Faland'ın şatonun dışındaki varlığını ya da Winter'ın bakışlarının onunkilere kilitlenmesini açıklamadığını söyledi.

Belki de hiç öğrenemeyecekti.

- - -

Young onları kapısı sağlam bir kiler odasına götürdü; bir zamanlar içki ya da kasaba parası saklanmış olabilecek bir odaydı bu. Winter şimdi orada, yüzünde morluklarla bir sandalyede oturuyordu. Laura, tam anlamıyla bir saldırı devam ederken, nazik sorgulamalar için zamanları olmadığını düşünüyordu. Rasyonel olarak bunu biliyordu. Ama bütün içgüdüleri yaralı bir adamı dövmeye isyan ediyordu. Odayı üç adımda geçti, parmakları Winter'ın boynundaki soğuk terin altındaki nabızı buldu, Jones'un patlayan dikişleri üzerinde özenle çalışmasının tekrar yırttığı yan tarafındaki kanı görebilmek için döndü. Gözleri anında onun yüzüne sabitlendi.

Ona hafifçe başını salladı. *Onu buldum. Yaşıyor.*

Gözlerini kapattı.

"Bayan Iven," dedi bir ses. Laura döndü. Oda boş değildi. Elbette arkasında Young ve Pim vardı. Gage'in kendisi de ayakta duruyordu, yanında bir yardımcısı ve Askeri İstihbarat üniforması giymiş başka bir adam vardı. "Seni tekrar gördüğüme çok sevindim, canım. Hayırsever dürtülerin seni takdir ediyor." Kibar sesinde belli belirsiz bir kızgınlık vardı; elbette mahkûmun rahat etmesini istemiyordu. Ama onunla tartışmadı. Sert ışıktaki bile ıslık ıslık parlayan Pim'e döndü ve "Şimdi söyleyin bana, Bayan Shaw. Bu adam size ne itiraf etti? Çabuk, çabuk, hemen yukarı çıkmalıyım."

Winter çenesini kaldırmıştı ve Gage bunu açıkça görmüştü; Winter'ın tepkisini izlemek için başını çevirdi. Ama Winter hepsini şaşırttı. Gözleri Pim'e kilitlenmişti ama Laura'yla konuştu. "Iven, onu dışarı çıkar," dediğinde yarılan dudağı çatladı ve kanamaya başladı.

O bunları söylerken bile Laura koridorda bir kargaşa duydu. Bir çarpışma, bağırışmalar. Sonra, garip bir şekilde, birinin güldüğünü. Odadaki herkes gerildi. *Sabotaj mı?* Laura önce merak etti ve belli ki Gage de aynı şeyi düşünmüştü. General, "Edwards, Boyne, gidip bakın," dedi ve istihbarat subayı ile yaveri aceleyle kapıya koşup koridora baktılar.

Sonra Pim'in vahşi, soğuk ve hiç şaşırmamış gözlerini yakaladı. "*Hayır,*" dedi Winter, ayağa kalkmaya çalışarak.

Ama Pim iki memurun arkasındaki kapıya doğru dönmüştü. Kapıyı çarptı ve sürgüyü ateşledi. Pim cebinden bir tabanca çıkarıp öfkeli generalin arkasına geçerek silahı kulağının hemen arkasına dayadığında, irkilen Laura tepki vermekte gecikti.

Herkes dondu kaldı.

Gage kendini tutamayarak, "Delirdin mi sen?" diye fısıldadı. "Pim?"

diye fısıldadı Laura.

Young donup kalmıştı, ağzı biraz açıktı. "Penelope?"

"Seni uyarıyorum genç kadın," dedi Gage. "Bu saçmalığı hemen kes, yoksa -"

"Yoksa?" dedi Pim, alçak ve korkunç bir sesle. "Beni öldürecek misin, tıpkı Jimmy gibi?"

Hava odayı terk etmiş gibiydi. Pim'in sırtı dikti ve gözleri soğuktu, soğuk, soğuk. Parıltının içindeki bu delilik miydi?

"Penelope?" dedi Young tekrar. Sesi küçük ve gergindi. "Amcama sana söylememesi gerektiğini söyledim. Şimdi üzgün. Çok üzgün. Silahını indir."

Winter, Laura'nın elleri altında kaskatı kesilmişti, yüzü tuz beyazı kesilmişti. "Konuş onunla," diye fısıldadı. "Bunu yapmasına izin verme."

"Pim," dedi Laura tekrar. Ama söyleyecek sözü yoktu, Pim'in yüzündeki ifadeyi en ufak bir şekilde bile anlamamıştı.

Garip bir şekilde Young, Laura'dan daha iyi biliyor . "Özür dilerim. Bunu duymak çok kötü bir şey. Bunu biliyorum. Belki ben de mutsuz olurdum. Gerçekten. Ama bu doğru değil. Silahını indir. Lütfen."

Winter Pim'e, "değmez," dedi.

"O buna değmez," diye yineledi Laura, dilini bulmuştu. "Pim -sebebi ne olursa olsun- değil..." Sözlerini yarıda kesti. Pim'in yüzündeki umutsuzluk mutlaktı ve bu onu korkutuyordu. Gage'in yüzünden korkuyla ter boşandı.

"Belki de değil," dedi Pim ve tetiği çekti.

- - -

Gürültülü ve dağınıktı. General sendeledi ve yere yığıldı. Laura odayı geçti ve yere düşmesini engelledi. Bakışları çoktan sabitlenmiş, vücudu seğirmeye başlamıştı.

Pim silahı düşürdü. Dışarıdaki koridorda gürültüler, bağırışlar, çarpışmalar vardı. Young kaskatı kesilmiş, sürgüye uzanmamış, kapıyı açmamıştı. İçeride neler olduğunu düşündüklerini sadece Tanrı biliyordu.

Gage'in kanı Laura'nın eteğinde birikti.

Pim'in nefes alıp vermesi dar alanda zor ve gürültülüydü.

"Sen-" Young başladı, sonra durdu. Dudaklarını yaladı. "Bu yüzden mi -en başından beri- *ona* ulaşmak için?"

Pim başını salladı. "Beni tutuklayabilirsiniz. Sorun değil."

Laura, "Pim, hastanede generali vurmaya çalıştın, değil mi?" dedi. Sonra anladı. "Kış seni durdurdu."

Pim tutkuyla, "Onun benim için ölmesini asla istemedim. Herkese söyleyecektim. Ama önce bunu yapmam gerekiyordu."

"Ama neden?" diye fısıldadı Laura. "Tanrı aşkına, Pim, neden?"

OUR TORMENTS MAY BECOME OUR ELEMENTS

.....

CHÂTEAU COUTHOVE VE POPERINGHE, FLANDRE, BELÇİKA NİSAN 1918

FREDDIE acı veren derecelerle KENDİNE GELDİ. Eski kumaş gibi kokan karanlık bir yerdeydi. Otel değildi. Daha soğuktu, bir şekilde daha sertti, şarabın, müziğin ve kayıp anıların yalıtımı Gitmişti. Geri dönmüştü. O anda, olmak istemedi. Unutulmuşluğun özlemini çekiyordu. Laura neredeydi? Laura için geri dönecekti. Ve-

Kış.

Birisi *öleceğini* söylemişti.

Bu düşünce onu uyandırdı. Faland ona *korkak* demişti. Belki Freddie öyleydi. Ama o bir amacı olan bir korkaktı ve bir amacın en zayıf adamları bile nasıl güçlendirdiğini görecektik kadar uzun süre askerlik yapmıştı. Kendini gözlerini açmaya, doğrulamaya ve aylardır ilk kez Faland'ın ezici varlığıyla korunmayan ya da sınırlanmayan bir yerde var olmaya zorladı.

Oda loş, çıplak ve yavandı ama toz ya da çürüme kokusu yoktu. Sadece hafif buruk bir koku vardı. Bir yatakta yatıyordu, yatağın ayak ucunda bir sandık, yanında da katlanır bir masa vardı. Yanında bir adam oturuyordu; iri, kemikli bilekleri olan bir adam. Parlak koyu renk gözleri sert çenesini yumuşatıyordu.

Şahin gibi burnu vardı. Freddie onu hayal meyal hatırlıyordu. Kız kardeşini Laura diye çağırmişti. Freddie bir dirseğinin üzerinde doğruldu. "Kimsin sen?"

"Ben bir cerrahım. Adım Jones," diye ölçülü bir cevap geldi.

"Bana neler olduğunu anlatabilir misiniz?"

Koyu renk gözleri ona eşit bir şekilde baktı. "Eğer sen de aynısını yapacaksan. Biliyorsam lanet olsun, gerçekten."

Freddie zihnini düzenlemeye çalıştı. Otelı hatırladı. Altın sarısı saçları olan güzel bir kadın. Onun başını Faland'ın yanında eğik görmüştü -nerede? Otelde mi? Başka bir yerde mi? Karanlık bir yer. İkisi de müziğe sarılmıştı. Hayır, gürültüye. Geniş mavi gözler. Aynada ne görmüştü? Faland ona ne söylemişti? Sonra? Ya sonra? Winter neredeydi? Laura neredeydi? Freddie sertçe, "Önce bana söyle, kız kardeşim nerede?" dedi.

Jones'un kara gözleri onu ölçtü. "Poperinghe'de. Arkadaşı Mrs. Shaw. Çok tuhaf davranıyordu."

Freddie Jones'un bileğini yakaladı, zihni yeni kurulmuş bir saat gibi daha hızlı çalışıyordu. "Sarı saçlı kadın o, değil mi? Onlara gitmemiz gerek. Bir terslik var. Bizimle işi bitmedi. Gitmemiz gerek."

Jones onu elinin tersiyle itti. "Hastasin, çetin bir sınavdan geçtin ve hâlâ büyük bir tehlike altındasın. Açıkçası bunu umursayacağımı sanmıyorum ama kız kardeşini çok önemsiyorum. Bu yüzden onun iyiliği için seni tutacağım-"

Bu kez Freddie'nin parmakları çaresizlikle Jones'un ön koluna kapandı. "Açıklamama izin ver. Sonra da sen karar ver. Ama fazla zamanımız olduğunu sanmıyorum. O kadını, Bayan Shaw'ı daha önce de gördüm."

Siyah gözler daha da keskinleşti. "Konuş o zaman, Iven."

- - -

Pim'in yüzünde hiç pişmanlık yoktu. Sadece yatıştırılmamış sonsuz bir öfke vardı. "Özür dilerim Laura," dedi. "Görmek zorunda kaldığın için üzgünüm. Ama aldırmayacağını düşünmüştüm. Sen de ondan nefret ediyorsun. Brandhoek için, Ridge'de olanlar için..."

"Sakıncası yok mu?" diye fısıldadı. "Pim, o değildi, hepimizi tutuklayacaklar. Tanrı aşkına sana ne oldu-" Pim'in hareketsiz yüzünden Young'ınkine baktı. "Bana ne olduğunu anlat, Pim."

"Jimmy kaçtı," dedi Pim. Gözleri anlaşılmak, kutsanmak için yalvardı. "Passchendaele'den sonra. Sırttaki o korkunç savaştan sonra. Jimmy kurtuldu ama sonra kaçtı. Onu yakaladılar. Le Havre'da. Bir gemiye binmeye çalışıyordu. M- Neyse, onu yakaladılar. Askeri mahkeme için geri götürdüler. Suçlu bulundu. İdam mangasına gönderildi. Şafak vakti. Poperinghe'de, belediye'nin arkasında. Faland-Faland bana yerini gösterdi. Avlu, karakol. Onu tuttukları hücreyi. İsyan gecesi bana gösterdi. Bana anlattı. O kadar çok şey biliyor ki Faland."

"Çok üzgünüm, Pim," dedi Laura. Kaburgalarından aşağı buz gibi ter akıyordu. Doğru kelimeleri bulmak için el yordamıyla aradı. "Ama Gage'in bununla ne ilgisi var?"

"Gage - yürüyüşe çıkmıştı - o sabah Jimmy'yi götürürlerken..." Pim sanki yeterince hava alamıyormuş gibi konuştu. "Gage onu gördü. Tamamen şans eseri. Onu durdurdu. Ne yaptığını sordu. Ne yaptığını söylediler. Ve Gage Jimmy'ye-" Pim'in sesi titredi. "Jimmy'nin hata yaptığını ve bunun için öleceğini. Başkaları ölmesin diye. Yani ölürken -Ne de olsa savaşa hizmet ediyordu. Ölerек bile özgür kalamazdı." Sonunda sesi kırıldı. "Ve Gage, Jimmy'nin dünyada konuştuğu son kişiydi. Son ses."

"Ve bütün bunları sana o mu anlattı?" dedi Laura, farkına vararak. "Gage sana Londra'da anlattı, değil mi? Seni kütüphaneye çağırdığında?"

"Evet," dedi Pim. "Sanırım Jimmy boş yere ölmediği için bir şekilde rahatlayacağımı düşündü." Sesinden acı damlıyordu. "Bence iyi niyetliydi."

"Neden bize söylemedin?" diye sordu Laura.

"Söyleyecek sözüm yoktu. Zehir gibiydi. Ondan nefret ettim. Laura, daha önce hiç kimseden nefret etmemiştim. O şekilde değil. O zamandan beri ondan nefret ediyorum. Nefret beni yiyip bitiriyordu. Onu kurtarabilirdi, bundan eminim. Onu bana geri gönderebilirdi. O gece Faland'ın otelinde aynaya baktığımda Jimmy'yi göreceğimi sandım. Tabii ki en çok istediğim şey buydu. Oğlum benim. Ama

o değildi. Onun yerine kendimi Gage'i öldürürken ve kemiklerini kırarken gördüm." Pim'in ince omuzları çöktü. "*Oğlumu almaya nasıl cüret eder?*"

Laura ürperdi. Laura kendi canavarıyla savaşıyordu ve Pim kendine bir canavar bulmuştu. Bir insandan nefret etmek bir sistemden nefret etmekten çok daha kolaydı: uçsuz bucaksız, insanlık dışı, kan lekeli.

Pim sözlerine şöyle devam etti: "Ve işte, Young vardı ve benden hoşlandığını biliyordum. Bu bana bir fikir verdi. Bana ata binmeyi öğretmeyi teklif etti ve ben de sanki büyük bir şakaymış gibi bana ateş etmeyi öğretmesini istedim." Kollarını kendi etrafında sardı. "Ama öyle değildi."

Young konuştuğunda, bu ikisinin de beklediği son şeydi. Gözleri ıslaktı. "Amcamı Almanların vurduğunu söyleyeceğim," dedi. Winter'a baktı. "Eğer sen de aynısını söyleyeceksen."

Winter tereddüt etmeden, "Yapacağım," dedi.

Young, Pim'e bir adım daha yaklaştı. Onun gözleri bağlılıktan kör olmuştu, Pim'inkiler ise öfkeden bomboştu. Tanrım, aklı başında biri var mıydı? "O - yani - üzgünüm. Onu öldürmenin" -sesi çatallaştı- "sana bir şey kazandırdığını sanmıyorum. Ama seni buradan götürebilirim."

"Hayır!" diye bağırdı Pim. "Hayır, hayır!" Kendini sertçe toparladı. "Gerçeği söyleyeceğim. Benim için birinin ölmesini istediğimi mi sanıyorsun? Ne yaptığımı biliyordum. Bunu yapmak istedim." Kararlılıkla kapıya doğru döndü.

"Hayır, bekle, Pim-" Laura başladı ama Pim çoktan sürgüyü açmış ve kapıyı ardına kadar açmıştı. Laura bir yığın kızgın yaverin ve askeri polisin orada durmasını bekliyordu. Ama sadece karşı duvara yaslanmış Faland vardı.

"Yeterince uzun sürdü," dedi. Yerde bir yığın halinde yatan generale baktı. Ve güldü.

"Penelope?" Young şaşkınlıkla sarı saçlı yabancıya ve boş koridora bakarak yankılandı. "Kim bu?"

Pim çenesini kaldırdı ve Faland'la yüz yüze geldi. "Yapacağımı düşünmedin." "Tam tersine, yapacağımı biliyordum," dedi. "Ben seni hafife almam.

insanlar, kural olarak. Ara sıra istisnalar dışında." Laura'ya bir bakış attı. "Peki şimdi? Bunu itiraf edecek misin? İtiraf edip buradaki casusla birlikte ölecek misin?"

"Başka seçeneğim var mı?" dedi Pim.

"Oh, evet," dedi Faland. "Şuradaki çocuk seni kurtarmak istiyor." Gözleri birbirine kilitlendi. "Ya sen?" diye fısıldadı Pim.

"Seni mahvetmek istiyorum," dedi Faland. "Hangisi olsun?" Koridorda gürültüler yankılandı, bağırışlar, yaklaşan ayak sesleri.

Laura, "Pim, Tanrı aşkına, Freddie vardı. Freddie'yi gördüğümde bir kabuk gibiydi. Her ne düşünüyorsan yapma. Yapma."

Pim hâlâ Faland'a bakıyordu. "Eğer seninle gelirim," dedi, "onları uzaklaştırabilecek misin?"

Faland eşit bir şekilde, "Sanırım yapabilirim. Hatta Iven'in kitabından bir yaprak alacağım."

Laura onun ne demek istediğini anlamamıştı, ama çok geçmeden anladı. Faland ölü adamın yanına diz çöktü, ceplerini karıştırdı. Bir kitap dolusu kibrit çıkardı. Becerikli parmaklarıyla silahtan biraz kapsül çıkardı. Bir kibrit çaktı. Şaşırtıcı bir hızla tutuştu. Duman odaya yayıldı. Laura'nın gözleri acıdı.

Kelepçe anahtarı bulacak zaman yoktu. Laura çenesini ayarlamak ve Winter'ın elini kurtarabilmesi için başparmağını yerinden çıkarmak zorunda kaldı. Winter buna ses çıkarmadan boyun eğdi. Sonra öksürerek boş bir merdivenden yukarı çıktılar. Binadaki sessizlik ürkütücüydü. Artık Faland'ı görmüyordu. Pim'i görmüyordu. Hareket eden arabalar ve hareket eden adamlarla kükreyen bir bahar gecesine çıktıklarında şok ihanetle boş hissetti, bir rüyadan sürünerek çıkmış gibi başını salladı.

Pim neredeydi? Young sanki o da arıyormuş gibi çılgın bir daire çiziyordu. İşte oradaydı. Faland'ın karşısında duruyordu. İkisi de kımıldamadı. Young'ın aklı başına gelecek ve bir dakika içinde alarm verecekti. Laura hâlâ Winter'ı destekleyerek boşluğu geçti, ayakları tozun içinde garipti. "Pim, hadi, uzaklaş. Halifax'a geri döneceğiz. Biz-"

Pim başını biraz çevirdi. Ama Laura'nın sesi boğazında düğümlendi. Winter'ın eli onun kolunda sıkılaştı. En sert, en soğuk gerçeklik konusunda yıllarca eğitim almıştı ve Pim'in yüzündeki ifadeyi tanıdı. Bu bazen yaralı bir adamın, ölümcül olmayan bir adamın

Belki yaralıydı ama artık canına tak etmişti. Dünyayı geride bırakmak isteyen biri.

"Pim, o değil-" Ama Pim'in gözleriyle karşılaştı. Tekrar durdu. Dik durmak için mücadele ederken Winter'ın titrediğini hissetti.

Pim Faland'a dedi ki, "Çıkmalarına yardım edeceksin. Sonuna kadar. Güvenli bir yere.

Sıradan dünyaya."

Faland'ın bakışları büyülenmiş gibi Pim'in yüzüne sabitlenmişti, sanki oradaki kararsız duygu oyunlarını bir nota gibi okuyabiliyordu. Dedi ki, "Ve bana her şeyi anlatacaksın. Her gece. Neyi sevdiğini. Nelerden nefret ettiğini. Ve neden korktuğunu. Ta ki hiçbir şey hatırlamayana kadar."

"Evet."

"Pim, yapma," diye fısıldadı Laura.

Faland biraz gülümsedi. "Kardeşinin parçalarının tadını çıkar, Iven. Daha doğrusu, onun onlardan zevk almasını izlemenin tadını çıkar. Sence sevgili Freddie'nin herhangi bir parçası artık senin mi? Değil. Onun. Ve biraz da benim."

Laura boğazındaki büyük, öfkeli düğümün etrafında yutkundu, ama Pim sadece döndü ve onu yanağından hafifçe öptü ve "En iyisi bu, Laura" dedi.

Laura sessizdi. Çünkü sonunda Pim'i görmüştü, onun parlak, tatlı doğasının tülünün arkasından. Ve derinin altında hareket eden şey yaralıydı, acımasızdı ve kesinlikle biraz da deliydi. Ağladığını fark etti ve Pim'in de ağladığını gördü.

Faland kemanını aldı. Gözleri hâlâ Pim'in üzerindeydi. "Bu nasıl, tatlım?" dedi. "Bitirdim." Yayı tellere taktı.

Bu müzikten çok çılgın bir çıgıktı, öfke, keder ve delice bir kararlılık, pürüzlü ve acınacak kadar güzel. Laura bu uğultuda Pim'in sesini duydu. Kalabalığın uğultusu müziğin sesini, etraflarındaki savaşın çalkantılı ritmini yankıladı. Laura bir an Faland'ın zehirli sığınağı ile dünyanın tehlikeleri arasında sıkışıp kaldı. O anda ona dönebilirdi. Faland muhtemelen bunu biliyordu. Winter sessizdi ama onun yanı başında titrediğini hissedebiliyordu. Her an alarm gelebilirdi ve sonra-

Ve sonra Jones oradaydı. "Ne oluyor, Iven?" dedi.

OceanofPDF.com

THROUGH EDEN TOOK THEIR SOLITARY WAY

.....

POPERINGHE, FLANDRE, BELÇİKA NİSAN
1918

WELLERİNDE BAŞKA BİR ARAÇ YOKTU, Freddie ve Jones Poperinghe'e doğru yürüdüler, gölgelerin arasından geçerek, iki mil boyunca ya da öyle ki Pop 'u Couthove'dan ayırdı, neredeyse Freddie'nin güçten düşmüş kol ve bacaklarına inanılmaz bir yük bindiriyordu. Şehir savaşa benzer bir kaos içindeydi ve gürültü sinirlerini paramparça ediyordu.

Faland'la birlikteyken dünyadaki hiçbir şeyin ona dokunamayacağını hissediyordu. Ama şimdi dünya onun etrafındaydı, çiğ, parlak ve acı vericiydi, tehlikeleri anında, çirkinliği apaçık ortadaydı. Kasabanın dış mahallelerini geçerken başlarını eğdiler, kötü ışıktaki çılgınca akan trafikten kaçarak tıklım tıklım insanlarla dolu olan kasaba meydanına vardılar. Kalabalığın ortasında gözünün Laura'yı nasıl bulduğuna emin değildi. Ama onu bulmuştu. Winter'ın yanında durmuş, ona destek oluyordu, Winter'ın kolu onun omuzlarındaydı.

Winter'ın gözleri acıdan kısılmış, yüzü sabitleşmişti. Laura'nın eteğinde kan ve yüzünde gözyaşı izleri vardı. Onlar nasıl-

Sonra Freddie'nin algıları biraz ve kalabalığın gürültüsünün altındaki müziği duydu, bunun modern savaşın taleplerine değil

tamamen başka bir güce. Faland oradaydı. Kemanını çalıyordu.

Jones ayrıldı, Laura'nın yanına gitti ve "Ne oluyor Iven? Sen iyi misin? Shaw nerede? Ne halt ediyorsun..." Yarı baygın haldeki Winter'a hiç de dostça olmayan bir bakış attı.

Freddie, kalabalığın yükselen gürültüsü arasında gizlenen müziği görmezden gelmeye çalışarak Jones'u takip etmişti. Winter başını biraz kaldırdı. Göz göze geldiler. Winter, "Iven, neden-?" dedi. Belediye binasından kanat gibi dökülen bir alev dalgası onun sözünü kesti ve kalabalığın gürültüsünün altında yine ısrarlı bir müzik duyuldu.

Korku ve öfke bağırışları, araba korna sesleri vardı; sanki Faland zihinlerinin yüzeyinin altında gizlendiği yerden katıksız çılgınlığı yukarı çekiyordu. Ya da belki de sadece yangına tepki gösteriyorlardı. Freddie artık neyin gerçek olduğunu anlayamıyordu. Kendini delirmiş gibi hissediyordu.

Şimdi ne olacak?

Gözlerini kaldırdı ve Faland'ın bakışlarını yakaladı. Sanki hep oradaymış gibi, Freddie'nin fark etmesini beklerken gözleri ağır ağır kapanıyordu. Artık kemanını çalmıyordu ama bunun bir önemi yoktu. Kemanın özü kalabalık tarafından ele geçirilmişti.

Faland yalnız değildi. Güzel kadın yanındaydı ve Freddie onun yüzündeki ifadeyi, verdiği korkunç kararı anlıyordu. Bir yanda büyü ve unutuluş, diğer yanda yeni dünyalarında kırık dökük bir gelecek.

Jones, "Bayan Shaw, ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

Freddie onun ne yaptığını biliyordu. Bir kıskançlık dalgası hissetti. Yeni dünyayı seçmişti, Kış'ı seçmişti, Laura'yı seçmişti, hayatının çorak topraklarını seçmişti, ruhunun kavrulmuş arazisinden koparabildiği yeşil filizlerle birlikte. Kadının diğer seçimi yaptığını, yabancıyla birlikte karanlığa gittiğini ve kendini unutmaya izin verdiğini gördü.

Bir an için pişman oldu. Bir an için neredeyse Faland'a seslenecekti, tüm kalbi aniden özlemle çarptı. Faland onu izledi, bekliyordu. Ama Winter'ın kolu ona sıkıca sarılmıştı ve Laura da diğer taraftan ona yaslanmıştı, hepsi de birbirlerini deliliğe demirlemişlerdi ve o bu bağı hiçbir şey için koparamazdı.

Bayan Shaw'un narin yüzü özlemle buruşmuştu ve gözleri Laura'daydı. Tereddüt etti.

"Pim," diye fısıldadı Laura, çılgınlığın içinde zar zor duyulabiliyordu. "Benim de sana ihtiyacım var." Kehribar ve mavi gözleri birbirine kilitlenmişti.

Sadece başını hafifçe salladı. Freddie onun ellerinin kanlı olduğunu gördü. Faland'a baktı ve, "Eee?" dedi. Freddie onun gözyaşlarının parıltısını dalgali ışıktaki görebiliyordu. Freddie de ağlamak istiyordu ama zihni ve hafızası çok fazla karmaşa içindeydi.

"Buradan çıkmamız gerek," dedi Jones.

"Bu taraftan," dedi Winter.

Laura hiçbir şey söylemedi, Freddie de öyle. Ama diğer ikisi işaret edince ikisi de döndü ve Faland'ın müziğinin yankıları Poperinghe'in dışına kadar kovaladı. Kalabalık bu müziğin coşkusuyla sarsıldı ve Freddie duyma sınırının en ucunda Faland'ın sesini duyduğunu sandı.

"Elveda, İven," dedi Faland ve güldü. "Beni çok fazla düşünmemeye çalış."

- - -

Yürüdüler. Winter, Freddie'nin omzuna yaslanmış, tek başına nereye gittikleri, hangi şeritlerin ve yolların onları gizleyeceği hakkında bir fikri varmış gibi görünüyordu. Belki de onca ay bu şekilde hayatta kalmıştı. Kaldığı zaman. Freddie'yi ararken.

Freddie nasıl hissedeceğini bilmiyordu.

Sanki hep yürüyormuş gibi hissedene kadar yürüdüler.

Jones bütün zamanını onlara hakaret ederek, onları azarlayarak ve devam etmelerini emrederek geçirdi. Winter çenesini tuttu ve tıpkı savaş meydanında olduğu gibi, cesareti orada olduğu kadar parlak bir şekilde yoluna devam etti.

Onlar da gittiler.

Sonunda -ve Freddie bunun tam olarak ne zaman olduğunu söyleyemezdi ama gün ve o tamamen bitkin düşmüştü- yürümeyi bıraktılar ve kendilerini sıradan bir kasabanın eteklerinde buldular. Freddie ne olduğunu bilmiyordu.

Ne kadar ileri gittiklerini. Kendini umursayacak kadar toplayamadı. Bir rüyadan uyanmış gibi hissetti ve yarı yarıya uyanmamış olmayı diledi.

Laura'nın yüzü hâlâ gözyaşlarıyla kaplıydı; sabah ışığında griydi ve eteği kanlıydı. Winter'ın yüzü ifadesizdi ama Freddie'yle birbirlerine tutunmuşlardı, o son mesafede, her biri içgüdüsel olarak diğerinin gücünü arıyordu. "Belçikalılar tarafından işletilen bir pansiyon bulmalıyız," dedi Laura. "Mütevazı bir pansiyon. Ve onlara iyi para ödemeliyiz. Böylece soru sormayacaklar. Ya da konuşmasınlar."

"Ben giderim," dedi Jones. Ne olduğu hakkında hiçbir fikri yokmuş gibi görünüyordu. Ama dört kişi arasında ne kanlı ne de hortlağa benzeyen tek kişi oydu. Bakışları Laura'nın üzerinde kısa bir süre oyalandı. Sonra gitti.

Neredeyse yarım saat sürdü, ki bu iyi bir şeydi çünkü hepsi farklı derecelerde son demlerini yaşıyorlardı. O kadar da zor değildi. O kötü günlerde hiç kimse, bir doktor, bir hemşire ve gölgelere saklanmış iki boş gözlü adamın görünüşü ne kadar tuhaf olursa olsun, zor para birimini geri çevirmezdi. İki oda tuttular ve kapıları kilitlediler, sonra ortalık sessizleşti ve Freddie ne yapacağını bilemedi. O ve Laura odalardan birini, Jones ve Winter da diğerini aldılar. Freddie hiçbir şey söylemedi. Karanlık artık yavandı, dünyanın dehşeti griydi, Faland'ın kötülüğü ve acı veren empatisiyle mayalanmamıştı. Freddie kendini boşlukta hissederek öylece durdu.

- - -

Yatak şüpheliydi ve su tesisatı feryat ediyordu. Freddie tek kelime etmemişti. Ama Laura bunu dert edemeyecek kadar yorgun ve kederliydi; Freddie *oradaydı*, yaşıyordu, her şeye rağmen ona doğru sürükleniyordu. Onu kurtarmıştı, diye hatırlattı kendine. Oraya onu kurtarmak için gelmişti ve onu kurtarmıştı. Pim'i kurtaramamış olsa bile.

Pim'i düşünmek acı veriyordu.

Lekeli elbisesini çıkardı ve ıslanmaya bıraktı. Kombini ve çoraplarıyla orada durdu, omuzlarına bir battaniye sardı. Freddie hâlâ orada duruyor, sanki gerçek olduğuna inanamıyormuş gibi sade odaya bakıyordu. Kadın onun yanına gittiğinde

Pasifti; giysilerini çıkarmasına yardım etmesine izin verdi, bezi eline tutuşturduğunda yüzünü yıkadı. "Bu gerçek mi?" diye sordu ona bir kez, alçak sesle.

"Sadece dinlen," dedi ona.

Sonunda yatağına gitti ve huzursuz bir uykuya daldı. Beyaz telli saçları yanaklarına yapışmıştı. Laura uyanık oturmuş onu izliyordu, sanki gözlerini kaçırmazsa her şeyi düzeltebilecekmiş gibi.

Yapamadı tabii ki. Freddie bir noktada, karanlığın içinde çığlık atarak uyandı. Kadının hiçbir çabası, hiçbir yalvarışı, hiçbir tesellisi, hiçbir dokunuşu, hiçbir sözü onu susturamadı.

Dalgındı, Winter'ın odaya girdiğini görmedi, yatağın yanında durana kadar onun kesik kesik ayak seslerini duymadı. Yan odada Jones'la birlikteydi; Jones yarasını temizlemiş ve sarmıştı. Onun artık dünya için ölü olduğunu düşünebilirdi. Ama adam oradaydı, Freddie'nin yatağının yanında duruyordu, yüzünde temkinli bir ifade vardı.

Freddie başını kaldırdı ve Laura'ya bakmadığı gibi Winter'a baktı. "Karanlık" dedi.

Winter, gözleri Freddie'den hiç ayrılmasa da Laura'ya şöyle dedi: "Bazen uyandığımda, çıkış yolu olmayan hap kutusuna geri dönüyorum. Hiç ışık yok. Hava yok. Yalnız olsaydım ölürdüm. Yalnız olsaydım delirirdim." Duraklama. "Sanırım onun için de aynı şey geçerli."

Aynı ölümü, aynı doğumu paylaşmak gibi. Laura anlamıştı. Aynı zamanda kutsal olmayan bir öfke püskürmesi hissetti. Bu ne cüret? Bu Alman, bu düşman. Kaderin garip bir cilvesi olmasa Freddie'yi No Man's Land'de öldürebilirdi. Orada durup, sanki kardeşini, sahip olduğu son aileyi ondan daha iyi tanıyormuş gibi sabit gözlerle ona bakmaya nasıl cüret ederdi?

Onu tamamen unutmuş olan kardeşi. Sevdigi kardeşi. Dünyada sahip olduğu tek şeydi. Gözleri ardına kadar açık, keskin ve korkmuştu. Ona geri dönmeye çalışmak için unutulmaktan vazgeçmişti. Onu bundan kurtarmıştı.

Ama onu bundan kurtaramazdı.

Belki de birbirlerine geri dönmenin yolunu asla bulamayacaklardı. Ama denemek için bir şansları vardı. Çünkü o hayattaydı.

Winter'a bunu borçluydu.

Sırtı bağlantı kapısına gelene kadar sessizce uzaklaştı. Kapı aralığında durakladı. "Sahip olduğum tek şey o," dedi Winter'a. Yarı özür yarı uyarıydı bu.

"Biliyorum," dedi Winter. Ve garip bir şekilde, onun anladığını düşündü. Ona kardeşine sırtını dönme, kapıdan geçip onları yalnız bırakma gücünü veren sadece ve sadece bu anlayıştı.

- - -

Jones ayakta idi, tazelenmiş ateşin yanındaydı. Elbette uyanıktı, Freddie'nin çığlıklarını duymuştu. Jones hiç uyur muydu ki zaten? Couthove'da bile her zaman bir şeyler yapardı. Şimdi gömleği ve pantolonu içindeydi, kolları yarıya kadar kıvrılmıştı. Ondan kapı aralığına baktı ve "Gel, ateşin yanına otur," dedi.

Çıplak omuzlarında ateşin sıcaklığını hissedip ne kadar üşüdüğünü fark edene kadar çoraplarının ve kombinasyonunun üzerine bir battaniye sardığını unutmuştu.

Kadın eski püskü koltuğa oturdu, Jones da şömineye yaslandı. Sonunda, "Verecek bir şeyim olsa kardeşine doz yapardım. Winter'a elimde ne varsa verdim."

Laura başını salladı. "Sorun o değil. Savaşamayacağımız iblisler var. Senin bile." Gülümsemeye çalıştı. "Bence bir dozun ona faydası olmaz. Ona yardım edebilecek biri varsa o da Winter'dır."

Jones, "Gitti zaman, değil mi? Shaw?"

Laura irkildi. Jones bekledi. "Faland'la gitmek istedi," dedi Laura. "Artık kendi hayatını istemiyordu - kocasını, oğlunu kaybetmişti. Yapamadım, onu tutamadım. Freddie'yi tutabilirdim. Ama onu değil."

Jones'un pragmatik sesi canlandırıcıydı. "Herkesi kurtaramazsın, Iven."

Laura başını eğdi. Adam orada durmuş ona bakıyordu ve Laura onun gitmesini diledi, bir şey söylemesini diledi, keşke... "Laura," dedi adam ve sesindeki yeni notayla başını kaldırdı. "Ellerini tutabilir miyim?"

Gözleri ateş ışığında simsiyahtı. Bekledi. Tek kelime etmeden bir elini ona uzattı.

Sessizce onun yanındaki halının üzerine diz çöktü ve sağ elini iki elinin arasına aldı. Parmakları her zamanki gibi temiz, serin, kuru ve kesindi; yara dokusunu, eklemlerdeki hareket aralığını test ediyor, şişen yerlere masaj yapıyordu. Diğer elini tuttu, yara dokusunun ölü çizgilerini izledi, bastırdı, böylece alttaki dağınık hissi hissedebildi. Tatlılığa ya da duygusallığa dayanamazdı. Ama adamın nazik ve biraz da acımasız bir cerrah dokunuşu vardı ve güven, ruhundaki bazı düğümleri hafifletti. Yan odadan tam bir sessizlik geliyordu.

Laura, "Birbirlerine ihtiyaçları var." dedi. *Onun bana ihtiyacı olduğundan daha fazla. Bunu söylemekten gurur duyuyordu. Onu geri aldım ve kaybettim.*

"Sanırım bu şekilde hayatta kaldılar," dedi Jones. Hâlâ onun ellerine bakıyordu. "Birbirlerine ihtiyaç duyarak. Bunu değiştiremezsin ve denememelisin de. Ama onu geri aldın."

Sessizdi ama uzun bir aradan sonra başını adamın omzuna bıraktı. Adamın eli başının etrafına dolanarak onu orada tuttu ve parmaklarını kısa, sarı buklelerine doladı. Her şey çok büyük, duygular için çok garip geliyordu. Pim ve Freddie, Winter ve Jones. Nasıl hissedeceğini bilmiyordu.

"Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum," dedi omzuna yaslanarak parmaklarını saçlarında hissederek. "Ben-ben beklemiyordum-"

"Anlaşılabilir," dedi Jones. Sesi biraz sertleşmişti ama elleri her zamanki gibi kusursuzdu, kadının saçlarında, kürek kemikleri arasındaydı. "Elbette eve gideceksin. İkisini de eve götür ve orada, lanet olası Cephe'nin duyamayacağı bir yerde hallet. Artık zamanın var. Önünde koca bir gelecek var. Artık senin için savaş yok, Laura."

Laura başını kaldırmadı. Çok yumuşak bir sesle, "Onları eve nasıl götüreceğimi bilmiyorum," diye itiraf etti.

Jones, "Winter'ın kimliğe ihtiyacı olacak. Wilfred de öyle. Ve bir gemide üç yatak. Bulmanıza yardım edeceğim." Kadın omzundan geri çekilirken Jones'un elleri çözüldü.

"Stephen-" diye başladı, onun adı ağzında hâlâ tuhaftı ve yüzünde renklerin yükseldiğini gördü. Ama o her zamanki gibi pragmatik bir tavırla sözünü kesti.

başka bir şey söyleme. "Bu konuda gurur duyma. Eve başka nasıl ? Birileri üçünüzün ne yaptığını merak edene kadar burada mı kalacaksınız?"

Anlam vermekte zorlanarak, "Ya sen?" dedi. Couthove'a geri mi dönüyorsun?"

Terreddüt etmiş olabilir. "Evet. Hastalarım var. Yükümlülükler."

"Yükümlülük olmak istemiyorum." dedi.

"Sen değilsin."

"Aramızda kalmasını istemiyorum. Zaten borçluyum-"

"Tanrım, Laura," dedi. "Bana hiçbir şey borçlu değilsin çünkü sana izin vermeyeceğim. İstiyorum-" Düşüncesini bitirmedi. Laura sevin sin mi üzül sün mü bilemedi. "Bunun için daha sonra yeterince zamanımız olacak."

Bir şekilde onun sertliği kendi pürüzlerine dokundu ve onları yumuşattı. Alçak sesle, "O zaman gel ve beni bul. Her şey bittikten sonra. Ve sana ne borçlu olduğumu söyle."

"Hiçbir şey," dedi ve saçlarının kulağına ve boğazına değdiğini hissedebileceğı kadar yakındı. Sesinin titreşimini. "Sana zaten söyledim."

" de gel ve beni bul," dedi Laura.

- - -

Freddie kâbusun derinliklerinden bir ses duydu, garip bir şekilde dikkatli *bir şekilde "Wilfred,"* diyordu. Kafası biraz berraklaştı. Kapı Laura'nın arkasından kapanmıştı ve sadece Winter vardı. Freddie ne söyleyeceğini, nasıl söyleyeceğini bilemiyordu.

Winter kaskatı kesilmiş yüzüyle, yatağın yanında duran tek koluyla tuhaf bir şekilde yabancı görünüyordu; tamamen yersizdi. Winter, "Uykuya dalıyorum ve rüyamda buranın hapis hane olduğunu ve çıkış yolu olmadığını görüyorum," dedi. Sesinde yarım bir soru vardı.

"Ben de öyle," dedi Freddie.

Winter, "Ama biz çıktık," dedi.

Freddie öyle olduğundan emin değildi. Otel her şeyi askıya almıştı ama hiçbir şeyi onarmamıştı. Oradan çıkmak için bütün kapıları açmıştı ve şimdi en kötü anıları zihninde dönüp duruyordu.

Winter çok nazıkçe, dokunmadan yanındaki yatağa oturdu. Freddie onun ateşli vücudunun sıcaklığını hissetti. Burada müzik yoktu, kayıtsızlık yoktu. Winter'ın nefes alışının tanıdık sesi vardı.

"Winter, ben-"

Winter, " yok, Iven." dedi. "Ben bir korkaktım."

"Sen bir erkektin. Eğer pozisyonlarımız ters olsaydı ben de onunla giderdim."

"Ben bir harabeyim," dedi Freddie. "Aklımı, kendimi ona bıraktım. Ve sadece en kötü şeyleri geri aldım, başka hiçbir şey hatırlayamıyorum." *Senin dışında*, demedi. *Ben seni hatırlıyorum*.

"Yine de geri döndün," dedi Winter. Omurgası her zamankinden daha sertti.

"Sen kaldın," dedi Freddie.

"Yemin ettim," dedi Winter, "ölmeyeceğine dair. Bunun yapacağım son şey olduğunu biliyordum. Ben sözümünden dönmem."

"Ben de aynı şeye söz verdim," dedi Freddie.

"Ve biz hayattayız," dedi Winter.

"Öyle miyiz?" dedi Freddie acıyla. "Ölmüş de olabilirim."

Winter ani bir hiddetle, "Bunu söylemeye cüret mi ediyorsun, Iven? Buna inandığım için mi burada kaldığımı sanıyorsun? Kız kardeşinin buna inandığı için mi seni aramaya geldiğini sanıyorsun?"

Freddie sessizdi ama sessizliği kırgınlık doluydu. Artık Winter'a bakmıyordu ve bu yüzden Winter onun çenesini avucunun içine aldığı anda şaşkınlıkla irkildi. Gözleri yukarı fırladı ve Winter'ınkileri buldu. "Kulağını zehirle doldurdu, değil mi?" dedi Winter. "Faland."

"Dünyanın sonunun geldiğini ve benim bir korkak olduğumu söyledi," dedi Freddie. "Ve haksız da değildi."

Winter'ın çenesindeki kasların gerildiğini görebiliyordu ama Winter bir an hiçbir şey söylemedi. Winter sonunda, "Hayır, belki de yanılmıyordu," dedi.

"Ama bu sana her şeyi anlattığı anlamına gelmez." "Başka ne var ki?" dedi Freddie.

Winter Freddie'nin yüzünü bırakmıştı ve Freddie kendini onun bırakmamış olmasını dilerken buldu. Kış, Faland'ın hiç olmadığı kadar gerçektir.

Winter yavaşça, sanki kendi kendine düşünüyormuş gibi, "Korkak ya da cesur adam diye bir şey yoktur, orada. Kimsenin iradesi savaştan daha güçlü değildir. Sana melek de diyebilirdi, korkak da diyebilirdi, aradaki fark aynı derecede değerlidir. , hiç de değil. Ve elbette dünya sona erdi. Ama o da devam etti."

Winter o konuşurken biraz dönmüş, bir dizini yukarı çekerek birbirlerine bakmalarını sağlamıştı. Her biri diğerini izliyor, biraz temkinli, ölçüyordu. Hâlâ bir ruhu var, diye düşündü Freddie, biraz da merakla. Başka ne ki, şey, birbirine geçmiş eller gibi Winter'a bağlıydı? Bu nazik bir bağ değildi. Birbirleri için yalan söylemişler, acı çekmişler, hatta öldürmüşlerdi. Faland'la ne yaparsanız yapın, tek ve büyük bir sonuç dışında hiçbir sonucu olmazdı: benliğinizi tamamen kaybetmek. Ama bunun bir önemi yok gibiydi. Savaş ona bir insan olduğunu çoktan unutturmuştu.

Ama o da bir insandı ve artık bunun sonuçları vardı. Kış'a elini uzatırsa, Kış geri çekilebilirdi.

Winter'a elinizi uzatırsanız kızabilir.

Winter'a elini uzattığında o da aynı çaresizlikle karşılık verebilirdi ve Freddie onu en çok hangisinin korkuttuğunu bilmiyordu.

"Winter, ne oldu? Brandhoek'tan sonra. Ben ayrıldıktan sonra. Ne oldu?"

"Hastaydım," dedi Winter. "Çok hastaydım; ölmem gerekirdi. Beni kurtaran senin fikrindi, kız kardeşinin arkadaşına hayatıma değer vermesi için bir neden vermek. Ben ölmedim." Kolunun olduğu yere bakmadı.

"Ama gidebilirdin, *gidebilirdin*. İyileştiğinde.

Tutsak olmak için gittin, güvende olmak için. Gitmediğin için neredeyse ölüyordun."

Winter, "Faland'la gittiğini biliyordum, Iven. Anlamadığımı mı sanıyorsun? Beni götürürlerken onu gördüm. Seni uyarmaya çalıştım. Seni almasına izin veremezdim. Bu yüzden aradım. Saklandım. Çaldım. Kendimi bir

Denediğim için deli ya da bir hayalet. Ya da o zavallı çocuğun bizim olduğumuzu sandığı vahşi adamlardan biri. Poperinghe'deki o gece umutsuzluğun sınırındaydım."

Freddie elini uzattı, parmakları Winter'ın yüzünü çenesinden boğazına kadar taradı ve Winter'ın hareketsizleştiğini, mavi gözlerinin kendisini bulduğunu hissetti.

Ama Freddie geri çekilmişti; dokunuş, acımasızca güçlü bir duyu-hafızayı ateşlemişti. Birden *oradaydı*, o kabuk deliğine geri dönmüştü, elleri başka bir boğazdaydı, o da sıcaktı, onunkine karşı , boyun kordonlarında gerginlik vardı, ıslaktı. Yağmur vardı, su vardı, boğulmak vardı, kendi çaresizliği vardı ve hayatta olmak istemiyordu, hatırlamak istemiyordu.

"Yapamam," dedi. Tam sonunda sesi çatallaştı. "Winter, *yapamam*." Ne yapamadığını ifade edemiyordu - sevmeyi değil, yaşamayı bile. Deneyeceğini söylemişti ama işe yaramadı, *yapamadı*.

"Iven-"

"Yapamam," dedi Freddie.

"Hiçbir şey yapmak zorunda değilsin," dedi Winter. "Sadece burada ol. Kal, Iven."

Ama Winter bir insandı ve Faland gibi dünyanın sınırlarının ötesinde, dünyanın doğru ve yanlış dediği şeylerin ötesinde yatmıyordu. Bir sabah olacaktı. Ve belki başka bir sabah, ve başka bir sabah.

Ama dünya sona erdi, diye düşündü Freddie garip bir merakla. *Annesi her zaman dünyanın sona ereceğini söylerdi ve sona erdi*. Çocukken bunun görkemli olacağını hayal etmişti. Bir asker olarak, bunun gri ve umutsuz bir şey anlamına geldiğini düşünmüştü.

Ama şimdi, o zamandan beri -hatırlayamadığından beri- hissettiği ilk umut duygusuyla, *artık her şeyin farklı olduğunu* düşündü. *Burada, karanlıkta ona ulaşmamın ne önemi var ki...* Düşüncenin oluşmasına izin vermedi; Winter'ın koluna uzandı ve sesinin sert ve ani olduğunu duyarak, "Üşüdün mü?" diye sordu.

Winter'ın tamamen hareketsiz kaldığını hissetti. Freddie'nin elinin altındaki kol çelik gibi sertleşti. Karanlıkta kararan mavi gözleri, küt hatlı yüzü ve kumral saçları gördü.

Zaman durdu. Soru orada asılı kaldı ve oda tamamen sessizliğe gömüldü.

Winter'ın kendi eli dikkatle, çok dikkatle kalktı ve Freddie'nin koluna dolandı. "Evet," dedi.

Yavaşça, yarasından dolayı beceriksizce, yün battaniyelerin altına kayarak iyi tarafına yattı. Freddie onu zorlukla görebiliyordu ama böylesi daha iyiydi. Winter'ı karanlıkta her zaman -belki de her zaman- daha iyi tanıyacaktı. Freddie ona dokunduğunda Winter kıpırdamadı ama kalbi Freddie'nin elinin altında sertçe çarptı.

"Neden kaldın?" dedi Freddie. Sesi karanlıkta sadece bir kıpırtı, hatta daha da azdı.

"Söz verdim," dedi
Winter. "Tek sebep bu
mu?"

Winter sert bir ses çıkardı. "Sorabilir misin? Iven, biz birlikte öldük, birlikte doğduk. Sensiz yaşayamam." Bu konuda mutlu görünmüyordu. Aslında sesi Freddie'nin hissettiği gibiydi, sanki iradesi dışında değiştirilmişti ve yeni sınırlarını çiziyordu.

Freddie'nin eli şimdi Winter'ın kalbinin hızlı adımlarını izlediği yerde titriyordu. "Seni hatırladım," dedi Freddie. "Her şeyi kaybediyordum ama seni hatırlıyordum. Uyandığımda seni dinlerdim-"

Winter keskin bir hareketle ilerledi ve onu öptü, vücudu sıcacıktı, tutuşu neredeyse morartıcıydı. Şok ediciydi. Kaçınılmazdı. Eviydi. Freddie, Passchendaele Sırtı'na çıktığı geceden beri ilk kez kendi teninde yaşadığını hissetmişti.

O da Winter'ı öptü, kendi elleri Winter'ın yüzünde sert, yaralı tarafında nazikti. Winter geri çekildi ama sadece bir parmak genişliğinde, Freddie'nin gözbebeklerinin büyüdüğünü ve yüzünün korktuğunu görebileceği kadar yakındı. Freddie, ikisinin de eskiden olduğu kişi olmadığını düşündü. Ama hiç değişmemiş olsalardı, burada, karanlıkta birlikte olmazlardı.

"Kal," dedi Freddie ve parmaklarını Winter'ın kollarıyla birleştirip alt dudağını ısırdı. Nefes aldığını hissetti.

"Evet," dedi Winter.

BUT THE REST OF THE DEAD LIVED NOT AGAIN

.....

ARCADIA, CALAIS DIŞINDA VE HALIFAX, NOVA SCOTIA, KANADA MARITIMES
BAHAR 1918-BAHAR 1919

J Ne kadar sorarsa sorsun, hepsi için belge, giysi ve yatak almak için kime rüşvet verdiğini söylemeyi reddetti - hepsi onları tutuklamak yerine eve götürmeye yetecek kadar makuldü.

"Hayır, İven," dedi sinirli bir şekilde, kadın dördüncü kez sorduğunda. "Sana söylemeyeceğim. Zaten bitti. Ait olduğun yere, Kanada'ya dönüyorsun ve yolun açık olsun." Bahar havası etraflarını sımsıcak sarmıştı. Geminin güvertesinde duruyorlardı. Freddie ve Winter çoktan aşağıya inmişlerdi. Winter hâlâ ateşliydi. Evraklarına göre savaşta sakatlanmış, zengin ve genç bir Amerikalıydı. Laura onun hemşiresi, Freddie de hizmetçisiydi. Doğuda savaş havayı sarsıyordu; Le Havre limanında bile silah seslerini belli belirsiz duyabiliyorlardı.

Laura, "O zaman sana borçluyum." dedi.

Jones huzursuzca sigara içiyor, tam olarak ona bakmıyordu. "Winter'ın yarası
-dikişler-"

Laura ona bir adım daha yaklaştı ve sesi kesildi. "Winter'ın dikişleriyle başa çıkabilecek durumdayım," dedi.

"Biliyorum," dedi. Sigarasını denize atıp onu izledi.

Çok dikkatli bir şekilde yüzüne dokundu, avucunu elmacık kemiğine dayadı. Kaba davrandığı için ona kızmıştı ama belki de bu sadece ona yardım etmeye çalışan birine karşı duyduğu refleksif güvensizlikti. Ne de olsa bu yeni bir deneyimdi. Adam hareket etmedi. *Bizimle gel*, dememişti. Jones da onun gibiydi. Görevini biliyordu ve hâlâ gücü varken geri adım atmayacaktı. Laura'nın görevi aşağıda, ailesinin diriltilmiş son ferdiyle birlikte yatıyordu.

"Bana yaz," dedi. "Nasıl bana bildir." "Sen de aynısını yaparsan," dedi Laura.

Tekrar durakladılar. Sonunda Laura oflayıp pufladı ve adamın başını aşağı çekip onu öptü. Dört yıl önce onun bu davranışı güvertedekileri şok ederdi; şimdi kimse onlara bakmıyordu bile. Jones uzaklaştığında gözleri ıslıl ıslıldı. Kalkış düdüğü çaldı.

"Lanet olsun," dedi Jones ve onu bir kez daha öptü. Sonra döndü ve iskeleden aşağı inerek uzaklaştı.

- - -

Yolculuk yavaş, sessiz ve özeldi. Kamaralarına kapanmışlardı. Laura uyandığında ağlıyor, yolculuğu ve Pim'i hatırlıyordu. Ama Freddie onu teselli ediyordu, Winter da öyle. Winter sessiz bir gözlemciydi ve kimse yokken gelip kütüphanede birlikte oturlardı. Winter, onları zor anlarda ayakta tutan, kemik gibi bir mizah anlayışına sahip olduğunu kanıtlamıştı. Freddie'nin ilk gece Laura'ya ciddi bir tavırla kendisinden bahsedip bahsetmeyeceğini sorması gibi. Nedenini söyledi.

Böylece, her akşam Freddie ve Winter'a çocukluklarını anlattı. Önemsiz anılar. Komik anılar. Ona eskiden nasıl bir çocuk olduğunu anlattı ve kardeşini görmenin acı verici zevkini yaşadı.

-Eskiden olduğu kişi olamadıysa bile en azından ona benzemeye başladı.

Freddie ve Winter'ın arasının nasıl olduğunu gördü. Bunu yadırgamadı, gerçekten. Ama bu onu yalnızlaştırıyordu.

- - -

İlkbaharın sonlarında Halifax'a vardılar.

Gidecek daha iyi bir yeri olmayan Laura, en azından bir sonraki adımlarını planlayana kadar kendini kız kardeşlerin merhametine bırakmayı umarak hepsini doğruca Blackthorn Evi'ne götürdü. Ev hâlâ arsasının üzerinde, denize nazır, başıboş ve eski bir şekilde dimdik duruyordu. Laura, Winter ve Freddie Belçika'dan aldıkları sivil kıyafetleri giymişlerdi ama şimdi berrak güneşin altında terliyorlardı.

Taksi yolculuğu boyunca Laura, *işe gitmem gerektiğini* düşünüyordu. *Freddie ve Winter konusunda ne yapacağımı Tanrı bilir... Freddie resmen öldü ve Winter...* Okyanus ötesi yolculukları boyunca düşünceleri hemen hemen aynı çizgide ilerlemiş, bir çözüm bulamamıştı. Endişe onu hâlâ rahatsız ediyordu, o kadar ki taksi onları bırakırken bile evi neredeyse hiç görmemişti. Ya da en azından Winter kaşlarını çatıp, titiz bir Alman çiftçinin alaycı ses tonuyla, "Bahçeye bak," diyene kadar görmemişti.

Laura, Parkey'lerin gurur ve neşe kaynağı olan bahçeye baktı, gerçekten baktı. Yılın bu zamanında süsenlerin ve zavallı sarmaşık güllerinin yeni yeni açmaya başlaması, şakayıkların neredeyse bitmiş olması, ama yine de sudan gelen rüzgârla rengârenk dalgalanması gerekirdi. Ama bahçe aşırı büyümüştü, ot bitmemişti. Kırmızı böcekler, kapının yanında duran zambak fidanlarına saldırmışlardı ve gövdeleri ne yazık ki çıplaktı. Ve ev... evin durgunluğunda tuhaf bir şey vardı.

Kapı kilitliydi. Kapı hiç kilitlenmiş miydi? Laura'nın kapıyı çalmasına kimse cevap vermedi.

Sonunda Laura el yordamıyla, bulmayı pek de beklemeden, gevşek bir dış cephe kaplamasının arkasındaki gizli anahtarı aradı. Şaşırtıcı bir şekilde hâlâ oradaydı. Tereddüt ederek kilide soktu. Kapı açıldı.

Ev boştu ve hareketsizdi. Mobilyaların üzerini toz ve toz örtüleri kaplamıştı. "Bayan Parkey?" diye seslendi Laura. "Bayan Lucretia? Bayan Clotilde?"

Sessizlik. Sadece hayaletleri barındıran bir evin derin sessizliği. Ölmüşler miydi?

"Bu da ne?" dedi Freddie ön salondan, onun birkaç adım gerisinden. "Üzerinde senin adın yazıyor."

Laura döndü. Salondaki masanın üzerinde zarif, hafif titretecek bir elle Bayan Laura Iven'e yazılmış bir mektup gördü. İlk mektubun altında çok daha kalın bir zarf duruyordu. Laura mektubu kaptı ve cebindeki neşterle kesti.

Mektubun üzerinde aynı el yazısını gördü:

Sevgili Laura'm,

Demek geri döndün, öyle mi? sana. Gittik, biliyorsun. Ama sana birkaç şey bıraktık. Onları hak ettin. Dinlen, canım.

, Agatha Parkey

Laura garip mektuba baktı. Baktı, baktı ve sonunda ikinci zarfı açıp Agatha, Clotilde ve Lucretia Parkey'nin evini, mallarını ve paralarını Laura Elizabeth Iven'e bırakan vasiyetnameye hayretler içinde bakarken mektubu Freddie'ye uzattı.

- - -

Yani sonuçta yaşayacak bir yerleri vardı. Laura, Parkey'lerin avukatına gittiğinde, şok edici bir şekilde, onların da geçinecek paraları olduğunu öğrendi. Saygın giysiler ve üçünü de bir nebze olsun sağlığına kavuşturacak kadar yiyecek için yeterli para.

Bu para, tozlu eski yığınların arasında şaşkınca yürüyen Laura'nın, "*Bunu yapabilir miyim?*" diye düşünmesine bile yetmişti. *Burada bir sanatoryum açabilir miyim? Savaşın kırdığı insanlara yardım edebilir miyim?*

Ama henüz değil. Önce hayatın halledilmesi gereken binlerce ayrıntısı vardı. Winter, ikinci gün dışarı çıkıp alet deposuna gitti, paslı bahçe aletleri yığınının buldu ve onları temizleyip bilemeye koyuldu. Görünüşe göre bir gecede bahçe düzenlenmiş, yabancı otlar temizlenmiş ve gübrelenmişti.

balık yemeği. Winter ona bahar mahsulü ekecek zamanları olmadığını, ama marul alabileceklerini söyledi. Maydanoz. Lahana. Hatta patates.

Her gün eve çiçek getirirdi.

Freddie bahçede Winter'a yardım ediyordu. Ama Laura ona bir eskiz defteri ve şövale, kalemler ve tebeşir, daha sonra da yağlı boya almıştı ve Freddie kısa sürede resimleriyle meşgul oldu. Resimler pürüzlüydü, vahşi renklerle yapılmıştı ve Laura'nın tüylerini diken diken ediyordu. Ama Freddie bir resmi bitirdikten sonra her zaman biraz daha mutlu, biraz daha canlı oluyordu.

Ve böylece, gıcırdayan eski evlerinin küçük sığınağında yavaş yavaş onarıldılar. Okyanusun ötesinde savaş o yaz boyunca ve sonbahara kadar devam etti. Jones, Laura'ya *Müttefiklerin ilerlediğini* yazdı. *Marne yakınlarında bir zafer kazandılar. Bugün bir bağırsak rezeksiyonu yaptım, zavallı adam, göreceğiz...*

Sona gelmiş gibi hissediyorum, diye yazmış Kate. *Ama insanlar hala ölüyor.*

Öyleydiler. O yaz insanlar öldü, öldü ve öldü. Gripten, açlıktan ve savaştan. Atlılar dörtnala koştu, bedensizleşti ve eski dünya azap içinde kıvranarak yeniyi doğurdu.

Faland hakkında hiç konuşmadılar. Freddie otelde geçirdiğı zamandan bahsetmezdi, sadece bir keresinde soyulmuş yaldızlardan ve soyut tuvalin üzerinde ses gibi yükselen renklerden oluşan pürüzlü bir oda resmi yapmıştı. Laura onun yüzünde garip, hastalıklı bir özlemle resme baktığını görmüşü. Sonra palet bıçağını resme sapladı ve onu boydan boya yırttı.

"Her şey bitti," dedi Laura. "Her şey yolunda."

"Ama bir daha asla böyle bir müzik duyamayacağım," dedi Freddie ve bunu söylediğı için kendinden utanıyor gibiydi.

Laura odayı geçti ve onun elini tuttu.

Laura ve Freddie nihayet birlikte, alacakaranlıkta Veith Sokağı'ndaki evin nerede olduğunu görmeye gittiklerinde Eylül ayıydı. Akşam yemeği vaktiydi ve herkes içerideydi. Freddie, komşular ölü asker Wilfred Iven'i tanımasın diye sesini kısmıştı.

Laura kendine bir motosiklet ve bir araba almış, ikisini de oldukça iyi kullanana kadar kararlı turlar atarak pratik yapmıştı. Böylece Freddie'yle birlikte Veith Caddesi'ne gidip arabadan indiler ve birlikte durdular.

sessizlik, evin olduğu yerde. Gerçekten de geriye hiçbir şey kalmamıştı. Keresteler girişimci komşuları tarafından temizlenmişti; altındaki her şey çoktan başkaları tarafından alınmış ya da hurdaya çıkarılmıştı. Sadece bir kiler deliğı ve anılar vardı.

Laura dedi ki, "Burayı satmalıyız. Arazi biraz değerlenir. Ya da belki yeni bir ev yaparım -bizimki gibi değil, bizimkinden farklı- ve onu pansiyonerlere kiralarım. Belki genç kadınlara." *Yeni bir şey inşa etmek*, diye düşündü. *Hatırlanacak başka bir şey*. Çünkü bu evle ilgili daha önceki tüm anıları tek bir anıya dönüşmüştü: kan, cam ve duman.

Freddie ona bakmadan başını salladı. "Nasıl olduğunu, ne gördüğümü hatırlıyorum. Otelde. Gemi patladığında. Gerçekten öyle miydi?"

"Öyleydi," dedi Laura.

Annesi onları Faland'ın otelinden götürdüğünden beri ne rüyasında ne de uyanırken ona gelmemişti. Dünyanın onun hararetle inandığı gizemleri ya da kıyameti içerdiğini asla hayal etmemiş olan sevgili çocukları için bir mucizeydi bu.

Laura ilk kez, "Hap kutusu otelde gördüğüm gibi ?" diye sordu.

"Öyleydi."

"Özür dilerim."

"Anne oldu Doğru, sen Biliyorum." Freddie dedi.

"Hakkında ve Dünya.

Requiescat in pace."

Başını avucunun içine eğdi ve bir an için ikisi de konuşmadı. Laura bir kolunu ona, o da bir kolunu Laura'ya doladı ve bir anlığına, çocukluklarında olduğu gibi, sanki kıyamet aralarına hiç girmemiş gibi birleştiler. Sonra Laura dedi ki, "Haydi. Kış bizi bekliyor."

Ve Freddie'nin yüzüne gelen ışığı zevkle ve biraz da acıyla gördü.

Döndüler ve Veith Sokağı'nı son kez birlikte terk ettiler.

Laura orada daha iyi olacaklarını düşünmüştü. Evin iyileşmeye elverişli bir sessizliği vardı. Orada birlikte yeni hayatlar ve yeni benlikler inşa edeceklerdi. Bahçıvan, ressam, hemşire. İyi olacaklardı.

Ama Eylül, Ekim'e dönüştü ve Laura, Freddie'nin gerçekten iyileşip iyileşmediğini merak etmeye başladı. Gün geçtikçe sanatı garipleşiyor, zayıflıyor, solgunlaşıyor ve sık sık sessizleşiyor, kucağında bir kitap tutuyor ama okumuyordu. Bazen yattıktan sonra evde huzursuzca dolaştığını duyuyor ve Winter'ın onu bulmaya giderken attığı ölçülü adımları, karanlıkta birlikte çıkardıkları sesleri duyuyordu.

Ekim, Kasım oldu.

Kasım ayının on biriydi, sabahın erken bir saatiydi, hepsi uyanmış ve kahvaltı masasında toplanmışlardı ki çanlar çalmaya başladı. Şehirdeki bütün çanlar, kiliseden kiliseye, yükseliyor, yükseliyor, vahşi bir yaygara kopuyordu. Laura koşan ayakları, bağırان insanları duydu.

Gürültü başladığında yumurta dağıtıyordu, kafası solaryumlar ve tedavi odaları için planlarla doluydu. Gürültü üzerine elindeki servis kaşığını bıraktı ve içgüdüsel olarak sırtını duvara dayadı. Winter ve Freddie masanın örtüsüne doğru sıçradı. Üçü de bir an için donup kalmış, birbirlerine bakıyorlardı.

Önce Laura fark etti. "Her şey bitti," dedi. "Savaş bitti." Sokaklardaki gürültüde sevinç hissediliyordu. Ama o bunu hissetmiyordu. Bir an için neredeyse hastanenin bataklık kokusunu alabildi, tırnaklarının altındaki kanı hissedebildi. Pim'in delice bir öfkeyle boş bakan mavi gözlerini görebiliyordu.

Winter başını eğmişti. Freddie uzanıp onun elini kendi eliyle kapattı. *Biz kazandık*, diye bağırdı dışarıdaki insanlar. *Bilmiyorlar mı*, diye düşündü Laura, *hepimiz kaybettik?*

Ama artık bitmişti. Çatışmalar duracaktı. Ölümler duracaktı. Ve belki de dünya öğrenmişti. Belki de bu, sona erdirecek olan savaştı. Belki de.

Uzun dakikalar boyunca kimse konuşmadı.

Sonra Freddie uzun zamandır düşündüğü ama bir türlü dile getiremediği bir şeyi tutkuyla haykırdı: "Burada kalamayız."

Laura gürültü karşısında hâlâ şaşkındı. Bir an için anlamadı. Sonra anladı ve farkına vardığı şey ona bir darbe gibi çarptı. Winter sandalyesine yavaşça geri oturdu, gözleri endişeliydi. Freddie konuşmaya devam etti, dışarıdaki çanlar sesine garip bir fon oluşturuyordu. Kelimeleri birbirine karışıyordu; sanki konuşmayı keserse cesareti kırılacaktı gibi konuşuyordu.

"Laura, burada kalamayız. Halifax'ta. Halifax'ta kalamam. Burası çok gürültülü. Çok fazla ses var. Çok fazla duvar var. Yapamam. Wilfred Iven öldü, hatırladın mı? Saklanarak nasıl yeni bir hayat kurabilirim?"

Laura fısıldadı, "Bilmiyorum." İnsanlar hâlâ dışarıda çılgılık atıyordu. "Nereye gitmek isterdin?" diye sordu, çaba sarf ederek.

"Cape Breton," dedi Winter, bunu konuştukları, planladıkları anlamına gelen bir ses tonuyla. Laura'nın seslerini duyduğu bütün o geceler. *Kızma*. Kızmaya hakkı yoktu. Winter dikkatle devam etti: "Vahşi bir yer. Issız. Kim olduğumuz kimsenin umurunda olmayacak. Koyunlar olacak. Ve sığırlar, belki de. Ve kar. Ve sessizlik. Huzur, orada, bizim için. Wilfred resim yapabilir."

Laura yavaşça başını salladı. Sesi sertleşerek, "Seninle gelemeyeceğimi biliyorsun," dedi.

"Biliyorum," dedi ağabeyi. Yüzündeki sevgiyi ve pişmanlığı görebiliyordu. Ama bununla karışık bir de gitme hevesi vardı. Bir an için, onu başkası için sakladığı için yine o küçük öfke vardı.

Bu hissin geçmesine izin verdi. "Sadece bana söz ver-" Sesi çatladı ve tekrar denedi. "Bana yaşayacağına söz ver. Ve mutlu olmaya çalışacağına."

Freddie Winter'a baktı ve yüzüne gelen ışık kısa ve kör ediciydi.

Ertesi bahar, eriyen karlarla birlikte, Cape Breton Adası'nın vahşi, kayalık kıyılarına yakın bir yerde karaya çıkmak üzere yola çıktılar.

- - -

Ve sonra Laura başladığı yerde yalnız kaldı.

Ta ki şakayıkların açtığı bir gün kapısı çalınana kadar.

Laura telefonu açmaya gitti. Orada duran, saçları kısa kesilmiş ve gözleri son derece karanlık bir adam gördü. Onu görünce yüzünde bir şey aydınlandı. "Bir borcumu ödemeye geldim," dedi sert bir sesle. "Bana borçlu olduğunda ısrar eden bir kadından."

Laura gözlerini dikmiş ona bakıyordu. Bir gülümseme dudaklarına tırmanmaya çalışıyordu. "İçeri gel," dedi. "Ve anlat bana."

OceanofPDF.com

Yazarın Notu

BÜYÜK SAVAŞ BİR AMERİKALI MESELESİ DEĞİLDİR. Ülkemiz savaşa geç girdi ve çabuk bitmesine yardımcı oldu; savaşın başlangıcının yüzüncü yıldönümü olan 2014 yılına kadar bir

Washington'daki anıt başladı. Bu yazı yazıldığı sırada anıt henüz tamamlanmamıştı. Pek çok kişi için savaşla ilgili en önemli izlenim, tuhaf, gri tonlu bir çatışmadır: deliklerde saklanan komik şapkalı çamurlu adamlar. Lise yıllarında *Batı Cephesinde Sessizlik* kitabının isteksizce gözden geçirildiği ve belki de sınıfta grenli görüntüler ve İngiliz aksanlı anlatımla dolu bir belgesel izlendiği hayal meyal hatırlanır. Amerikan imgeleminde I. Dünya Savaşı, kanlı ve önemli halefi tarafından tamamen gölgede bırakılmıştır.

Bununla birlikte, yurtdışındaki en büyük Amerikan askeri mezarlığının Normandiya'daki çıkarma plajlarına bakmadığını belirtmek gerekir. Aksine, bu şüpheli ayrıcalık Fransa'nın Belleau kentindeki Aisne-Marne Amerikan Mezarlığı'na aittir. Bu geniş mezarlıkta Birinci Dünya Savaşı'nda ölen Amerikalılar yatmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı ilgimizi hak ediyor. 1914-1918 yılları arasındaki telaşlı ve şiddet dolu yıllar, çalkantılı yirminci yüzyılın geri kalanı için zemin hazırlamış ve modern dünyanın temellerini atmıştır.

Hayaletlerin Sıcak Elleri üzerinde yıllarca çalıştım. Bu yıllar boyunca pek çok kişi hayal gücümün büyük bir kısmını kaplayan zaman ve mekânı tanımlamamı istedi ve kendimi tekrar tekrar, bazen mizahi bazen de ciddi bir şekilde *steampunk* tanımını kullanırken buldum. Birinci Dünya Savaşı yılları, tarihsel bilimkurgu anına hiç olmadığı kadar yakındı: değişen adetlerin ve teknolojilerin tarif edilemez bir karışımı. Katılımcıları da, tıpkı zaman yolcuları gibi, bir çağdan diğerine habersizce fırlatılmış insanlardı.

Şok edici yan yana gelişlerin yaşandığı bir dönemdi. Toplar yetmiş beş mil öteden öldürebiliyordu ama ordular hâlâ posta güvercinleriyle haberleşiyordu. Zırh takımları makineli tüfeklere karşı koyuyordu. Süvariler tanklara saldırdı. Savaş hemşireleri korse giyiyor ve gaz maskesi taşıyordu. Süngü ve siper bıçaklarıyla yapılan ilkel göğüs göğüse çarpışmalar, hassas bir şekilde kalibre edilmiş topçu atışlarıyla yer değiştirdi ve ünlüdür ki, generaller savaşı lüks Fransız şatolarından yönetirken, birkaç mil ötedeki adamları ıslak, ceset dolu siperlerde uyudu.

Bu zıtlıklar beni ilk başta içine çeken şeydi. Savaşa fantastik ya da en azından karanlık bir şekilde gerçeküstü bir ipucu veriyorlar. Savaştan çıkan en silinmez edebi imgelerden bazıları, tarihi kitaplarda veya gerçekçi kurgu eserlerinde ifade bulmadı, daha ziyade fantezi ve korkuya sızdı: 1938 yapımı Fransız savaş filmi *J'accuse!* 'da ölülerin parçalanmış bedenleri No Man's Land'den yükselir ve modern zombi filminin açık bir habercisi olarak sürünerek gelir. Daha da ünlüsü, *Yüzüklerin Efendisi*'nde J.R.R. Tolkien, Mordor ve komşu topraklarına ilişkin tasvirlerini savaş zamanı deneyimlerine dayandırmıştır. Frodo ve Sam'in cüruf yığınları ve tüten çukurlardan oluşan yabancı bir manzarayı, bulabildikleri her su ağızlarını yakarken geçtikleri unutulmaz betimlemeler - Tolkien bunu hayal etmedi. Bunu yaşadı.

Büyük Savaş'ın kültürel etkisinin önemli bir kısmının fanteziden süzölmüş olması belki de şaşırtıcı değildir. O kadar travmatik bir dönemdi ki, hayatta kalanların bunu tarif edecek bir dili bile yoktu. Milyonlarca insan kayboldu. Milyonlarca insan öldü. Milyonlarcası sakat olarak evlerine döndü. Fransa ve Belçika'nın büyük bir bölümü on milyonlarca top mermisi altında yok oldu. Ve 1918'de bir grip salgını dünyayı kasıp kavurdu, çoğu zaman hızlı ve korkunç bir şekilde daha fazla milyonu öldürdü.

1914'te Avrupalılar, yağmalanmış sömürge zenginlikleriyle zenginleşerek, kültürel üstünlüklerine tamamen inanarak, çocuklarını deliklerde yaşamaya ve birbirlerini öldürmeye gönderebileceklerini keşfettiler. Bu bilgi hayatta kalanların hayatları boyunca akıllarından çıkmadı.

Geçmişten kopuş o kadar ani ve travmatikti ki pek çok yazar savaşı kıyamet terimleriyle çerçeveledi. A 2014 Fransızca

Savaşla ilgili belgeselin adı basitçe *Kıyamet*. Dan Carlin Birinci Dünya Savaşı podcast serisine *Kıyamet Planı* adını vermiştir. Savaşla ilgili 1916 tarihli bir İspanyol romanının adı *Mahşerin Dört Atlısı*'dir. Bu şaşırtıcı değildir. Batı'nın kıyamet kavramını İncil'deki Vahiy Kitabı şekillendirir ve bu sayfalardan imgeler çıkarmak hiç de zor değildir

-Veba, savaş, kıtlık, ölüm, güneşin kararması, ateş yağmuru, şehitlerin haykırışı... Savaş yıllarına.

Ben de savaşı kıyamet merceğinden değerlendirdim ve bunu yaparken İncil'deki şu alıntıya dönüp durdum: "Ve yeni bir gök ve yeni bir yer gördüm, çünkü ilk gök ve ilk yer yok olmuştu."

Uzun zaman önce yaşamış bu peygambere sormak istediğim soru olurdu: "Sen de yeni bir cehennem gördün mü?"

Çünkü insanlık yaptı.

Cehennem manzaraları, Odysseus'un yeraltı dünyasına yaptığı yolculuktan Dante'nin dokuz çemberine ve *Kayıp Cennet*'teki altın şehir Pandemonium'a kadar Batı edebiyat geleneğinin bir özelliğidir. Ancak yirminci yüzyıl bize dünyevi cehennem manzaraları sundu: örneğin Hiroşima, Dresden ve Auschwitz ve bunların hepsinden önce, 1917'de Passchendaele Savaşı.

Elbette Batı'nın fantastik cehennem manzaralarının da silinmez ustaları vardır; Hades'i veya Dante'nin üç başlı Şeytan'ını ya da Milton'ın karizmatik Karanlıklar Prensi'ni düşünün. Ama kendime soruyorum, bu yirminci yüzyıl cehennem manzaralarının ne tür bir efendisi var? Hiç efendileri var mı? Eski dünyanın şeytanı kendini yeni dünyanın cehenneminde bulsa ne yapardı?

Çünkü Şeytan, gümüş dilli düşman, müzisyen, Milton'ın anti-kahramanı - Batı'nın orijinal zorlayıcı canavarı- mitik veya edebi kılıklarından herhangi birinde, böylesine kişisel olmayan, insanlık dışı bir yıkım karşısında kesinlikle kendini kaybetmiş bulurdu. Ölümlü kusurların aşığı ve sömürücüsü, ahlaksızlığı ya da erdemi hesaba katmadan işkence eden, sonsuz derecede ilginç insan ruhunu bir defterdeki sayıya, sıkıcı bir bedene dönüştüren bir yer için ne kullanabilir?

Ne yapardı, insanlar ne yapar -herhangi birimiz ne yaparız- hazırlıksız bir şekilde yeni ve tuhaf bir dünyaya atıldıklarında?

Hayaletlerin Sıcak Elleri'nin başlangıcında kendime sorduğum sorular bunlardı ve yıllarca cevapların peşinden koştum. Hâlâ da arıyorum. Ama benimle bu yolculuğa çıktığınız için teşekkür ederim.

*Katherine Arden
Nisan 2023*

OceanofPDF.com

Evan'a

Çünkü bu bir savaş meydanları kitabıydı

Ve sen hepsinde benimle birlikte durdun

OceanofPDF.com

Teşekkür

TBİR ZAMANLAR bu kitabın asla yazılamayacağını düşünüyordum ve hala yazılabildiğine biraz şaşıyorum. En uzun kitap değil ama taslaktan taslağa geçerken beni reddetti. Reddetti

var olmayı reddetti. Her bölüm, her cümle -bazen her kelime gibi hissettim-zorlu bir mücadeleydi. Bunu tek başıma yapamazdım. Pek çok insan her aşamada yanımda durdu, ağlamamı dinledi, şikâyetlerimi dinledi, kendimi tutamadığım zamanlarda bana sarıldı.

Bu taslakların her birini değişmez bir sabır ve inanılmaz bir bilgelikle okuyan editörüm Jennifer Hershey'e çok teşekkürler. Del Rey Books'ta bu sonsuz proje üzerinde çalışan pek çok harika insana: Wendy Wong, Erin Kane, Scott Shannon, Tricia Narwani, Keith Clayton, Alex Larned, Loren Noveck, Pam Alders, Jane Sankner, Simon Sullivan, Paul Gilbert, Regina Flath, Scott Biel ve Rachel Kuech. Tanıtım, pazarlama ve sosyal medya ekibime: Ashleigh Heaton, Tori Henson, Sabrina Shen, David Moench, Melissa Folds ve Maya Fenter. Metin editörüm Emily DeHuff'a ve beni Almanca'daki vahim hatalardan kurtaran Debbie Kaiser'e. Muhteşem harita için David Lindroth'a teşekkür ederim.

Uluslararası yayıncılarıma, özellikle de nezaketleri ve keskin bakışları paha biçilmez olan Mitopeja'dan Vladimir Sever'e de teşekkürler. Birleşik Krallık'taki Century'nin yayın ekibine: Selina Walker, Rachel Kennedy, Sam Rees-Williams, Barbora Sabolova, Kristen Greenwood ve Ben Brusey, bu hikâyeyi desteklediğiniz için teşekkür ederim.

Yıllarca hayal kırıklıklarımı ve korkularımı dinleyen ve bu romana inanmaktan asla vazgeçmeyen menajerim Paul Lucas'a. Janklow ve Nesbit'teki ekibime: Eloy Bleifuss, Stefanie Lieberman, Molly Steinblatt, Adam Hobbins, Michael Steger, Lianna Blakeman ve Emma Winter. Ve,

Tabii ki, İngiltere ofisindeki arkadaşlar: Nathaniel Alcaraz-Stapleton, Ellis Hazelgrove ve Hellie Ogden.

Çalışmalarımı destekleyen pek çok kitapçıya, özellikle Bridgeside Books'tan Katya D'Angelo'ya ve Tod, Robin, Christy, Sean, Phil, Ruth, Ali, Jenna, Eliza, Sofie, Riley, Miriasha, Coco ve Drew dahil Phoenix Books'taki tüm ekibe.

Tüm taslakları okuyan, beni cesaretlendiren, beni dinleyen ve oraya ulaşana kadar benimle tekrar tekrar yazma inzivalarına giden Naomi Novik ve Peter Brett'e. Teşekkürler, çocuklar. Sizi seviyorum.

Kitap endüstrisi dışındaki arkadaşlarıma, her yazarın aklını başında tutmak için paha biçilmezdir: RJ Adler, Pollaidh Major, Tanya ve Chad Miller, Garrett Welson, Meghan Condon ve Sam Reed, Tisa Watson. Herkese bitmek üzere olduğunu söyleyerek bir yıl geçirdim ve kimse beni kör iyimserliğimden dolayı eleştirmedi. Çok teşekkürler.

Bunun gibi aşırı hırslı, melodramatik projelerle uğraşırken bile her zaman arkamda duran ailemdeki herkese. Hepinizi seviyorum.

Evan ve Moose'a: Benim için ne ifade ettiğinizi anlatacak kelimelerim yok ama ikiniz de bu kitabı hazırlarken tüm iniş çıkışlarımda yanımdaydınız ve siz olmasaydınız kesinlikle bitiremezdim.

Ve son olarak, çalışırken bana çok canlı gelen ölümlere: Büyük Savaş'ta savaşıyor ve sesleri bana anılarda, hatıralarda ve mektuplarda gelen erkek ve kadınlara. Unutulmaz öyküsü *Hayaletlerin Sıcak Elleri Var* ile kitabıma adını veren Will Bird'e. "Yağmur" adlı güzel şiirini kurgusal Wilfred Iven'in eseri olarak alıntıladığım Edward Thomas'a. Edwin Campion Vaughan, Robert Graves, Wilfred Owen, J.R.R. Tolkien, Kate Luard, Vera Brittain, Mary Borden, Ernst Junger, J. F. Lucy, Louis Barthes, Philip Gibbs ve adını unuttuğum diğerlerine. Tüm dünyanın yanıyormuş gibi görüldüğü bir anda hayatlarınızın rengini ve dokusunu kelimelere döktünüz ve umarım tanıklık eylemlerinizi asla unutulmaz.

YAZAN KATHERINE ARDEN

Ayı ve Bülbül Kuledeki Kız
Cadının Kışı Hayaletlerin
Sıcak Elleri

ÇOCUKLAR İÇİN

Küçük
Alanlar    
Sesler
Karanlık
Sular Boş
G l   ler

OceanofPDF.com

FOTOĞRAF: EVAN LLOYD JOHNSON

KATHERINE ARDEN, Winternight üçlemesi ve Small Spaces Quartet'in *New York Times* çoksatan yazarıdır. Yazmanın yanı sıra amaçsızca seyahat etmekten, sebze yetiştirmekten ve köpeğiyle ormanda çılgınca koşmaktan hoşlanıyor.

Vermont'ta yaşıyor.

katherinearden.com

[Facebook.com/katherineardenauthor](https://www.facebook.com/katherineardenauthor)

Twitter: [@arden_katherine](https://twitter.com/arden_katherine) Instagram:

[@arden_katherine](https://www.instagram.com/arden_katherine)

OceanofPDF.com

Penguin
Random
House

What okuma
listenizde sırada
ne var?

Bir sonraki harika
okumamızı keşfedin!

Kişiselleştirilmiş kitap seçimleri ve bu yazar hakkında güncel
haberler alın.

Şimdi **kaydolun.**

OceanofPDF.com

İletişim Botu:
@cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirigillersohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Not:

PDFlerin paylaşımıyla ilgili bir sorununuz yok. Ama lütfen, hiçbir katkınızın olmadığı işlerde, TÜM PDFleri bizimle eş zamanlı paylaşarak emeğimizi hiçe saymayın. Sizin tek tıkla yaptığınız her paylaşım bizim emek harcadığımız saatler/günler demek.